

**REVIZORSKO IZVJEŠĆE
O NAJVAŽNIJIM NALAZIMA I PREPORUKAMA
ZA 2020./2021. GODINU**

Sarajevo, prosinac 2021. godine

**REVIZORSKO IZVJEŠĆE
O NAJVAŽNIJIM NALAZIMA I PREPORUKAMA
ZA 2020./2021. GODINU**

Broj: 04-04-1-3386/21

Sarajevo, prosinac 2021. godine

SADRŽAJ

RIJEČ GENERALNOG REVIZORA.....	3
1. UVOD.....	4
1.1 Uloga i cilj revizije javnog sektora	4
1.2 Struktura Izvješća	6
2. PLANIRANE I IZVRŠENE REVIZIJE ZA 2020./2021. GODINU.....	7
3. FINANCIJSKA REVIZIJA	11
3.1 Mišljenja revizora.....	11
3.2 Dane preporuke za 2020. godinu i realizacija preporuka iz prethodnih izvješća	13
3.3.1 Najvažniji nalazi i preporuke iz Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu	17
3.3.2 Najvažniji nalazi i preporuke iz izvješća federalnih proračunskih korisnika	19
3.4 Kantoni i kantonalni proračunski korisnici	41
3.4.1 Najvažniji nalazi i preporuke	43
3.5 Gradovi i općine	56
3.5.1 Najvažniji nalazi i preporuke	57
3.6 Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	74
3.6.1 Najvažniji nalazi i preporuke	76
3.7 Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu.....	93
3.7.1 Najvažniji nalazi i preporuke	95
4. REVIZIJA UČINKA	116
4.1 Izvješća o provedenim revizijama učinka.....	117
4.1.1 Najvažniji nalazi i preporuke iz izvješća revizije učinka	117
4.2 Izvješća o praćenju realizacije preporuka revizije učinka	120
4.2.1 Realizacija preporuka i najvažniji nalazi iz izvješća o praćenju.....	121
4.3 Memorandum o odustajajući od glavne studije revizije učinka „Efektivnost mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“	127
5. IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOJ REVIZIJI IZVJEŠĆA O IZVRŠENJU PRORAČUNA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2020. GODINU	129

Popis dijagrama, grafikona i tablica

Dijagram 1. Vrijednosti i koristi VRI	4
Dijagram 2. Misija i vizija	5
Grafikon 1. Struktura danih mišljenja	12
Grafikon 2. Postupanje po preporukama	14
Grafikon 3. Status realizacije preporuka danih osnivačima vodovodnih poduzeća.....	121
Grafikon 4. Status realizacije preporuka danih vodovodnim poduzećima	122
Grafikon 5. Status realizacije preporuka danih institucijama vlasti, ministarstvima, Zavodu i službama za zapošljavanje.....	123
Grafikon 6. Status realizacije preporuka danih javnim poduzećima.....	123
Grafikon 7. Status realizacije preporuka danih općinskim sudovima i Federalnom ministarstvu pravde	125
Grafikon 8. Status realizacije preporuka danih institucijama vlasti, Federalnom zavodu za zapošljavanje i službama za zapošljavanje	126
Tablica 1. Pregled izvršenih revizija	10
Tablica 2. Zbirni pregled danih mišljenja subjektima revizije	12
Tablica 3. Informacije o danim preporukama, po sektorima	13
Tablica 4. Pregled rashoda i izdataka proračunskih korisnika, s danim mišljenjima	16
Tablica 5. Informacije o danim preporukama proračunskim korisnicima.....	26
Tablica 6. Pregled revidiranih proračunskih korisnika, s danim mišljenjima	40
Tablica 7. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih kantona	41
Tablica 8. Pregled danih mišljenja revidiranim kantonima	42
Tablica 9. Pregled rashoda i izdataka kantonalnih proračunskih korisnika, s danim mišljenjima	42
Tablica 10. Informacije o danim preporukama kantonalnim proračunskim korisnicima.....	46
Tablica 11. Pregled revidiranih kantonalnih proračunskih korisnika, s danim mišljenjima	55
Tablica 12. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih gradova i općina	56
Tablica 13 Pregled danih mišljenja revidiranim jedinicama lokalne samouprave	57
Tablica 14. Informacije o danim preporukama gradovima i općinama	61
Tablica 15. Pregled revidiranih jedinica lokalne samouprave, s danim mišljenjima	73
Tablica 16. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova	75
Tablica 17. Pregled danih mišljenja zavodima, fondovima, agencijama i javnim ustanovama	76
Tablica 18. Informacije o danim preporukama zavodima, fondovima, agencijama i javnim ustanovama	80
Tablica 19. Pregled revidiranih zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova, s danim mišljenjima	92
Tablica 20. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih javnih poduzeća	93
Tablica 21. Pregled danih mišljenja javim poduzećima	94
Tablica 22. Informacije o danim preporukama javnim poduzećima	98
Tablica 23. Pregled revidiranih javnih poduzeća, s danim mišljenjima.....	115
Tablica 24. Podaci o provedenim revizijama učinka	117
Tablica 25. Podaci o broju subjekata i preporuka obuhvaćenih izvješćima o praćenju	121

RIJEČ GENERALNOG REVIZORA

Ured za reviziju institucija u FBiH uspješno je realizirao planirane godišnje aktivnosti na provedbi do sada najvećeg broja finansijskih revizija i revizija učinka, čiji rezultati su sublimirani u ovom Izvješću. Iz njega se vidi struktura subjekata i opseg i raznolikost oblasti, procesa i aktivnosti koji su obuhvaćeni provedenim revizijama.

Pandemija COVID-19 je u značajnoj mjeri utjecala na način rada, ali Ured za reviziju održao je kontinuitet, prilagođavajući se novonastalim okolnostima i vodeći računa o planiranim aktivnostima. Učinjeni su maksimalni napor da se prilagodi subjektima revizije, stoga je terminski plan prilagođen njihovim brojnim zahtjevima, omogućeno je elektronsko dostavljanje dokumentacije i korespondencija se po potrebi odvijala putem audio i video komunikacijskih kanala. Pandemija je utjecala i na česta odsustva revizorskog osoblja, zbog čega je dolazilo do promjena članova revizorskih timova. Sve te vanjske prijetnje i unutarnje slabosti kompenzirane su angažiranjem i posvećenosti svih djelatnika Ureda za reviziju.

Obavezne finansijske revizije proračunskih korisnika završene su u zakonskom roku, a ostale revizije, kao i revizije učinka, sukladno predviđenom planu. Sva izvješća su blagovremeno dostavljena subjektima i nadležnim institucijama, i objavljena su na internet-stranici Ureda.

Uvažavajući značaj i relevantnost izvršenih revizija, Parlamentarno povjerenstvo odgovorno za reviziju izvršilo je javna saslušanja subjekata koji su imali negativno mišljenje ili mišljenje s rezervom, kao i subjekata koji su obuhvaćeni jednim izvješćem revizije učinka. Javna saslušanja revidiranih subjekata su još jedan vid potvrđivanja rezultata utvrđenih u izvješćima i značajan su doprinos većoj odgovornosti i transparentnosti rada javnog sektora.

Ovim izvješćem informiramo Parlament FBiH o najvažnijim nalazima i preporukama koje su utvrđene provedenim revizijama, i koji treba da bude snažan alat za djelotvornije praćenje implementacije preporuka i prevaziđenje utvrđenih slabosti. Sukladno Zakonu o reviziji Parlament FBiH može na temelju nalaza i preporuka iz izvješća o reviziji smanjiti proračun jedne ili više proračunskih institucija i poduzeti druge odgovarajuće korektivne radnje.

Uspješno realiziran plan aktivnosti za ovu godinu je postignut zahvaljujući iskustvu, kompetencijama, vještinama i predanosti svih djelatnika i djelatnica Ureda za reviziju, a što će nam biti motiv za budući rad, u kojem ćemo nastojati biti bolji i postići više.

Budući da nam je cilj biti uzorna institucija koja jača odgovornost i transparentnost javnog sektora i djeluje u interesu građana i društva u cijelini, Ured za reviziju nastaviti će praksu inoviranja svoga rada, kontinuiranog učenja i uvođenja pozitivnih promjena u svojoj praksi, sukladno međunarodnim načelima i standardima za vrhovne revizijske institucije (IFPP Okvirom).

**Dževad Nekić
Generalni revizor**

1. UVOD

Sukladno članku 16. stavak 6) Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH,¹ Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine sačinio je Revizorsko izvješće o najvažnijim nalazima i preporukama za 2020./2021. godinu.² U njega su inkorporirani najvažniji nalazi i preporuke iz obavljenih finansijskih revizija i revizija učinka, te Izvješće o finansijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije BiH za 2020. godinu.

Godišnje izvješće za cilj ima da na jednom mjestu objedini informacije iz izvršenih revizija o korištenju i upravljanju javnim sredstvima u Federaciji BiH. Namijenjen je prvenstveno Parlamentu Federacije BiH, koji, sukladno Zakonu o reviziji, na temelju revizijskih nalaza i preporuka može smanjiti proračun jedne ili više institucija ili poduzeti druge odgovarajuće korektivne mjere.

1.1 Uloga i cilj revizije javnog sektora

Ured za reviziju je vrhovna revizijska institucija³ Federacije BiH, uspostavljena Zakonom o reviziji institucija u FBiH. Nadležna je da vrši finansijsku reviziju, reviziju učinka i druge specijalne revizije institucija u FBiH i da o svom radu pravovremeno informira Parlament FBiH i javnost.

U provođenju svojih dužnosti i nadležnosti Ured je nepolitičan, nezavisan i ne podliježe upravljanju ili kontroli bilo koje druge osobe ili institucije.

U svom radu mora primjenjivati principe i standarde revizije Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija,⁴ odnosno INTOSAI-jev Okvir profesionalnih objava (IFPP). Ovaj Okvir postavlja i temelje za rad VRI u Limskoj deklaraciji i Meksičkoj deklaraciji o nezavisnosti VRI. Temeljne vrijednosti i koristi VRI su:

Dijagram 1. Vrijednosti i koristi VRI

¹ „Službene novine FBiH“, broj 22/06; u daljem tekstu: Zakon o reviziji

² U daljem tekstu: Godišnje izvješće

³ U daljem tekstu: VRI

⁴ Engl. INTOSAI

U Strategiji razvoja za 2021. – 2025. Ured je definirao svoju misiju i viziju:

MISIJA

Misija Ureda je da bude nezavisni vrhovni revizorski autoritet Federacije Bosne i Hercegovine i pokretač promjena u životima građanki i građana, tako što svojim radom unapređuje sustav finansijskog upravljanja i kontrole, te doprinosi većoj odgovornosti i transparentnosti u javnom sektoru.

VIZIJA

Provodenjem revizija sukladno INTOSAI-jevom Okviru profesionalnih objava, usmjeravajući se na aktualne teme, te pravovremenim i kvalitetnim izvješćivanjem, Ured za reviziju želi stvoriti nove vrijednosti u društvu i poticati zakonitost, efikasnost i uspješnost rada javnog sektora u FBiH.

Dijagram 2. Misija i vizija

Sukladno članku 8. Zakona o reviziji, Ured je nadležan da obavlja:

- Financijske revizije
- Revizije učinka
- Druge specifične revizije

Ured tijekom 2020./2021. godine nije obavio nijednu specifičnu reviziju.

Glavni cilj Ureda za reviziju je da kroz provođenje revizija osigura nezavisna mišljenja o izvršenju proračuna i finansijskim izvješćima, korištenju resursa i upravljanju državnom imovinom od Vlade, proračunskih i javnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine.¹ Prema uspostavljenom Registru subjekata, u nadležnosti Ureda je oko 2.000 subjekata na razini Federacije BiH, kantona i jedinica lokalne samouprave.

U izvješćima o finansijskoj reviziji daju se dva mišljenja: mišljenje o finansijskim izvješćima i mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvješćima sa zakonima i drugim propisima.

Provođenjem revizije učinka vrši se pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti, te se time nastoji doprinijeti efikasnijoj, efektivnijoj i ekonomičnijoj javnoj upravi.

Sva revizorska izvješća objavljaju se na internetskoj stranici Ureda za reviziju.

¹ Član 3. Zakona o reviziji

1.2 Struktura Izvješća

Uvažavajući grupe subjekata koje su u nadležnosti Ureda za reviziju sukladno Zakonu o reviziji, u Uredu su uspostavljena četiri sektora za finansijsku reviziju:

- Sektor za finansijsku reviziju institucija FBiH
- Sektor za finansijsku reviziju kantona, gradova i općina
- Sektor za finansijsku reviziju zavoda, fondova i agencija
- Sektor za finansijsku reviziju javnih poduzeća

Pored ova četiri sektora, uspostavljen je i Sektor za reviziju učinka.

Shodno tome, svi podaci su prikazani po sektorima, te je i Godišnje izvješće strukturirano na sljedeći način:

- opći podaci o planiranim i izvršenim revizijama za 2020./2021. godinu
- najvažniji nalazi i preporuke finansijske revizije po sektorima
- najvažniji nalazi i preporuke izvršenih revizija učinka i izvješća o praćenju realizacije preporuka
- Izvješće o finansijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije BiH za 2020. godinu

U okviru poglavlja *Finansijska revizija* dani su određeni statistički podaci izvršenih revizija, te pregledi sa temeljima za kvalifikaciju i točkama za isticanje pitanja. U tekstualnom dijelu poglavlja *Najvažniji nalazi i preporuke* dan je rezime najznačajnijih nalaza koji su utvrđeni kod većeg broja subjekata iste grupe, te odgovarajuće preporuke koje imaju za cilj otkloniti utvrđene nepravilnosti.

2. PLANIRANE I IZVRŠENE REVIZIJE ZA 2020./2021. GODINU

Planom revizije za 2020./2021. godinu predviđene su 102 finansijske revizije, te šest revizija učinka. U planiranom roku izvršena je 101 finansijska revizija jer je jedna¹ obustavljena zato što se nisu stvorili uvjeti za njeno izvršenje. Za dva subjekta² izvršena je revizija za 2019. i 2020. godinu.

Urađene su revizije Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH i federalnih proračunskih korisnika, kantona i kantonalnih proračunskih korisnika, gradova, općina, zavoda, fondova, agencija, javnih ustanova i poduzeća s većinskim državnim kapitalom. Finansijskim revizijama obuhvaćeno je i praćenje realizacije preporuka danih u prethodnim revizijama, kao i analiza poduzetih mjera.

Objavljeno je i šest izvješća revizije učinka, od kojih su se četiri odnosila na praćenje realizacije preporuka iz ranijih izvješća, kao i Memorandum o odustajanju od glavne studije revizije učinka „Efektivnost mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“.

U nastavku je pregled svih izvršenih revizija:

A. FINANCIJSKA REVIZIJA		
R. B.	Naziv subjekta revizije	Proračun/ Finansijski plan/Planirani prihodi u KM
1.	Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu	5.508.930.679
Korisnici Proračuna FBiH		
2.	Parlament Federacije BiH	13.615.691
3.	Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	2.380.568
4.	Vlada Federacije BiH	36.691.299
5.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	7.482.921
6.	Federalno ministarstvo pravde	3.916.821
7.	Federalno ministarstvo financija	1.858.070.447 ³
8.	Federalno ministarstvo energije, rудarstva i industrije	25.963.366
9.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	128.423.241
10.	Federalno ministarstvo zdravstva	67.709.982
11.	Federalno ministarstvo trgovine	1.484.616
12.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	5.877.164
13.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	94.899.288
14.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata	339.500.448

¹ Planirana revizija JKP-a „Zenicatrans-prevoz putnika“ d.o.o. Zenica obustavljena je zbog nemogućnosti dobivanja revizorskih dokaza.

² „Pretis“ d.d. Vogošća i „Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju“

³ U okviru planiranog proračuna Ministarstva financija na otplatu vanjskog i unutrašnjeg duga odnosi se 927.282.936 KM.

15.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	1.765.368
16.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	187.270.345
17.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	9.994.498
18.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	27.119.961
19.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	5.399.575
20.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	3.043.954
	UKUPNO	2.820.609.553
	Ostale revizije korisnika Proračuna Federacije BiH	
21.	Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje	2.411.689.441
22.	Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine	47.882.082
23.	Federalna uprava civilne zaštite	38.056.568
24.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine	18.739.504
25.	Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine	9.193.310
26.	Federalna direkcija robnih rezervi	4.692.124
27.	Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom	698.618
	UKUPNO	2.530.951.647
	Kantoni	
28.	Tuzlanski kanton	433.007.222
29.	Zeničko-dobojski kanton	393.882.640
30.	Hercegbosanska županija	81.621.789
31.	Županija Posavska	43.716.130
32.	Bosansko-podrinjski kanton Goražde	42.428.966
	UKUPNO	994.656.747
	Kantonalni proračunski korisnici	
33.	Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo	50.959.755
34.	Ministarstvo unutrašnjih poslova Hercegovačko-neretvanskog kantona	36.264.920
35.	Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo	22.193.743
36.	Ministarstvo financija Srednjobosanskog kantona	13.271.015
37.	Ministarstvo privrede Tuzlanskog kantona	12.176.784
38.	Ministarstvo za privredu Zeničko-dobojskog kantona	9.456.743
39.	Ministarstvo privrede Srednjobosanskog kantona	8.653.760
40.	Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih Hercegbosanske županije	8.258.097
41.	Ministarstvo financija Županije Zapadnohercegovačke	6.793.272
42.	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona	5.599.140
43.	Ministarstvo privrede Unsko-sanskog kantona	5.050.629
44.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Županije Posavske	5.017.670
	UKUPNO	183.695.528
	Gradovi i općine	
45.	Grad Tuzla	74.468.449
46.	Grad Mostar	83.887.937

47.	Općina Lukavac	25.980.815
48.	Grad Sarajevo	24.124.264
49.	Općina Sanski Most	19.056.120
50.	Općina Tešanj	19.830.000
51.	Grad Gračanica	18.915.208
52.	Općina Hadžići	15.200.000
53.	Općina Ilijaš	14.930.000
54.	Općina Banovići	13.909.882
55.	Općina Jablanica	11.846.900
56.	Općina Bosanska Krupa	10.966.161
57.	Općina Stolac	9.183.150
58.	Općina Žepče	9.060.000
59.	Općina Grude	7.909.342
60.	Općina Maglaj	8.389.167
61.	Općina Novi Travnik	6.996.960
62.	Općina Drvar	5.616.650
63.	Općina Kupres	2.715.080
	UKUPNO	382.986.085
	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	
64.	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	281.355.110
65.	Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona	205.336.000
66.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine	196.910.000
67.	Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona	151.735.000
68.	Federalni zavod za zapošljavanje	120.414.986
69.	Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona	117.100.000
70.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	106.026.851
71.	Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine	67.987.340
72.	Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom	26.356.159
73.	Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske	15.695.000
74.	Javna ustanova „Djeca Sarajeva“ p.o. Sarajevo	13.590.318
75.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica „Drin“ Fojnica	8.450.000
76.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidne djece i omladine Pazarić	5.535.500
77.	Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići	4.804.070
78.	Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine	4.383.483
79.	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju ¹ 2019. godina 2020. godina	57.405.435 71.380.677
80.	Javna ustanova Zavod za medicinu rada Kantona Sarajevo	4.751.060
	UKUPNO	1.459.216.989

¹ Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju – nije donesen finansijski plan za 2019. i 2020. godinu; iskazani ostvareni prihodi za 2019. i 2020. godinu

Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu		
81.	Javno poduzeće Autoceste FBiH d.o.o. Mostar	217.921.280
82.	Javno poduzeće „Elektroprivreda Bosne i Hercegovine“ d.d. Sarajevo	1.159.146.520
83.	Javno poduzeće „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ Dioničko društvo Mostar	336.247.800
84.	Javno poduzeće Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine, društvo sa ograničenom odgovornošću Sarajevo	108.322.200
85.	Javno poduzeće „Rad“ d.d. Tešanj	4.351.000
86.	Javno poduzeće „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Kiseljak	1.370.000
87.	Društvo ograničene odgovornosti – Javno komunalno poduzeće „Vitkom“ Vitez	2.537.675
88.	Javno poduzeće „Vodovod“ d.o.o. Posušje	3.485.500
89.	Kantonalno javno komunalno poduzeće za proizvodnju i distribuciju toplove „Toplane-Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	61.190.189
90.	Šumsko gospodarsko društvo „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres	39.743.475
91.	Šumsko privredno društvo „Unsko-sanske šume“ d.o.o. Bosanska Krupa	38.377.089
92.	Centralno grijanje d.d. za distribuciju toplotne energije Tuzla	19.000.000
93.	Javno komunalno poduzeće „Komrad“ d.o.o. Bihać	4.724.370
94.	„Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo	3.947.000
95.	Javno poduzeće „Vodovod i kanalizacija“ Široki Brijeg	1.400.000
96.	PS „Vitezit“ d.o.o Vitez – u stečaju	969.487 ¹
97.	Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine	9.200.000
98.	„Pretis“ d.d. Vogošća 2019. godina 2020. godina	68.442.763 68.807.804
99.	UNIS-GROUP Društvo za promet i usluge d.o.o. Iliđa	20.461.422
100.	Tvornica transportnih uređaja energetik d.o.o. Tuzla	10.750.000
101.	Javno poduzeće „Komunalno“ d.o.o. Mostar	6.473.000
	UKUPNO	2.118.425.811
	B. REVIZIJA UČINKA	
R. B.	Naziv revizije učinka	
1.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvešća revizije učinka „Transparentnost zapošljavanja u javnim poduzećima FBiH“	
2.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvešća revizije učinka „Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim poduzećima“	
3.	Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19	
4.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvešća revizije učinka „Efikasnost rada općinskih sudova“	
5.	Uspostavljanje efikasnog sustava planiranja i donošenja strategija FBiH	
6.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvešća revizije učinka „Upravljanje programima sufinanciranja zapošljavanja“	
7.	Memorandum o odustajanju od glavne studije revizije učinka „Efektivnost mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“	

Tablica 1. Pregled izvršenih revizija

¹ PS „Vitezit“ d.o.o Vitez – nije donesen finansijski plan za 2020. godinu; iskazani ostvareni prihodi za 2020. godinu

3. Financijska revizija

3.1 Mišljenja revizora

Na temelju Međunarodnog revizorskog standarda (MRevS) 700 – Formiranje mišljenja i izvješćivanje o financijskim izvješćima, ciljevi revizora su:

- a) formirati mišljenje o financijskim izvješćima temeljeno na ocjeni zaključaka stvorenih iz dobivenih revizijskih dokaza
- b) jasno izraziti mišljenje pomoću pisanog izvješća

Sukladno MRevS-u 705 – Modifikacije mišljenja u izvješću nezavisnog revizora, cilj revizora je da jasno izrazi odgovarajuće modificirano mišljenje o financijskim izvješćima koje je nužno kada:

- a) revizor zaključi da, temeljeno na dobivenim revizijskim dokazima, financijska izvješća kao cjelina nisu bez značajnog pogrešnog prikazivanja
- b) revizor ne može dobiti dostaone i primjerene revizijske dokaze da bi zaključio kako su financijska izvješća kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza.

Modificirana mišljenja prema ovom Standardu su:

- a) Mišljenje s rezervom¹
- b) Negativno mišljenje²
- c) Suzdržano mišljenje³

---

¹ Revizor će izraziti mišljenje s rezervom kada: (a) nakon što je dobio dostaone i primjerene revizijske dokaze, zaključi da su pogrešni prikazi, pojedinačno ili u zbroju, značajni, ali ne i prožimajući za financijska izvješća; ili (b) ne može dobiti dostaone i primjerene revizijske dokaze na kojima bi temeljio mišljenje, ali revizor zaključi da bi mogući učinci neotkrivenih pogrešnih prikaza na financijska izvješća, ako ih ima, bili značajni, ali ne i prožimajući.

² Revizor će izraziti negativno mišljenje kada, nakon što je dobio dostaone i primjerene revizijske dokaze, zaključi da su pogrešni prikazi, pojedinačno ili u zbroju, i značajni i prožimajući za financijska izvješća.

³ Revizor će suzdržati mišljenje kada ne može dobiti dostaone i primjerene revizijske dokaze na kojima bi temeljio mišljenje, i zaključi da bi mogući učinci neotkrivenih pogrešnih prikaza na financijska izvješća, ako ih ima, bili i značajni i prožimajući. Revizor će suzdržati mišljenje kada, u iznimno rijetkim okolnostima koje uključuju višestruke neizvjesnosti, zaključi da, usprkos tome što je dobio dostaone i primjerene revizijske dokaze u vezi sa svakom pojedinom neizvjesnošću, nije moguće formirati mišljenje o financijskim izvješćima zbog moguće interakcije neizvjesnosti i njihovog mogućeg kumulativnog učinka na financijska izvješća.

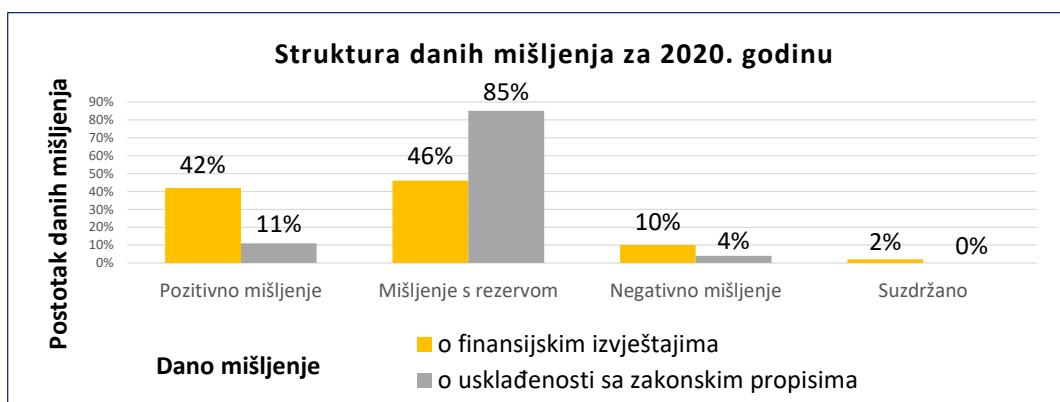
U nastavku je zbirni pregled mišljenja danih subjektima revizije u 2020. godini, prema razini vlasti i načinu organiziranja:

Redni broj	Grupe subjekata revizije	Dano mišljenje								Ukupno revidirano	
		o finansijskim izvješćima				o usklađenosti sa zakonskim propisima					
		Pozitivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano	Pozitivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu	1	0	0	0	0	1	0	0	1	
2	Korisnici Proračuna FBiH	21	4	0	1	5	21	0	0	26	
3	Kantoni i kantonalni proračunski korisnici	7	10	0	0	0	17	0	0	17	
4	Gradovi i općine	1	16	2	0	1	18	0	0	19	
5	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	10	6	1	0	4	12	1	0	17	
6	Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu	2	11	7	1	1	17	3	0	21	
	UKUPNO	42	47	10	2	11	86	4	0	101	

Tablica 2. Zbirni pregled danih mišljenja subjektima revizije

Napominjemo da je u 22 izvješća (u devet sa pozitivnim mišljenjem, osam sa mišljenjem s rezervom i u pet sa negativnim mišljenjem), sukladno ISSAI-ju 1706,¹ uz dana mišljenja o finansijskim izvješćima skrenuta pažnja na određena pitanja koja su od značaja za korisnike izvješća, a koja nisu utjecala na mišljenja.

Također, uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima u 50 izvješća (pet sa pozitivnim mišljenjem, 42 sa mišljenjem s rezervom i tri sa negativnim mišljenjem) skrenuta je pažnja/istaknuta su određena značajna pitanja.

Grafikon 1. Struktura danih mišljenja

¹ Odjeljci za isticanje pitanja i odjeljci o drugim pitanjima u nezavisnom revizorskom izvješću

3.2 Dane preporuke za 2020. godinu i realizacija preporuka iz prethodnih izvješća

Nakon izvršenih finansijskih revizija za 2020. godinu, za 101 subjekt dano je 1.612 preporuka. Kod 53 subjekta izvršena je analiza i ocjena postupanja po preporukama danim u izvješćima iz prethodnih godina. Kod 19 subjekata nije vršena ocjena postupanja po preporukama s obzirom na to da je od prethodne revizije proteklo deset i više godina, a preostalih 29 subjekata revidirano je prvi put.

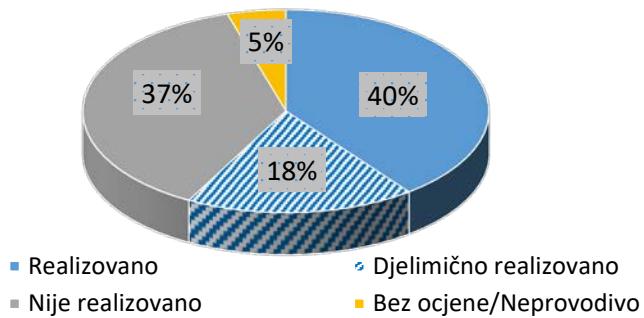
U nastavku je pregled broja danih preporuka za 2020. godinu i ocjena postupanja po preporukama iz ranijih revizija:

Red. br.	Grupa subjekata revizije	Broj danih preporuka	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama					UKUPNO
			Realizirano	Djelomično realizirano	Nije realizirano	Bez ocjene/neprovodivo		
1	2	3	4	5	6	7	8 (4+5+6+7)	
1.	Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu	25	2	0	25	1	28	
	postotak		7%	0%	89%	4%	100%	
2.	Korisnici Proračuna FBiH	383	123	64	196	24	407	
	postotak		30%	16%	48%	6%	100%	
3.	Kantoni i kantonalni proračunski korisnici	267	56	21	68	4	149	
	postotak		38%	14%	45%	3%	100%	
4.	Gradovi i općine	320	46	16	15	1	78	
	postotak		59%	21%	19%	1%	100%	
5.	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	295	131	65	35	12	243	
	postotak		54%	27%	14%	5%	100%	
6.	Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu	322	34	14	30	4	82	
	postotak		41%	17%	37%	5%	100%	
U K U P N O		1.612	392	180	369	46	987	
postotak			40%	18%	37%	5%	100%	

Tablica 3. Informacije o danim preporukama, po sektorima

Značajan broj preporuka nije realiziran ili je djelomično realiziran, što znači da nisu otklonjeni ranije utvrđeni propusti i nepravilnosti. Kod 53 subjekta kod kojih je vršena ocjena postupanja po danim preporukama, od 986 realizirana je samo 391 preporuka. S obzirom na to da je slična situacija utvrđena i prethodnih godina, može se konstatirati da realizacija preporuka nije na zadovoljavajućoj razini i da bi u narednom razdoblju trebalo konačno poduzeti ozbiljne aktivnosti i mjere na njihovoj realizaciji, a sve s ciljem efikasnijeg i efektivnijeg korištenja javnog novca.

Postupanje po preporukama danim u prethodnim revizijama

Grafikon 2. Postupanje po preporukama

3.3 Izvješće o izvršenju Proračuna Federacije BiH i korisnici Proračuna Federacije BiH

Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu predstavlja konsolidirano izvješće institucija u FBiH, te daje objedinjenu sliku potrošnje na razini Proračuna FBiH. Revizija finansijskih izvješća korisnika Proračuna FBiH za 2020. godinu provedena je na način da je izvršena revizija finansijskih izvješća planiranih korisnika i o njima su sačinjena pojedinačna izvješća.

Proračun FBiH za 2020. godinu usvojen je u iznosu od 5.508.930.679 KM, kojim su odobrena sredstva za financiranje 61 korisnika proračuna. U ovom iznosu su i sredstva odobrena za Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje u iznosu od 2.411.689.441 KM, koji je od 1. 1. 2020. godine prešao na poslovanje putem Trezora Proračuna FBiH. Revidirano je 26 subjekata revizije, od kojih je 19 obveznih revizija (Parlament FBiH, Predsjednik FBiH i dva potpredsjednika, Vlada FBiH i njena ministarstva) i šest ostalih proračunskih korisnika, od kojih je pet revidirano u prethodnom razdoblju, od 2014. do 2019. godine, a jedan se revidira prvi put. Odobreni proračun subjekata revizije iznosi 5.351.709.199 KM ili 97,14% usvojenog Proračuna FBiH za 2020. godinu. Iako su u Proračunu FBiH sredstva za Parlament FBiH (Dom naroda Parlamenta FBiH, Predstavnički dom Parlamenta FBiH i Zajedničke službe Parlamenta FBiH), Ured Predsjednika Federacije BiH i dva potpredsjednika, Federalnu upravu civilne zaštite i Federalni štab civilne zaštite odobrena za osam korisnika, posebno za svakog, revidirani su kao tri subjekta revizije.

U Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu iskazani su prihodi, primici i financiranje u iznosu od 4.737.298.127 KM, rashodi, izdaci i otplate dugova u iznosu od 4.730.205.318 KM, te pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 7.092.808 KM.

Ukupni rashodi i izdaci veći su za 2.535.638.156 KM u odnosu na prethodnu godinu, što je rezultat prelaska Federalnog zavoda za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje na trezorsko poslovanje, čiji su rashodi i izdaci iznosili 2.334.660.652 KM. Od rashoda i izdataka Proračuna FBiH u iznosu od 4.730.205.318 KM, na revidirane subjekte odnosi se 4.574.102.920 ili 96,70%.

U nastavku je pregled iskazanih rashoda i izdataka u finansijskim izvješćima proračunskih korisnika, sa danim mišljenjem:

(u KM)				
Red. broj	Subjekti revizije	Iskazani rashodi i izdaci	Dano mišljenje	
1	2	3	4	5
1.	Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu	4.730.205.318	Pozitivno	S rezervom
Korisnici Proračuna FBiH				
1.	Parlament Federacije BiH	13.164.234	Pozitivno	S rezervom
2.	Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	2.297.386	Pozitivno	S rezervom

Red. broj	Subjekti revizije	Iskazani rashodi i izdaci	Dano mišljenje	
			o finansijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4	5
3.	Vlada Federacije BiH	23.304.817	Pozitivno	S rezervom
4.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	7.500.105	Pozitivno	Pozitivno
5.	Federalno ministarstvo pravde	3.549.847	Pozitivno	S rezervom
6.	Federalno ministarstvo financija	1.144.906.568	Pozitivno	S rezervom
7.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	53.020.198	Pozitivno	S rezervom
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	96.475.093	Pozitivno	S rezervom
9.	Federalno ministarstvo zdravstva	88.877.003	Pozitivno	S rezervom
10.	Federalno ministarstvo trgovine	1.370.590	Pozitivno	Pozitivno
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	5.069.895	Pozitivno	S rezervom
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	98.943.488	Pozitivno	S rezervom
13.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida obrambeno- oslobodilačkog rata	339.449.448	Pozitivno	S rezervom
14.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	1.563.434	Pozitivno	Pozitivno
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	177.304.664	Pozitivno	S rezervom
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	10.271.570	S rezervom	S rezervom
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	26.934.222	Pozitivno	Pozitivno
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	5.273.192	Pozitivno	S rezervom
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	32.923.654	Pozitivno	S rezervom
20.	Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje	2.334.660.652	Suzdržano	S rezervom
21.	Porezna uprava FBiH	45.742.821	Pozitivno	S rezervom
22.	Federalna uprava civilne zaštite	35.518.826	Pozitivno	S rezervom
23.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH	13.097.566	S rezervom	Pozitivno
24.	Zavod za javno zdravstvo FBiH	9.252.257	Pozitivno	S rezervom
25.	Federalna direkcija robnih rezervi	3.014.702	S rezervom	S rezervom
26.	Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom	616.688	S rezervom	S rezervom

Tablica 4. Pregled rashoda i izdataka proračunskih korisnika, s danim mišljenjima

Napominjemo da su u osam izvješća, uz dana mišljenja o finansijskim izvješćima, istaknuta određena pitanja, i to u šest izvješća u kojima je dano pozitivno mišljenje i u dva u kojima je dano mišljenje s rezervom.

Također, u sedamnaest izvješća uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima istaknuta su određena pitanja, od kojih je u četrnaest dano mišljenje s rezervom, a u tri izvješća pozitivno mišljenje.

3.3.1 Najvažniji nalazi i preporuke iz Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu

Iako Ured za reviziju već niz godina ukazuje na probleme u upravljanju i raspolađanju javnim sredstvima i shodno tome daje preporuke, značajan broj njih još uvek nije realiziran. Veliki broj nerealiziranih preporuka sustavnog je karaktera, zbog čega se utvrđene nepravilnosti ponavljaju iz godine u godinu.

Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Kao i ranijih godina, Proračunom FBiH za 2020. godinu nisu planirana sredstva za izmirenje dospjelih obveza po temelju sudske presude i izvršnih sudske rješenja iz prethodnog razdoblja u iznosu od 42.505.544 KM, a sredstva kapitalnog transfera za izgradnju autoceste i brzih cesta i primitaka od finansijske imovine nisu realno planirana.

Vlada FBiH i Federalno ministarstvo financija nisu ispoštovali odredbe Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o izvršavanju Proračuna u FBiH za 2020. godinu u dijelu raspolađanja viškom sredstava namijenjenih za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica. Nakon prestanka važenja Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica, nisu poduzete aktivnosti na novim izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2020. godinu s ciljem smanjenja negativnih posljedica izazvanih pandemijom COVID-19, imajući u vidu malu realizaciju sredstava planiranih za ove namjene.

Potrebno je da Vlada FBiH i Federalno ministarstvo financija, u okviru svojih nadležnosti, poduzmu aktivnosti kako bi se planiranje Proračuna FBiH vršilo sukladno zakonskim i drugim propisima.

- Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH u razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine nije sačinjeno shodno članku 97. Zakona o proračunima u FBiH, budući da nije usklađeno sa sadržajem i klasifikacijama računa proračuna i ne sadrži sve informacije i podatke propisane odredbama Zakona: početno i završno stanje imovine, obveza i izvora sredstava, objašnjenje većih odstupanja, kao ni podatke o svim promjenama na temelju zaduživanja i upravljanja dugom i o garancijama danim tijekom fiskalne godine. U Izvješću nisu prezentirane sveobuhvatne informacije o realizaciji mjera za ublažavanje posljedica izazvanih pandemijom COVID-19, uvažavajući izdvajanje sredstava iz Proračuna FBiH, kao i činjenicu da je za implementaciju Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica realizirano svega 18,63 % osiguranih sredstava za ove namjene.

Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH treba sadržavati sve predviđene podatke, sukladno članku 97. Zakona o proračunima u FBiH.

- Planiranje i realizacija dijela sredstava tekućih i kapitalnih transfera nije izvršena s jasno utvrđenom svrhom dodjele, mjerljivim kriterijima, transparentno, te s korisnicima nisu zaključeni ugovori kojim bi se regulirala međusobna prava i obveze. Također, proračunski korisnici nisu vršili adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom realiziranih transfera.

Planiranje i raspodjelu sredstava tekućih transfera vršiti za utvrđene namjene i jasne i mjerljive kriterije, te osigurati nadzor nad utroškom i izvješćivanje o namjenskom utrošku doznačenih sredstava.

- Sredstva na poziciji transfera planiraju se i odobravaju određenim proračunskim korisnicima konstantno, iz godine u godinu, iako u prethodnim godinama nisu poduzimali adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvješćivanja i praćenja efikasnosti uloženih sredstava.

Sa korisnicima sredstava transfera zaključiti ugovore kojim će se regulirati međusobna prava i obveze, te uspostaviti adekvatan sustav praćenja učinaka u odnosu na uložena sredstva.

- Programima utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera odobravana su interventna sredstva, koja je na zahtjev korisnika, bez javnog poziva, odobravao rukovoditelj organa uprave. Ovakav način raspodjele nije transparentan, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2020. godinu.

Vlada FBiH treba preispitati opravdanost planiranja interventnih sredstava kod usvajanja programa utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za godinu za koju se planira realizacija transfera.

- Uspostavljeni Registar proračunskih korisnika proračuna u FBiH nije u potpunosti usklađen sa Zakonom o proračunima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika Proračuna FBiH, što je utjecalo na planiranje i realizaciju sredstava za rad Parlamenta FBiH, Predsjednika i dva potpredsjednika FBiH, Federalne uprave civilne zaštite i Federalnog štaba civilne zaštite.

Federalno ministarstvo financija treba poduzeti aktivnosti prema proračunskim korisnicima da se, sukladno njihovom pravnom statusu, izvrši usklađivanje registra proračunskih korisnika u FBiH s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH.

- Prema Uredbi o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, jedan od općih i posebnih ciljeva bio je očuvanje radnih mjesta. Dana je prednost padu oporezivog prometa i ostvarenom izvozu u odnosu na broj zaposlenih, čime je omogućeno da se značajna sredstva dodijele i korisnicima s jednim zaposlenikom. To ne doprinosi ostvarenju općeg i posebnog cilja definiranog Uredbom, koji se prvenstveno odnosi na očuvanje radnih

mjesta.

Prilikom donošenja Uredbe nije se vodilo računa o smanjenju zaposlenih od proglašenja stanja nesreće, niti o razlozima koji su doveli do toga, kao ni o pomoći svim djelatnostima kojima je, naredbama Kriznog štaba FBiH, bio ograničen ili zabranjen rad. Jedna od namjena finansijske pomoći jeste i financiranje troškova poslovanja, koji se ne mogu dovesti u direktnu vezu s očuvanjem radnih mjesta. Mogućnost dodjele sredstava imali su i korisnici koji su isplatili dividendu/dobit. Ovako utvrđeni opći uvjeti za dodjelu finansijske pomoći i kriteriji nisu u potpunosti osigurali da se finansijska pomoć usmjeri na subjekte koji su bili najviše pogodjeni nastalom krizom.

Za realizaciju ovih sredstava nije dana preporuka s obzirom na to da je ugovaranje, nadzor i izvješćivanje predmet revizije u narednom razdoblju.

3.3.2 Najvažniji nalazi i preporuke iz izvješća federalnih proračunskih korisnika

Revizijom federalnih proračunskih korisnika utvrđeni su određeni propusti i nepravilnosti za koje su dane odgovarajuće preporuke. Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Sustav unutarnjih kontrola kod većine revidiranih korisnika Proračuna FBiH još uvijek nije uspostavljen sukladno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH i ostalim pratećim zakonskim i drugim propisima koji reguliraju ovu oblast.

Vlada FBiH i Federalno ministarstvo financija u okviru svojih nadležnosti trebaju poduzeti aktivnosti na konačnoj uspostavi sustava finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru, sukladno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH i Strategijom razvoja sustava unutarnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru FBiH 2021–2027. godine.

- Veliki broj proračunskih korisnika nije uspostavio unutarnju reviziju sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH.

Uspostaviti unutarnju reviziju sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH.

- U pojedinačnim revizijama proračunskih korisnika konstatirana su odstupanja između sistematiziranih i popunjениh radnih mjesta, što može ukazivati na to da postojeća sistematizacija nije optimalna s obzirom na to da korisnici obavljaju poslove iz nadležnosti sa postojećim brojem izvršitelja.

Potrebno je da Vlada FBiH u suradnji sa Federalnim ministarstvom pravde, shodno nadležnostima, nastavi aktivnosti na unapređenju rada i organizacije federalnih

ministarstava i drugih tijela federalne uprave, s ciljem uspostavljanja optimalnog broja zaposlenih za obavljanje poslova iz nadležnosti i što efikasnijeg rada javne uprave.

- Još uvijek svi proračunski korisnici nisu donijeli plan integriteta i akcijski plan sukladno Strategiji za borbu protiv korupcije FBiH 2016–2019. godine, a oni koji su ih donijeli nisu pratili implementaciju, niti su izvješćivali o implementaciji aktivnosti predviđenih ovim planovima.

Donijeti plan integriteta i akcijski plan za borbu protiv korupcije, te pratiti implementaciju i izvješćivati o aktivnostima predviđenim ovim planovima.

- Obavljanjem finansijskog poslovanja Federalnog zavoda za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje preko Proračuna FBiH nije osigurano evidentiranje i praćenje prihoda i rashoda namijenjenih za isplatu mirovina i rad sukladno važećim zakonskim propisima. Finansijsko poslovanje Federalnog zavoda uspostavljeno na ovakav način ne daje informacije o izvorima i utrošku sredstava, odnosno nije moguće utvrditi koji iznos proračunskih sredstava je utrošen za financiranje obveza po temelju prava ostvarenih iz članka 129. Zakona o MIO, odnosno koliko je sredstava isplaćeno iz Proračuna FBiH za mirovine ostvarene po povoljnim uvjetima, niti je poznato koliko je sredstava za redovne mirovine isplaćeno iz doprinosa za MIO.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike i Federalno ministarstvo financija u okviru svojih nadležnosti trebaju poduzeti aktivnosti kako bi se izvršilo usklađivanje zakonske regulative kojom će se jasno odrediti status Federalnog zavoda za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje u dijelu obavljanja finansijskog poslovanja preko Proračuna FBiH.

Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje u suradnji s Federalnim ministarstvom financija treba osigurati knjigovodstveno evidentiranje prihoda i rashoda u Glavnoj knjizi Federalnog zavoda, posebno u dijelu načina iskazivanja proračunskih sredstava iz kojih se financiraju mirovine po povoljnim uvjetima, sukladno Zakonu o MIO.

- Porezna uprava FBiH nije efikasno upravljala zaplijenjenom imovinom, sukladno Zakonu o Poreznoj upravi FBiH i Pravilnikom o procedurama prinudne naplate, jer se na stanju nalazi imovina koja je zaplijenjena prije više godina, a za koju se još plaća zakup skladišnih prostora. Zaplijenjena imovina je najvećim dijelom dana poreznim obveznicima na čuvanje, iako je, prema Pravilniku o procedurama prinudne naplate poreznih obveza, ovakav način skladištenja izuzetak. Sa poreznim obveznicima u svim slučajevima nisu zaključeni ugovori o skladištenju. Ne vode se evidencije o prodaji imovine, zbog čega se ne može potvrditi kada je i koliko puta određena imovina bila predmet prodaje.

U postojećim evidencijama kroz nPIS aplikaciju prinudne naplate omogućiti informacije o prodaji imovine, odnosno podatke o tome koliko je puta zaplijenjena imovina bila predmet prodaje i na koji način je prodata.

Izvršiti analizu i procjenu stanja zaplijenjene imovine skladištene kod poreznog obveznika, te sukladno tomu blagovremeno poduzeti odgovarajuće mjere kako bi se osigurala sigurnost i njena zaštita do momenta prodaje.

Povećati broj oglasa i prodaja zaplijenjene imovine s ciljem efikasnije naplate duga i zaštite imovine, te smanjenja troškova zakupa skladišnog prostora.

- Federalno ministarstvo financija rješavanje po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostupanjskih organa nije provodilo u roku od trideset dana od dana prijema žalbe, sukladno članku 76. Zakona o Poreznoj upravi FBiH. Na 31. 12. 2020. godine bila su neriješena ukupno 5.173 predmeta, što pokazuje da nije osigurano načelo efikasnosti sukladno članku 6. Zakona o upravnom postupku. To ističemo jer žalba odlaže izvršenje rješenja u predmetima dodatno utvrđenih poreznih obveza.

Rješavanje po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostupanjskih organa obavljati sukladno Zakonu o upravnom postupku i Zakonom o Poreznoj upravi FBiH.

- Ukupna taksa na nepovučena kreditna sredstva, zaključno s 31. 12. 2020. godine, iznosila je 660.602.355 KM, od čega se na taksu plaćenu u 2020. godini odnosi 3.158.099 KM (odnosi se na 16 projekata).

Poduzeti aktivnosti na odgovarajućem praćenju i izvješćivanju o implementaciji razvojno-investicijskih projekata i osigurati mehanizme za efikasniju kontrolu nad njima, s ciljem blagovremene realizacije projekata.

- Federalno ministarstvo zdravstva nije poduzelo zakonske aktivnosti prema Federalnom ministarstvu financija, Vladi FBiH i Parlamentu FBiH u dijelu koji se odnosi na osiguranje potrebnog iznosa sredstava iz Proračuna FBiH za financiranje Fonda solidarnosti, što nije sukladno članku 110. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Tekući transfer iz Proračuna FBiH za 2020. godinu za Fond solidarnosti iznosio je samo 19,26% od pripadajućeg zakonskog iznosa, odnosno od ostvarenih prihoda od doprinosa, što nije sukladno članku 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Poduzeti zakonske aktivnosti prema Federalnom ministarstvu financija, Vladi FBiH i Parlamentu FBiH u dijelu osiguranja pripadajućeg zakonskog iznosa sredstava za financiranje Fonda solidarnosti, s ciljem osiguranja ravnopravnog položaja svih osiguranih osoba i pružanja prava liječenja pacijentima u propisanom obimu, sukladno člancima 11, 82. i 110. Zakona o zdravstvenom osiguranju.

- Sukladno Zakonu o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na razini Federacije BiH, u nadležnosti Federalnog ministarstva prostornog uređenja je da s drugim ministarstvima nadležnim za oblasti od značaja za planiranje uspostavi i održava jedinstveni informacijski sustav (GIS), koji obuhvata podatke i informacije za cijeli prostor Federacije. Rok za uspostavljanje GIS baze podataka bio je najkasnije do 31. 12. 2013. godine. Uzimajući u obzir rok za uspostavu GIS baze i razdoblje koje je proteklo, te planirana i osigurana sredstva u proračunima ranijih godina, smatramo

da Ministarstvo kao nadležno nije poduzelo aktivnosti da u suradnji s drugim nositeljima aktivnosti uspostavi jedinstveni informacijski sustav.

Federalno ministarstvo prostornog uređenja treba poduzeti aktivnosti prema ostalim nositeljima informacijskog sustava kako bi se uspostavio jedinstveni informacijski sustav (GIS) sukladno zakonskim i podzakonskim propisima koji reguliraju ovu oblast.

- Parlament FBiH nije usvojio Prijedlog programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Federaciji BiH od 2018. do 2025. godine, koji je na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite Vlada FBiH prihvatile i dostavila Parlamentu FBiH 24. 5. 2018. godine. Ovaj program ima posebnu važnost jer utječe na realizaciju planiranih projekata koji se financiraju iz posebnih naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, što može djelovati na sigurnost ljudi i materijalnih dobara i otklanjanje posljedica od prirodnih i drugih nesreća. Njegovo usvajanje bitno je i jer, prema člancima 173. i 174. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, kantoni donose svoje programe i planove, koji moraju biti usklađeni s Federalnim programom i Federalnim planom, a općine donose svoje, usklađene s kantonalnim.

Sukladno Zakonu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, Federalna uprava civilne zaštite treba poduzeti aktivnosti prema Vladi FBiH s ciljem donošenja Programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Federaciji BiH.

- Nisu poduzimane sve propisane radnje za naplatu potraživanja od krajnjih korisnika za pravne osobe i kantone, koja su na temelju supsidijarnih ugovora prenesena na krajnje korisnike (JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo, JP „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo, Bosansko-podrinjski kanton, Županija Zapadnohercegovačka i drugi), sukladno članku 46. Zakona o proračunima u FBiH.

Poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

- Obveze po pravosnažnim presudama, izvršnim sudskim rješenjima iz radnog odnosa i za poticaje u poljoprivredi, koje se odnose na tekuću i prethodne godine, nisu iskazane u finansijskim izvješćima ili su iskazane na pogrešnim pozicijama. Evidentirane su izvanbilančno i na razgraničenim rashodima, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Nadležni za planiranje izmirenja ovih obveza nisu pravovremeno poduzimali potrebne aktivnosti, što će za posljedicu imati obračun zateznih kamata i povećanje ukupnih troškova i izdataka na teret proračuna.

Potrebno je da Vlada FBiH i Federalno ministarstvo financija, u suradnji sa proračunskim korisnicima, poduzmu potrebne aktivnosti u dijelu planiranja i izmirenja nastalih obveza, te njihovog evidentiranja i iskazivanja na propisanim

pozicijama u obračunskom razdoblju u kojem je obveza za plaćanje i nastala, sukladno zakonskim i drugim propisima.

- Kod primjene odredbi Zakona o javnim nabavama uočeni su propusti kod planiranja nabava, neblagovremenog pokretanja postupka, izbora postupka, dijeljenja nabava, izrade tenderske dokumentacije, nastavka suradnje sa dobavljačima iz prethodnog razdoblja, te praćenja realizacije ugovora.

Izbor dobavljača za nabavu roba i usluga u potpunosti vršiti sukladno Zakonu o javnim nabavama i provedbenim propisima za tu oblast, te pratiti realizaciju zaključenih ugovora sukladno prihvaćenim ponudama.

- Popis imovine i obveza i izvora sredstava kod jednog broja proračunskih korisnika koji su bili predmet revizije nije obavljen shodno važećim propisima o vršenju popisa i svrhom popisa. Nepravilnosti vezane za popis dvojake su prirode: neriješen status državne imovine i problemi tehničke prirode. Problemi tehničke prirode odnose se na provođenje popisa, a to su: neadekvatna priprema i planiranje popisa, obavljanje samo naturalnog popisa bez usklađivanja stvarnog i knjigovodstvenog stanja, neprovođenje inventurnih razlika, evidentiranje sredstava koja su rashodovana u ranijem razdoblju, nedonošenje potrebnih odluka. Status imovine i obveza institucija koje su u prethodnom razdoblju prešle na državnu razinu nije riješen (Prijašnje FMO i vojska FBiH; Carinska uprava i OSA). Pojedine federalne institucije ne posjeduju vjerodostojnu dokumentaciju kojom bi se potvrdilo da su u vlasništvu Federacije BiH, a dio imovine nije bio ni dostupan, što je u konačnici dovelo u pitanje točnost i istinitost iskazane imovine.

Potrebno je da nadležni organi i institucije ubrzaju proces rješavanja pitanja državne imovine i njenog vlasništva i da se po okončanju procesa izvrši neno uknjižavanje i evidentiranje u poslovnim knjigama.

Popis imovine i obveza vršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te usuglasiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je utvrđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

- Ugovori o djelu zaključivani su sa vanjskim suradnicima za poslove iz nadležnosti revidiranih subjekata i poslove utvrđene pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, za što nije provedena procedura sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH. Ugovori sa izvršiteljima zaključivani su u kontinuitetu tijekom cijele godine, pa i tijekom više godina. Nije se mogao potvrditi način utvrđivanja visine naknade, odnosno vrednovanje poslova koji su bili predmet ugovora, kao ni transparentnost izbora osoba za zaključivanje ugovora o djelu.

Potrebno je da Vlada FBiH sa nadležnim proračunskim korisnicima poduzme aktivnosti kako bi se ugovori o djelu zaključivali samo za poslove i radne zadatke za koje je, sukladno zakonskim propisima, predviđeno zaključivanje ugovora, da se

zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, sa točno definiranim poslovima koje treba uraditi.

Izvršioce za poslove utvrđene pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta angažirati sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.

- Naknada članovima povjerenstava plaćana je i za obavljanje poslova iz nadležnosti revidiranih subjekata. Jedan broj proračunskih korisnika nije poštovao Uredbu o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela utemeljenih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe. Ovo se odnosi na utvrđivanje visine naknade članovima povjerenstava, isplate naknade za rad u više povjerenstava, rad povjerenstava u tijeku radnog vremena i bez sačinjenog izvješća kojim se potvrđuje opravdanost urađenog posla. Obračun naknada nije imao tretman plaće, kako je propisano odredbama Zakona o porezu na dohodak, jer se, sukladno Zakonu, oporezju i naknade koje poslodavac isplaćuje zaposleniku za njegovo angažiranje u raznim povjerenstvima vezano za radni ciklus. Bez obzira na to što su povjerenstva utemeljena sukladno Uredbi i posebnim propisima, uvažavajući činjenicu da se radi o angažiranju zaposlenika vezano za radni ciklus i obavljanje poslova iz nadležnosti, ne može se potvrditi opravdanost isplata naknada članovima povjerenstava.

Potrebno je poslove iz nadležnosti definirati pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i da ih obavljaju zaposlenici, bez isplate naknade.

Obračun i isplatu pripadajućih poreza i doprinosa na naknade vršiti shodno važećim zakonskim i drugim propisima.

- Nije uspostavljena adekvatna knjigovodstvena evidencija i izvješćivanje za razvojno-investicijske projekte, niti su sva ministarstva zadužena za implementaciju ovih projekata u okviru ministarstva uspostavila jedinicu sukladno Uredbi o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje programa javnih investicija u FBiH. Ovo ima posebnu značajnost jer su projektni troškovi koji se plaćaju iz kredita ili se sufinanciraju iz Proračuna FBiH izvan kontrole, budući da se, prilikom usvajanja proračuna, uz Proračun FBiH kao aneks prikaže Pregled kapitalnih projekata koji se financiraju iz kreditnih i grant sredstava međunarodnih finansijskih institucija, u kojem su podaci o: nazivu projekta, vrsti financiranja, izvoru financiranja, ukupnoj vrijednosti projekta.

Jedinice za implementaciju razvojno-investicijskih projekata organizirati u sastavu organa uprave, sukladno Uredbi o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje programa javnih investicija u FBiH.

U suradnji sa Federalnim ministarstvom financija poduzeti aktivnosti na uspostavi knjigovodstvene evidencije i finansijskog izvješćivanja za razvojno-investicijske projekte, sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s brojem danih preporuka za 2020. godinu i ocjenom postupanja po preporukama iz ranijih revizija:

Red. br.	Subjekti revizije	Broj danih preporuka	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama								
			Ukupno		Realizirano		Djelomično		Nerealizirano		Bez ocjene/ neprovodivo
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
1.	Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu	25	28	2	7	0	0	25	89	1	4
Korisnici Proračuna FBiH											
1.	Parlament Federacije BiH	18	22	6	27	3	14	13	59	0	0
2.	Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	11	14	3	21.5	3	21.5	8	57	0	0
3.	Vlada Federacije BiH	10	17	2	12	1	6	6	35	8	47
4.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	7	12	4	33	2	17	6	50	0	0
5.	Federalno ministarstvo pravde	18	13	2	15	0	0	11	85	0	0
6.	Federalno ministarstvo financija	39	37	7	19	3	8	27	73	0	0
7.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	9	15	6	40	3	20	5	33	1	7
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	11	15	4	26	1	7	9	60	1	7
9.	Federalno ministarstvo zdravstva	18	17	7	41	4	24	5	29	1	6
10.	Federalno ministarstvo trgovine	9	7	3	43	0	0	4	57	0	0
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	12	13	4	31	0	0	9	69	0	0
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	9	13	4	31	3	23	6	46	0	0
13.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida obrambeno- oslobodilačkog rata	18	24	12	50	7	29	5	21	0	0
14.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	7	11	3	27	2	18	2	18	4	37
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	16	24	9	37,5	3	12,5	10	42	2	8
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	20	21	4	19	0	0	16	76	1	5
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	11	10	0	0	4	40	6	60	0	0

Red. br.	Subjekti revizije	Broj danih preporuka	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama								
			Ukupno		Realizirano		Djelomično		Nerealizirano		Bez ocjene/ neprovodivo
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	14	8	4	50	0	0	4	50	0	0
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	13	14	3	21,5	0	0	8	57	3	21,5
20.	Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje	25	14	6	43	5	36	3	21	0	0
21.	Porezna uprava FBiH	11	13	9	69	4	31	0	0	0	0
22.	Federalna uprava civilne zaštite	21	24	6	25	1	4	16	67	1	4
23.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH	12	17	6	35	8	47	3	18	0	0
24.	Zavod za javno zdravstvo FBiH	8	9	6	67	3	33	0	0	0	0
25.	Federalna direkcija robnih rezervi	21	23	3	13	4	17	14	61	2	9
26.	Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom	15	Nije vršena revizija								
UKUPNO (OD 1-26)		383	407	123	30	64	16	196	48	24	6

Tablica 5. Informacije o danim preporukama proračunskim korisnicima

Izvršena je ocjena postupanja po danim preporukama kod 25 subjekata, a nije kod jednog kod kojeg je revizija obavljena prvi put. Od ukupno 407 danih preporuka, 30% je realizirano, 16% djelomično i 48% nije realizirano. Za 24 preporuke (6%) nije izvršena ocjena postupanja jer u revidiranoj godini nije bilo poslovnih događaja na koje su se odnosile ili je u međuvremenu došlo do izmjene propisa i akata zbog kojih su preporuke neprovodive.

U 26 izvješća o finansijskoj reviziji korisnika Proračuna FBiH za 2020. godinu dane su ukupno 383 preporuke s ciljem otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i jačanja sustava unutarnjih kontrola.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s danim mišljenjima, temeljima za izražavanje mišljenja i istaknutim pitanjima:

Subjekti revizije	Dana mišljenja/temelj za mišljenje/isticanje pitanja
1	2
Parlament Federacije BiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obračun i isplata plaće i dijela naknada troškova izabralih dužnosnika koji su dužnost obavljali profesionalno nije vršena na temelju relevantne dokumentacije kojom bi se potvrdila isplata, što nije sukladno Zakonu o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH i Odlukom o ostvarivanju prava na plaću, naknadu plaće i druga materijalna prava izabralih dužnosnika i savjetnika u Domu naroda i Predstavničkom domu Parlamenta FBiH. 2. Unutrašnja organizacija Parlamenta FBiH nije uređena jedinstvenim pravilnikom, a pojedinačni pravilnici Doma naroda i Stručne službe nisu usuglašeni sa Zakonom o državnoj službi FBiH i Zakonom o namještencima u organima državne službe u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Proračunom FBiH za 2020. godinu odobrena su sredstva za tri korisnika (Dom naroda, Predstavnički dom i Zajednička služba), iako je Parlament FBiH registriran kao jedna pravna osoba kojoj je dodijeljen jedan identifikacijski broj. Parlament FBiH sačinjava i podnosi jedno finansijsko izvješće Finansijsko-informatičkoj agenciji. Proračunom FBiH odobrena su sredstva za tri korisnika, a u sustavu javnih nabava Parlament FBiH se vodi kao jedan ugovorni organ, na što je ukazivano i u prethodnom razdoblju.
Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Unutrašnja organizacija Predsjednika i potpredsjednika FBiH nije uređena jednim pravilnikom, a usvojenim pojedinačnim pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta nije uređen način rukovođenja, ovlaštenja i odgovornosti službenika i namještnika, te opis i podjela poslova. Navedeno nije sukladno Uredbi o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Proračunom FBiH za 2020. godinu odobrena su sredstva za tri korisnika (Ured predsjednika FBiH, Ured potpredsjednice FBiH i Ured potpredsjednika FBiH), iako su Predsjednik i potpredsjednici FBiH registrirani kao jedna pravna osoba, kojoj je dodijeljen jedan identifikacijski broj, te sukladno zakonskim propisima trebaju sačinjavati i podnosititi jedno finansijsko izvješće nadležnim institucijama. Također, planiranje i provođenje javnih nabava nije vršeno na razini registrirane pravne osobe kao jednog ugovornog organa.
Vlada Federacije BiH (Generalno tajništvo)	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p>

	<p>Temelj za mišljenje</p> <p>1. Značajan broj zaključaka Vlade FBiH ne sadrži prijedloge konkretnih mjera, radne zadatke za federalna ministarstva i druga tijela federalne uprave, kao ni rokove za izvršavanje, što je obveza utvrđena člankom 32. Poslovnika o radu Vlade FBiH, zbog čega ne možemo potvrditi da su vraćeni obrađivaču na upotpunjavanje sukladno članku 34. Poslovnika.</p>
	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uredbom o Generalnom tajništvu Vlade FBiH utvrđen je djelokrug i temelji unutrašnje organizacije Generalnog tajništva, koji obavlja stručne poslove za Vladu FBiH, a finansijska sredstva za rad osigurana su mu u okviru proračunskog korisnika Vlade FBiH. Uvažavajući prirodu zadataka, Vlada FBiH nije na odgovarajući način obrazovala Generalno tajništvo kao svoju stručnu službu sa svojstvom pravne osobe, sukladno članku 21. Zakona o Vladi FBiH. • Planiranje finansijskih izdataka za troškove plaća i naknada i njihove isplate za ministre vrši se u okviru Vlade FBiH (Generalnog tajništva). Međutim, Zakonom o organizaciji organa uprave u FBiH utvrđeno je da federalnim ministarstvom rukovodi ministar, da predstavlja i zastupa ministarstvo i da je odgovoran za rad ministarstva kojim rukovodi. Stoga prava iz radnopravnog odnosa ministri trebaju ostvarivati u resornom ministarstvu u kojem su imenovani.
Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <p>Ministarstvo nije upisano kao nositelj prava vlasništva nad građevinskim objektima i zemljištem koje koristi, u iznosu od 5.806.708 KM, jer nije donesen propis o podjeli imovine ranijeg Ministarstva unutrašnjih poslova SR BiH.</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</p>
Federalno ministarstvo pravde	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jedinica za unutarnju reviziju Ministarstva i kazneno-popravnih zavoda nije uspostavljena sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji kojim su sistematizirana radna mjesta, s obzirom na to da je poslove unutarnje revizije obavljalo ad hoc tijelo pod nazivom „Tim za internu reviziju“, koje nije imenovano shodno važećim propisima za unutarnju reviziju. 2. U postupcima javnih nabava usluga iznajmljivanja softvera i opreme za elektronski nadzor osuđenih osoba i tehničke podrške pri elektronskom nadzoru procijenjene vrijednosti od 5.098.860 KM, kao i nabave materijala i radova za servisiranje i održavanje motornih vozila procijenjene vrijednosti od 146.250 KM, tenderska dokumentacija nije sačinjena sukladno članku 53. Zakona o javnim nabavama, jer ne sadrži sve informacije neophodne ponuđačima za pripremu ponuda na stvarno konkurenckoj osnovi. 3. U postupku zajedničke javne nabave lijekova za kazneno-popravne zavode procijenjene vrijednosti od 2.310.750 KM nisu odbijene ponude koje ne ispunjavaju zahtjeve iz tenderske dokumentacije, kao što je propisano člankom 68. Zakona o javnim nabavama. 4. Imenovanje članova povjerenstava za polaganje stručnog upravnog ispita, pravosudnog ispita, ispita za stalne sudske tumače i vještakije nije vršeno sukladno načelu transparentnosti kao jednom od načela izvršavanja

	proračuna utvrđenih Zakonom o proračunima u FBiH. Također, obračun poreza i doprinosa na naknade članova povjerenstava, koji su zaposlenici Ministarstva, nije vršen sukladno Zakonu o porezu na dohodak, Zakonom o doprinosima i njihovim provedbenim aktima.
Federalno ministarstvo finančija	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Obveze po temelju pravomoćnih presuda, sudskeh izvršnih rješenja, upravnih i radnih sporova i obveze po drugim temeljima iz prethodnih razdoblja u iznosu od 2.845.990 KM iskazane su u okviru dugoročnih obveza i dugoročnih razgraničenja. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nije osiguran potpun nadzor nad korisnicima sredstava tekućih transfera doznačenih iz Proračuna FBiH za 2019. godinu jedinicama lokalne samouprave, niti je jedan broj korisnika dostavio izvješća o namjenskom utrošku sredstava sukladno odlukama Vlade FBiH. Ministarstvo nije poduzelo aktivnosti s ciljem povrata sredstava na Jedinstveni račun trezora FBiH, odnosno nije osiguralo namjensko i efikasno raspolažanje proračunskim sredstvima. Navedeno nije sukladno Zakonu o proračunima i Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2020. godinu. Uspostavljeni Registar proračunskih korisnika proračuna u FBiH nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Pravilniku o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH, što je utjecalo na planiranje i realizaciju sredstava za rad Parlamenta FBiH, Predsjednika i dva potpredsjednika FBiH, Federalne uprave civilne zaštite i Štaba civilne zaštite i kazneno-popravnih zavoda u FBiH. Ministarstvo nije poduzelo potrebne aktivnosti, shodno nadležnostima, s ciljem uspostave unutarnje revizije i finansijskog upravljanja i kontrole na svim razinama vlasti u FBiH, kako je predviđeno Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH. Rješavanje po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostupanjskih organa nije se provodilo u roku, sukladno odredbama Zakona o poreznoj upravi FBiH. Na 31. 12. 2020. godine bila su ukupno 5.173 neriješena predmeta, što pokazuje da nije osigurano načelo efikasnosti, sukladno Zakonu o upravnom postupku. Ministarstvo nije poduzelo adekvatne mjere za naplatu potraživanja po kreditima u iznosu od 220.370.777 KM, koji su na temelju supsidijarnih ugovora s FBiH preneseni na krajnje korisnike, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, niti je vršilo usuglašavanje potraživanja po vanjskom dugu koja su prenesena na krajnje korisnike, što je bila obveza sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH. Popisom sredstava i obveza nije utvrđeno stvarno stanje, te nije izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je to predviđeno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p>

Temelj za mišljenje

- Ministarstvo nije zatražilo od Federalnog zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje povrat doznačenih sredstava na Jedinstveni račun Trezora FBiH za uvezivanje radnog staža zaposlenih javnih poduzeća u iznosu od 1.211.898 KM i zaposlenih privatnih poduzeća u iznosu od 108.826 KM, iako poduzeća nisu dostavila potvrde Porezne uprave FBiH da su odobrena sredstva tijekom 2018. i 2019. godine realizirana za umirovljenje imenovanih osoba. Također, zahtjevi poduzeća su u određenom slučaju ocijenjeni formalno ispravnim i prilikom realizacije subvencija javnim poduzećima za uvezivanje radnog staža prema programu utroška i za 2020. godinu. To nije sukladno Programu utroška sredstava Subvencije javnim poduzećima za uvezivanje radnog staža za 2020. godinu.

Isticanje pitanja

- Sukladno Zakonu o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije, Vlada FBiH donosi odluke o utvrđivanje jediničnog iznosa naknade za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije. Te odluke Vlada FBiH donosi na temelju izvršene analize procjena i iznosa potrebnih sredstava za troškove rada i administriranja Operatora za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju (OIEiEK), koju sačinjava Ministarstvo. OIEiEK je dostavio plan ukupne potrošnje i neto potrošnje električne energije za teritoriju FBiH za narednu godinu. Ministarstvo nije razmatralo dostavljenu dokumentaciju jer je prethodno nije usvojio Upravni odbor OIEiEK-a. Upućivao je Vladu FBiH prijedloge odluka za utvrđivanje jediničnog iznosa naknade na temelju Zaključka Odbora za energetiku, ruderstvo i industriju Predstavničkog doma Parlamenta FBiH, dopisa Upravnog odbora OIEiEK-a i dopisa Udruženja proizvođača energije iz obnovljivih resursa „APEOR“, koji su od Ministarstva zahtijevali predlaganje takvih odluka, čime ne bi doveli do zastoja u prikupljanju sredstava za ove namjene. Navedeni postupak nije sukladno Uredbi o poticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i određivanju naknade za poticanje.
- Sukladno Uredbi o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, jedan od općih i posebnih ciljeva je očuvanje radnih mjesta, a kriterij za dodjelu sredstava je broj zaposlenih na 30. 9. 2020. godine. Konstatirano je da je od početka proglašenja stanja nesreće do navedenog datuma došlo do značajnog smanjenja broja zaposlenih u pravnim osobama, za koje su predviđene mjere podrške i kojima su odobrena sredstva, a da to nije obuhvaćeno Uredbom. Usvojenim mjerama nisu obuhvaćene djelatnosti kojima je, naredbama Kriznog štaba FBiH, ograničeno ili zabranjeno djelovanje.

**Federalno ministarstvo
prometa i
komunikacija**

Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom

Temelj za mišljenje

- Kapitalni transferi za izgradnju autocesta i brzih cesta nisu planirani sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, na temelju relevantne dokumentacije, za projekte koji su spremni za realizaciju i koji su uključeni na listu projekata u implementaciji u Program javnih investicija FBiH. U 2020. godini planirana su sredstva u iznosu od 95.400.000 KM, a realizirano je 43.742.787 KM. Navedeno ima utjecaja na nisku realizaciju raspoloživih namjenskih sredstava iz kojih se financiraju ovi kapitalni transferi.

	Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none"> Ministarstvo je donijelo Pravilnik o ispitivanju ispušnih plinova motornih vozila (EKO test) u stanicama za tehnički pregled vozila sukladno Europskoj direktivi. Ovim Pravilnikom utvrđeno je da se prilikom registracije motornih vozila u FBiH, pored tehničkog pregleda, obvezno vrše i ispitivanja ispušnih plinova motornih vozila, za koje je utvrđena posebna cijena, što je uvećalo ukupnu cijenu tehničkog pregleda u FBiH, jer obveza EKO testa nije utvrđena u ostalim dijelovima BiH. Sukladno Uredbi o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, opći cilj je očuvanje radnih mesta, a kriterij za dodjelu sredstava je broj zaposlenih na 30. 9. 2020. godine. Konstatirali smo da je od početka proglašenja stanja nesreće do navedenog datuma već došlo do značajnog smanjenja broja zaposlenih u pravnim osobama kojima su dodijeljena sredstva, a da to nije obuhvaćeno Uredbom. Utvrđenim kriterijima za dodjelu sredstava dana je prednost oporezivom prometu u odnosu na broj zaposlenih, čime je omogućeno da se značajna sredstava dodijele i korisnicima s jednim zaposlenim. Usvojenim mjerama nisu obuhvaćene djelatnosti kojima je, naredbama Kriznog štaba FBiH, bio ograničen ili zabranjen rad.
Federalno ministarstvo zdravstva	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Temelj za mišljenje <ol style="list-style-type: none"> Postupak donošenja Listi lijekova u FBiH (Liste lijekova obveznog zdravstvenog osiguranja FBiH, Bolničke liste i Liste Fonda solidarnosti) nije u dovoljnoj mjeri transparentan i ima za posljedicu neefikasno trošenje proračunskih sredstava, što nije sukladno članku 4. Zakona o proračunima u FBiH. Ministarstvo nije predložilo Vladi FBiH imenovanje stalnog Upravnog odbora Federalnog zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja, što nije sukladno članku 102. Zakona o zdravstvenom osiguranju i ima za posljedicu da Zavodom od 2015. godine upravlja privremeni Upravni odbor, imenovan na tri mjeseca. Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none"> Ministarstvo nije poduzelo zakonske aktivnosti prema Federalnom ministarstvu financija, Vladi FBiH i Parlamentu FBiH u dijelu koji se odnosi na osiguranje potrebnog iznosa sredstava iz Proračuna FBiH za financiranje Fonda solidarnosti, što nije sukladno članku 110. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Tekući transfer iz Proračuna FBiH za 2020. godinu za Fond solidarnosti iznosio je 28.500.000 KM, što predstavlja samo 19,26% od pripadajućeg zakonskog iznosa, odnosno od ostvarenih prihoda od doprinosa, što nije sukladno članku 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Ističemo značajnu nepotpunjenošć sistematiziranih radnih mjesta i članstvo zaposlenih u velikom broju povjerenstava formiranih na temelju posebnih propisa, za poslove i zadatke koji su u nadležnosti Ministarstva. Po tom temelju isplaćivane su neto naknade u iznosima do 16.980 KM, što može imati utjecaja na kvalitetno i efikasno obavljanje radnih poslova i zadataka.
Federalno ministarstvo trgovine	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno

	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Informacijski sustav za nadzor i kontrolu prometa naftnih derivata na benzinskim stanicama u FBiH i uspostavljene evidencije Ministarstva ne pružaju pouzdane i ažurne informacije, zbog čega ne možemo potvrditi pouzdanost i točnost prezentiranih podataka o prometu i stanju naftnih derivata u 2020. godini.
Federalno ministarstvo prostornog uređenja	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Raspodjela tekućih transfera za sanaciju šteta nastalih uslijed poplava i klizišta, putem javnog poziva u iznosu od 1.100.000 KM, izvršena je na temelju kriterija i potkriterija koji nisu mjerljivi i za koje nije definirana dokumentacija, odnosno dokaz o njihovom ispunjavanju. Interventna sredstva u iznosu od 200.000 KM dodijeljena su bez primjene kriterija utvrđenih programima utroška sredstava. Navedeno ukazuje na to da nije, sukladno Zakonu o izvršavanju Proračuna FBiH za 2020. godinu osigurano efikasno upravljanje proračunskim sredstvima. Za rad zaposlenika u stručnim odborima i povjerenstvima isplaćene su naknade u iznosu od 124.190 KM, na koje nisu, sukladno Zakonu o doprinosima i Zakonom o porezu na dohodak obračunati pripadajući porezi i doprinosi. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Aktivnosti na donošenju i implementaciji prostornih i regulacijskih planova na teritoriji FBiH ne provode se blagovremeno, jer procedura usvajanja nacrta i prijedloga od Parlamenta FBiH traje dugo. Za njihovu izradu do 31. 12. 2020. godine utrošeno je 7.589.702 KM.
Federalno ministarstvo poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Nerealizirani zahtjevi iz razdoblja od 2017. do 2020. godine po temelju Programa novčanih podrški za biljnu i animalnu proizvodnju u iznosu od 1.593.340 KM, koji su nastali na temelju obračuna nadležnih kantonalnih ministarstava, kao i obveze po temelju Programa utroška sredstava poticaja po Modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine u iznosu od 2.439.064 KM, iskazani su kao potencijalne obveze u izvanbilančnoj evidenciji na 31. 12. 2020. godine. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nisu poduzete aktivnosti kako bi se rad jedinica za implementaciju projekata (Ureda za implementaciju projekata PCU i Jedinice za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi PIU) organizirao u Ministarstvu sukladno Uredbi o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Sukladno Uredbi o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, jedan od općih i posebnih ciljeva je očuvanje radnih mjesta, a kriterij za dodjelu sredstava je broj zaposlenih na 30. 9. 2020. godine. Konstatirano je da je od početka proglašenja stanja nesreće do navedenog datuma već došlo do značajnog smanjenja broja zaposlenih kod korisnika koji su obuhvaćeni mjerama i

	<p>kojima su dodijeljena sredstva, a da to nije obuhvaćeno Uredbom. Utvrđenim kriterijima za dodjelu sredstava korisnicima u poljoprivredno-prehrambenom sektoru dana je prednost za izvoz u odnosu na broj zaposlenih, čime je omogućeno da se značajna sredstva dodijele i korisnicima s jednim zaposlenim. Usvojenim mjerama nisu obuhvaćene djelatnosti kojima je, naredbama Kriznog štaba FBiH, bilo ograničeno ili zabranjeno djelovanje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nadzor i kontrola kantonalnih poljoprivrednih inspektora i dodatna kontrola federalne poljoprivredne inspekcije, u suradnji s kantonalnom, nisu vršeni u obimu predviđenom člankom 27. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju.
Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sredstva za implementaciju Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite u iznosu od 776.447 KM nisu korištena na efikasan način, s obzirom na to da dinamički plan za 2020. godinu nije sačinjen na temelju nezavršenih predmeta, da nisu utvrđeni troškovi za provođenje revizije po fazama, kao ni nadzor i krajnji rok za okončanje revizije. Također, nije sačinjena detaljna analiza za utrošena sredstva za provođenje revizije za razdoblje 2010–2020. godine i isplaćenih retroaktivnih naknada, te finansijski efekt implementacije Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH. 2. Raspodjela sredstava Transfера udruženjima proisteklim iz posljednjeg obrambeno-oslobodilačkog rata u iznosu od 280.000 KM i Transfера za sufinanciranja izgradnje spomen-obilježja, uređenja mezara i globalja u iznosu od 40.000 KM nije izvršena uz primjenu mjerljivih kriterija utvrđenih programima utroška sredstava, kako bi se potvrdila visina odobrenih sredstava, što nije sukladno Zakonu o izvršavanju Proračuna u FBiH za 2020. godinu.
Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja. Ministarstvo ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu i posjedu imovine čija je sadašnja vrijednost u Bilanci stanja na 31. 12. 2020. godine iskazana u iznosu od 530.770 KM.</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije uspostavljen nadzor nad radom Federalnog zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje sukladno Zakonu o mirovinskom i invalidskom osiguranju. Nije vršen nadzor nad radom ustanova socijalne zaštite kako je propisano Zakonom o preuzimanju prava obveza osnivača nad ustanovama socijalne zaštite u FBiH. 2. Za projekt Podrške zapošljavanju u FBiH nisu uspostavljene adekvatne knjigovodstvene evidencije i finansijsko izvješćivanje sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Federalno ministarstvo kulture i sporta	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Analiza iskaza sačinjena uz finansijska izvješća ne sadrži sve propisane podatke, a finansijska izvješća ne daju točne podatke o transferima, u zavisnosti od njihove namjene i korisnika, niti o prihodima, zbog čega Godišnje finansijsko izvješće za 2020. godinu nije sačinjeno sukladno odredbama Zakona o Proračunima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. Kratkoročna razgraničenja iskazana na 31. 12. 2020. godine precijenjena su za 162.057 KM kao posljedica provedenih korektivnih knjiženja u tekućoj godini po temelju evidentiranja neutrošenih namjenskih sredstava, što ukazuje na to da se prilikom knjigovodstvenog evidentiranja i finansijskog izvješćivanja nije pridržavalo računovodstvenih načela točnosti, istinitosti i pouzdanosti, sukladno članku 74. Zakona o proračunima u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Ministarstvo ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu i posjedu zgrade čija je nabavna vrijednost u Bilanci stanja na 31. 12. 2020. godine iskazana u iznosu od 862.444 KM.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Raspodjela sredstava tekućih transfera u iznosu od 3.608.000 KM (transferi za: sport od značaja za FBiH, kulturu od značaja za FBiH, obnovu kulturnog i graditeljskog naslijeđa, institucije znanosti i kulture od značaja za BiH i mlade), koja se dodjeljuju putem javnog poziva, izvršena je najvećim dijelom na temelju kriterija i potkriterija koji nisu mjerljivi i za koje nije definirana dokumentacija, odnosno dokaz o njihovom ispunjavanju. Interventna sredstva u iznosu od 356.000 KM najvećim dijelom dodijeljena su bez primjene kriterija utvrđenih Programom utroška sredstava. Navedeno ukazuje na to da nije osigurano efikasno upravljanje proračunskim sredstvima sukladno Zakonu o izvršavanju Proračuna FBiH za 2020. godinu.
Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ol style="list-style-type: none"> Razvojno-investicijski projekti utvrđeni Programom javnih investicija FBiH 2020–2022. godine ostvareni su zaključivanjem sporazuma o realizaciji projekata rekonstrukcije stambenog fonda i zatvaranja kolektivnih centara i alternativnih smještaja pružanjem javnih stambenih rješenja, zaključenih između Ministarstva i općina. Sporazumima kojima su definirane obveze i odgovornosti između Ministarstva i općina, općine su se obvezale da će osigurati svu neophodnu infrastrukturu koja je u njihovoj nadležnosti u cilju realizacije sporazuma. Općine nisu blagovremeno osigurale neophodnu infrastrukturu za realizaciju zaključenih sporazuma, što je imalo za posljedicu realizaciju od samo 47% u odnosu na planirana sredstva. Također, u dostavljenim propisanim obrascima „Informacija o projektu“ (IP obrasci) Federalnom ministarstvu financija za projekte iz nadležnosti Ministarstva koji se financiraju iz kreditnih sredstva, donacija i proračuna FBiH, utvrđena su značajna odstupanja u ukupnim vrijednostima programa, planiranim vrijednostima i vrijednostima realizacije iz prethodnih razdoblja u odnosu na Program javnih investicija Federacije BiH 2020–2022. godine.
	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p>

	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Ministarstvo ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu i posjedu zgrade čija je nabavna vrijednost u Bilanci stanja na 31. 12. 2020. godine iskazana u iznosu od 437.418 KM.
Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ul style="list-style-type: none"> Raspodjela sredstava Tekućeg transfera za institucije nauke i kulture od značaja za BiH u iznosu od 950.000 KM izvršena je bez primjene kriterija utvrđenih Programom utroška sredstava, odnosno na temelju posebnih kriterija koji su utvrđeni znatno nakon isteka roka za prijavu, kada je utvrđena i visina bodova koje nose. Nije prezentirana dokumentacija iz koje bi bilo vidljivo na koji način je utvrđena visina odobrenih sredstava pojedinim korisnicima. Ministarstvo nije osiguralo transparentno i efikasno upravljanje proračunskim sredstvima. Navedeno nije sukladno člancima 35., 37. i 38. Zakona o izvršavanju Proračuna FBiH za 2020. godinu.
Federalno ministarstvo okoliša i turizma	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nije izvršen nadzor namjenskog utroška sredstava tekućih transfera realiziranih po programima utroška sredstava sa kriterijima raspodjele iz 2019. godine „Transfer za razvoj turizma u FBiH“ u iznosu od 2.343.000 KM i „Aksijski plan Strategije okoliša“ u iznosu od 1.550.000 KM. Također, za ove transfere nije izvršeno praćenje i evaluacija rezultata utroška sredstava, niti je objavljeno izvješće o dodijeljenim sredstvima, što nije sukladno članku 37. Zakona o izvršavanju proračuna u FBiH za 2020. godinu i Smjernicama o minimalnim standardima dodjele proračunskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH. Na internetskoj stranici Ministarstva nije objavljena Odluka o dodjeli finansijske pomoći poslovnim subjektima turističko-ugostiteljskog sektora u okolnostima pandemije COVID-19, koja je realizirana u iznosu od 30.000.000 KM, niti lista korisnika finansijske pomoći sa iznosom dodijeljenih sredstava, što nije sukladno članku 17. i 39. Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID. <p>Isticanje pitanja</p> <ol style="list-style-type: none"> Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 utvrđeni su kriteriji za dodjelu finansijske pomoći koji nisu primjenjivi na djelatnost putničkih agencija i turoperatora, u dijelu utvrđivanja ostvarenog oporezivog prometa. Jedan od općih i posebnih ciljeva je očuvanje radnih mjesta, a kriterij za dodjelu sredstava je broj zaposlenih na 30. 9. 2020. godine. Konstatirali smo da je od proglašenja stanja nesreće do tog datuma već došlo do značajnog smanjenja broja zaposlenih u pravnim osobama kojima su dodijeljena sredstva, a da to nije obuhvaćeno Uredbom. Utvrđenim kriterijima za dodjelu sredstava dana je prednost oporezivom prometu u odnosu na broj zaposlenih, čime je omogućeno da se značajna sredstava dodijele i korisnicima s jednim zaposlenim. Usvojenim mjerama nisu obuhvaćene djelatnosti kojima je, naredbama Kriznog štaba FBiH, bio ograničen ili zabranjen rad.
	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Suzdržano</p>

	<p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Godišnja finansijska izvješća za 2020. godinu nisu ovjerena i dostavljena nadležnim institucijama u utvrđenom roku, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. S obzirom na to da Bilanca stanja, kao dio Godišnjih finansijskih izvješća, nije odražavala bilančnu ravnotežu za iznos od 48.417.289 KM, sukladno Pravilniku, Financijsko-informatička agencija je o tome obavijestila Federalni zavod, sa zahtjevom da se izvrši ispravka. Zavod nije izvršio ispravku, niti su Godišnja finansijska izvješća dostavljena Financijsko-informatičkoj agenciji.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p>
<p>Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje</p>	<p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Prelaskom Federalnog zavoda na trezorsko poslovanje nije osigurana potpuna evidencija prihoda i rashoda koji su propisani Zakonom o mirovinskom i invalidskom osiguranju. Glavna knjiga trezora ne daje informacije na temelju kojih je moguće utvrditi iznos sredstava isplaćenih iz Proračuna FBiH za financiranje mirovina ostvarenih po povoljnim uvjetima, niti o visini sredstava za redovne mirovine koje su isplaćene iz doprinosa za MIO, sukladno Zakonu.
	<ol style="list-style-type: none"> Adaptacija prostora poslovne zgrade, za koju je proveden otvoreni postupak i zaključen ugovor o izvođenju radova u svibnju 2020. godine na iznos od 273.971 KM, realizirana je u iznosu od 185.083 KM, iako su radovi po ugovoru trebali biti završeni do kraja godine. Izvršeni radovi nisu evidentirani u revidiranoj godini s obzirom na to da Plan javnih nabava nije usklađen sa odobrenim proračunom u dijelu nabave stalnih sredstava, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, niti je evidentiranje izvršeno sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH. Rješavanja o pravima osiguranika iz mirovinskog i invalidskog osiguranja u prvom i drugom stupnju nisu u svim slučajevima završena u rokovima propisanim Zakonom o upravnom postupku. Također, presude nadležnih sudova, vraćene na ponovni postupak Federalnom zavodu, nisu rješavane u utvrđenom roku, što nije sukladno Zakonu o upravnim sporovima FBiH.
	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Naknade za rad predsjedniku i članovima Upravnog odbora isplaćene su u iznosu od 134.349 KM bez ugovora o angažmanu, na koje je Vlada FBiH prethodno trebala dati suglasnost. Osim toga, Nadzorni odbor je tijekom 2020. godine održao jednu sjednicu, a isplate naknada do isteka mandata vršene su na mjesecnoj razini, u ukupnom iznosu od 30.437 KM. Federalni zavod ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja za dio poslovnih prostora iskazanih u poslovnim knjigama na 31. 12. 2020. godine.
<p>Porezna uprava FBiH</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p>
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p>
	<p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nije se efikasno upravljalo zaplijenjenom imovinom, jer se na stanju nalazi imovina koja je zaplijenjena prije više godina, a za koju se još plaća zakup skladišnih prostora. Zaplijenjena imovina u iznosu od 55.220.768 KM najvećim dijelom dana je poreznim obveznicima na čuvanje, iako je ovakav način skladištenja izuzetak, a u svim slučajevima nisu zaključeni ugovori o

	<p>skladištenju. Navedeno nije sukladno Zakonu o poreznoj upravi FBiH i Pravilnikom o procedurama prinudne naplate poreznih obveza.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dosadašnje mjere koje su poduzete na naplati dugovanja obveznika u većinskom državnom vlasništvu nisu imale efekta, zbog čega dug kontinuirano ima tendenciju rasta. Ukupna dugovanja poreznih obveznika iznosila su 3.035.434.794 KM, od čega se na obveznike koji su u većinskom državnom vlasništvu odnosi 1.591.586.943 KM. • Kod Federalnog ministarstva finacija vodi se 4.781 neriješeni postupak po temelju izjavljenih žalbi na rješenja Porezne uprave FBiH u iznosu od 459.684.301 KM, koje odlažu izvršenje rješenja u predmetima dodatno utvrđenih poreznih obveza.
Federalna uprava civilne zaštite	<p>Mišljenje o financijskim izvješćima: Positivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nabave roba za koje su zaključeni ugovori u vrijednosti od 2.431.605 KM nisu provedene shodno procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama. Ne možemo potvrditi njihovu hitnost s obzirom na rokove isporuke, stanje robe na kraju godine, kao i na činjenicu da sva roba nije isporučena. 2. Obračun i isplata posebnog dodatka na plaću za posebne uvjete rada nije u potpunosti sukladno članku 23. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH i člankom 192. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća. Posljedica toga je da se iskazani troškovi bruto plaća i naknada plaća u iznosu od 5.440.028 KM mogu značajno razlikovati od onih koji bi se utvrdili prema važećim zakonskim propisima. Ne možemo kvantificirati efekte ovog odstupanja na financijska izvješća. 3. Popis sredstava i opreme na 31. 12. 2020. godine, koja se vodi u knjigovodstvenim evidencijama Uprave, a koja je dana drugim osobama i udruženjima na korištenje, nije izvršen sukladno članku 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. 4. Uprava nije uspostavila Bazu podataka pripadnika civilne zaštite sukladno Zakonu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije obveznika civilne zaštite. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parlament FBiH nije usvojio Prijedlog programa razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Federaciji BiH od 2018. do 2025. godine, koji je Vlada FBiH prihvatala i dostavila Parlamentu FBiH 24. 5. 2018. godine. Ovaj program ima posebnu važnost jer utječe na realizaciju planiranih projekata koji se financiraju iz posebnih naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, što može djelovati na sigurnost ljudi i materijalnih dobara i otklanjanje posljedica od prirodnih i drugih nesreća. Njegovo usvajanje bitno je i iz razloga što, prema člancima 173. i 174. Zakona o zaštiti i spašavanju, kantoni donose svoje programe i planove, koji moraju biti usklađeni s Federalnim programom i Federalnim planom, a općine donose svoje, usklađene s kantonalnim. • S Kliničkim centrom Univerziteta u Sarajevu nije zaključen ugovor o međusobnim pravima i obvezama jer nisu ispunjeni uvjeti utvrđeni Uredbom o organiziranju službi zaštite i spašavanja FBiH, što znači da ova ustanova u

	2020. godini nije imala status federalne službe za zaštitu i spašavanje za medicinsku pomoć.
Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost stalnih sredstava u finansijskim izvješćima u iznosu od 2.921.333 KM (zgrade: 2.799.201 KM i stanovi: 122.132 KM), jer Služba ne raspolaže dokumentacijom o vlasništvu, niti je u posjedu ovih nekretnina. To nije sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: Positivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sukladno Uredbi o Službi za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, te odlukama i zaključcima Vlade FBiH iz ranijeg razdoblja, Služba je, između ostalog, zadužena da vodi evidenciju i upravlja nekretninama vojne imovine, poslovnih prostora i nepokretnе imovine bivšeg Federalnog ministarstva obrane i bivšeg Zavoda za platni promet Federacije BiH. Izvješća i informacije o izvršenim poslovima, kao i problemima vezanim za izvršavanje povjerenih zadataka, Služba redovito dostavlja Vladi FBiH. Temeljni problemi upravljanja imovinom su imovinskopravni odnosi koje Služba ne može riješiti zbog nepostojanja Zakona o državnoj imovini na razini BiH kojim se treba riješiti pitanje državne imovine Bosne i Hercegovine, pa samim tim Služba nema pravni temelj da adekvatno zaštiti povjerenu imovinu. • Pokrenuti su sudski procesi za naplatu potraživanja od zakupa 72 poslovna prostora prijašnjeg Federalnog ministarstva obrane, po kojima ukupni tužbeni zahtjevi iznose 3.942.906 KM. Naplata značajnog dijela ovih potraživanja neizvjesna je s obzirom na to da je za većinu zakupljenih prostora neriješen status vlasništva i značajan broj korisnika poslovnih prostora je nelikvidan.
Zavod za javno zdravstvo FBiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Positivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ne možemo potvrditi da su potrebne količine vakcina za imunizaciju djece u FBiH za 2020. godinu planirane i nabavljene na temelju relevantnih pokazatelja, s obzirom na to da je u skladu na kraju godine ostao značajan broj neiskorištenih vakcina, ukupne vrijednosti od 2.111.269 KM, od čega je 98% nabavljeno u prosincu. Ovakvim načinom planiranja i nabave vakcina nije zadovoljen princip efikasnosti kod izrade i izvršenja proračuna sukladno članku 4. Zakona o proračunima u FBiH. 2. Ugovori o djelu zaključivani su za obavljanje redovnih poslova koji su utvrđeni Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji, a koji su obavljani u kontinuitetu tijekom cijele godine, što nije sukladno odredbama Zakona o radu.
Federalna direkcija robnih rezervi	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obveze i izdaci po temelju nabava robnih rezervi na datum bilance precijenjeni su za 99.509 KM. Knjigovodstveno evidentiranje izvršeno je na temelju Ugovora i fakture dobavljača od 29. 1. 2021. godine, što nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH.

	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Rješenjem Uprave za indirektno oporezivanje od 17. 1. 2017. godine Direkciji je oduzet PDV broj, ali se postupak prestanka registracije ne može okončati jer Direkcija ima neizmirene obveze po temelju indirektnih poreza iz ranijeg razdoblja u iznosu od 4.241.334 KM. Za izmirenje ove obveze Direkcija je proračunskim zahtjevom tražila 1.000.000 KM, dok je Proračunom FBiH za 2020. godinu odobreno 100.000 KM.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Prijedlog srednjoročnog programa robnih rezervi za razdoblje od pet godina nije dostavljen Vladi FBiH sukladno Zakonu o federalnim robnim rezervama. Zbog toga nije donesen Srednjoročni program federalnih robnih rezervi, kojim se utvrđuje vrsta, količina i vrijednost federalnih robnih rezervi; njihov teritorijalni razmještaj; količina roba za obnavljanje, najmanja količina roba koja mora biti stalno na raspolaganju za potrebe snabdijevanja u slučaju prirodnih i drugih nesreća većeg obima i rata, te broj dana snabdijevanja ovim količinama i uvjeti pod kojima se određene vrste i količine federalnih robnih rezervi povjeravaju na skladištenje. Nije postupljeno sukladno članku 69. Zakona o javnim nabavama, kojim je utvrđeno da je ugovorni organ obvezan poništiti postupak javne nabave u slučaju kada su cijene svih prihvatljivih ponuda znatno veće od osiguranih sredstava. Proveden je postupak i zaključen Kupoprodajni ugovor sa dobavljačem u vrijednosti od 702.000 KM, iako je procijenjena vrijednost nabave bila za 102.024 KM manja od vrijednosti nabave. Nabave usluga skladištenja i obnavljanja robnih rezervi na temelju kojih je zaključeno osam ugovora u vrijednosti od 626.927 KM nisu provedene uz primjenu odgovarajućeg postupka, sukladno Zakonu o javnim nabavama Godišnji popis imovine i obveza Direkcije na 31. 12. 2020. godine i usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem nije u potpunosti izvršeno sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH..
Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ul style="list-style-type: none"> Udjeli u šest privrednih društava ukupne vrijednosti 8.471.513 KM, oduzeta gotovina deponirana na računu za posebne namjene u iznosu od 1.899.067 KM i privremeno oduzeta pokretna imovina u iznosu od 203.849 KM, koji su povjereni Agenciji na privremeno upravljanje temeljem sudskih odluka, nisu evidentirani u Glavnoj knjizi u okviru izvanbilančne evidencije, niti su iskazani u Ostalim finansijskim podacima koji se odnose na izvanbilančnu evidenciju. Navedeno nije sukladno Zakonu o Proračunima u FBiH, Pravilniku o knjigovodstvu Proračuna u FBiH i Pravilniku o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu Proračuna u FBiH.

stečene imovine kaznenim djelom FBiH i Uputstvu o uspostavi, vrsti i sadržaju evidencija o upravljanju i raspolaganju nezakonito stečenom imovinom kaznenim djelom.

Isticanje pitanja

- Izvješće o radu i financijsko-materijalnom poslovanju Agencije za razdoblje 1. 7. – 31. 12. 2020. godine Vlada FBiH usvojila je 14. 1. 2021. godine, dok Predstavnički dom Parlamenta FBiH na sjednici 30. 3. 2021. godine nije prihvatio Izvješće.
Vlada FBiH nije pokrenula postupak za razrješenje ravnatelja Agencije. Odredbama članka 29. Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine kaznenim djelom FBiH definirano je da ravnatelj svakih šest mjeseci podnosi izvješće o radu i financijsko-materijalnom poslovanju Agencije Vladi FBiH, koja ga dostavlja Parlamentu FBiH na usvajanje, a ukoliko izvješće ne bude usvojeno, Vlada FBiH pokreće postupak za razrješenje ravnatelja Agencije.
- Vlada FBiH nije donijela poseban propis kojim će se utvrditi kriteriji za procjenu vrijednosti oduzete imovine koja će biti predmetom prodaje, što je bila u obvezi sukladno članku 32. Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine kaznenim djelom FBiH.

Tablica 6. Pregled revidiranih proračunskih korisnika, s danim mišljenjima

3.4 Kantoni i kantonalni proračunski korisnici

U izvještajnom razdoblju obavljene su finansijske revizije pet kantona i 12 kantonalnih ministarstava. Revidirani su kantoni koji nisu bili predmet revizije u prethodnoj, 2019. godini, i to: Tuzlanski, Zeničko-dobojski kanton, Hercegbosanska županija, Županija Posavska i Bosansko-podrinjski kanton Goražde.

Proračuni ovih kantona planirani su u ukupnom iznosu od 994.656.747 KM. Ukupni prihodi i primici pet revidiranih kantona u 2020. godini iskazani su u konsolidiranim finansijskim izvješćima u iznosu od 858.716.042 KM, a rashodi i izdaci u iznosu od 890.016.654 KM.

U nastavku je pregled iskazanih prihoda i primicata, rashoda i izdataka i finansijskog rezultata za 2020. godinu, te akumuliranog suficita/deficita na 31. 12. 2020. godine, po subjektima revizije:

(u KM)					
Red. br.	Kantoni	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	Ukupan finansijski rezultat	Akumulirani suficit/deficit ¹
1	2	3	4	5	6
1.	Tuzlanski kanton	375.366.487	376.639.857	-1.273.370	22.243.046
2.	Zeničko-dobojski kanton	332.814.700	362.859.605	-30.044.905	-80.322.211
3.	Hercegbosanska županija	69.851.570	69.752.463	99.107	4.663.549
4.	Županija Posavska	43.881.089	43.198.982	682.107	-182.768
5.	Bosansko-podrinjski kanton Goražde	36.802.196	37.565.747	-763.551	-6.659.782
UKUPNO		858.716.042	890.016.654	-31.300.612	-60.258.166

Tablica 7. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih kantona

Zeničko-dobojski kanton ima najznačajnije obveze po temelju sudske rješenja o izvršenju (134.943.829 KM, bez kamata) i u prethodnim razdobljima nisu planirana dovoljna sredstva za njihovo izmirenje. Ove obveze knjigovodstveno su evidentirane na pozicijama razgraničenih rashoda i dugoročnih obveza. Vlada Zeničko-dobojskog kantona je u listopadu 2019. godine usvojila Akcijski plan za izvršenje generalnih mjera naloženih Presudom Europskog suda, kojim je planirano izmirenje obveza po temelju sudske rješenja o izvršenju u razdoblju od 22 godine, počev od 2020. godine. Sukladno Akcijskom planu, u 2020. godini izmireno je ukupno 13.402.104 KM obveza po ovom temelju.

U Hercegbosanskoj županiji sudska rješenja o izvršenju u iznosu od 2.664.455 KM nisu knjigovodstveno evidentirana. To je imalo za posljedicu netočno iskazane neraspoređene viškove rashoda nad prihodima/prihoda nad rashodima na 31. 12. 2020. godine.

¹ Akumulirani suficit: Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima; Akumulirani deficit: Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima

U nastavku je pregled revidiranih kantona, s danim mišljenjima:

Redni broj	Subjekti revizije	Dano mišljenje	
		o finansijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4
1.	Tuzlanski kanton	Pozitivno	S rezervom
2.	Zeničko-dobojski kanton	S rezervom	S rezervom
3.	Hercegbosanska županija	S rezervom	S rezervom
4.	Županija Posavska	Pozitivno	S rezervom
5.	Bosansko-podrinjski kanton Goražde	S rezervom	S rezervom

Tablica 8. Pregled danih mišljenja revidiranim kantonima

Uz mišljenje o finansijskim izvješćima i usklađenosti sa zakonskim propisima ZDK istaknuta su i određena pitanja koja nisu imala utjecaja na dano mišljenje.

U nastavku je pregled revidiranih kantonalnih proračunskih korisnika, rashoda i izdataka iskazanih u finansijskim izvješćima za 2020. godinu i danih mišljenja:

Redni broj	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci	Dano mišljenje	
			o finansijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4	5
1.	Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo	41.435.269	S rezervom	S rezervom
2.	Ministarstvo unutrašnjih poslova Hercegovačko-neretvanskog kantona	35.626.656	Pozitivno	S rezervom
3.	Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo	8.439.692	Pozitivno	S rezervom
4.	Ministarstvo financija Srednjobosanskog kantona	11.186.638	S rezervom	S rezervom
5.	Ministarstvo privrede Tuzlanskog kantona	8.757.236	Pozitivno	S rezervom
6.	Ministarstvo za privredu Zeničko-dobojskog kantona	6.354.215	S rezervom	S rezervom
7.	Ministarstvo privrede Srednjobosanskog kantona	8.177.304	Pozitivno	S rezervom
8.	Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih Hercegbosanske županije	7.968.312	S rezervom	S rezervom
9.	Ministarstvo financija Županije Zapadnohercegovačke	3.588.683	S rezervom	S rezervom
10.	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona	4.724.715	S rezervom	S rezervom
11.	Ministarstvo privrede Unsko-sanskog kantona	3.717.021	S rezervom	S rezervom
12.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Županije Posavske	5.171.739	Pozitivno	S rezervom

Tablica 9. Pregled rashoda i izdataka kantonalnih proračunskih korisnika, s danim mišljenjima

Uz dva mišljenja s rezervom o finansijskim izvješćima i četiri mišljenja s rezervom o usklađenosti sa zakonskim propisima istaknuta su određena značajna pitanja.

3.4.1 Najvažniji nalazi i preporuke

Revizijom kantona i kantonalnih proračunskih korisnika utvrđeni su određeni propusti i nepravilnosti za koje su dane odgovarajuće preporuke. Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Sustav finansijskog upravljanja i kontrole nije uspostavljen na način propisan Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

Uspostaviti sustav finansijskog upravljanja i kontrole sukladno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

- Kantonalna ministarstva financija još uvijek nisu uspostavila zajedničke jedinice unutarnje revizije sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH. To ima veći značaj uvažavajući činjenicu da za gradove i općine u FBiH koji ne ispunjavaju kriterije za uspostavljanje jedinice za unutarnju reviziju, tu reviziju treba obavljati zajednička jedinica za unutarnju reviziju uspostavljena u kantonalnom ministarstvu financija.

Potrebno je da kantonalna ministarstva financija uspostave zajedničku jedinicu za unutarnju reviziju, sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.

- Pojedina kantonalna ministarstva financija nisu uspostavila funkciju proračunskog nadzora sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, što ima za posljedicu da se ne vrši inspekcijski nadzor zakonitosti i namjenskog korištenja proračunskih sredstava kojim se nalaže mjere za oticanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH.

Potrebno je da kantonalna ministarstva financija uspostave funkciju proračunskog nadzora sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

- Kantonalna ministarstva nisu sačinila izjave o fiskalnoj odgovornosti na propisani način, a pojedina kantonalna ministarstva financija nisu vršili njihovu provjeru, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Izjave o fiskalnoj odgovornosti sačinjavati na propisani način. Kantonalna ministarstva financija trebaju vršiti njihovu provjeru na način propisan Pravilnikom o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

- Prilikom pripreme, izrade i izvršenja kantonalnih proračuna nisu dosljedno primjenjene odredbe Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o izvršavanju kantonalnih proračuna. Između ostalog, ne planira se pokriće ostvarenog deficita iz prethodnih godina.

Prilikom izrade, donošenja i izvršavanja proračuna dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o izvršavanju kantonalnih proračuna.

- Periodična i godišnja finansijska izvješća nisu sačinjena na način propisan Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Periodična i godišnja finansijska izvješća sačinjavati na način propisan Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

- Kantonalna ministarstva u čijoj nadležnosti je zdravstvo nisu sačinila i vladama kantona predložila planove i programe mjera zdravstvene zaštite za područje kantona i odluku o mjerilima za osiguranje elemenata standarda za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti FBiH i kantonalnim propisima.

Sačiniti i predložiti vlasti kantona plan i program mjera zdravstvene zaštite za područje kantona, kao i odluku o mjerilima za osiguranje elemenata standarda za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti.

- Kantonalna ministarstva u čijoj nadležnosti je socijalna zaštita nisu donijela provedbene propise iz ove oblasti, nisu vršila inspekcijski nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona i drugih propisa, općih i pojedinačnih akata u djelatnosti socijalne zaštite, kao ni upravni nadzor nad ustanovama socijalne zaštite.

Donijeti provedbene propise iz oblasti socijalne zaštite i provoditi upravni i inspekcijski nadzor sukladno odredbama zakona o socijalnoj zaštiti.

- Nisu uspostavljeni registri zaključenih ugovora o koncesijama, u pojedinim slučajevima eksploracija prirodnih resursa vršila se bez zaključenih ugovora, te nisu poduzimane dovoljne aktivnosti naplate koncesijskih naknada.

Uspostaviti registre ugovora o koncesijama, osigurati da se eksploracija prirodnih resursa vrši sukladno kantonalnim zakonima o koncesijama, te poduzimati aktivnosti na naplati koncesijskih naknada.

- Raspodjela transfera vršena je bez jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija, sa korisnicima transfera nisu se zaključivali ugovori, te nije uspostavljen adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom odobrenih sredstava. Raspodjela transfera i subvencija koji su imali za cilj ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uslijed pandemije COVID-19 također nije vršena uz dosljednu primjenu utvrđenih kriterija, a u određenim slučajevima nije izvršen ni nadzor nad namjenskim utroškom ovih sredstava.

Raspodjelu transfera vršiti na temelju jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija, sa korisnicima transfera zaključivati ugovore kojima će se uređiti međusobna prava i obveze, te vršiti nadzor nad namjenskim utroškom sredstava.

- Dugoročne obveze po temelju ugovora o kreditima nisu knjigovodstveno evidentirane, zbog čega finansijska izvješća ne daju točan pregled dugoročnih obveza i izvora sredstava.

Knjigovodstveno evidentirati dugoročne obveze po temelju ugovora o kreditima.

- Nabave roba, radova i usluga nisu vršene u potpunosti sukladno procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama i njegovim provedbenim aktima (tenderska dokumentacija nije sačinjena na propisani način, nije odabrana odgovarajuća vrsta postupka ili su nabave vršene bez provedene procedure i zaključenih ugovora).

Nabave roba, radova i usluga vršiti uz dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavama.

- Ugovori o djelu zaključivali su se za poslove koji su sistematizirani pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Ugovore o djelu zaključivati samo za obavljanje jednokratnih poslova koji traju određeno vrijeme, s jasno definiranim predmetima, sukladno zakonskim i drugim propisima.

U tablici je pregled revidiranih kantona i kantonalnih proračunskih korisnika za 2020. godinu, s brojem preporuka i ocjenom postupanja po preporukama danim u prethodnom razdoblju:

Red. br.	Subjekti revizije	Broj danih preporuka	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama										
			Ukupno			Realizirano			Djelomično		Nerealizirano		Bez ocjene/ neprovodivo
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%		
1.	Tuzlanski kanton	19	26	12	46	7	27	7	27	0	0		
2.	Zeničko-dobojski kanton	26	45	18	40	5	11	19	42	3	7		
3.	Hercegbosanska županija	17	23	13	56	0	0	10	44	0	0		
4.	Županija Posavska	20	24	4	17	2	8	18	75	0	0		
5.	Bosansko-podrinjski kanton Goražde	22	31	9	29	7	23	14	45	1	3		
6.	Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo	18				Nije vršena revizija							
7.	Ministarstvo unutrašnjih poslova Hercegovačko- neretvanskog kantona	11				Nije izvršena ocjena postupanja po preporukama							
8.	Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo	6				Nije vršena revizija							
9.	Ministarstvo financija Srednjobosanskog kantona	19											
10.	Ministarstvo privrede Tuzlanskog kantona	4											
11.	Ministarstvo za privredu Zeničko-dobojskog kantona	10											
12.	Ministarstvo privrede Srednjobosanskog kantona	14											
13.	Ministarstvo rada, zdravstva, socijalne skrbi i prognanih Hercegbosanske županije	25											

Red. br.	Subjekti revizije	Broj danih preporuka	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama							
			Ukupno		Realizirano		Djelomično		Nerealizirano	
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj
14.	Ministarstvo financija Županije Zapadnohercegovačke	18	Nije vršena revizija							
15.	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona	18								
16.	Ministarstvo privrede Unsko- sanskog kantona	10								
17.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Županije Posavske	10								
UKUPNO		267	149	56	38	21	14	68	45	4

Tablica 10. Informacije o danim preporukama kantonalnim proračunskim korisnicima

Od 149 preporuka koje su dane kantonima u prethodnim izvješćima, ocjenom postupanja utvrđeno je da je 38% njih realizirano, 14% djelomično, a 45% nije realizirano. Za četiri preporuke (3%) nije izvršena ocjena postupanja, u najvećoj mjeri zbog toga što su se odnosile na transfere koji u revidiranoj godini nisu realizirani.

Ocjena postupanja po preporukama koje su dane jednom ministarstvu nije izvršena s obzirom na to da je od prethodne revizije proteklo preko deset godina, a preostalih 11 ministarstava revidirano je prvi put.

Revidiranim kantonima i kantonalnim proračunskim korisnicima dano je ukupno 267 preporuka za 2020. godinu.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s danim mišljenjima za 2020. godinu, temeljima za izražavanje mišljenja i istaknutim pitanjima:

Subjekti revizije		Dana mišljenja/temelj za mišljenje/isticanje pitanja
1	2	
Tuzlanski kanton		Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno
		Mišljenje o usklađenost: S rezervom
		Temelj za mišljenje
	1.	Raspodjela transfera Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Tuzlanskog kantona u iznosu od 3.005.586 KM iz sredstava rezerve utvrđene Programom ulaganja sredstava vodnih naknada u oblasti vodoprivrede (izvršeni u iznosu od 444.146 KM), kao i transfera za rekonstrukciju i sanaciju lokalnih puteva u iznosu od 999.044 KM kod Ministarstva trgovine, turizma i saobraćaja izvršena je bez prethodno utvrđenih kriterija za odabir projekata. Zbog navedenog nije osiguran princip transparentnosti pri izvršavanju Proračuna, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.
	2.	Ne možemo potvrditi utemeljenost zaključivanja ugovora o angažiranju u

	izvođenju nastave sa vanjskim suradnicima kod JU Univerzitet u Tuzli za obavljanje redovnih, sistematiziranih poslova vezanih za izvođenje nastave u iznosu od 1.180.565 KM, koji se obavljaju u kontinuitetu tijekom cijele godine, što nije sukladno odredbama Zakona o radu.
Zeničko-dobojski kanton	Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom Temelj za mišljenje <ol style="list-style-type: none"> Dugoročne obveze po temelju zajma za „Projekt regionalni vodovod Plava voda“ u iznosu od 7.150.000 EUR, kao i potraživanja od krajnjeg korisnika kredita, nisu knjigovodstveno evidentirane, zbog čega Bilanca stanja ne daje točan pregled dugoročnih obveza i izvora sredstava, kao i povezanih potraživanja, što nije sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none"> Obveze po temelju sudske rješenja o izvršenju u iznosu od 134.943.829 KM evidentirane su na dugoročnim obvezama i dugoročnim razgraničenjima. Vlada Zeničko-dobojskog kantona je u listopadu 2019. godine usvojila Akcijski plan za izvršenje generalnih mjera naloženih Presudom Europskog suda, kojim je planirano izmirenje obveza po temelju sudske rješenja o izvršenju u razdoblju od 22 godine, počev od 2020. godine. U prethodnim razdobljima nisu planirana sredstva za izmirenje ovih obveza u dovoljnem iznosu, zbog čega rashodi i obveze nisu iskazane na odgovarajućim bilančnim pozicijama u trenutku njihovog nastanka, kako je propisano Zakonom o proračunima u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH.
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Temelj za mišljenje <ol style="list-style-type: none"> Nije uspostavljen proračunski nadzor nad zakonitošću i namjenskim utroškom sredstava kod proračunskih korisnika, nisu se sačinjavali planovi novčanih tijekova, niti su se provodile privremene mjere uravnoteženja proračuna, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH. Ne možemo potvrditi utemeljenost zaključivanja ugovora o održavanju nastave s vanjskim suradnicima za obavljanje redovnih, sistematiziranih poslova vezanih za izvođenje nastave kod JU Univerzitet u Zenici u iznosu od 1.104.128 KM, koji se obavljaju u kontinuitetu tijekom cijele godine, što nije sukladno odredbama Zakona o radu. Neutrošena namjenska novčana sredstva u iznosu od 11.909.920 KM na datum bilance korištena su za izmirenje tekućih obveza, odnosno nisu raspoloživa za namjene utvrđene posebnim propisima. Ne možemo potvrditi da je u potpunosti osigurano efikasno trošenje namjenskih sredstava za vodne naknade i naknade za korištenje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe, s obzirom na to da je, od ukupno planiranih 17.100.000 KM, realizirano 3.808.528 KM ili 22%. Program utroška sredstava iz vodnih naknada nije donesen u propisanom roku, a odabir projekata izvršen je krajem godine. Zbog navedenog, nije postupljeno sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o izvršavanju Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2020. godinu. Na datum bilance nije u cijelosti proveden popis stalnih sredstava i obveza, niti je izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Isticanje pitanja

	<ul style="list-style-type: none"> Vlada Zeničko-dobojskog kantona je u tijeku 2020. godine donijela Izmjenu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu, koja je ustanovama iz oblasti zdravstva u vrijeme prirodne nesreće i epidemije COVID-19 omogućila prijem u radni odnos bez obveznog javnog oglašavanja. Uredbom nije definirano da li se ovaj izuzetak odnosi na prijem u radni odnos na određeno ili na neodređeno vrijeme.
Hercegbosanska županija	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Sudska rješenja o izvršenju u iznosu od 2.664.455 KM nisu knjigovodstveno evidentirana u razdobljima na koja se odnose, što nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH. To je imalo za posljedicu da su za navedeni iznos podcijenjeni rashodi i izdaci, kao i finansijski rezultati tih razdoblja, a samim tim i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima za 2020. godinu. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nisu provedene procedure odabira najpovoljnijih ponuđača za nabavu goriva, kancelarijskog i ostalog administrativnog materijala, predviđene Zakonom o javnim nabavama, te su nabave u iznosu najmanje od 321.916 KM izvršene bez zaključenih ugovora sa izabranim dobavljačima. Nije pravovremeno proveden popis imovine i obveza, te samim tim nije izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
Županija Posavska	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nisu ispoštovani rokovi za izradu proračuna, niti su u planove novčanih tijekova uključeni cijelokupni prihodi i primici, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH. Raspodjela transfera za zdravstvene institucije (980.000 KM), transfera za sport (328.500 KM), zaštitu okoliša (300.000 KM), vjerske zajednice (255.320 KM) i transfera za kulturu (99.300 KM) nije izvršena uz primjenu kriterija utvrđenih programima utroška sredstava koje je donijela Vlada Županije Posavske, što nije sukladno odredbama Zakona o izvršavanju Proračuna Županije za 2020. godinu. Za određene javne nabave nije proveden odgovarajući postupak i nije objavljeno obavještenje o dodjeli ugovora, kao ni izvješća o postupku u informacijskom sustavu „E-nabave“. Navedeno nije sukladno Zakonu o javnim nabavama.
Bosansko-podrinjski kanton Goražde	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Dospjele obveze po Ugovoru o reprogramu obveza po temelju kredita Međunarodnog monetarnog fonda – III Stand-by aranžman, u ukupnom iznosu od 9.472.439 KM, nisu evidentirane na pripadajućim pozicijama rashoda i izdataka u izvještajnim razdobljima na koje se odnose, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH. Navedeno je imalo za posljedicu da je za isti iznos manje iskazan neraspoređeni višak rashoda nad prihodima.

2. Potraživanja po temelju zakupa i prodaje stanova u nadležnosti Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoliša u iznosu od 160.372 KM nisu knjigovodstveno evidentirana, zbog čega su za isti iznos manje iskazana potraživanja u finansijskim izvješćima, što nije sukladno odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom**Temelj za mišljenje**

1. Prilikom izrade i donošenja Proračuna za 2020. godinu nisu ispoštovani rokovi i procedure donošenja Proračuna, a Izmjenama i dopunama nije planirano pokriće ostvarenog deficitia iz prethodnih godina, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH.
2. Dospjele obveze po temelju vanjskog duga u iznosu od 9.472.439 KM, kao i obveze prema korisnicima socijalne zaštite, ne izvršavaju se sukladno utvrđenim prioritetima, zbog čega nije postupljeno sukladno Zakonu o izvršenju Proračuna Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2020. godinu.
3. Proračunski korisnici nisu sačinjavali periodična finansijska izvješća, a godišnja finansijska izvješća nisu dostavljena Finansijsko-informatičkoj agenciji i Ministarstvu za finansije u utvrđenom roku, što nije sukladno odredbama Zakona o izvršenju Proračuna Bosansko-podrinjskog Kantona Goražde za 2020. godinu i Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu u FBiH.
4. Nabave radova zimskog održavanja u iznosu od 128.000 KM i bankarskih/finansijskih usluga izvršene su bez provedenih postupaka, što nije sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama. Za zajedničke javne nabave koje je provela Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i zaključila okvirne sporazume sa izabranim ponuđačima ugovorni organi nisu potpisali pojedinačne ugovore, što nije sukladno odredbama Pravilnika o provođenju postupka zajedničke nabave i osnivanje centralnog nabavnog organa i zaključenog Sporazuma o provođenju postupka zajedničke javne nabave.

**Ministarstvo privrede
Kantona Sarajevo****Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom****Temelj za mišljenje**

1. Neutrošeni namjenski prihodi u iznosu od najmanje 5.806.576 KM nisu evidentirani u Glavnoj knjizi Ministarstva, što ima za posljedicu da su kratkoročna vremenska razgraničenja na 31. 12. 2020. godine podcijenjena za navedeni iznos. To nije sukladno članku 48. Zakona o proračunima u FBiH.
2. Stalna sredstva u obliku prava, iskazana u iznosu od 3.488.130 KM, precijenjena su za 2.500.000 KM, s obzirom na to da nije prezentiran relevantan dokument kojim bi se potvrdilo da je po temelju isplaćene naknade po Sudskoj nagodbi ostvareno pravo. Za preostali iznos stalnih sredstava u obliku prava od 988.130 KM nije vršen obračun amortizacije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, zbog čega ne možemo potvrditi iskazani iznos stalnih sredstava i njihovih izvora.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom**Temelj za mišljenje**

1. Prijedlog Programa utroška tekućih i kapitalnih transfera u iznosu od 21.636.974 KM, koje je Ministarstvo uputilo Vladi Kantona Sarajevo, ne sadrži kriterije za raspodjelu sredstava, niti način i rokove izvješćivanja sukladno članku 36. Zakona o izvršavanju Proračuna Kantona Sarajevo za 2020. godinu.

Isticanje pitanja

- Zakonom o koncesijama predviđeno je da ugovor o koncesiji sa koncesionarom zaključuje Vlada Kantona, a Ministarstvo je obvezno kontinuirano nadzirati rad koncesionara i izvršavanje njegovih obveza, te redovito pratiti obim i količinu

	<p>koncesijskog prava. Korisnicima koncesija voda koji nisu imali zaključen ugovor naknada se u prethodnom razdoblju utvrđivala na temelju Odluke o naknadi za eksploataciju voda na području Kantona Sarajevo, do stavljanja van snage početkom 2018. godine. Po ovom temelju u pomoćnoj evidenciji Ministarstva na datum bilance iskazana su potraživanja u ukupnom iznosu od 13.977.493 KM, od čega samo od „Bags Energotehnika“ d.d. Vogošća u iznosu od 12.329.122 KM. Sa korisnicima kod kojih su iskazana potraživanja nisu zaključeni ugovori, oni i dalje koriste vodu, a Ministarstvo od stavljanja van snage Odluke o naknadi za eksploataciju voda ne iskazuje potraživanja. I pored činjenice da se eksploatacija prirodnih resursa na području Kantona vrši neutemeljeno, Ministarstvo nije u suradnji sa drugim organima i institucijama poduzimalo adekvatne aktivnosti kako bi se korištenje prirodnih resursa u Kantonu vršilo sukladno zakonskim propisima.</p>
Ministarstvo unutrašnjih poslova Hercegovačko-neretvanskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Za nabave roba, usluga i radova u iznosu od najmanje 479.045 KM nisu provedeni postupci javnih nabava, što nije sukladno Zakonu o javnim nabavama i članku 31. Zakona o izvršavanju proračuna Hercegovačko-neretvanskog kantona za 2020. godinu. Ne možemo potvrditi opravdanost isplate naknada za prekovremeni rad i rad u dane sedmičnog odmora u iznosu od najmanje 80.000 KM, s obzirom na to da nisu predviđene unutarnjim aktima Ministarstva i da nije prezentirana dokumentacija koja je temelj za njihov obračun i isplatu. Zaključivani su i ugovori o djelu za poslove koji su sistematizirani, u iznosu od 134.675 KM, što nije sukladno odredbama Zakona o državnoj službi u FBiH i Zakona o namještenicima o organima državne službe u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Obveze definirane Zakonom o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave i Zakonom o unutrašnjim poslovima Hercegovačko-neretvanskog kantona, Ministarstvo je u tijeku 2020. godine obavljalo bez rukovoditelja unutrašnjih ustrojbenih jedinica, i to: tajnika ministarstva, ravnatelja Uprave za administraciju i potporu i ravnatelja policije, kao i bez znatnog broja policijskih službenika. Također, nisu formirana radna tijela nužna za neometano funkcioniranje Ministarstva, i to: nezavisni odbor za odabir i reviziju, javno-žalbeni biro i policijski odbor. Imenovanje rukovoditelja utemeljenih jedinica, formiranje neovisnih radnih tijela i davanje suglasnosti za popunu upražnjenih radnih mjesta policijskih službenika u isključivoj je nadležnosti Vlade i Skupštine Hercegovačko-neretvanskog kantona. Navedeno je imalo za posljedicu otežano obavljanje povjerenih poslova i zadatka, ostvarivanja određenih prava i obveza iz radnog odnosa djelatnika, kao i provođenje određenih stegovnih postupaka protiv prekršitelja.
Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Ministarstvo nije sačinilo i Vladi Kantona dostavilo Prijedlog plana i programa mjera zdravstvene zaštite za područje Kantona Sarajevo i Prijedlog odluke o mjerilima za osiguranje elemenata standarda za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti za 2020. godinu. Navedeno nije sukladno članku 13. Zakona o zdravstvenoj zaštiti,

	<p>којим је предвиђено да споменута акта утврђује и доноси Влада Кантоне на приједлог Министарства.</p> <p>Iстичане питање</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Истичемо ризик при обављању редовних послова и задатака Министарства, с тим што је ризик посебно повећан у vrijeme pandemije COVID-19, из разлога што у раздобљу од 16. 7. 2020. до 26. 8. 2020. године Министарство није имало министра као потписника докумената. Наведено је индиректно утјекало и на рад јавних здравствених установа Кантоне, набаву лјекова и друго.
Ministarstvo finacija Srednjobosanskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dugoročne obveze po temelju zajma za „Projekt regionalni vodovod Plava voda“ u iznosu od 3.850.000 EUR, kao i potraživanja od krajnjeg korisnika, nisu knjigovodstveno evidentirane, zbog čega Bilanca stanja ne daje točan pregled dugoročnih obveza i izvora sredstava, kao i povezanih potraživanja, što nije sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. 2. U Bilanci stanja nisu ispravno preuzeta salda izvora stalnih sredstava sa konta stanja iz Glavne knjige, zbog čega su izvori sredstava više iskazani za 25.952.435 KM, za koliko su više iskazani i finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama, što nije sukladno odredbama Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo ne posjeduje potpunu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu zgrade čija je nabavna vrijednost u Bilanci stanja iskazana u iznosu od 5.700.263 KM. • U izvanbilančnoj evidenciji Ministarstva evidentirane su obveze Srednjobosanskog kantona po temelju pravosnažnih presuda i izvršnih sudskih rješenja u iznosu od 25.136.500 KM. Vlada Srednjobosanskog kantona je u 2019. godini usvojila Akcijski plan aktivnosti potrebnih za izvršenje generalnih mjera naloženih presudom Europskog suda za ljudska prava, kojim su definirane mjere za izmirenje obveza po temelju pravosnažnih presuda i izvršnih sudskih rješenja u razdoblju od 13 godina. Obveze po navedenom temelju nisu evidentirane na odgovarajućim bilančnim pozicijama Proračuna Srednjobosanskog kantona.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nisu u potpunosti ispoštovane procedure donošenja Proračuna Srednjobosanskog kantona, niti su sačinjavani planovi novčanih tijekova, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH. 2. Nije vršena kontrola zakonitosti i namjenskog korištenja proračunskih sredstava kod proračunskih korisnika, s obzirom na то да nije uspostavljen proračunski nadzor, nije vršena suštinska provjera izjava o fiskalnoj odgovornosti, niti je Ministarstvo poduzelo dovoljne aktivnosti na uspostavi sustava finansijskog upravljanja i kontrole, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH, Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i njihovim provedbenim propisima. 3. Nabave finansijskih/bankarskih usluga u iznosu od 100.992 KM i usluga tehničke i funkcionalne podrške ISFU sustava trezorskog poslovanja u iznosu od 36.922 KM u 2020. godini vršene su bez provedenih postupaka javnih nabava, što nije sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama.
Ministarstvo privrede Tuzlanskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p>

	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom
	Temelj za mišljenje
	<p>1. Raspodjela sredstava subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima za ublažavanje posljedica uzrokovanih stanjem nesreće u iznosu od 5.025.062 KM nije izvršena na temelju relevantnih dokaza kojim bi se potvrdilo ispunjavanje kriterija za broj zaposlenih. Izvješća o namjenskom utrošku sredstava za 421 korisnika u iznosu od 1.121.458 KM nisu dostavljena, a za sredstva u iznosu od 1.048.136 KM za 197 korisnika dostavljena su sa nepotpunom dokumentacijom. S obzirom na navedeno, ne možemo potvrditi da su dodijeljena sredstva namjenski utrošena sukladno Zakonu o subvenciji za ublažavanje posljedica uzrokovanih stanjem nesreće, niti je proračunska inspekcija izvršila blagovremen i adekvatan nadzor.</p>
Ministarstvo za privredu Zeničko-dobojskog kantona	Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom
	Temelj za mišljenje
	<p>1. Godišnja izvješća o izvršenju proračuna ne sadrže podatke o planiranim prihodima, zbog čega nisu točno iskazana odstupanja ostvarenih u odnosu na planirane prihode. Također, u Analizi iskaza nisu dana obrazloženja i točna odstupanja ostvarenih u odnosu na planirane tekuće transfere i prihode, niti su dana obrazloženja sumnjivih i spornih potraživanja. Navedeno ukazuje na to da Godišnje finansijsko izvješće za 2020. godinu nije sačinjeno shodno odredbama Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.</p>
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom
	Temelj za mišljenje
	<p>1. Planiranje sredstava tekućih transfera nije izvršeno na temelju realnih pokazatelja i relevantne dokumentacije, niti je uz finansijski plan dano obrazloženje planiranih pozicija. Navedeno je utjecalo na to da su ESCROW sredstva za poticanje razvoja male privrede preusmjerena na saniranje štete u privredi izazvane pandemijom COVID-19, dok su proračunska sredstva za COVID-19 realizirana svega 58%. Pored toga, nedovoljno planiranje sredstava za transfer općinama po temelju prihoda od koncesija utjecalo je na veće ostvarenje u odnosu na planirana sredstva. Također, isplaćeni su poticaji iz 2019. godine za koje nisu planirana sredstva, tako da planiranje i izvršenje Proračuna nije izvršeno sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.</p>
Ministarstvo privrede Srednjobosanskog kantona	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Positivno
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom
	Temelj za mišljenje
	<p>1. Raspodjela poticajnih sredstava za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uslijed pandemije COVID-19 u iznosu od 4.082.675 KM nije u potpunosti izvršena uz dosljednu primjenu utvrđenog kriterija koji se odnosi na izmjerenje svih obveza po temelju javnih prihoda zaključno sa 29. 2. 2020. godine. Također se ne može potvrditi da su poslodavci dodijeljene poticaje namjenski iskoristili za isplatu neto plaća radnika. Navedeno nije sukladno Programima utroška sredstava koji je usvojila Vlada Srednjobosanskog kantona, a time ni odredbama Zakona o izvršavanju Proračuna Srednjobosanskog kantona za 2020. godinu i Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica.</p> <p>2. Nije izvršen nadzor nad namjenskim utroškom sredstava tekućih transfera za 2020. godinu, što je imalo za posljedicu da nisu pokrenuti postupci povrata za one korisnike koji nisu opravdali doznačena poticajna sredstva i nije sukladno Zakonu o izvršavanju Proračuna Srednjobosanskog kantona za 2020. godinu.</p>

3. Na datum bilance nije proveden cjelovit popis, niti je izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem potraživanja i obveza, što nije sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Isticanje pitanja

- Zakonom o koncesijama propisane su nadležnosti Vlade Srednjobosanskog kantona i nadležnih ministarstava prilikom provođenja postupka dodjele i potpisivanja ugovora o koncesijama. Nadzor nad ispunjenjem obveza plaćanja naknade za koncesiju obavlja Ministarstvo financija Srednjobosanskog kantona, a nadzor nad korištenjem predmeta koncesija obavlja nadležno ministarstvo. Obavljenom revizijom utvrdili smo da postupak naplate potraživanja od koncesija nije u dovoljnoj mjeri efikasan, što je posljedica neraskidanja ugovora sa koncesionarima koji nisu redovito izmirivali obveze, kao i nepokretanja aktivnosti naplate sumnjivih i spornih potraživanja putem aktiviranja mjenica u iznosu od 1.736.987 KM.

**Ministarstvo rada,
zdravstva, socijalne
skrbi i prognanih
Hercegbosanske
županije**

Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom**Temelj za mišljenje**

- Godišnje finansijsko izvješće za 2020. godinu nije potpuno, s obzirom na to da nije sačinjeno Godišnje izvješće o izvršenju proračuna i Analiza iskaza. Također, nisu sačinjavana periodična izvješća za prva tri kvartala 2020. godine. Navedeno nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom**Temelj za mišljenje**

- Nije osiguran nadzor nad korisnicima sredstava tekućih transfera koji su dodijeljeni zdravstvenim ustanovama u iznosu od 967.300 KM u svrhu ostvarenja prava iz kolektivnih ugovora, niti su poduzete mjere i aktivnosti kako bi se osiguralo namjensko raspolažanje proračunskim sredstvima. Navedeno nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.
- Prijedlog plana i programa mjera zdravstvene zaštite za područje Hercegbosanske županije i odluke o mjerilima za osiguranje elemenata standarda za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti nije sačinjen i predložen Vladi Hercegbosanske županije, što je bila obveza sukladno članku 13. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.
- Provedbeni propisi iz oblasti socijalne pomoći nisu doneseni, niti je provođen upravni i inspekcijski nadzor iz oblasti socijalne skrbi. Navedeno nije sukladno odredbama Zakona o socijalnoj skrbi.
- Nije osigurano transparentno i ekonomično trošenje javnih sredstava, budući da nije donesen Plan javnih nabava, a nabava razne medicinske, zaštitne i druge opreme u iznosu od najmanje 222.041 KM izvršena je bez provedenih postupaka i zaključenih ugovora. Također, nije osigurano praćenje realizacije Ugovora o izvođenju građevinskih radova na izolatoriju u vrijednosti od 332.549 KM. Navedeno nije sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama.

**Ministarstvo
financija Županije
Zapadnohercegovačke**

Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom**Temelj za mišljenje**

- U Bilanci stanja nisu ispravno preuzeta salda izvora stalnih sredstava i neraspoređenog viška prihoda i rashoda s konta stanja iz Glavne knjige, zbog čega su izvori sredstava više iskazani za 4.849.070 KM, za koliko su više iskazani i finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama, što nije

	<p>sukladno Pravilniku o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.</p> <p>2. Dugoročne obveze manje su iskazane za 3.769.137 KM, s obzirom na to da na datum bilance nije izvršeno usklađivanje po temelju negativnih kursnih razlika po kreditu za Projekt „Modernizacija bolnica u Bosni i Hercegovini – Faza II“ (2.104.258 KM), kao i da je dio dugoročnih iskazan na poziciji kratkoročnih obveza (1.664.879 KM). Navedeno nije sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za korisnike proračuna Županije Zapadnohercegovačke i Trezor.</p>
	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • U izvanbilančnoj evidenciji konsolidiranih finansijskih izvješća Županije, na temelju Odluke Vlade Županije o knjigovodstvenom evidentiranju (knjiženju) obveza Proračuna Županije nastalih po temelju obračunatih, a neuplaćenih doprinosa za zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti zaposlenika korisnika proračuna iz 2005. godine, evidentirane su obveze u iznosu od 8.114.608 KM. Za izmirenje ovih obveza u ranijim razdobljima nisu planirana sredstva i one nisu evidentirane na propisanim bilančnim pozicijama. • Obveze po temelju sudske rješenja o izvršenju po postupcima iz oblasti radnopravnih odnosa protiv Županije iskazane su u izvanbilančnoj evidenciji u iznosu od 3.770.629 KM, za čije izmirenje nisu u ranijim razdobljima planirana sredstva.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Procedure izrade i izvršavanja Proračuna Županije Zapadnohercegovačke nisu se u potpunosti poštovale, nije uspostavljen proračunski nadzor nad zakonitošću i namjenskim utroškom sredstava kod proračunskih korisnika, niti su se sačinjavali planovi novčanih tijekova, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH. 2. Dospjele obveze Županije Zapadnohercegovačke po kreditu III Stand-by aranžmana Međunarodnog monetarnog fonda u iznosu od 2.400.000 KM nisu izmirene u utvrđenom roku, što nije sukladno Zakonu o proračunima FBiH i Zakonom o izvršavanju Proračuna Županije Zapadnohercegovačke, s obzirom na to da su otplate kamata i duga prve na listi prioriteta izvršavanja Proračuna. 3. Popisom obveza nije utvrđeno stvarno stanje, niti je izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je previđeno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. U finansijskim izvješćima Ministarstva nisu iskazani tekući transferi u iznosu od 14.582.220 KM, za čiju realizaciju je nadležno Ministarstvo, kao ni obveze po tim transferima u iznosu od 2.538.928 KM, budući da su sredstva odobrena i realizirana na posebnim razdjelima u Proračunu Hercegovačko-neretvanskog kantona. Navedeno nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. 2. Nije izvršeno knjigovodstveno evidentiranje donacije online platforme za učenje u osnovnim i srednjim školama na području Hercegovačko-neretvanskog kantona, a izdaci za nadogradnju platforme u iznosu od 28.665 KM nisu iskazani na propisanim pozicijama, što nije sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom
	Temelj za mišljenje
	<p>1. Raspodjela tekućih transfera za druge razine vlasti i za nauku u iznosu od 450.000 KM izvršena je na temelju zahtjeva korisnika, bez utvrđenih kriterija za raspodjelu sredstava i javnog poziva, čime nije osigurana transparentnost, shodno Zakonu o proračunima u FBiH. Također, transfer za pomoć medijskim kućama u iznosu od 220.000 KM raspodijeljen je bez javnog poziva i bez mjerljivih kriterija za odabir korisnika, što nije sukladno Zakonu o izvršavanju Proračuna Hercegovačko-neretvanskog kantona za 2020. godinu. S korisnicima tekućih transfera nisu zaključeni ugovori kojima bi se regulirala obveza i način izvješćivanja o utrošku sredstava i osigurao preduvjet za nadzor nad namjenskim utroškom ovih sredstava, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Proračuna Hercegovačko-neretvanskog kantona za 2020. godinu.</p>
Ministarstvo privrede Unsko-sanskog kantona	Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom
	Temelj za mišljenje
	<p>1. Ministarstvo nije sačinilo Analizu iskaza (tekstualni dio) uz godišnja računovodstvena izvješća, sa obrazloženjem izvršenja proračuna, zbog čega nije postupljeno sukladno Pravilniku o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.</p>
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom
	Temelj za mišljenje
	<p>1. Raspodjela subvencija privatnim poduzećima i poduzetnicima zbog posljedica izazvanih pandemijom COVID-19 u iznosu od 1.442.385 KM nije u potpunosti izvršena uz dosljednu primjenu utvrđenog kriterija koji se odnosi na izmirenje svih obveza po temelju javnih prihoda zaključno sa 31. 12. 2019. godine, što nije sukladno Programu podrške subjektima male privrede. Objavljena lista korisnika ne sadrži dodijeljena sredstva, zbog čega nije osiguran princip transparentnosti sukladno Zakonu o proračunima u FBiH. Raspodjela tekućih transfera neprofitnim organizacijama u iznosu od 136.130 KM izvršena je po pojedinačnim odlukama, bez utvrđenih kriterija Vlade, na prijedlog Ministarstva. Navedeno nije sukladno odredbama Zakona o izvršavanju Proračuna Kantona za 2020. godinu.</p> <p>2. Tekući i kapitalni transferi drugim razinama vlasti u iznosu od 530.000 KM izvršeni su bez prethodno utvrđenih kriterija, zbog čega nije osiguran princip transparentnosti pri izvršavanju Proračuna, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.</p>
Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Županije Posavske	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom
	Temelj za mišljenje
	<p>1. Raspodjela transfera za zdravstvene ustanove u ukupnom iznosu od 980.000 KM nije izvršena na temelju kriterija definiranih Programom utroška sredstava koji je donijela Vlada Županije Posavske, što nije sukladno članku 25. Zakona o izvršavanju Proračuna Županije Posavske za 2020. godinu.</p> <p>2. Ministarstvo nije donijelo plan i program mjera zdravstvene zaštite, što nije sukladno odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti Županije Posavske.</p>

Tablica 11. Pregled revidiranih kantonalnih proračunskih korisnika, s danim mišljenjima

3.5 Gradovi i općine

U izvještajnom razdoblju obavljene su finansijske revizije 19 jedinica lokalne samouprave, od čega četiri grada i 15 općina.

Važno je istaknuti da je značajan broj općinskih i gradskih vijeća revidiranih jedinica lokalne samouprave u svoje programe rada uvrstio razmatranje izvješća o obavljenim revizijama za 2020. godinu, te su na sjednicama razmatrana revizorska izvješća, kao i planovi za otklanjanje nepravilnosti, odnosno implementaciju revizorskih preporuka.

Planirani proračuni revidiranih gradova i općina iznosili su 382.986.085 KM. Revidirane jedinice lokalne samouprave su u finansijskim izvješćima za 2020. godinu iskazale ukupne prihode i primitke u iznosu od 288.153.278 KM, a rashode i izdatke u iznosu od 286.267.700 KM.

U nastavku je pregled iskazanih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka i finansijskog rezultata za 2020. godinu, te akumuliranog suficita/deficita na 31. 12. 2020. godine, po subjektima revizije:

(u KM)					
Red. broj	Subjekti revizije	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	Ukupan finansijski rezultat	Akumulirani suficit/deficit ¹
1	2	3	4	5	6
1.	Grad Tuzla	55.533.167	56.431.904	-898.737	10.124.927
2.	Grad Mostar	55.559.731	56.608.028	-1.048.297	-3.297.868
3.	Općina Lukavac	16.525.879	16.522.859	3.020	2.097.549
4.	Grad Sarajevo	24.299.311	18.884.843	5.414.468	-6.462.240
5.	Općina Sanski Most	10.905.525	11.616.052	-710.527	1.584.213
6.	Općina Tešanj	15.021.990	13.912.965	1.109.025	1.667.316
7.	Grad Gračanica	14.821.169	12.305.421	2.515.748	2.970.507
8.	Općina Hadžići	11.659.646	12.218.303	-558.657	1.992.651
9.	Općina Ilijaš	12.142.306	12.311.871	-169.565	2.413.739
10.	Općina Banovići	8.383.680	10.593.735	-2.210.055	676.917
11.	Općina Jablanica	9.313.779	11.001.496	-1.687.717	-1.737.920
12.	Općina Bosanska Krupa	8.842.002	9.360.594	-518.592	200.633
13.	Općina Stolac	6.505.084	6.503.520	1.564	68.385
14.	Općina Žepče	9.468.268	9.289.305	178.963	175.931
15.	Općina Grude	7.893.751	7.885.932	7.819	-3.892.703
16.	Općina Maglaj	7.096.416	7.080.634	15.782	445.248
17.	Općina Novi Travnik	6.328.058	6.303.765	24.293	132.359
18.	Općina Drvar	5.131.538	5.084.723	46.815	-169.970
19.	Općina Kupres	2.721.978	2.351.750	370.228	-489.090
UKUPNO		288.153.278	286.267.700	1.885.578	8.500.584

Tablica 12. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih gradova i općina

¹ Akumulirani suficit: Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima; Akumulirani deficit: Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima

U nastavku je pregled danih mišljenja revidiranim jedinicama lokalne samouprave:

Red. broj	Subjekti revizije	Dana mišljenja	
		o financijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4
1.	Grad Tuzla	Pozitivno	S rezervom
2.	Grad Mostar	S rezervom	S rezervom
3.	Općina Lukavac	S rezervom	S rezervom
4.	Grad Sarajevo	S rezervom	S rezervom
5.	Općina Sanski Most	Negativno	S rezervom
6.	Općina Tešanj	S rezervom	S rezervom
7.	Grad Gračanica	S rezervom	S rezervom
8.	Općina Hadžići	S rezervom	S rezervom
9.	Općina Ilijaš	S rezervom	Pozitivno
10.	Općina Banovići	S rezervom	S rezervom
11.	Općina Jablanica	S rezervom	S rezervom
12.	Općina Bosanska Krupa	S rezervom	S rezervom
13.	Općina Stolac	S rezervom	S rezervom
14.	Općina Žepče	S rezervom	S rezervom
15.	Općina Grude	S rezervom	S rezervom
16.	Općina Maglaj	S rezervom	S rezervom
17.	Općina Novi Travnik	S rezervom	S rezervom
18.	Općina Drvar	Negativno	S rezervom
19.	Općina Kupres	S rezervom	S rezervom

Tablica br. 13 Pregled danih mišljenja revidiranim jedinicama lokalne samouprave

Napominjemo da su u četiri izvješća istaknuta određena pitanja uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima, i to kod mišljenja s rezervom.

3.5.1 Najvažniji nalazi i preporuke

Revizijom gradova i općina utvrđeni su propusti i nepravilnosti za koje su dane odgovarajuće preporuke. Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Nisu poduzete dovoljne aktivnosti kako bi se uspostavio i implementirao sustav financijskog upravljanja i kontrole zasnovan na COSO modelu, što je obveza utvrđena Zakonom o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH. Nisu imenovani koordinatori za finansijsko upravljanje i kontrolu, ne vrši se identifikacija i procjena rizika, a nisu donesene ni određene pisane unutarnje procedure koje detaljnije uređuju procese iz nadležnosti.

Uspostaviti sustav unutarnjih kontrola prema COSO modelu, sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

- Jedinice za unutarnju reviziju nisu uspostavljene sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju u FBiH.

Uspostaviti jedinicu za unutarnju reviziju sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.

- Računovodstvene politike nisu usklađene s Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i trezor i nisu dosljedno primjenjene. U pojedinim slučajevima prilikom planiranja i knjigovodstvenog evidentiranja poslovnih promjena nije dosljedno primjenjen ni kontni plan propisan Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. To je za posljedicu imalo pogrešna iskazivanja u godišnjim finansijskim izvješćima.

Donijeti računovodstvene politike sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i trezor i dosljedno ih primjenjivati, te dosljedno primjenjivati kontni plan propisan Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

- Nisu uspostavljeni registri proračunskih korisnika na način propisan Zakonom o proračunima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH. Nisu okončane ni aktivnosti na uspostavljanju trezorskog sustava poslovanja, sukladno Zakonu o trezoru u FBiH.

Uspostaviti Registar proračunskih korisnika shodno Zakonu o proračunima u FBiH i okončati aktivnosti na uspostavljanju trezorskog poslovanja shodno Zakonu o trezoru u FBiH.

- Priprema i izrade proračuna nije se vršila sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH.

Kod pripreme i izrade proračuna postupati sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH.

- Ne sačinjava se Analiza iskaza (tekstualni dio), koja je dio godišnjeg finansijskog izvješća, sukladno Pravilniku o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Sačinjavati Analizu iskaza (tekstualni dio) sukladno Pravilniku o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

- Neiskorišteni namjenski prihodi priznati su kao prihod tekućeg razdoblja i nisu preknjiženi na kratkoročna razgraničenja prije izrade godišnjeg obračuna, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i trezor. To ima za posljedicu pogrešno iskazivanje prihoda i finansijskih rezultata, kao i vremenskih razgraničenja i neraspoređenih viškova prihoda nad rashodima/rashoda nad prihodima u finansijskim izvješćima.

Neutrošene namjenske prihode prije izrade godišnjeg obračuna preknjižavati na kratkoročna razgraničenja i prenositi u proračun naredne godine, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

- Neraspoređeni viškovi prihoda nad rashodima/rashoda nad prihodima nisu realno iskazani s obzirom na to da prilikom knjigovodstvenog evidentiranja poslovnih promjena i zaključnih knjiženja na kraju godine nisu dosljedno primijenjene računovodstvene politike i odredbe Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Izvršiti analizu ranijih knjiženja na poziciji neraspoređenog viška prihoda nad rashodima/rashoda nad prihodima, izvršiti korektivna knjiženja, a zaključna knjiženja provoditi na način propisan odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

- Jedinice lokalne samouprave nisu uspostavile potpune evidencije o stalnim sredstvima (knjigovodstvene i druge), ne posjeduju potpunu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu raspolaganja. Nabave stalnih sredstava se u pojedinim slučajevima planiraju i knjigovodstveno evidentiraju na poziciji kapitalnih transfera, zbog čega se ne vrši ni povećanje njihove vrijednosti u poslovnim knjigama.

Osigurati da se stalna sredstva knjigovodstveno iskazuju na temelju vjerodostojne dokumentacije, te intenzivirati aktivnosti na uspostavi potpunih evidencija o stalnim sredstvima.

- Sa javnim poduzećima kojima su objekti komunalne infrastrukture povjereni na upravljanje nisu uređeni međusobni odnosi.

Ugovorima sa javnim poduzećima urediti međusobna prava i obveze i preciznije urediti pitanja koja se odnose na tekuće i investicijsko ulaganje u javna dobra koja su im dana na upravljanje.

- Potraživanja i plasmani jedinica lokalne samouprave nisu realno iskazani, nije prezentirana dokumentacija koja je bila temelj za knjigovodstveno evidentiranje, u okviru redovnih potraživanja iskazana su i sumnjiva i sporna potraživanja, a nisu poduzimane sve zakonom propisane radnje na njihovoj naplati, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH.

Izvršiti sveobuhvatnu analizu potraživanja koja su iskazana u knjigovodstvenoj evidenciji, sukladno konstatiranom poduzeti aktivnosti kako bi finansijska izvješća davana točne informacije o njihovom stanju, te poduzimati aktivnosti na njihovoj naplati.

- Obveze po osnovu ugovora o kreditima nisu knjigovodstveno evidentirane, zbog čega finansijska izvješća ne daju točno stanje o dugoročnim obvezama i izvorima sredstava jedinica lokalne samouprave.

Obveze po osnovu dugoročnih kredita evidentirati u Glavnoj knjizi, na pozicijama propisanim Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

- Godišnji popisi imovine i obveza nisu započinjali blagovremeno, nisu izvršeni detaljno i sveobuhvatno, a u pojedinim slučajevima nije izvršeno ni usklađivanje stvarnog stanja s knjigovodstvenim, što nije sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Popis imovine i obveza vršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te vršiti usklađivanje stvarnog stanja s knjigovodstvenim.

- Nabave roba, usluga i radova nisu vršene u potpunosti sukladno procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama i provedbenim aktima. Nisu se poštovale odredbe zaključenih ugovora sa dobavljačima, a u pojedinim slučajevima nabave su vršene bez zaključenih ugovora.

Nabave u potpunosti vršiti sukladno procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama.

- Raspodjela transfera u određenim slučajevima nije izvršena na način propisan odlukama o izvršenju proračuna i unutarnjim aktima (na temelju javnog poziva i uz primjenu odgovarajućih kriterija). S korisnicima transfera ne zaključuju se ugovori kojima se reguliraju međusobna prava i obveze i nije uspostavljen nadzor nad namjenskim utroškom odobrenih sredstava. U pojedinim slučajevima, odlukama o izvršenju proračuna nije uređen način raspodjele transfera.

Raspodjelu transfera vršiti na temelju jasnih i mjerljivih kriterija, sa korisnicima transfera zaključivati ugovore kojima će se regulirati međusobna prava i obveze, te vršiti nadzor nad namjenskim utroškom sredstava.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s brojem preporuka za 2020. godinu i ocjenom postupanja po preporukama danim u prethodnom razdoblju:

R. B.	Subjekti revizije	Broj danih preporuka	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama								
			Ukupno		Realizirano		Djelomično		Nerealizirano		Bez ocjene
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
1.	Grad Tuzla	10	29	23	79	6	21	0	0	0	0
2.	Grad Mostar	29	31	12	39	8	26	11	35	0	0
3.	Općina Lukavac	18	Nije vršena ocjena postupanja po preporukama								
4.	Grad Sarajevo	16	18	11	61	2	11	4	22	1	6
5.	Općina Sanski Most	19	Nije izvršena ocjena postupanja po preporukama								
6.	Općina Tešanj	13	Nije izvršena ocjena postupanja po preporukama								
7.	Grad Gračanica	24	Nije izvršena ocjena postupanja po preporukama								
8.	Općina Hadžići	12	Nije izvršena ocjena postupanja po preporukama								
9.	Općina Ilijas	6	Nije izvršena ocjena postupanja po preporukama								
10.	Općina Banovići	20	Nije izvršena ocjena postupanja po preporukama								
11.	Općina Jablanica	22	Nije izvršena ocjena postupanja po preporukama								
12.	Općina Bosanska Krupa	10	Nije izvršena ocjena postupanja po preporukama								
13.	Općina Stolac	16	Nije izvršena ocjena postupanja po preporukama								
14.	Općina Žepče	17	Nije izvršena ocjena postupanja po preporukama								
15.	Općina Grude	22	Nije izvršena ocjena postupanja po preporukama								
16.	Općina Maglaj	15	Nije izvršena ocjena postupanja po preporukama								
17.	Općina Novi Travnik	18	Nije izvršena ocjena postupanja po preporukama								
18.	Općina Drvar	20	Nije izvršena ocjena postupanja po preporukama								

R. B.	Subjekti revizije	Broj danih preporuka	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama							
			Ukupno		Realizirano		Djelomično		Nerealizirano	
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj
19.	Općina Kupres	13								
	UKUPNO	320	78	46	59	16	21	15	19	1 1

Tablica 14. Informacije o danim preporukama gradovima i općinama

Ocjena postupanja po preporukama koje su dane u prethodnim godinama izvršena je kod tri revidirana subjekta. Kod 16 revidiranih subjekata nije izvršena s obzirom na značajan protok vremena (preporuke dane prije deset i više godina).

Od ukupno 78 preporuka koje su u prethodnim izvješćima dane gradovima Tuzla, Mostar i Sarajevo, 59% je realizirano, 21% djelomično, a 19% nije realizirano. Ocjena postupanja po jednoj preporuci (1%) koja je dana Gradu Sarajevu u prethodnom izvješću nije izvršena s obzirom na to da prihodi na koje se odnosila nisu bili iskazani u financijskim izvješćima za 2020. godinu.

U 19 izvješća o financijskoj reviziji jedinica lokalne samouprave za 2020. godinu dano je ukupno 320 preporuka.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s danim mišljenjima za 2020. godinu, temeljima za izražavanje mišljenja i istaknutim pitanjima:

Subjekti revizije	Dana mišljenja/temelj za mišljenje/isticanje pitanja
1	2
Grad Tuzla	Mišljenje o financijskim izvješćima: Pozitivno Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Temelj za mišljenje <ol style="list-style-type: none"> Pojedinačni ugovori za nabavu radova za redovito održavanje puteva, trotoara, ugradnju putne galerijerije, cijevnog i drugog materijala za potrebe mjesnih zajednica, te radova na održavanju i čišćenju vodotoka u iznosu od 3.441.734 KM nisu zaključeni sukladno uvjetima utvrđenim okvirnim sporazumima, s obzirom na to da ne sadrže lokaciju izvođenja radova i rokove za izvođenje radova. Navedeno nije sukladno Zakonu o javnim nabavama. Realizacijom postupaka javnih nabava u 2020. godini koje su bile predviđene Planom javnih nabava za 2019. godinu narušen je proračunski princip jedne godine, što nije sukladno članku 4. Zakona o proračunima u FBiH.
Grad Mostar	Mišljenje o financijskim izvješćima: S rezervom Temelj za mišljenje <ol style="list-style-type: none"> Ne možemo potvrditi neraspoređeni višak rashoda nad prihodima koji je u Bilanci stanja iskazan u iznosu od 3.297.868 KM budući da su na toj poziciji evidentirane dugoročne obveze po kreditima (21.945.585 KM) i neutrošeni namjenski prihodi i primici priznati ranijih godina (11.329.753 KM), što nije sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

2. Prihodi i primici u iznosu od 706.197 KM priznati su iako nisu bili mjerljivi i raspoloživi, a rashodi i izdaci u iznosu od 2.249.168 KM nisu priznati iako je poslovni događaj nastao u fiskalnoj godini, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Zbog navedenog, podcijenjen je financijski rezultat tekućeg razdoblja, kao i neraspoređeni višak rashoda nad prihodima.
3. Ne možemo potvrditi potraživanja za komunalnu naknadu, iskazana u iznosu od 11.800.255 KM, s obzirom na to da se najveći dio odnosi na potraživanja starija od deset i više godina, za koja nije prezentirana starosna struktura, nije izvršena ocjena naplativosti, niti su prenesena na sumnjiva i sporna. Ni za ostala potraživanja nisu uspostavljene točne i ažurne pomoćne evidencije, niti se za sva potraživanja poduzimaju predviđene mjere s ciljem naplate, kako je predviđeno Zakonom o proračunima u FBiH i Računovodstvenim politikama za proračunske korisnike Grada Mostara i Trezor.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom

Temelj za mišljenje

1. U postupku izrade i donošenja Proračuna nisu ispoštovani rokovi i procedure, s obzirom na to da nije donesen u roku, nije sačinjen Dokument okvirnog proračuna, niti proračunski zahtjevi korisnika sadrže sve propisane elemente. Nisu se sačinjavali planovi novčanih tijekova i operativni planovi rashoda i izdataka, niti je Registrar proračunskih korisnika uspostavljen sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH.
2. Poslovi povjereni komunalnim poduzećima pojedinačnim odlukama gradonačelnika u iznosu od najmanje 946.507 KM nisu obuhvaćeni Planom javnih nabava, niti Programom obavljanja komunalnih djelatnosti iz oblasti zajedničke komunalne potrošnje, što nije sukladno članku 18. Odluke o izvršenju Proračuna Grada Mostara za 2020. godinu.
3. Nabave goriva, sredstava i opreme za dezinfekciju, usluga osiguranja objekata i održavanja zgrada i vozila u ukupnom iznosu od 730.727 KM izvršene su bez provedenih postupaka, što nije sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama.
4. Subvencije poduzeću „Vodovod“ d.o.o. Mostar za potrebe probnog rada postrojenja za preradu otpadnih voda i građevine sifona u iznosu od 712.800 KM doznačene su bez dostavljenih dokaza o nastalim troškovima plaća i naknada angažiranih zaposlenika, što nije sukladno odredbama Odluke o izvršenju Proračuna Grada Mostara i zaključenog Sporazuma

Isticanje pitanja

- Grad Mostar funkcionirao je bez organa odlučivanja od 2012. pa sve do 2021. godine, kada je konstituirano Gradsko vijeće. Zbog toga se nisu donosile odluke iz nadležnosti Gradskog vijeća utvrđenih Statutom, koje su od značaja za Grad, ali i za poslovanje javnih poduzeća i svih drugih ustanova.

Općina Lukavac

Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom

Temelj za mišljenje

1. Ne možemo potvrditi stanje potraživanja koja su u Bilanci stanja iskazana u iznosu od 52.784 KM, s obzirom na to da za iznos naplaćenih potraživanja od 1.302.416 KM nije izvršeno umanjenje ispravke vrijednosti, te da ispravka vrijednosti potraživanja u iznosu od 3.657.647 KM u 2020. godini nije vršena na temelju relevantne dokumentacije, niti su poduzete sve zakonom propisane radnje na naplati potraživanja. To nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH.

2. Ne možemo potvrditi neraspoređeni višak prihoda nad rashodima koji je u Bilanci stanja iskazan u iznosu od 2.097.549 KM, s obzirom na to da neutrošeni namjenski prihodi u ranijim razdobljima nisu pravilno knjigovodstveno evidentirani, što ima za posljedicu da su kratkoročna vremenska razgraničenja podcijenjena, a neraspoređeni višak prihoda nad rashodima precijenjen. Navedeno nije sukladno članku 48. Zakona o proračunima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i trezor. Također, zaključna knjiženja prihoda, rashoda, kapitalnih primitaka i izdataka ne provode se sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
3. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost stalnih sredstava u pripremi u iznosu od 17.039.123 KM i stanova u iznosu od 716.400 KM za koje Općina ne raspolaže adekvatnom dokumentacijom. Također, Općina nije uspostavila pomoćnu knjigu stalnih sredstava i ne vrši obračun amortizacije za putnu infrastrukturu i uličnu rasvjetu. Navedeno nije sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, kao i Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom

Temelj za mišljenje

1. Popis sredstava, obveza i potraživanja na 31. 12. 2020. godine nije proveden u cijelosti i u zakonski definiranom roku. Također, nije izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
2. Postupci javnih nabava izvođenja radova nisu ponишteni, iako su primljene ponude bile znatno veće od njihove ukupne procijenjene vrijednosti za 110.014 KM. Postupci javnih nabava izvođenja radova nisu ponишteni, iako su primljene ponude bile znatno veće od njihove ukupne procijenjene vrijednosti za 110.014 KM. Procijenjene vrijednosti nisu utvrđene na način da njihovu vrijednost čini procijenjena tržišna vrijednost u vrijeme objavljivanja obavještenja o nabavci. Također, Općina nije osigurala poštivanje zaključenih ugovora sa dobavljačima, u dijelu koji se odnosi na rokove izvođenja radova. Zbog toga ne možemo potvrditi da je Općina dosljedno postupala sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama.

Grad Sarajevo

Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom

Temelj za mišljenje

1. Bilanca stanja nije sačinjen preuzimanjem podataka iz Glavne knjige, s obzirom na to da je neraspoređeni višak rashoda nad prihodima u Bilanci stanja iskazan u iznosu od 6.462.240 KM, a u Glavnoj knjizi višak prihoda nad rashodima u iznosu od 3.537.761 KM. Također, nije sačinjena Analiza iskaza – tekstualni dio uz finansijska izvješća. Navedeno nije sukladno Pravilniku o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.
2. Rashodi i izdaci u iznosu od 3.268.465 KM knjigovodstveno su evidentirani na temelju zaključenih ugovora, iako poslovni događaji i obveze za plaćanje nisu nastali, a što nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH. To je imalo za posljedicu da su za navedeni iznos precijenjeni rashodi i izdaci, te podcijenjeni finansijski rezultati tekućeg i ranijih razdoblja.
3. Stalna sredstva i izvori stalnih sredstava podcijenjeni su najmanje za 2.547.403 KM, budući da su ulaganja u zgradu željezničke stanice Bistrik i Muzej Vijećnica iskazana na poziciji kapitalnih transfera, a ne na odgovarajućoj poziciji ulaganja u stalna sredstva, što nije sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Temelj za mišljenje <ol style="list-style-type: none"> Nabava roba, usluga i radova u iznosu ne manjem od 1.397.220 KM izvršena je bez primjene postupka nabave propisanog Zakonom o javnim nabavama. Također, postupci javnih nabava za izvođenje radova tekućeg održavanja i unutrašnjeg uređenja prostora Muzeja Vijećnica u objektu gradske Vijećnice i izvođenje radova na sanaciji tunela Ciglane nisu poništeni, iako su jedine pristigle ponude premašivale procijenjene vrijednosti ovih nabava za ukupno 133.644 KM. Nije proveden cjelovit popis imovine i obveza, te nije provedeno usuglašavanje knjigovodstvenog sa stanjem utvrđenim popisom, kako je predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH.
Općina Sanski Most	Mišljenje o financijskim izvješćima: Negativno Temelj za mišljenje <ol style="list-style-type: none"> Financijski rezultat za 2020. godinu u Godišnjem izvješću o izvršenju proračuna više je iskazan za iznos od najmanje 469.388 KM, jer ne sadrži točan podatak o primljenim kapitalnim transferima i donacijama. Također, ne možemo potvrditi neraspoređeni višak prihoda nad rashodima u iznosu od najmanje 509.870 KM, jer nije prezentirana dokumentacija na temelju koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje, te zbog činjenice da su u ranijim razdobljima neutrošeni namjenski prihodi priznavani kao prihod. Navedeno nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Kratkoročne tekuće obveze manje su iskazane za 418.090 KM, s obzirom na to da obveze i rashodi po temelju sudskih rješenja o izvršenju ranijih i tekuće godine nisu knjigovodstveno evidentirani. Zbog toga su podcijenjeni rashodi i precijenjen je financijski rezultat za 2020. godinu za 30.713 KM, kao i rashodi i financijski rezultati ranijih godina, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH. Ne možemo potvrditi dugoročne plasmane koji se odnose na dionice javnih poduzeća u iznosu od 892.779 KM, s obzirom na to da nije prezentirana dokumentacija na temelju koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje, kao ni dokumentacija o poduzetim aktivnostima nakon donošenja Odluke Općinskog vijeća o pokretanju postupka prodaje dionica u vlasništvu Općine iz 2010. godine. Navedeno nije sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Potraživanja za komunalnu naknadu nisu knjigovodstveno evidentirana, što je imalo za posljedicu da su kratkoročna potraživanja i kratkoročna razgraničenja u Bilanci stanja podcijenjena za najmanje za 342.178 KM. Navedeno nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Dugoročne obveze i povezana potraživanja po temelju ugovora o kreditu za sanaciju komunalne infrastrukture u iznosu od 1.274.476 KM nisu knjigovodstveno evidentirana, zbog čega Bilanca stanja ne daje točan podatak o stanju dugoročnih obveza i izvora sredstava. To nije sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Temelj za mišljenje <ol style="list-style-type: none"> Nije proveden cjelovit popis stalnih sredstava i obveza, niti je izvršeno usuglašavanje stvarnog stanja utvrđenog popisom sa knjigovodstvenim stanjem, kako je to propisano odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH,

	Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
Općina Tešanj	Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom Temelj za mišljenje <ol style="list-style-type: none"> 1. Ne možemo potvrditi kratkoročna potraživanja u iznosu od 216.620 KM iz 2018. i ranijih godina, kao ni iskazanu pretplatu koja je za 268.082 KM umanjila vrijednost potraživanja, s obzirom na to da nije prezentirana dokumentacija koja je temelj za njihovo knjigovodstveno evidentiranje. Dio potraživanja starijih od šest mjeseci nije evidentiran na poziciji sumnjivih i spornih, a za dio potraživanja nisu poduzete mjere s ciljem njihove naplate. Navedeno nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. 2. Ne možemo potvrditi dugoročne obveze po Ugovoru o kreditu sa Europskom investicijskom bankom koje su na 31. 12. 2020. godine iskazane u iznosu od 5.056.651 KM, s obzirom na to da nisu usuglašene sa stanjem obveza kod Federalnog ministarstva financija, kao i otplatnim planom povrata kredita koji je sastavni dio Ugovora o kreditu. Navedeno nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH. Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Temelj za mišljenje <ol style="list-style-type: none"> 1. Za postupke javnih nabava nakon kojih su zaključeni ugovori, ukupne vrijednosti od 515.659 KM, nije izvršena odgovarajuća procjena vrijednosti i nije odabran odgovarajući postupak. Za izgradnju sportske dvorane za osnovnu školu u Miljanovcima nije osigurano poštivanje zaključenog ugovora u dijelu koji se odnosi na rokove za izvođenje radova, dostavljanje garancije za izvršenje ugovora i obračun kazne zbog kašnjenja u izvođenju radova. Navedeno nije sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama.
Grad Gračanica	Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom Temelj za mišljenje <ol style="list-style-type: none"> 1. Zaključna knjiženja kapitalnih primitaka nisu provedena sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH, zbog čega je neraspoređeni višak prihoda nad rashodima u Bilanci stanja manje iskazan za 1.721.974 KM. 2. Ne možemo potvrditi potraživanja od kupaca koja su u Bilanci stanja iskazana u iznosu od 231.441 KM, jer potraživanja za naknadu za pogodnost gradskog građevinskog zemljišta (renta) na temelju zaključenih Sporazuma o načinu isplate duga sa investorima u iznosu od 199.310 KM nisu knjigovodstveno evidentirana, nisu uspostavljene pomoćne evidencije ovih potraživanja, a nije osigurana pravovremena naplata potraživanja za rentu u iznosu od 127.129 KM, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH. Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Temelj za mišljenje <ol style="list-style-type: none"> 1. Aktivnosti na uspostavljanju trezorskog poslovanja nisu okončane sukladno Zakonu o trezoru u FBiH, niti je uspostavljen Registar proračunskih korisnika sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH. 2. Na datum bilance nije proveden cijelovit popis imovine i obveza, niti je izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. 3. Izmjenama i dopunama plana javnih nabava nisu utvrđene procijenjene vrijednosti postupaka, zbog čega se u planu ne daju potpuni podaci o postupcima koji se planiraju provesti. Postupci javnih nabava izvođenja radova

	<p>nisu poništeni, iako su primljene ponude bile znatno veće od njihove ukupne procijenjene vrijednosti za 363.500 KM. Procijenjene vrijednosti nisu utvrđene na način da njihovu vrijednost čini procijenjena tržišna vrijednost u vrijeme objavljivanja obavještenja o nabavci, što nije sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Gradsko vijeće nije donijelo Statut kojim se uređuje samoupravni djelokrug Grada, organizacija, ovlasti, način rada njegovih organa i druga pitanja od značaja za Grad, sukladno Zakonu o Gradu Gračanici i odredbama Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH.
Općina Hadžići	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Neutošeni namjenski prihodi u iznosu od najmanje 773.995 KM nisu pravilno knjigovodstveno evidentirani, što ima za posljedicu da su kratkoročna vremenska razgraničenja podcijenjena a neraspoređeni višak prihoda nad rashodima na 31. 12. 2020. godine precijenjen za navedeni iznos. To nije sukladno članku 48. Zakona o proračunima u FBiH i Računovodstvenim politikama za kantonalne proračunske korisnike i trezor Kantona Sarajevo. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Plan javnih nabava nije sačinjen na način da daje potpune informacije o broju i vrijednostima postupaka koji se planiraju provesti, a za dio provedenih nabava nisu objavljena obavještenja i dostavljena izvješća u informacijskom sustavu „Enabave“. Za nabave u iznosu od 461.133 KM nije izvršena odgovarajuća procjena vrijednosti i nije provedena odgovarajuća vrsta postupka. Navedeno nije sukladno Zakonu o javnim nabavama.
Općina Iljaš	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Izdaci za izgradnju Gradskog stadiona u iznosu od 488.128 KM planirani su i knjigovodstveno iskazani kao kapitalni transferi, iako se radi o ulaganjima u stalna sredstva koja će biti u potpunom ili djelomičnom vlasništvu Općine. Navedeno nije sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za proračunske korisnike i Trezor. <p>Mišljenje o usklađenosti: Positivno</p>
Općina Banovići	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost kratkoročnih potraživanja u iznosu od najmanje 122.160 KM i kratkoročnih plasmana u iznosu od 121.469 KM s obzirom na to da nije prezentirana dokumentacija na temelju koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje. Nisu uspostavljene ni potpune pomoćne evidencije, ne vrši se praćenje naplate potraživanja i preknjižavanje potraživanja starijih od šest mjeseci na sumnjiva i sporna, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i trezor. Dugoročne obveze po temelju ugovora o kreditu za sanaciju komunalne infrastrukture i za financiranje izgradnje regionalne deponije za kruti otpad u ukupnom iznosu od 3.419.480 KM i povezana dugoročna potraživanja u iznosu od 485.735 KM nisu knjigovodstveno evidentirani, što nije sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u

- FBiH. Zbog toga Bilanca stanja ne daje točan podatak o stanju dugoročnih obveza, dugoročnih potraživanja i izvora sredstava.
3. Nije sačinjena Analiza iskaza (tekstualni dio) kao dio godišnjeg finansijskog izvješća, što nije sukladno Pravilniku o finansijskom izvješću i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom**Temelj za mišljenje**

1. Tekući transferi su realizirani bez donošenja posebnih odluka i potpisivanja ugovora kojima bi se regulirala međusobna prava i obveze, praćenje namjenskog utroška, izvješćivanje i nadzor. Krajnjim korisnicima tekućih transfera nije utvrđena obveza dostavljanja izvješća o namjenskom utrošku doznačenih sredstava, što nije sukladno članku 57. Zakona o proračunima u FBiH.
2. Na datum bilance nije proveden cijelovit popis stalnih sredstava, potraživanja i obveza, niti je izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Isticanje pitanja

- Općina Banovići, Grad Živinice i Općina Kladanj su zajedno 2013. godine utemeljili JP „Eko-Sep“ d.o.o. Živinice za upravljanje otpadom na njihovom području. Skupština poduzeća nije podnijela Godišnje izvješće o poslovanju poduzeća „Eko-Sep“ Općinskom vijeću, što nije sukladno članku 79. Statuta poduzeća.

Općina Jablanica**Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom****Temelj za mišljenje**

1. Ne možemo potvrditi neraspoređeni višak rashoda nad prihodima iskazan u Bilanci stanja za 2020. godinu u iznosu od 1.737.920 KM, s obzirom na to da od ostvarenog ukupnog negativnog finansijskog rezultata tekuće godine iznos od 1.109.994 KM nije iskazan na odgovarajućoj poziciji finansijskog rezultata, već na drugim pozicijama izvora sredstava, a što nije sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
2. Ne možemo u cijelosti potvrditi kratkoročna potraživanja iskazana u iznosu od 2.909.511 KM, s obzirom na to da Općina ne vodi njihove točne i ažurne evidencije. Potraživanja starija od šest mjeseci ne evidentiraju se na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja, kako je to predviđeno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i trezor, niti se poduzimaju predviđene mjere s ciljem naplate potraživanja, kako je to predviđeno Zakonom o proračunima u FBiH.
3. Ne možemo potvrditi u cijelosti iskazano stanje dugoročnih plasmana u iznosu od 608.019 KM i kratkoročnih plasmana u iznosu od 146.000 KM, s obzirom na to da nije prezentirana odgovarajuća dokumentacija koja bi potvrdila vjerodostojnost ovih pozicija u finansijskim izvješćima za 2020. godinu.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom**Temelj za mišljenje**

1. Nisu sačinjavani planovi novčanih tijekova i operativni planovi, preuzimane su obveze iznad visine utvrđene Proračunom za te namjene i nisu se provodile mjere uravnoteženja proračuna. Navedeno nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Odlukom o izvršavanju Proračuna Općine Jablanica za 2020. godinu.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Nije proveden cjelovit popis sredstava, potraživanja i obveza, te nije provedeno usuglašavanje knjigovodstvenog sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH. 3. Općina nije uspostavila Register proračunskih korisnika sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, niti je uspostavila trezorski sustav poslovanja sukladno Zakonu o trezoru u FBiH. 4. Za nabavu roba, usluga i radova u iznosu ne manjem od 231.955 KM nije primijenjen propisani postupak sukladno Zakonu o javnim nabavama.
Općina Bosanska Krupa	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ulaganja u rekonstrukciju lokalnih cesta u iznosu od najmanje 1.043.645 KM i ulaganja u vodovodnu i kanalizacijsku infrastrukturu od 366.038 KM evidentirana su na poziciji kapitalnih transfera neprofitnim organizacijama, umjesto na poziciji izdataka za nabavu stalnih sredstava. Za navedena ulaganja nije izvršeno povećanje stalnih sredstava Općine, što nije sukladno Zakonu o računovodstvu FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. 2. Ne možemo potvrditi kratkoročna potraživanja u iznosu od 828.619 KM s obzirom na to da za njih nije prezentirana dokumentacija na temelju koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Plan javnih nabava mijenjan je više puta u tijeku godine zbog čega se ne može potvrditi da je planiranju javnih nabava pristupljeno sustavno i na odgovarajući način. U provođenju postupka javne nabave zimskog održavanja lokalnih puteva prihvaćena ponuda značajno je veća od procijenjene vrijednosti, što nije sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama.
Općina Stolac	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konsolidirano finansijsko izvješće za 2020. godinu nije potpuno, jer ne sadrži imovinu (103.193 KM), te rashode i izdatke (15.168 KM) Centra za socijalni rad. Također, nije sačinjeno godišnje finansijsko izvješće za Jedinstveni organ uprave. Navedeno nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ne možemo potvrditi da je odabir projekata nevladinim i neprofitnim organizacijama u iznosu od 49.700 KM izvršen na temelju primjene prethodno utvrđenih kriterija. Kod pravdanja sredstava pojedini korisnici nisu dostavili izvješća, ili su dostavili nepotpuna izvješća, a za korisnike čije je izvješće ocijenjeno neprihvatljivim Općina nije zatražila povrat sredstava, zbog čega nije postupljeno sukladno Odluci o izvršenju Proračuna Općine za 2020. godinu i zaključenim ugovorima.
Općina Žepče	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Namjenski prihodi u iznosu od 615.045 KM, po temelju primljenih transfera koji nisu utrošeni u tijeku godine, nisu preneseni u narednu fiskalnu godinu, već su iskazani na pozicijama prihoda i rashoda tekućeg razdoblja, što nije sukladno

- Zakonu o proračunima u FBiH. Navedeno je za posljedicu imalo precijenjene prihode i rashode izvještajnog razdoblja, a podcijenjena su i kratkoročna razgraničenja u istom iznosu.
2. Dani avansi po zaključenim ugovorima za izgradnju škole u iznosu od 180.521 KM evidentirani su na poziciji kapitalnih transfera i obveza prema dobavljačima, a ne na poziciji potraživanja za dane avanse, što nije sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH. S tim u vezi, najmanje za navedeni iznos podcijenjena su potraživanja za dane avanse.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom**Temelj za mišljenje**

1. Nije uspostavljen trezorski sustav poslovanja sukladno Zakonu o trezoru u FBiH. Također, nije uspostavljen Registar proračunskih korisnika shodno odredbama Zakona o proračunima u FBiH.
2. Na datum bilance nije proveden popis imovine i obveza, niti je izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
3. Općina za izvođenje radova na održavanju i rekonstrukciji cesta u iznosu od najmanje 771.722 KM nije provela procedure javnih nabava sukladno Zakonu o javnim nabavama.

Općina Grude**Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom****Temelj za mišljenje**

1. Neiskorišteni namjenski prihodi u iznosu od najmanje 419.168 KM priznati su kao prihod tekućeg razdoblja i nisu preknjiženi na kratkoročna razgraničenja, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i trezor. Zbog navedenog, za isti iznos prihodi Općine su precijenjeni, kao i ukupan finansijski rezultat.
2. Na poziciji izdataka za tekuće održavanje iskazan je iznos od 582.397 KM za koji nije bilo temelja da se iskazuje na ovoj poziciji, s obzirom na to da se radi o ulaganjima Općine u objekte komunalne infrastrukture kojim se povećava njihova vrijednost.
3. Obveze po temelju ugovora o kreditu za sanaciju komunalne infrastrukture u iznosu od 521.337 KM nisu knjigovodstveno evidentirane, zbog čega Bilanca stanja ne daje točan podatak o stanju dugoročnih obveza i izvora sredstava.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom**Temelj za mišljenje**

1. Nije donesen Dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2020–2022. godine, Proračunom Općine Grude za 2020. godinu nije planirano pokriće deficitu iz ranijih godina, a u pojedinim slučajevima preuzete su obveze preko iznosa odobrenih proračunom za te namjene, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH.
2. Odluka o komunalnoj naknadi nije usuglašena s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu u Županiji Zapadnohercegovačkoj u dijelu koji se odnosi na pripadnost prihoda i nadležnost u izdavanju rješenja o utvrđivanju visine komunalne naknade. Općina nije uspostavila nadzor nad prikupljenim sredstvima od ove naknade, što je obveza utvrđena člankom 46. Zakona o proračunima u FBiH.
3. Nije uspostavljen Registar proračunskih korisnika sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, a ni trezorski sustav poslovanja, što je obveza propisana Zakonom o trezoru u FBiH.

	<p>4. 4. Za izvedene radove i nabavljene robe i usluge u iznosu od najmanje 237.392 KM nisu provedeni postupci javnih nabava, što nije sukladno Zakonu o javnim nabavama.</p>
Općina Maglaj	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kapitalna ulaganja u cestovnu infrastrukturu u iznosu od 286.463 KM evidentirana su na poziciji izdataka za tekuće održavanje, zbog čega su oni precijenjeni, a izdaci za nabavu stalnih sredstava podcijenjeni. Navedeno nije sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. 2. Ne možemo potvrditi stalna sredstva u pripremi u iznosu od 1.131.691 KM, s obzirom na to da nije prezentirana odgovarajuća dokumentacija na temelju koje je izvršeno njihovo knjigovodstveno evidentiranje. Navedeno nije sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Općina nije uspostavila Registrar proračunskih korisnika sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, niti je uspostavila trezorski sustav poslovanja sukladno Zakonu o trezoru u FBiH. 2. Nije proveden potpun popis imovine i obveza, te nije provedeno usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH. 3. Nije osigurano poštivanje odredbi zaključenih ugovora za radove na izgradnji, sanaciji i rekonstrukciji u dijelu koji se odnosi na nepoštivanje ugovorenog roka za izvođenje radova bez adekvatnog obrazloženja o razlozima kašnjenja, plaćanje ugovorene kazne i dostavljanje garancije za dobro izvršenje posla. Također, tenderska dokumentacija za nabavu radova na vanjskom uređenju nije sadržavala sve Zakonom propisane informacije u dijelu dostavljanja garancije za dobro izvršenje posla. Navedeno nije sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH.
Općina Novi Travnik	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kratkoročna potraživanja i kratkoročna razgraničenja podcijenjena su za 2.347.381 KM s obzirom na to da su potraživanja za komunalnu naknadu i potraživanja po temelju prodanih stanova iskazana u izvanbilančnoj evidenciji, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. 2. Dugoročne obveze po temelju zajma za „Projekt regionalni vodovod Plava voda“ u iznosu od 1.303.756 KM nisu knjigovodstveno evidentirane. Također, dugoročne obveze nastale po temelju zaključenog ugovora o nabavci i isporuci roba iz prethodnog razdoblja u iznosu od 506.787 KM nisu na adekvatan način knjigovodstveno evidentirane. Zbog navedenog Bilanca stanja ne daje točne podatke o visini dugoročnih obveza i rezerviranja, kao i izvora sredstava, što nije sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH. 3. Nije izvršeno knjigovodstveno evidentiranje određenih objekata u vlasništvu Općine, niti je izvršen obračun amortizacije za objekte lokalne komunalne infrastrukture čija knjigovodstvena vrijednost iznosi 9.536.665 KM, zbog čega ne možemo potvrditi vrijednost stalnih sredstava u iskazanom iznosu, što nije sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom

Temelj za izražavanje mišljenja

1. Rokovi za planiranje i izradu proračuna utvrđeni Zakonom o proračunima u FBiH nisu se poštovali, tekuća rezerva planirana je u iznosu većem od propisanog, plan rashoda i izdataka proračunskog korisnika Centar za socijalni rad nije iskazan po vrstama, raspoređenim u tekuće izdatke i kapitalne investicije, niti je pribavljeno mišljenje Ministarstva finansija kantona o nacrtu proračuna, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH.
2. Raspodjela tekućih transfera neprofitnim organizacijama u iznosu od 173.469 KM nije izvršena transparentno s obzirom na to da Odlukom o proglašenju Odluke o izvršenju proračuna trezora Općine za 2020. godinu nisu utvrđeni kriteriji za njihovu raspodjelu, niti je raspisan javni poziv za dodjelu ovih sredstava, što nije sukladno članku 4. Zakona o proračunima u FBiH.
3. U postupcima javnih nabava putem konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda u vrijednosti od 185.361 KM nisu se upućivali zahtjevi na najmanje tri adrese. Pri provođenju nabava putem pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja tenderska dokumentacija nije sačinjena na propisan način, a dostavljene ponude nisu bile odbijene iako nisu bile uvezane na način da se onemogući naknadno vađenje ili umetanje listova. Navedeno nije sukladno Zakonu o javnim nabavama i njegovim provedbenim aktima.

Isticanje pitanja

- Zakonom o proračunima u FBiH utvrđeno je da ukoliko se proračun ne doneše do 31. ožujka, nakon toga neće se izvršavati rashodi u bilo koju svrhu, osim otplate duga, sve dok se proračun ne doneše. Međutim, Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH utvrđeno je da ukoliko vijeće ne usvoji proračun u roku od 90 dana nakon početka proračunske godine, načelnik proglašava proračun. Imajući u vidu da proračun nije donezen do 31. 12. 2019. godine, Općinsko vijeće donijelo je 16. 1. 2020. godine Odluku o privremenom financiranju javnih potreba Općine Novi Travnik za razdoblje 1. 1. do 31. 3. 2020. godine. Općinsko vijeće nije do kraja ožujka usvojilo Proračun Općine za 2020. godinu, te ga je načelnik proglašio 1. 4. 2020. godine, sukladno odredbama Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH.

Općina Drvar	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno
	Temelj za mišljenje <ol style="list-style-type: none"> 1. Godišnje finansijsko izvješće nije sačinjeno sukladno odredbama Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH s obzirom na to da Godišnje izvješće o izvršavanju proračuna ne sadrži rashode i izdatke iz tekuće rezerve, a Bilanca stanja ne sadrži podatke o neraspoređenom višku rashoda nad prihodima iz knjigovodstvenih evidencija. Izvješće o novčanim tijekovima nije sačinjeno na propisani način, Analiza iskaza ne sadrži sve potrebne elemente, a pojedine pozicije u računovodstvenim izvješćima nisu klasificirane sukladno kontnom planu koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. 2. Finansijski rezultat tekućeg razdoblja precijenjen je za rashode po osnovu tekuće rezerve u iznosu od 30.928 KM, koji nisu uključeni u Godišnje izvješće o izvršenju Proračuna. 3. U Bilanci stanja pogrešno su iskazana novčana sredstva u blagajni i na bankovnim računima budući da je u poslovnim knjigama iskazano stanje od 416.359 KM, dok je stvarno stanje novčanih sredstava 363.354 KM.

4. Obveze po osnovu ugovora o kreditu sa Novom Bankom a.d. Banja Luka, koje na 31. 12. 2020. godine iznose 781.062 KM, nisu knjigovodstveno evidentirane, zbog čega su za navedeni iznos podcijenjene dugoročne obveze, a izvori sredstava precijenjeni. Navedeno nije sukladno odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom

Temelj za mišljenje

1. Nije uspostavljen Registar proračunskih korisnika sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, a ni trezorski sustav poslovanja, što je obveza propisana Zakonom o trezoru u FBiH.
2. Proračun nije donesen u utvrđenom roku, nije sačinjen Dokument okvirnog proračuna, a Odluka o izvršavanju proračuna ne sadrži sve propisane elemente. Nisu se sačinjavali planovi novčanih tijekova i operativni planovi, a u pojedinim slučajevima preuzete su obveze preko iznosa odobrenih proračunom za te namjene, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH.
3. Godišnji popis obveza i potraživanja nije izvršen, a nije izvršeno ni usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obveza. Knjiga inventara i knjiga kapitalne imovine, kao obvezne pomoćne knjige, nisu uspostavljene. Navedeno nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
4. Ne možemo potvrditi namjenski utrošak doniranih sredstava po sporazumima o financiranju projekata donatorskim sredstvima u iznosu od 1.427.060 KM jer nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje u koje namjene su sredstva utrošena, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH.

Općina Kupres

Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom

Temelj za mišljenje

1. Ne možemo potvrditi neraspoređeni višak rashoda nad prihodima koji je u Bilanci stanja iskazan u iznosu od 489.090 KM, kao ni kratkoročne obveze, s obzirom na to da rashodi i obveze po osnovu sudskih rješenja o izvršenju u iznosu od 926.433 KM nisu knjigovodstveno evidentirani. Zbog navedenog podcijenjeni su rashodi i precijenjen je finansijski rezultat za 2020. godinu za 439.353 KM, kao i rashodi i finansijski rezultati ranijih razdoblja, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.
2. Ne možemo potvrditi da su kratkoročna potraživanja u iznosu od 818.207 KM realno iskazana, s obzirom na to da Općina ne vodi njihove točne i ažurne evidencije, te da se potraživanja starija od šest mjeseci ne evidentiraju na poziciji sumnjivih i spornih, kako je to predviđeno Računovodstvenim politikama za proračunske korisnike i Trezor, niti se poduzimaju predviđene mjere s ciljem naplate potraživanja, kako je to predviđeno Zakonom o proračunima u FBiH.
3. Dugoročne obveze na 31. 12. 2020. godine manje su iskazane za 107.321 KM budući da obveze po ugovoru o dugoročnom kreditu s Međunarodnom asocijacijom za razvoj (WB-IDA) za financiranje projekta urbane infrastrukture i pružanje usluga nisu knjigovodstveno evidentirane, što nije sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom

Temelj za mišljenje

1. Nije sačinjen Dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2020. – 2022. godine, nisu sačinjavani planovi novčanih tijekova i operativni planovi, niti je Općina uspostavila Registar proračunskih korisnika, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.
2. Nije proveden cjelovit popis imovine i obveza, te nije izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Tablica 15. Pregled revidiranih jedinica lokalne samouprave, s danim mišljenjima

3.6 Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove

U izvještajnom razdoblju obavljeno je 17 finansijskih revizija, i to: devet zavoda (osam zavoda zdravstvenog osiguranja i jedan zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidnih osoba), četiri javne ustanove (dvije ustanove za zbrinjavanje mentalno-invalidnih osoba, jedna ustanova za predškolsko obrazovanje i jedna iz oblasti medicine rada), tri fonda i jedna agencija kod koje su revizijom obuhvaćene 2019. i 2020. godina, te su dana odvojena mišljenja za svaku godinu. Kod pet subjekata revizija je obavljena prvi put.

Finansijski planovi revidiranih zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova iznosili su 1.459.216.989 KM.¹ U nastavku je pregled iskazanih ukupnih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, finansijskog rezultata, te obveza u finansijskim izvješćima revidiranih subjekata za 2020. godinu:

(u KM)

Red. br.	Revidirani subjekti	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	Finansijski rezultat	Obveze na 31. 12. 2020. godine
1	2	3	4	5	6
1.	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	256.050.232	261.460.684	-5.410.452	12.579.882
2.	Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona	188.845.285	188.071.940	773.345	18.260.667
3.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine	183.349.969	186.866.246	-3.516.277	27.504.407
4.	Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona	142.667.852	147.618.160	-4.950.308	40.066.324
5.	Federalni zavod za zapošljavanje	72.284.696	72.026.640	258.056	619.860
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona	110.451.051	113.650.906	-3.199.855	12.861.501
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	105.080.949	103.198.045	1.882.904	6.938.617
8.	Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine	31.615.425	29.663.334	1.952.091	1.541.275
9.	Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom	26.606.415	21.739.261	4.867.154	1.246.201
10.	Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske	15.346.517	15.414.345	-67.828	9.512.838
11.	Javna ustanova „Djeca Sarajeva“ p.o. Sarajevo	4.140.270	12.309.246	-8.168.976	1.222.040
12.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica „Drin“ Fojnica	8.432.330	8.419.376	12.954	839.669

¹ Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju - nije donesen finansijski plan za 2019. i 2020. godinu; iskazani ostvareni prihodi za 2019. i 2020. godinu.

Red. br.	Revidirani subjekti	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	Finansijski rezultat	Obveze na 31. 12. 2020. godine
13.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidne djece i omladine Pazarić	5.446.762	6.316.691	-869.929	1.176.227
14.	Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići	5.188.258	5.188.084	174	644.191
15.	Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine	4.176.965	4.158.918	18.047	1.588.838
16.	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju – za 2020. godinu	71.380.677	70.639.884	723.104	10.232.414
	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju – za 2019. godinu	57.405.435	56.418.598	986.837	9.209.643
17.	Javna ustanova Zavod za medicinu rada Kantona Sarajevo	4.748.487	4.624.694	123.793	438.898
	UKUPNO	1.293.217.575	1.307.785.052	-14.585.166	156.483.492

Tablica 16. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s danim mišljenjima za 2020. godinu:

Red. br.	Revidirani subjekti	Dano mišljenje	
		o finansijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4
1.	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	Pozitivno	Pozitivno
2.	Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona	Pozitivno	S rezervom
3.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine	Pozitivno	S rezervom
4.	Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko -neretvanskog kantona	Pozitivno	S rezervom
5.	Federalni zavod za zapošljavanje	S rezervom	S rezervom
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona	Pozitivno	Pozitivno
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	Pozitivno	S rezervom
8.	Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine	S rezervom	S rezervom
9.	Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom	Pozitivno	S rezervom
10.	Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske	Pozitivno	S rezervom
11.	Javna ustanova „Djeca Sarajeva“ p.o. Sarajevo	S rezervom	S rezervom

Red. br.	Revidirani subjekti	Dano mišljenje	
		o finansijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
12.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica „Drin“ Foča	S rezervom	Pozitivno
13.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidne djece i omladine Pazarić	S rezervom	S rezervom
14.	Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići	Pozitivno	Pozitivno
15.	Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine	S rezervom	S rezervom
16.	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju – za 2020. godinu.	Negativno	Negativno
	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju – za 2019. godinu.	Negativno	Negativno
17.	Javna ustanova Zavod za medicinu rada Kantona Sarajevo	Pozitivno	S rezervom

Tablica 17. Pregled danih mišljenja zavodima, fondovima, agencijama i javnim ustanovama

Napominjemo da su u pet izvješća, uz dana mišljenja o finansijskim izvješćima, istaknuta određena pitanja, i to u tri u kojima je dano pozitivno mišljenje i u dva izvješća u kojima je dano mišljenje s rezervom.

Također, istaknuta su određena pitanja i uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima za deset subjekata, od kojih je sedam uz mišljenja s rezervom, dva uz pozitivnu i jedno uz negativno mišljenje.

3.6.1 Najvažniji nalazi i preporuke

Revizijom zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova utvrđeni su određeni propusti i nepravilnosti za koje su dane odgovarajuće preporuke. Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Kod najvećeg broja revidiranih subjekata unutarnje kontrole nisu adekvatno dizajnirane i implementirane, sukladno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i ostalim propisima koji reguliraju ovu oblast, što je za posljedicu imalo određene nedostatke i nepravilnosti koje su konstatirane tijekom pojedinačnih revizija i za koje su dane preporuke u izvješćima o finansijskoj reviziji. Neadekvatno dizajniran i implementiran sustav finansijskog upravljanja i kontrole može utjecati na usklađenost poslovanja, kao i na istinit i fer prikaz finansijskih izvješća.

Dizajnirati i implementirati sustav unutarnjih kontrola sukladno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH u dijelu kontrolnog okruženja, upravljanja rizicima i praćenja i procjene.

- Stupanj uspostave unutarnje revizije nije adekvatan. Kod većine revidiranih subjekata Jedinica za unutarnju reviziju je sistematizirana, ali ne i popunjena odgovarajućim brojem zaposlenih, sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH.

Uspostaviti funkciju unutarnje revizije sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH.

- Nisu doneseni planovi integriteta kojima se predviđaju mjere i aktivnosti, pravne i praktične prirode, u svrhu prevencije i otklanjanja nepravilnosti uzrokovanih svim pojavnim oblicima korupcije i neetičnog ponašanja. Dio subjekata donio je planove integriteta, ali ne prati implementaciju mjeru iz tih planova, te ne izvješćuje o tome.

Donijeti Plan integriteta, pratiti njegovu implementaciju i sačinjavati izvješće o realizaciji mjeru iz Plana.

- Ugovori o radu na određeno i neodređeno vrijeme zaključivani su bez provedene procedure obveznog javnog oglašavanja za prijem u radni odnos, što nije sukladno Zakonu o radu.

Prijem u radni odnos vršiti nakon provedene konkursne procedure, sukladno odredbama Zakona o radu, s ciljem osiguranja transparentnosti prilikom zapošljavanja.

- Popis imovine i obveza, kao i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, nije izvršen sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Redovnim godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje sredstava i obveza i usuglasiti knjigovodstveno sa stvarnim stanjem, kako je propisano odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

- Većina kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja nije vršila ugovaranje usluga zdravstvene zaštite putem postupka javne nabave, kako je propisano Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, ni primjenom Jedinstvene metodologije kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove.

Ugovaranje usluga zdravstvene zaštite vršiti sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti i Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove.

- Kod Federalnog zavoda za zapošljavanje realizacija zaključenih, a nerealiziranih ugovora za provođenje mera aktivne politike zapošljavanja u značajnom iznosu prenesena je u 2021. godinu, iako su za te namjene u Financijskom planu za 2020. godinu bila osigurana sredstva. To je direktno utjecalo na smanjenje efekata zapošljavanja i nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

Kod provođenja poticajnih mjera aktivne politike zapošljavanja osigurati efikasno i ekonomično upravljanje raspoloživim sredstvima, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

- Kod Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH pravo na korištenje lijekova po posebnim programima nije odobravano uz osiguranje dodatnih finansijskih sredstava i uz transparentno objavljene kriterije (stručno-medicinska uputstva). Također, nije se moglo potvrditi da su imenovana povjerenstva Zavoda uvodila pacijente u pravo korištenja lijekova sa posebnim režimom propisivanja na temelju jasno utvrđenih kriterija i da se Liste čekanja pacijenata na ove lijekove vode sukladno donesenom Uputstvu Upravnog odbora.

Pravo na korištenje lijekova po posebnim programima odobravati nakon rješavanja postojećih Listi čekanja i po osiguranju dodatnih finansijskih sredstava, uz transparentno objavljene kriterije (stručno-medicinska uputstva), sukladno postojećim propisima.

Izvršiti analizu i u suradnji sa resornim Ministarstvom poduzeti aktivnosti s ciljem donošenja adekvatnih i revizije postojećih kriterija (stručno-medicinskih uputstava) na temelju kojih rade povjerenstva za utvrđivanje prava korištenja Liste lijekova Fonda solidarnosti, sukladno postojećim propisima.

Liste čekanja pacijenata voditi jednoobrazno, elektronski i uz dosljednu primjenu Uputstva o uspostavi Liste čekanja za lijekove sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, koje je donio Upravni odbor.

- Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju nije dosljedno primjenjivao Zakon o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije, posebno u dijelu: objavljivanja informacija o dinamičkim kvotama za sve vrste postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije; objavljivanja spiska kvalificiranih proizvođača/investitora koji su dobili status privilegiranog/potencijalno privilegiranog proizvođača; uspostavljanja jedinstvenog registra projekata; utvrđivanja metodologije za raspodjelu troškova balansiranja za privilegirane i kvalificirane proizvođače; dodjele dinamičkih kvota za solarne elektrane i rješavanja zahtjeva za stjecanje statusa privilegiranih i potencijalno privilegiranih ponuđača po redoslijedu prijema i u definiranim rokovima.

Dosljedno primjenjivati Zakon o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.

- Nisu dosljedno primijenjeni Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi finansijskog izvješćivanja za male i srednje subjekte, posebno u dijelu: priznavanja očekivanih kreditnih gubitaka za potraživanja starija od godinu dana; vršenja procjene nadoknade vrijednosti stalnih sredstava; procjene ishoda pokrenutih sudskih sporova; knjigovodstvenog evidentiranja po temelju ugovora o zakupu poslovnih prostora.

Dosljedno primjenjivati Međunarodne računovodstvene standarde i Međunarodne standarde finansijskog izvješćivanja za male i srednje subjekte, s ciljem istinitog i fer izvješćivanja.

- Nabave roba i usluga nisu se u potpunosti vršile sukladno Zakonu o javnim nabavama i provedbenim aktima Zakona. Za pojedine nabave nisu provedeni propisani postupci i procedure i nije donesen Plan, tenderska dokumentacija nije sačinjavana na način da omogući pripremu ponuda na konkurenčkoj osnovi; predmeti nabave dijeljeni su radi izbjegavanja primjene propisanog postupka.

Nabavu roba i usluga provoditi u cijelosti sukladno procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama i provedbenim aktima Zakona.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata za 2020. godinu, s brojem preporuka i ocjenom postupanja po preporukama danim u prethodnom razdoblju:

R. B.	Subjekti revizije	Broj danih preporuka	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama								
			Ukupno		Realizirano		Djelomično		Nerealizirano		Bez ocjene
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
1.	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona	15	21	12	57	7	33	1	5	1	5
2.	Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona	24	37	15	40	12	32	5	14	5	14
3.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine	18	16	6	38	8	50	1	6	1	6
4.	Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona	14	30	23	77	6	20	0	0	1	3
5.	Federalni zavod za zapošljavanje	23	39	11	28	18	46	6	16	4	10
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona	11	12	7	58	2	17	3	25	0	0
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	17	18	10	56	3	17	5	27	0	0
8.	Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine	15	24	18	76	3	12	3	12	0	0
9.	Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom	16	14	10	71	4	29	0	0	0	0
10.	Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske	19	11	4	36	0	0	7	64	0	0
11.	Javna ustanova „Djeca Sarajeva“ p.o. Sarajevo	9	Nije vršena revizija								
12.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica „Drin“ Fojnic	12	8	4	50	1	13	3	37	0	0
13.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidne djece i omladine Pazarić	28	Nije vršena revizija								

R. B.	Subjekti revizije	Broj danih preporuka	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama								
			Ukupno		Realizirano		Djelomično		Nerealizirano		Bez ocjene
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
14.	Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići	9	13	11	86	1	7	1	7	0	0
15.	Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine	12									
16.	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju	37									
17.	Javna ustanova Zavod za medicinu rada Kantona Sarajevo	16									
UKUPNO		295	243	131	54	65	27	35	14	12	5

Tablica 18. Informacije o danim preporukama zavodima, fondovima, agencijama i javnim ustanovama

Izvršena je ocjena postupanja po preporukama za 12 subjekata. Nije izvršena kod pet subjekata kod kojih je revizija obavljena prvi put. Od ukupno 243 dane preporuke, 54% je realizirano, 27% djelomično, a 14% nije realizirano. Za 12 preporuka (5%) nije izvršena ocjena postupanja jer u revidiranoj godini nije bilo poslovnih događaja na koje su se odnosile te preporuke ili je u međuvremenu došlo do izmjene propisa i akata zbog kojih su neprovodive.

U 17 izvješća o finansijskoj reviziji zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova za 2020. godinu dano je ukupno 295 preporuka s ciljem otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i jačanja sustava unutarnjih kontrola.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s danim mišljenjima za 2020. godinu, temeljima za izražavanje mišljenja i istaknutim pitanjima:

1	2	Subjekti revizije	Dana mišljenja/temelj za mišljenje/isticanje pitanja
Zavod zdravstvenog osiguranja	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno		
Tuzlanskog kantona	Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno		Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none"> • Program zdravstvene zaštite usvojen je u veljači 2020. godine, iako je Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove utvrđeno da je rok za njegovo donošenje kraj kolovoza tekuće godine za narednu godinu. Zavod u suradnji s nadležnim Ministarstvom nije poduzimao aktivnosti kako bi se Program zdravstvene zaštite izradio u propisanom roku. • Ugovaranje usluga zdravstvene zaštite obavljeno je, na temelju javnog poziva prema zdravstvenim ustanovama, sukladno Odluci o utvrđivanju temelja, kriterija i mjerila za zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja za osigurane osobe sa područja Tuzlanskog kantona i načinu financiranja zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja za 2020. godinu, koju je na prijedlog Ministarstva zdravstva donijela

	Vlada Tuzlanskog kantona. Postupak ugovaranja, utvrđen Odlukom, nije usklađen sa člankom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti kojim je, između ostalog, regulirano da će se dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga provoditi prema propisima o javnim nabavama.
Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Positivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ugovori o radu na određeno vrijeme za razdoblje duže od 120 dana zaključivani su bez provedene procedure obveznog javnog oglašavanja za prijem u radni odnos, što nije sukladno Zakonu o radu i Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu. 2. Popisom utvrđeno stvarno stanje potraživanja i obveza i uskladivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem nije izvršeno sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vlada Zeničko-dobojskog kantona je u tijeku 2020. godine donijela Izmjenu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu, kojom nije definirano razdoblje angažiranja zaposlenika, a koja je ustanovama iz oblasti zdravstva (uključujući i Zavod) u vrijeme prirodne nesreće i pandemije COVID-19 omogućila prijem u radni odnos bez obveznog javnog oglašavanja. • Ugovaranje usluga zdravstvene zaštite za područje Zeničko-dobojskog kantona sa zdravstvenim ustanovama nije vršeno putem postupka javne nabave, kako je propisano Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove. Zavod je ugovaranje vršio na temelju Plana i programa zdravstvene zaštite na koji je Ministarstvo zdravstva Zeničko-dobojskog kantona dalo suglasnost. • Zavod je na kraju 2020. godine putem anketnih listića obavio samo jednu kontrolu izvršenja ugovora kojima su regulirani međusobni odnosi u pružanju zdravstvene zaštite u domovima zdravlja, zavodima i bolnicama, iako je prema Općem planu kontrole Zavoda i Programa rada Zavoda za 2020. godinu bio u obvezi vršiti kontinuirano praćenje i kontrolu izvršenja ugovorenih usluga.
Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Positivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ne može se potvrditi da su imenovana povjerenstva Zavoda uvodila pacijente u pravo korištenja lijekova sa posebnim režimom propisivanja na temelju jasno utvrđenih kriterija, da se Liste čekanja pacijenata na ove lijekove vode sukladno donesenom Uputstvu Upravnog odbora, kao ni da je Zavod obavljao kontinuirani monitoring i periodičnu evaluaciju terapijskog liječenja pacijenata lijekovima sa Liste lijekova Fonda solidarnosti. Navedeno nije sukladno člancima 21–25. Pravilnika o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti, a time i člankom 44. Zakona o apotekarskoj djelatnosti. 2. Pravo na korištenje lijekova po posebnim programima nije odobravano uz osiguranje dodatnih finansijskih sredstava i uz transparentno objavljene kriterije (stručno-medicinska uputstva), što nije sukladno točki III stavku 4) Odluke o Listi

- lijekova Fonda solidarnosti, članku 4. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH i članku 4. Zakona o proračunima u FBiH.
3. Upravni odbor Zavoda nije objavio Odluku kojom je osiguranim osobama bilo omogućeno korištenje prava na sufinanciranje troškova nabave lijekova i usluga u ukupnom iznosu od 496.881 KM, čime je narušen princip transparentnosti, što nije sukladno članku 4. Zakona o proračunima u FBiH. Navedeno je imalo za posljedicu da svi pacijenti sa istim medicinskim indikacijama, budući da nisu bili upoznati sa svojim pravima, nisu bili u ravnopravnom položaju, što nije sukladno članku 11. Zakona o zdravstvenom osiguranju (ravnopravan položaj) i točkom II Odluke o kriterijima i načinu korištenja sredstava Fonda solidarnosti FBiH (pravičnost i jednakost).
  4. Plan javnih nabava Fonda solidarnosti nije sačinjen uz jasno definiranje predmeta i pojedinačno procijenjene vrijednosti nabava, čime nije osigurano transparentno i efikasno provođenje javnih nabava, što nije sukladno članku 4. Zakona o proračunima u FBiH i člankom 3. Zakona o javnim nabavama.

Isticanje pitanja

- Nisu poduzete aktivnosti prema Federalnom ministarstvu financija, Vladi FBiH i Parlamentu FBiH u dijelu koji se odnosi na osiguranje potrebnog iznosa sredstava iz Proračuna FBiH za financiranje Fonda solidarnosti. Iz Proračuna FBiH za 2020. godinu za Fond solidarnosti odobren je iznos od 28.500.000 KM, što predstavlja samo 19,26% od obveznog zakonskog iznosa sredstava koja su se trebala osigurati u visini prihoda po osnovu doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje u FBiH, koji su ostvareni u iznosu od 147.942.813 KM.
- Zavodom od 2015. godine upravlja privremeni Upravni odbor, imenovan na tri mjeseca, što nije sukladno članku 102. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Navedeno ima za posljedicu nerješavanje problema iz nadležnosti i u funkcioniranju Fonda solidarnosti.

Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanskog kantona	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom
	Temelj za mišljenje
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zavod nije sačinio Plan i program redovnih kontrola za 2020. godinu, zbog čega nije vršeno praćenje i kontrola izvršenja ugovorenih usluga zdravstvene zaštite, uključujući i sredstava koja su dodijeljena bolnicama u iznosu od 7.300.000 KM, za pružanje usluga bolničke zdravstvene zaštite oboljelima od COVID-a 19. To nije sukladno Pravilniku o načinu provođenja nadzora i kontrole i ugovorima zaključenim sa zdravstvenim ustanovama u Hercegovačko-neretvanskom kantonu. 2. Sredstva jednokratnog transfera zdravstvenim ustanovama u iznosu od 3.000.000 KM nisu planirana i dodijeljena na temelju adekvatne dokumentacije, niti su nam prezentirani kriteriji raspodjele za pojedinačne iznose utvrđene Odlukom o jednokratnom transferu finansijskih sredstava, koju je donio Upravni odbor. Ne možemo potvrditi da su sredstva utrošena u svrhu podizanja kvaliteti zdravstvenih usluga i da je izvršen nadzor nad njihovim namjenskim utroškom, kako je utvrđeno ugovorima o grantu zaključenim sa zdravstvenim ustanovama. 3. Popis potraživanja i obveza na 31. 12. 2020. godine, kao i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, nije izvršen sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o popisu.

	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ugovaranje usluga zdravstvene zaštite za područje Hercegovačko-neretvanskog kantona vršeno je na temelju Odluke o izboru zdravstvenih ustanova s kojima će Zavod zaključiti ugovor o pružanju zdravstvenih usluga za 2020. godinu, na koju je Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite Hercegovačko-neretvanskog kantona dalo suglasnost sukladno Odluci Vlade Hercegovačko-neretvanskog kantona. Postupak ugovaranja utvrđen Odlukom nije usklađen sa člankom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kojim je, između ostalog, regulirano da će se dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga provoditi prema propisima o javnim nabavama. • Zavod financira kapitalna ulaganja u zdravstvene ustanove po temelju obveza koje je preuzeo i izmiruje od Hercegovačko-neretvanskog kantona (kredit Saudijskog fonda za razvoj i kredit Export-import banke Republike Koreje), iako je financiranje ovakvih ulaganja u zdravstvo isključiva obveza osnivača. • Vlada Hercegovačko-neretvanskog kantona nije imenovala ravnatelja Zavoda ni pet godina nakon isteka mandata, iako je u 2016. godini nadležno ministarstvo uputilo prijedlog Vladi za njegovo imenovanje. Ravnatelj Zavoda imenovan je 2012. godine na razdoblje od četiri godine i nakon isteka mandata obavlja tu funkciju.
Federalni zavod za zapošljavanje	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ne mogu se potvrditi dugoročna potraživanja po osnovu dospjele, a nenaplaćene glavnice za dane komisione kredite iz prethodnog razdoblja koja su iskazana u iznosu 20.764.482 KM, jer su precijenjena za najmanje 271.512 KM u odnosu na iskazana stanja u izvješćima banaka komisionara. Također, dospjeli kamate po osnovu potraživanja za nenaplaćenu glavnicu za ove komisione kredite nisu evidentirane u Glavnoj knjizi sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sredstva od doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti u prethodnom razdoblju plasirana su preko banaka krajnjim korisnicima (pravnim i fizičkim osobama) putem komisionih kredita i pozajmica, od čega je najveći iznos plasiran putem Razvojne banke FBiH. Po ovom temelju na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja na datum bilance iskazan je iznos od 16.512.505 KM koji se odnosi na dospjela potraživanja iz razdoblja 2001–2013. godine. Iako su banke i Federalni zavod poduzimali aktivnosti na povratu plasiranih sredstava, zbog neosiguranja adekvatnih instrumenata osiguranja povrata kredita, sukladno zaključenim ugovorima, i neblagovremenog pokretanja zakonom propisanih radnji na naplati, neizvjestan je povrat plasiranih sredstava. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacija zaključenih, a nerealiziranih ugovora za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja u iznosu od 34.385.034 KM prenesena je u 2021. godinu, iako su za te namjene u Finansijskom planu za 2020. godinu bila osigurana sredstva, što je za posljedicu imalo smanjenje efekata zapošljavanja. Navedeno nije sukladno članku 4. Zakona o proračunima u FBiH. 2. Nije izvršen popis i usklađivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja, što nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upravni odbor Federalnog zavoda nije formirao Savjetodavno povjerenstvo sukladno odredbama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i Statuta Federalnog zavoda. To ima posebnu značajnost uvažavajući nadležnosti Federalnog zavoda i Savjetodavnog povjerenstva, na što je ukazivano i u prethodnim revizorskim izvješćima. • Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, kao resorno ministarstvo, nije u 2020 godini vršilo upravni i drugi nadzor nad zakonitošću rada službi za zapošljavanje u pogledu primjene Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, međunarodnih sporazuma, te nadzor nad zakonitošću rada Federalnog zavoda, kako je propisano člankom 54. ovog Zakona.
Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ugovaranje usluga zdravstvene zaštite izvršeno je na temelju Pravilnika o temeljima i kriterijima za sklapanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama, koji je donijela Vlada SBK, i na temelju odluka Upravnog odbora. Bolničke zdravstvene usluge nisu obuhvaćene Pravilnikom, već samo odlukama Upravnog odbora. Postupak ugovaranja nije usklađen sa člankom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti kojim je, između ostalog, regulirano da će se dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga provoditi prema propisima o javnim nabavama.
Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Za nabave trakica za određivanje šećera u krvi, igala i penova za dijabetičare nisu provedeni planirani postupci javnih nabava. Ove nabave realizirane su u iznosu od 1.017.293 KM, po cijenama koje su utvrđene u ugovorima koji su zaključeni ranijih godina, što nije sukladno Zakonu o javnim nabavama. 2. Popis obveza na 31. 12. 2020. godine nije izvršen sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH jer su obveze prema dobavljačima popisane u zbirnim iznosima, po grupama, i ne odražavaju pojedinačna stanja svakog dobavljača.
Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Primljeni transferi i donacije precijenjene su za neutrošene namjenske prihode u iznosu od 500.000 KM, što je imalo za posljedicu i precijenjen finansijski rezultat za 2020. godinu. Navedeno nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fond je za provođenje projekata kojima se ostvaruje zaštita okoliša realizirao 9.302.103 KM, što predstavlja tek 25,85% planiranih sredstava za te namjene. To je jednim dijelom posljedica načina rada, odnosno neefikasnosti u raspodjeli sredstava i nedovoljne pripremljenosti financiranih projekata, i utjecalo je na efekte zaštite okoliša. Navedeno nije sukladno Zakonu o Fondu za zaštitu okoliša FBiH i Zakonom o proračunima u FBiH. 2. Prilikom utvrđivanja konačne rang-liste projekata koje sufinancira Fond, ravnatelj nije dosljedno i uz odgovarajuću dokumentacijsku osnovu primijenio

	<p>kriterije propisane člankom 4. Pravilnika o mjerilima za ocjenjivanje zahtjeva za dodjelu sredstava Fonda, odnosno programa, projekata i sličnih aktivnosti.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iako su 2017. godine usvojene izmjene i dopune Zakona o upravljanju otpadom, još uvijek nisu doneseni provedbeni propisi kojima su se trebali utvrditi kriteriji, rokovi i načini upravljanja posebnim kategorijama otpada, te kriteriji za obračun i plaćanje naknada za posebne kategorije otpada, kao i način raspodjele prikupljenih sredstava po ovom temelju. • Federalno ministarstvo okoliša i turizma je, shodno Zakonu o upravljanju otpadom i ranije donesenim pravilnicima kojima je definirano upravljanje otpadom od električnih i elektronskih proizvoda, kao i ambalažom i ambalažnim otpadom, izdalo četiri petogodišnje dozvole za rad operaterima koji imaju javne ovlasti za upravljanje ovim otpadom. Imenovana Koordinacijska tijela za praćenje primjene ovih pravilnika, u čijem radu sudjeluju predstavnici Fonda, Federalnog ministarstva okoliša i turizma, Federalne uprave za inspekcijske poslove i operatera sustava, nisu obavila zadatku za koji su imenovana, što može imati za posljedicu da operateri nenamjenski troše javna sredstva, kao i neispunjene ciljeve zbog kojih su operateri osnovni.
Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Positivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kriterij za bodovanje kvaliteta programa, koji može biti opredjeljujući kod izbora programa za raspodjelu sredstava, nije mjerljiv ni dovoljno razrađen kako bi poslužio kao temelj za objektivno vrednovanje, rangiranje i izbor programa. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da je raspodjela sredstava u iznosu od najmanje 3.711.628 KM izvršena sukladno Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom. 2. Nisu doneseni Godišnji plan neposrednog nadzora, unutarnji akt kojim se regulira način nadzora, kao ni kriteriji odabira korisnika koji će biti predmet nadzora. Ne možemo potvrditi da je nadzorom koji je obavljao Fond utvrđeno da osobe sa invaliditetom obavljaju poslove za koje su osposobljavane, te da su radna mjesta i uvjeti rada prilagođeni njihovim radnim sposobnostima. To nije sukladno Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom. 3. Za nabavu roba i usluga (kancelarijski namještaj, računarska oprema, gorivo, kancelarijske potrepštine, te usluge štampanja i marketinga) u vrijednosti od 75.938 KM nije primijenjen odgovarajući postupak nabave sukladno Zakonu o javnim nabavama, s obzirom na to da se radi o istoj ili sličnoj vrsti roba i usluga za koje je provedeno više direktnih sporazuma. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dio plaće na radni učinak, koji zavisi od postignutih rezultata rada isplaćivan je svim radnicima u kontinuitetu tijekom cijele godine i po tom temelju ukupno je isplaćen iznos od 34.679 KM. Osim toga, naknade po temelju rada zaposlenima Fonda isplaćene su iznad zakonski propisanog neoporezivog iznosa na koji su obračunati i isplaćeni puni porez i doprinosi. S obzirom na to da se naknade financiraju iz javnih sredstava, smatramo da njihova isplata u navedenim iznosima nije primjerena.

	<ul style="list-style-type: none"> Nadzor nad radom Fonda obavljaju Federalno ministarstvo rada i socijalne politike i Federalno ministarstvo finansija, svako u okviru svojih nadležnosti. Nije prezentirana dokumentacija na temelju koje možemo potvrditi da je tijekom 2020. godine Fond bio predmet nadzora navedenih institucija, što nije sukladno Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom.
Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Prilikom planiranja, izrade i donošenja Finansijskog plana Zavoda za 2020. godinu nisu poštivane odredbe članaka 21., 27., 35. i 43. Zakona o proračunima u FBiH, jer nije detaljno obrazložen Prijedlog finansijskog plana i ne sadrži sve zakonski propisane elemente, te nije planirano pokriće akumuliranog deficitia u narednih pet godina. Finansijski plan nije donesen u zakonskom roku, niti je prezentirano da je Skupština Županije Posavske dala suglasnost kako na Plan, tako i na njegove izmjene i dopune. Popis tražbina i obveza na 31. 12. 2020. godine nije izvršen sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH, jer redoviti popis nije obavljen u potpunosti, niti je izvršeno usuglašavanje stvarnog stanja tražbina i obveza sa knjigovodstvenim stanjem. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Ugovaranje usluga zdravstvene zaštite obavljeno je, na temelju javnog poziva prema zdravstvenim ustanovama, sukladno Odluci o osnovama za sklapanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama i privatnim zdravstvenim djelatnicima, koju je na prijedlog ministra zdravstva i socijalne politike donijela Vlada Županije Posavske. Postupak ugovaranja utvrđen Odlukom nije sukladan članku 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kojim je, između ostalog, regulirano da će se dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga provoditi prema propisima o javnim nabavama.
Javna ustanova „Djeca Sarajeva“ p.o. Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Knjigovodstveno evidentiranje zgrada u pripremi u iznosu od 1.730.000 KM i opreme u pripremi u iznosu od 619.040 KM u Glavnoj knjizi Ustanove nije izvršeno na temelju relevantne knjigovodstvene dokumentacije, što nije sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Zaključena su 53 ugovora o radu na određeno vrijeme, a da nije provedena konkursna procedura za prijeme zaposlenika, što nije sukladno članku 20.a Zakona o radu i unutarnjim aktima Ustanove.
Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica „Drin“ Fojnic	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nije vršena procjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je došlo do umanjenja vrijednosti imovine, niti se vršilo mjerjenje nadoknadive vrijednosti na 31. 12. 2020. godine, sukladno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine. Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost stalne imovine, koja je iskazana u vrijednosti od 2.777.730 KM, može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda.

Isticanje pitanja

- Zakonom o preuzimanju prava i obveza osnivača nad ustanovama socijalne zaštite u FBiH iz 2008. godine utemeljeni su JU Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica – Drin i Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići. Zavodi su do 1994. godine bili jedna ustanova, kada se izdvojio Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići. Zavodi nisu poduzimali aktivnosti na izradi diobene bilance.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, kao resorno ministarstvo, imenovalo je povjerenstvo za izradu diobene bilance u 2015. godini, čiji je zadatak bio da utvrdi kriterije diobe, na temelju kojih bi se proveo postupak izrade diobene bilance i dao prijedlog Ministarstvu i nadležnim tijelima upravljanja i nadzora oba Zavoda na daljnje postupanje. Do momenta obavljanja revizije nisu okončane ove aktivnosti, zbog čega JU Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica – Drin na izvanbilančnoj evidenciji evidentira imovinu koju koristi Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići.

Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno

Javna ustanova
Zavod za
zbrinjavanje
mentalno-invalidne
djece i omladine
Pazarić

Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom**Temelj za mišljenje**

1. Obveze iz prethodnog razdoblja po osnovu nemajenski utrošenih kapitalnih transfera primljenih iz Proračuna FBiH nisu iskazane u Bilanci stanja, zbog čega su obveze podcijenjene, a neraspoređena dobit precijenjena za 360.522 KM.
2. Nije vršena procjena umanjenja vrijednosti stalnih sredstva, niti nadoknadive vrijednosti za takva sredstva sukladno zahtjevima Odjeljka 27 – Umanjenje vrijednosti imovine MSFI za MPS. Posljedica toga je da se knjigovodstvena vrijednost stalne imovine u iznosu od 7.232.577 KM može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom**Temelj za mišljenje**

1. Nije izvršena sistematizacija i zaposlen adekvatan broj stručnih kadrova, potreban da bi se osigurali minimalni standardi za obavljanje djelatnosti, što nije sukladno Pravilniku o standardima za rad i pružanje usluga u ustanovama socijalne zaštite u FBiH.
2. Za provedene javne nabave putem konkurenetskog zahtjeva u vrijednosti od 254.496 KM tenderska dokumentacija nije sačinjena sukladno propisanom modelu standardne tenderske dokumentacije, jer nisu traženi propisani uvjeti za kvalifikaciju. Izvršeno je dijeljenje postupka javne nabave prehrambenih proizvoda procijenjene vrijednosti od 75.000 KM. Prilikom nabave lijekova vrijednost u ponudi bila je značajno veća od procijenjene, a pokrenuti postupak javne nabave nije poništen s obzirom na to da sredstva nisu bila osigurana. Navedeno nije sukladno Zakonu o javnim nabavama.
3. Nije obavljen popis investicija u tijeku u vrijednosti od 171.604 KM i bioloških sredstava u vrijednosti od 5.700 KM, iskazanih u knjigovodstvenim evidencijama. Prilikom popisa stalnih sredstava nije izvršeno poređenje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim, na temelju kojeg bi se utvrdile razlike između njih, te izvršilo usklađivanje. Na popisnim listama zaliha lijekova nisu unesene promjene koje su nastale između dana popisa i 31. 12. 2020. godine. Navedeno nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakonom o preuzimanju prava i obveza osnivača nad ustanovama socijalne zaštite u FBiH iz 2008. godine utemeljeni su JU Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica Drin i Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići. Zavodi su do 1994. godine bili jedna ustanova, kada se izdvojio Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Bakovići. Zavodi nisu poduzimali aktivnosti na izradi diobene bilance. <p>Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, kao resorno ministarstvo, imenovalo je povjerenstvo za izradu diobene bilance u 2015. godini, čiji je zadatak bio da utvrdi kriterije diobe, na temelju kojih bi se proveo postupak izrade i dao prijedlog Ministarstvu i nadležnim tijelima upravljanja i nadzora ova zavoda na daljnje postupanje. Do momenta obavljanja revizije nisu okončane aktivnosti na izradi diobene bilance između zavoda.</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</p>
Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Za tražbine starije od godinu dana u iznosu od najmanje 979.548 KM na datum bilance nije izvršeno vrijednosno usklađivanje, te nije postupljeno sukladno zahtjevima MSFI-ja 9 – Financijski instrumenti. Zbog toga se ne može potvrditi da su tražbine i finansijski rezultat razdoblja realno iskazani za navedeni iznos. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nisu provedeni postupci javnih nabava za robe i usluge u vrijednosti od 91.038 KM, što nije sukladno Zakonu o javnim nabavama i njegovim provedbenim aktima. 2. Popis dugoročnih razgraničenja i sumnjivih i spornih potraživanja nije izvršen sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, s obzirom na to da su stanja na datum bilance preuzeta u zbirnom iznosu iz knjigovodstvenih evidencija, bez pojedinačnih stanja i obrazloženja na koje pravne osobe se odnose dugoročna razgraničenja i sumnjava i sporna potraživanja.
Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju (za 2020. godinu)	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Za potraživanja starija od godinu dana koja su na datum bilance iznosila 5.515.153 KM nije izvršeno priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka sukladno zahtjevima MSFI-ja 9 – Financijski instrumenti, što za posljedicu može imati da su rashodi podcijenjeni, a imovina (potraživanja) i dobit precijenjeni za navedeni iznos. Pored toga, nisu iskazani troškovi obračunskog razdoblja u iznosu od najmanje 131.417 KM, zbog čega su rashodi podcijenjeni, a dobit precijenjena i za ovaj iznos. 2. Knjigovodstveno evidentiranje po osnovu ugovora o zakupu poslovnog prostora, koji je zaključen u 2019. godini, nije izvršeno sukladno MSFI-ju 16 – Najmovi, zbog čega je procijenjeno da su na datum bilance sredstva podcijenjena za 877.456 KM i obveze za 891.132 KM. Također, podcijenjeni su troškovi amortizacije i kamata, a precijenjeni troškovi zakupa za 126.542 KM. 3. Nije izvršena procjena ishoda pokrenutih sudske sporove protiv Operatora za OIEEK sukladno zahtjevima MRS-a 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, koji na datum bilance iznose najmanje 249.231 KM. Da je izvršena procjena, utjecaj na finansijski rezultat razdoblja bio bi negativan u visini priznatog rezerviranja.

Mišljenje o usklađenosti: Negativno**Temelj za mišljenje**

1. Na internetskoj stranici Operatora za OIEIEK nisu bile objavljene informacije o dinamičkim kvotama za sve vrste postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije, sa ažurnim pokazateljima popunjenoosti kvota za svaki tip postrojenja, kao ni ažurirani spisak kvalificiranih proizvođača/investitora koji su dobili status privilegiranog/potencijalno privilegiranog proizvođača, čime je narušen princip transparentnosti, što nije sukladno Zakonu o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.
2. Ne vodi se jedinstven registar projekata, nisu prezentirana sva rješenja o upisu, pojedini projekti nisu ni upisani u registar, niti je on bio objavljen na internetskoj stranici Operatora za OIEIEK, što nije sukladno Zakonu o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i Uputstvom o vođenju i ažuriranju Registra projekata OIEIEK.
3. Nije utvrđena metodologija za raspodjelu troškova balansiranja za privilegirane i kvalificirane proizvođače, kao ni udio koji će se plaćati sredstvima iz naknada prikupljenim za poticaj, što je obveza sukladno Zakonu o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.
4. Operator za OIEIEK nije u propisanim rokovima Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije dostavio neophodne podatke za određivanje visine naknade potrebne za poticanje, niti je dostavio sve potrebne podatke, kako je propisano Uredbom o poticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i određivanju naknada za poticanje.
5. Popunjenoštinu dinamičkih kvota za solarne elektrane na 31. 12. 2020. godine bila je iznad obima utvrđenog Akcijskim planom FBiH za korištenje obnovljivih izvora energije, jer se dodjela dinamičkih kvota nije vršila na način utvrđen Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije. Nije se vodila evidencija o dodjeli dinamičkih kvota, kao ni provjera njihove raspoloživosti prije dodjele statusa potencijalno privilegiranih i privilegiranih proizvođača.
6. Zahtjevi za stjecanje statusa privilegiranih i potencijalno privilegiranih ponuđača nisu se rješavali po redoslijedu prijema, postupci se nisu rješavali u propisanim rokovima, niti su se podnositeljima dostavljali pisani pozivi za ispravku nedostataka u zahtjevima, što je bila obveza sukladno Zakonu o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i unutarnjim pravilima. Također, dodijeljeni su statusi privilegiranog proizvođača i zaključeni ugovori o otkupu električne energije iz obnovljivih izvora bez prethodno dostavljene dokumentacije propisane Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i Uredbom o poticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i određivanju naknada za poticanje.
7. Radni odnos zasnovao je 20 osoba s kojima su zaključeni ugovori o radu na neodređeno vrijeme, bez provođenja obveznog javnog oglašavanja, što nije sukladno Zakonu o radu.
8. Nisu primijenjene odredbe Zakona o javnim nabavama jer plan javnih nabava nije donesen i objavljen na internetskoj stranici, nije proveden postupak javne nabave za robe i usluge u vrijednosti od najmanje 72.391 KM, otvoreni postupak nije pokrenut sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama, za postupke nabava usluga iz aneksa II dio B. Zakona nisu dostavljeni dokazi da su ponude za dostavu ponuda upućene na najmanje tri adrese, nisu dostavljana izvješća o

	<p>provedenim postupcima Agenciji za javne nabave ili objavljena izvješća o dodjeli ugovora na portalu javnih nabava.</p> <p>9. Provedeni godišnji popis imovine i obveza nije obavljen u roku, nije izvršeno usklađivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem stalnih sredstava, niti je izvršen popis novčanih sredstava, obveza i potraživanja, što nije sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p>
Isticanje pitanja	
	<ul style="list-style-type: none"> • Priviligirani proizvođač je, sukladno Zakonu o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije, kvalificirani – proizvođač koji zadovoljava propisane uvjete, a status privilegiranog proizvođača može dobiti imatelj dozvole za rad kojem je utvrđen status kvalificiranog proizvođača. Status kvalificiranog proizvođača stiču proizvođači električne energije shodno Pravilniku o stjecanju statusa kvalificiranog proizvođača, na temelju rješenja koje izdaje FERK, za svako postrojenje posebno. Operator za OIEEK izdavao je rješenja o stjecanju ovog statusa imateljima dozvole za rad više puta (za različita postrojenja), čime su ostvarivali pravo na zaključenje više ugovora o otkupu električne energije po garantiranim otkupnim cijenama u idućih 12 godina. Na ovaj način omogućeno je jednom imaoču dozvole za rad zauzimanje većeg dijela raspoloživih dinamičkih kvota za duže razdoblje, čime nisu ispunjeni neki od temeljnih ciljeva navedenog Zakona, kao što su doprinos održivom razvoju, otvaranje novih radnih mesta, razvoj elektroenergetskog sektora u cjelini, te stvaranje uvjeta za regionalni razvoj, posebno ruralnih i nerazvijenih područja. • Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije i Regulatorno povjerenstvo za energiju u FBiH, svako u okviru svojih nadležnosti, nisu vršili upravni nadzor nad primjenom Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i drugih propisa, nadzor nad obavljanjem poslova određenih ovim Zakonom, nadzor nad zakonitošću upravnih i drugih akata koje donose nadležni organi, kao ni nadzor nad njihovim postupanjem.

Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju (za 2019. godinu)	Mišljenje o financijskim izvješćima: Negativno
	<p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od 5.310.031 KM nije izvršeno priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka sukladno zahtjevima MSFI-ja 9 – Financijski instrumenti, što za posljedicu može imati da su rashodi podcijenjeni, a imovina (potraživanja) i dobit precijenjeni za navedeni iznos. 2. Knjigovodstveno evidentiranje po temelju zaključenog ugovora o zakupu poslovnog prostora nije izvršeno shodno MSFI-ju 16 – Najmovi, zbog čega je procijenjeno da su na datum bilance sredstva podcijenjena za 975.862 KM i obveze za 977.022 KM. 3. Nije izvršena procjena ishoda pokrenutih sudskih sporova protiv Operatora za OIEEK sukladno zahtjevima MRS-a 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, koji na datum bilance iznose najmanje 376.240 KM. Da je izvršena procjena, utjecaj na finansijski rezultat razdoblja bio bi negativan u visini priznatog rezerviranja.
	Mišljenje o usklađenosti: Negativno
	<p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Na internetskoj stranici operatora za OIEEK nisu bile objavljene informacije o dinamičkim kvotama za sve vrste postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije, sa ažurnim pokazateljima popunjenošću kvota za svaki tip postrojenja, kao ni ažurirani spisak kvalificiranih proizvođača/investitora koji su dobili status privilegiranog/potencijalno privilegiranog proizvođača i ažurirani spisak kvalificiranih proizvođača/investitora koji su prihvatali da budu na listi čekanja,

	<p>čime je narušen princip transparentnosti, što nije sukladno Zakonu o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.</p> <p>2. Ne vodi se jedinstven registar projekata, niti je objavljen na internetskoj stranici Operatora za OIEIEK, nisu prezentirana sva rješenja o upisu, a pojedina su izdana bez priloženih propisanih dokumenata, što nije sukladno Zakonu o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i Uputstvom o vođenju i ažuriranju Registra projekata OIEIEK.</p> <p>3. Nije utvrđena metodologija za raspodjelu troškova balansiranja za privilegirane i kvalificirane proizvođače, kao ni udio koji će se plaćati sredstvima iz naknada prikupljenim za poticaj, što je bila obveza sukladno Zakonu o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.</p> <p>4. Operator za OIEIEK nije u propisanim rokovima Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije dostavio neophodne podatke za određivanje visine naknade potrebne za poticanje, niti je dostavio sve potrebne podatke, kako je propisano Uredbom o poticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i određivanju naknade za poticanje.</p> <p>5. Dodjela dinamičkih kvota nije vršena sukladno Zakonu o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije s obzirom na to da se nisu vodile evidencije o dodjeli dinamičkih kvota, niti se prije dodjele statusa privilegiranog i potencijalno privilegiranog proizvođača vršila provjera da li postrojenja svojom instaliranim snagom ulaze u dinamičku kvotu predviđenu za tu vrstu postrojenja.</p> <p>6. Zahtjevi za stjecanje statusa privilegiranih i potencijalno privilegiranih ponuđača nisu se rješavali po redoslijedu prijema, postupci se nisu rješavali u propisanim rokovima, niti su se podnositeljima dostavljali pisani pozivi za ispravku nedostataka u zahtjevima, što je bila obveza sukladno Zakonu o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i unutarnjim pravilima.</p> <p>7. Nisu primijenjene odredbe Zakona o javnim nabavama jer nisu provedeni postupci izbora najpovoljnijeg dobavljača za javne nabave roba i usluga u vrijednosti od najmanje 145.225 KM, za postupak proveden za usluge iz aneksu II dio B. Zakona o javnim nabavama nisu dostavljeni dokazi da su pozivi za dostavu ponuda upućeni na najmanje tri adrese, Agenciji za javne nabave nisu dostavljana izvješća o provedenim postupcima, niti su na portalu javnih nabava objavljivana obavještenja o nabavci i obavještenja o dodjeli ugovora.</p> <p>8. Godišnji popis imovine i obveza nije proveden, niti je izvršeno usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim, što nije sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p>
	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije i Regulatorno povjerenstvo za energiju u FBiH, svako u okviru svojih nadležnosti, nisu vršili upravni nadzor nad primjenom Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i drugih propisa, nadzor nad obavljanjem poslova određenih ovim Zakonom, nadzor nad zakonitošću upravnih i drugih akata koje donose nadležni organi, kao ni nadzor nad njihovim postupanjem.
Javna ustanova Zavod za medicinsku rada Kantona Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zavod ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja građevinskog objekta, koja je u Bilanci stanja na 31. 12. 2020. godine iskazana u iznosu od 632.846 KM.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom**Temelj za mišljenje**

1. Tenderska dokumentacija za unajmljivanje medicinskih aparata za imunokemiju, nabavu pripadajućih reagenasa, potrošnog materijala za medicinske aparate i kancelarijskog materijala nije sačinjena sukladno Zakonu o javnim nabavama i Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda, jer ne sadrži sve potrebne informacije o uvjetima i postupku dodjele ugovora, koje su ponuđačima dovoljne za pripremu ponuda na konkurentskoj osnovi. Osim toga, kod pojedinih nabava obavijest o dodijeli ugovora nije objavljena u propisanom roku, što nije sukladno članku 74. Zakona o javnim nabavama.

Tablica 19. Pregled revidiranih zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova, s danim mišljenjima

3.7 Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu

Ured je planirao izvršiti finansijsku reviziju 22 poduzeća u većinskom državnom vlasništvu. U izvještajnom razdoblju obavljena je revizija 21 subjekta jer je planirana revizija JKP-a „Zenicatrans-prevoz putnika“ d.o.o. Zenica obustavljena zbog nemogućnosti dobivanja revizorskih dokaza, o čemu je obaviješteno Parlamentarno povjerenstvo odgovorno za reviziju. Revizija „Pretisa“ d.d. Vogošća izvršena je za 2019. i 2020. godinu.

U nastavku je pregled ostvarenih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka i finansijskog rezultata za 2020. godinu kod revidiranih subjekata:

Redni broj	Revidirani subjekti	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	u KM
				2
1.	JP Autoceste BiH d.o.o. Mostar	200.685.047	69.008.765	131.676.282
2.	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	1.058.087.387	1.047.545.807	7.249.260
3.	JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar	326.901.117	326.079.234	821.883
4.	JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo	107.208.206	124.550.143	-17.341.937
5.	JP „Rad“ d.d. Tešanj	4.353.046	4.179.197	173.849
6.	JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Kiseljak	1.446.746	1.333.127	113.619
7.	Društvo ograničene odgovornosti – JKP „Vitkom“ Vitez	2.721.488	2.716.938	3.825
8.	JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje	3.413.088	3.029.762	383.326
9.	KJKP za proizvodnju i distribuciju toplove „Toplane – Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	61.670.085	55.994.059	5.536.848
10.	Šumsko gospodarsko društvo „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres	40.648.296	38.534.681	2.113.615
11.	Šumsko privredno društvo „Unsko-sanske šume“ d.o.o. Bosanska Krupa	33.022.153	35.702.498	-2.680.345
12.	Centralno grijanje d.d. za distribuciju topotne energije Tuzla	17.113.405	16.993.794	93.996
13.	JKP „Komrad“ d.o.o. Bihać	4.514.564	4.294.556	214.223
14.	„Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo	3.415.545	3.772.264	-356.719
15.	JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Široki Brijeg	1.380.207	1.242.416	123.753
16.	PS „Vitezit“ d.o.o. Vitez – u stečaju	969.487	976.494	-7.007
17.	Razvojna banka FBiH	34.405.061	34.043.706	361.355
18.	„Pretis“ d.d. Vogošća	30.701.801	27.216.734	3.485.067
19.	Unis-group, Društvo za promet i usluge d.o.o. Iliđa	6.053.958	7.694.515	-1.640.557
20.	Tvornica transportnih uređaja energetik d.o.o. Tuzla	8.787.673	9.284.283	-496.610
21.	Javno poduzeće „Komunalno“, društvo sa ograničenom odgovornošću Mostar	6.286.128	6.016.864	242.303
	UKUPNO	1.953.784.488	1.820.209.837	130.070.029

Tablica 20. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih javnih poduzeća

U nastavku je pregled danih mišljenja o finansijskim izvješćima i usklađenosti sa zakonskim propisima revidiranih poduzeća:

Red. br.	Revidirani subjekti	Dano mišljenje	
		o finansijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4
1.	JP Autoceste BiH d.o.o. Mostar	Negativno	S rezervom
2.	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	Negativno	S rezervom
3.	JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar	Negativno	S rezervom
4.	JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo	S rezervom	S rezervom
5.	JP „Rad“ d.d. Tešanj	S rezervom	S rezervom
6.	JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Kiseljak	Pozitivno	S rezervom
7.	Društvo ograničene odgovornosti – JKP „Vitez“ Vitez	Negativno	Negativno
8.	JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje	S rezervom	S rezervom
9.	KJKP za proizvodnju i distribuciju toplote „Toplane – Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	S rezervom	S rezervom
10.	Šumsko gospodarsko društvo „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres	S rezervom	S rezervom
11.	Šumsko privredno društvo „Unsko-sanske šume“ d.o.o. Bosanska Krupa	S rezervom	S rezervom
12.	Centralno grijanje d.d. za distribuciju toplotne energije Tuzla	Negativno	S rezervom
13.	JKP „Komrad“ d.o.o. Bihać	S rezervom	Pozitivno
14.	„Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo	Negativno	S rezervom
15.	JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Široki Brijeg	S rezervom	S rezervom
16.	PS „Vitezit“ d.o.o. Vitez – u stečaju	Suzdržano	Negativno
17.	Razvojna banka FBiH	Pozitivno	S rezervom
18.	„Pretil“ d.d. Vogošća – za 2019. „Pretil“ d.d. Vogošća – za 2020.	Negativno Negativno	S rezervom S rezervom
19.	Unis-group, Društvo za promet i usluge d.o.o. Ilići	S rezervom	S rezervom
20.	Tvornica transportnih uređaja energetik d.o.o. Tuzla	S rezervom	S rezervom
21.	Javno poduzeće „Komunalno“, društvo sa ograničenom odgovornošću Mostar	S rezervom	Negativno

Tablica 21. Pregled danih mišljenja javim poduzećima

Napominjemo da je u nekim izvješćima skrenuta pažnja na određena pitanja koja nisu utjecala na dana mišljenja, ali su važna za korisnikovo razumijevanje izvješća. Ovo je posebno važno kod poduzeća u većinskom državnom vlasništvu kod kojih je za značajna pitanja potrebno uključivanje osnivača, a na koja sama poduzeća ne mogu utjecati.

3.7.1 Najvažniji nalazi i preporuke

U nastavku je pregled najvažnijih nalaza koji su utvrđeni prilikom obavljanja revizija poduzeća, te danih preporuka:

- Određeni broj poduzeća nije, sukladno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH, uspostavio funkcionalan sustav unutarnjih kontrola po COSO modelu. Veliki broj unutarnjih akata nije usuglašen sa zakonskim propisima ili nisu nikako doneseni, te se ne vrši procjena rizika.

Uspostaviti sustav unutarnjih kontrola sukladno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru.

- Trogodišnji plan poslovanja nije donesen sukladno odredbama Zakona o javnim poduzećima u FBiH, kako bi mogao predstavljati temelj za izvršenje poslovnih aktivnosti za razdoblje na koje se odnosi.

Izraditi trogodišnji plan poslovanja, sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH.

- Kod određenih poduzeća prijem zaposlenika u radni odnos nije vršen sukladno Zakonu o radu, koji nalaže obvezno provođenje procedure javnog oglašavanja, već su primjenjivana izuzeća, shodno Uredbi o postupku prijema u radni odnos. Na ovaj način nije ispoštovana transparentnost kod zapošljavanja. Međutim, ni primjena izuzeća shodno Uredbi nije ispoštovana s obzirom na to da su Društva zaključivala nove ugovore sa istim osobama i nakon isteka roka koji je dozvoljen Uredbom.

Prijem u radni odnos vršiti sukladno Zakonu o radu s ciljem osiguranja transparentnosti i jednakog pristupa zapošljavanju, a u slučaju potrebe dosljedno primjenjivati Uredbu o postupku prijema u radni odnos.

- Nisu dosljedno primjenjivane odredbe Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih standarda finansijskog izvješćivanja (MSFI) prilikom sastavljanja finansijskih izvješća, što je imalo za posljedicu da nisu realno iskazana sredstva, obveze, prihodi, rashodi, finansijski rezultat, a samim tim ni kapital.

Prilikom sastavljanja i prezentacije finansijskih izvješća obvezna je primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih standarda finansijskog izvješćivanja (MSFI), kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Najčešći propusti u primjeni MRS-a i MSFI-ja:

- Za potraživanja starija od godinu dana nije vršena procjena očekivanih kreditnih gubitaka sukladno zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, što za posljedicu može imati da su rashodi podcijenjeni, a potraživanja i finansijski rezultat precijenjeni.

Za potraživanja izvršiti procjenu očekivanih kreditnih gubitaka, sukladno MSFI-ju 9 – Financijski instrumenti, radi fer i točnog iskazivanja imovine (potraživanja) i financijskog rezultata.

- Na datum bilance nije vršena procjena umanjenja vrijednosti imovine sukladno odredbama MRS-a 36 – Umanjenje imovine, koje nalaže da se na kraju svakog izvještajnog razdoblja procjeni postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, što za posljedicu ima da se vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda. Potrebno je istaći da određena poduzeća ulaganja u investicije u tijeku vode duže razdoblje, a da nije izvršena procjena nadoknadivih ulaganja.

Na datum bilance vršiti procjenu umanjenja vrijednosti sredstava, odnosno procjenu nadoknade vrijednosti takvog sredstva, sukladno zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje imovine, te izvršiti ocjenu priznavanja sredstava u Bilanci stanja, shodno zahtjevima MSFI-ja.

- Dio poduzeća nije adekvatno primijenio odredbe MRS-a 8 – Računovodstvene politike, promjena računovodstvenih procjena i pogreške, u dijelu koji se odnosi na ispravku grešaka iz prethodnog razdoblja.

Ispravke vrijednosti potraživanja vršiti sukladno MRS-u 8 i greške ispravljati u prvom setu financijskih izvješća prepravljanjem usporednih iznosa za prezentirano prethodno razdoblje u kojem je greška nastala.

- Kod određenog broja poduzeća nije se mogla potvrditi vrijednost zaliha jer Društva ne prate ročnu strukturu zaliha, niti su vršila vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha sukladno MRS-u 2 – Zalihe, prema kojem se zalihe vrednuju po trošku ili neto nadoknadivoj vrijednosti, zavisno od toga koja je niža.

Vrednovanje i usklađivanje vrijednosti zaliha materijala vršiti shodno zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, radi realnog iskazivanja njihove vrijednosti.

- Rezerviranja po osnovu izvjesnih sudske sporova nisu vršena shodno zahtjevima MRS-a 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, koja se priznaju kada poduzeća imaju sadašnju obvezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja, kada je vjerojatno da će odljev resursa koji sadrže ekonomski koristi biti potreban za izmirenje obveza i kada se iznos obveza može pouzdano procijeniti.

Rezerviranja po osnovu izvjesnih sudske sporova vršiti sukladno zahtjevima MRS-a 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, kako bi financijska izvješća po svim bitnim pitanjima prikazala istinito i objektivno financijski položaj i rezultat poslovanja.

- Za isplaćene plaće nisu blagovremeno uplaćene obveze po osnovu doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje, zdravstvo i nezaposlenost, što nije sukladno Zakonu o doprinosima, Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa i Zakonom o javnim poduzećima.

Obveze za poreze i doprinose na isplaćene plaće izmirivati blagovremeno, uz isplatu plaće, sukladno Zakonu o doprinosima i Zakonu o javnim poduzećima.

- Veliki dio revidiranih komunalnih poduzeća ne raspolaže dokazima o statusu vlasništva nad nekretninama u posjedu, a posebno nad komunalnom infrastrukturom.

U suradnji sa osnivačima komunalnih poduzeća osigurati potpunu dokumentaciju o objektima komunalne infrastrukture zbog fer i istinitog prikazivanja vrijednosti sredstava poduzeća u većinskom državnom vlasništvu u finansijskim izvješćima.

- Kod vodovodnih poduzeća ostvaruju se značajni gubici na mreži prilikom isporuke vode krajnjim kupcima, što ukazuje na bespravne priključke i druge probleme na mreži pri snabdijevanju vodom.

Potrebno je poduzeti aktivnosti na kontroli bespravno priključenih korisnika i popravci vodovodne mreže kako bi se gubici sveli na najmanju moguću mjeru, čime bi se zaštitili interesi Društva, sukladno Zakonu o privrednim društvima.

- Bilješke uz finansijska izvješća za dio poduzeća nisu sastavljane sukladno točki 25 MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvješća, niti je menadžment pri sastavljanju finansijskih izvješća procijenio i objavio sposobnost poduzeća da nastavi poslovati u vremenski neograničenom razdoblju.

Bilješke uz finansijska izvješća sastavljati sukladno MRS-u 1 – Prezentacija finansijskih izvješća.

- Popis imovine i obveza nije izvršen detaljno i sveobuhvatno u svim poduzećima, s ciljem utvrđivanja stvarnog stanja, niti je izvršeno usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim, kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.

Popis imovine i obveza vršiti detaljno i sveobuhvatno, s ciljem da se utvrdi stvarno stanje, te u poslovnim knjigama izvrši usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim, kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

- Nabave roba, usluga i radova nisu vršene u potpunosti shodno procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama i provedbenim aktima (postupci nisu pokretani blagovremeno, izbor postupaka nije adekvatan i nabave su vršene na temelju ugovora zaključenih u prethodnim godinama).

Nabave u potpunosti vršiti shodno procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama i provedbenim aktima vezanim za javne nabave.

U nastavku je pregled broja preporuka za 2020. godinu i izvršena ocjena postupanja po preporukama danim u prethodnim revizijama:

R. B.	Subjekti revizije	Broj danih preporuka	Postupanje po preporukama danim u izvešćima u prethodnim godinama									
			Ukupno		Realizirano		Djelomično		Nerealizirano		Bez ocjene	
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj
1.	JP Autoceste BiH d.o.o. Mostar	14	14	9	64	2	14	3	22	0	0	0
2.	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	14	12	3	25	3	25	6	50	0	0	0
3.	JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar	13	13	4	31	3	23	4	31	2	15	0
4.	JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo	12	12	2	17	1	8	9	75	0	0	0
5.	JP „Rad“ d.d. Tešanj	11										
6.	JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Kiseljak	8										
7.	Društvo ograničene odgovornosti - JKP „Vitez“ Vitez	29										
8.	JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje	17										
9.	KJKP za proizvodnju i distribuciju toplote „Toplane – Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	16										
10.	Šumsko gospodarsko društvo „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres	15	11	4	36,5	2	18	4	36,5	1	9	0
11.	Šumsko privredno društvo „Unsko-sanske šume“ d.o.o. Bosanska Krupa	20	6	3	50	1	17	2	33	0	0	0
12.	Centralno grijanje d.d. za distribuciju toplotne energije Tuzla	22										
13.	JKP „Komrad“ d.o.o. Bihać	12										
14.	„Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo	18	14	9	64	2	14	2	14	1	7	0
15.	JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Široki Brijeg	17										
16.	PS „Vitezit“ d.o.o. Vitez – u stečaju	13										
17.	Razvojna banka FBiH	8										
18.	„Pretis“ d.d. Vogošća	30										
19.	Unis-group, Društvo za promet i usluge d.o.o. Ilidža	12										
20.	Tvornica transportnih uređaja energetik d.o.o. Tuzla	9										
21.	Javno poduzeće „Komunalno“ d.o.o. Mostar	12										
UKUPNO		322	82	34	41	14	17	30	37	4	5	

Tablica 22. Informacije o danim preporukama javnim poduzećima

Od 21 revizije, kod sedam je izvršena ocjena postupanja po preporukama, kod 12 nije ocijenjeno postupanje jer se revizija vršila prvi put i kod dvije nije izvršena ocjena zbog protoka vremena (više od deset godina).

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s danim mišljenjima za 2020. godinu, temeljima za izražavanje mišljenja i istaknutim pitanjima:

Subjekti revizije	Dana mišljenja/temelj za mišljenje/isticanje pitanja
1	2
JP Autoceste BiH d.o.o. Mostar	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <p>1. Iskazani poslovni prihodi u iznosu od 186.695.180 KM precijenjeni su za 154.941.293 KM jer predstavljaju javni prihod (akciza na gorivo) koji ne ispunjava uvjete za priznavanje u poslovne prihode sukladno Međunarodnom standardu finansijskog izvješćivanja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima. Zbog navedenog ne možemo potvrditi iskazani finansijski rezultat u iznosu od 131.676.282 KM.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Prema Rješenju Porezne uprave iz srpnja 2016. godine, utvrđena je porezna obveza po osnovu poreza na dobit i poreza na dohodak od samostalne i nesamostalne djelatnosti u iznosu od 45.414.618 KM sa pripadajućim kamatama. Na to Rješenje Društvo je podnijelo žalbu koju je Federalno ministarstvo financija odbilo. Protiv Rješenja Federalnog ministarstva financija vodi se upravni spor pred Kantonalnim sudom u Sarajevu. Do datuma revizije upravni spor nije okončan. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <p>1. Ne možemo potvrditi efikasnost realizacije projekata jer nisu aktivirani i stavljeni u uporabu sukladno Planu aktivnosti na izgradnji autocesta i brzih cesta za 2020. godinu. Za završenu dionicu Zenica jug – Zenica sjever u iznosu od 484.705.059 KM nije osigurana upotrebljiva dozvola sukladno Zakonu o prostornom planiranju. Također, za ovu dionicu, kao i dionicu Svilaj – Odžak, izvršeno je povećanje prvobitno potpisanih ugovora za građenje za ukupno 42.357.128 EUR.</p> <p>2. S obzirom na to da kreditna sredstva nisu realizirana sukladno Planu poslovanja i Planu aktivnosti na izgradnji autocesta i brzih cesta za 2020 godinu, Društvo je obračunata taksa za nepovučena sredstva u iznosu od 3.178.213 KM za tri ugovora koja su potpisana sa EBRD-om.</p> <p>3. Odredbe potписанog ugovora za nabavu dva vatrogasna vozila u vrijednosti od 1.796.800 KM nisu ispoštovane. Tenderska dokumentacija za pojedine postupke nije sačinjena sukladno članku 53. Zakona o javnim nabavama, u cilju jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih ponuđača.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Društvo ne vrši analizu opravdanosti zapošljavanja, posebno zaposlenika na naplatnim mjestima, niti analizu troška/koristi uvođenja elektronskog sustava naplate radi smanjivanja rastućih troškova poslovanja. Prijem u radni odnos nije vršen sukladno Zakonu o radu, članak 20.a), koji nalaže obvezno provođenje procedure javnog oglašavanja, te je Društvo tijekom 2020. godine primjenjivalo izuzeća shodno Uredbi o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH. Također, izvršeno je zapošljavanje blagajnika za

	<p>naplatno mjesto Zenica sjever, koje do kraja 2020. godine nije pušteno u rad, te su zaposlenici raspoređeni na druga naplatna mjesta. Za 91 kilometar autoceste sa 31. 12. 2020. zaposleno je 120 blagajnika i 40 vođa smjene, za koje ukupan godišnji trošak iznosi 3.744.000 KM bruto. Odnos ukupnog broja zaposlenih i izgrađene i puštene u promet autoceste iznosi 5,1 zaposlenih po kilometru autoceste, što je znatno iznad prosjeka europskih operatora autocesta.</p>
JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Na datum bilance nije izvršena procjena umanjenja vrijednosti sredstava u dijelu ulaganja u zavisna društva, iskazanih u iznosu od 414.803.402 KM, i investicija u tijeku u iznosu od najmanje 30.516.693 KM, na kojima nije bilo promjena u 2020. godini, kao ni u prethodne dvije godine (od kojih je najznačajnija investicija u HE Vranduk: 21.952.783 KM), što nije sukladno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava. To može imati za posljedicu da je nadoknadi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2020. godinu precijenjeni. Društvo nije izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka za dane avanse zavisnim društvima – rudnicima u iznosu od 61.144.842 KM, koji su stariji od 365 dana, shodno zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. Navedeno može imati za posljedicu da su za ovaj iznos rashodi podcijenjeni, a imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Vrijednost sudskih sporova koji se vode protiv Društva iznosi 35.938.852 KM. Ta vrijednost ne uključuje arbitražni postupak konzorcija Strabag AG Austrija i Končar d.d. Zagreb u iznosu od 20.076.947 EUR. Društvo je procijenilo da arbitražno vijeće neće donijeti odluku do kraja 2021. godine, zbog čega nije izvršilo rezerviranja po ovom sporu. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Tenderska dokumentacija za nabavu autohtone riblje mlađi/ribe za poribljavanje ribolovnih zona voda sliva rijeke Neretve nije sačinjena sukladno Zakonu o javnim nabavama i podzakonskim propisima, niti su postupci pokrenuti blagovremeno, što je za posljedicu imalo da nisu provedeni za 2020. godinu. Zbog toga Društvo nije osiguralo nesmetano poribljavanje kako nalaže Zakon o slatkovodnom ribarstvu. Društvo je uslijed nerealizacije ovih nabava za razdoblje od 2016. do 2018. godine, zbog sudskih presuda i Sporazuma sa ribolovnim udruženjima, u 2020. godini iskazalo troškove u iznosu od 734.600 KM. Nabave roba, usluga i radova u iznosu od najmanje 8.441.046 KM nisu vršene sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama zbog neblagovremenog pokretanja postupaka, pogrešnog odabira postupka i propusta kod sačinjavanja tenderske dokumentacije. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Na poziciji investicija u tijeku iskazana su ulaganja u iznosu od 84.956.692 KM za izgradnju Bloka 7 Termoelektrane Tuzla, na temelju Odluke Vlade FBiH od 8. 3. 2010. godine. Realizacija predmetnog Ugovora obustavljena je uslijed obavještenja Izvođača o odustajanju podizvođača za isporuku turbine, kotla i generatora. S obzirom na to da Društvo ne pristaje na ponuđena alternativna rješenja, skrećemo pažnju na potrebu hitnog rješavanja statusa ove investicije sukladno zaključenom ugovoru, čije odgađanje može prouzrokovati štetu i dodatne troškove za Društvo kao nosioca aktivnosti.
	<p>Revizorsko izvješće o najvažnijim nalazima i preporukama za 2020./2021. godinu</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Društvo nije sukladno planiranoj dinamici realiziralo aktivnosti na implementaciji projekata SCADA/DMS/OMS, VE Podveležje i HE Janjići, zbog: nekompatibilnosti operativnog sustava sa virtualizacijskom platformom postojećeg dana centra, nemogućnosti osiguranja dozvola za pojedine dionice telekomunikacijske infrastrukture, nepravovremenog dobivanja potrebnih suglasnosti nadležnih institucija, složenih procedura evaluacije pristiglih ponuda za ključnu opremu shodno smjernicama kreditora, kašnjenja u izradi idejnog projekta, neispunjavanja kriterija iz tenderske dokumentacije i sl., a koji su za posljedicu imali plaćanje taksi na nepovučena sredstva u iznosu od 417.538 KM.
JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Ispravke vrijednosti potraživanja, evidentirane izravno na teret kapitala u 2020. godini u iznosu od 99.192.526 KM, nisu izvršene sukladno Pravilniku o računovodstvenim politikama i adekvatnom promjenom odredbi MRS-a 8 – Računovodstvene politike, promjena računovodstvenih procjena i pogrešaka, zbog čega ne možemo potvrditi finansijski rezultat. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Koefficijent tekuće likvidnosti na 31. 12. 2020. godine bio je 0,95, što ukazuje na to da Društvo tekućim sredstvima nije u mogućnosti pravovremeno izmirivati dospjele novčane obveze. Za izmirenje obveza prema dobavljačima u 2019. godini Društvo se zadužilo dugoročnim kreditom od 65.000.000 KM. Tijekom 2020. ostvaren je značajan pad poslovnih prihoda u odnosu na prethodnu godinu, što je rezultiralo gubitkom od poslovnih aktivnosti (3.568.743 KM), dok su troškovi plata i ostalih ličnih primanja ostvareni u većem iznosu (1.474.381 KM). Na poziciji nekretnina, postrojenja i opreme u pripremi na 31. 12. 2020. godine iskazano je 93.583.692 KM. Tijekom 2020. godine aktivirano je samo 24.875.194 KM. Stoga ne možemo potvrditi efikasnost realizacije projekata.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Planom javnih nabava nisu obuhvaćene sve nabave za razdoblje na koje se donosi, zbog čega je tijekom godine Plan mijenjan više puta, te je samo jednom izmjenom uvećana njegova vrijednost za 14.214.150 KM. Pored toga, Društvo nije osiguralo pravičnu i aktivnu konkureniju svih ponuđača kod javne nabave usluga reklamiranja u iznosu od 200.000 KM, kako je propisano člancima 3. i 54. stavak 9. Zakona o javnim nabavama. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Naknada zaposlenim, koje se odnose na topli obrok, regres i naknade za vjerske praznike, isplaćene su značajno iznad porezno dopustivih iznosa propisanih Zakonom o porezu na dohodak, što je imalo izravan utjecaj na ostvarene gubitke iz poslovnih aktivnosti u 2020. godini.
JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Na datum bilance nije izvršena ocjena umanjenja vrijednosti imovine sukladno odredbama MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, zbog čega se knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda. Efekte na finansijska izvješća ne možemo utvrditi.

2. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost zaliha u iznosu od 27.595.166 KM zbog toga što Društvo nije vršilo vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha u uporabi shodno MRS-u 2 – Zalihe i ne vodi njihovu ročnu strukturu. U okviru zaliha iskazane su i zalihe sirovina, materijala i rezervnih dijelova van uporabe u iznosu od 7.411.849 KM, za koje su i popisna povjerenstva konstatirala da su najvećim dijelom neuporabljive i predlažu se za kasaciju. Zbog navedenog, zalihe nisu realno iskazane, a efekte na finansijska izvješća ne možemo utvrditi.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom

Temelj za mišljenje

1. Ne može se potvrditi da je Društvo provodilo redovne mjere upravljanja rizikom sukladno Zakonu o finansijskom poslovanju, jer zbog nelikvidnosti ne izmiruje dospjele obveze po osnovu kredita, koje sa kamatama na 31. 12. 2020. godine iznose 181.151.306 KM.
2. Nisu primjenjeni odgovarajući postupci nabava istih ili sličnih roba u iznosu od najmanje 160.791 KM, koji su provedeni putem direktnih postupaka, što nije sukladno Zakonu o javnim nabavama.

Isticanje pitanja

- Neizmirene obveze po osnovu doprinosa za MIO, zdravstvo i nezaposlenost za razdoblje 2000–2017. godine iznose 158.903.859 KM. Društvo od 2017. godine redovito izmiruje obveze za doprinose na plaće, a obveze iz ranijih razdoblja izmiruje prilikom pojedinačnih umirovljenja zaposlenika. Osim toga, Porezna uprava FBiH je 2017. godine, nakon blokade računa, donijela Rješenje o ograničenju prava raspolaganja novčanim sredstvima na računu poreznog dužnika Željeznice FBiH, kojim je ograničeno plaćanje izdataka neophodnih za redovito poslovanje u smislu odredbe članka 18. stavak 2. Zakona o finansijskom poslovanju.
- Pravilnikom o radu Društva iz 2017. godine sistematizirana su radna mjesta za 4.275 izvršitelja, a na 31. 12. 2020. godine bilo je 2.933 zaposlenika. Društvo godinama ostvaruje gubitke u poslovanju, uz izrazito nepovoljne finansijske pokazatelje koji se prvenstveno odnose na rizik nelikvidnosti i prezaduženosti. Iako troškovi plaća i ostalih ličnih primanja u ukupnoj strukturi rashoda iznose 56,5%, Društvo nije preispitalo sistematizaciju radnih mjesta s ciljem racionalizacije troškova i efikasnog obavljanja poslova.
- Postupci djelomične privatizacije koje je provela Agencija za privatizaciju u FBiH u 2005. godini, a koji su za posljedicu imali smanjenje državnog, a povećanje dioničkog kapitala, nisu provedeni shodno važećim propisima o privatizaciji. Navedene neusklađenosti konstatirane su i u našim prethodnim izvješćima, kao i u Izvješću o reviziji privatizacije iz 2012. godine, ali po tom pitanju nije bilo dalnjih aktivnosti.

JP „Rad“ d.d. Tešanj

Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom

Temelj za mišljenje

1. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost javne vodne i kanalizacijske infrastrukture u iznosu od 3.591.437 KM s obzirom na to da nisu završene aktivnosti kako bi se svojina, prijenos upravljanja i knjigovodstvena evidencija iskazivala sukladno Ugovoru o pružanju javnih vodnih usluga. Također, na datum bilance nije, shodno zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, izvršena procjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, zbog čega se ne može potvrditi iskazana vrijednost sredstava.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom

	<p>Temelj za mišljenje</p> <p>1. Nisu poštovane odredbe Zakona o javnim nabavama u dijelu pravilnog odabira postupka za srodne nabave, što nije sukladno članku 15. Zakona o javnim nabavama, koji ne dozvoljava dijeljenje predmeta nabave s namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućeg postupka definiranog Zakonom.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Društvo nije podnijelo zahtjev za dodjelu koncesije sukladno Zakonu o koncesijama Zeničko-dobojskog kantona i nema zaključen ugovor o koncesiji, iako u obavljanju djelatnosti vrši eksplotaciju prirodnih bogatstava. Na području općine Tešanj nije bilo javnog prikupljanja ponuda za davanje koncesije za djelatnosti na koje se Zakon odnosi.
JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Kiseljak	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Društvo koristi vodu iz bušotina bez izdane vodne dozvole sukladno članovima od 34. do 36. Zakona o vodama Srednjobosanskog kantona, na kojima nisu instalirani vodomjeri, zbog čega ne postoji pouzdan podatak o ukupno zahvaćenoj vodi. Ne vode se adekvatne evidencije o ostvarenim gubicima na vodovodnoj mreži i bespravnim priključcima, što može utjecati na ostvarene prihode Društva. Nabava roba i usluga nije vršena sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama i Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda, jer tenderska dokumentacija nije sačinjena na propisan način, a odnosi se na otvorene postupke za povremene građevinske radove na području općine Kiseljak i održavanje deponije. Vršene su i nabave bez prethodno provedenih postupaka sukladno Zakonu najmanje u iznosu od 52.897 KM. Popis stalnih sredstava, potraživanja i obveza i usklađivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem nije izvršen sukladno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
Društvo ograničene odgovornosti – JKP „Vitkom“ Vitez	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od najmanje 1.075.081 KM Društvo nije izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka shodno zahtjevima MSFI-ja 9 – Financijski instrumenti. To za posljedicu može imati da su rashodi podcijenjeni, a imovina (potraživanja) i financijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos. Iskazani osnovni kapital u iznosu od 2.636.111 KM ne može se potvrditi jer nije prezentirana relevantna dokumentacija na osnovu koje bi se potvrdio temelj evidentiranja na toj bilančnoj poziciji, što je imalo utjecaja na neslaganje iskazanog osnovnog kapitala Društva u poslovnim knjigama i upisanog kapitala u sudskom registru. Društvo nije izvršilo rezerviranja za sudske sporove u ukupnom iznosu od 69.347 KM shodno zahtjevima MRS-a 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva. To za posljedicu ima da su rashodi i obveze podcijenjeni, a financijski rezultat precijenjen. Društvo nije izvršilo ispravke grešaka iz prethodnih razdoblja shodno zahtjevima MRS-a 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške, iskazanih na poziciji prihoda u iznosu od 93.232 KM i rashoda u iznosu od 221.167 KM, a čiji su efekti trebali biti iskazani retroaktivno, kroz ispravku početnih stanja imovine, obveza i kapitala.

	<p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Društvo za isplaćene plaće ne uplaćuje obveze po osnovu doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje, zdravstvo i nezaposlenost, koje na 31. 12. 2020. godine iznose 1.312.082 KM, od čega se na obveze iz 2020. godine odnosi 448.653 KM. To nije sukladno Zakonu o doprinosima. Godišnji popis imovine i obveza nije izvršen sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, jer nije izvršen popis zemljišta i građevinskih objekata koji su iskazani u finansijskim izvješćima, nisu usuglašena novčana sredstva i nije izvršen popis imovine, potraživanja i obveza iskazanih u izvanbilančnoj evidenciji Društva. Organzi upravljanja nisu poduzeli odgovarajuće aktivnosti kako bi Društvo zaštitili od negativnih ekonomskih posljedica gubitaka vode, za koje smo utvrdili da iznose cca 79%, a koji ukazuju na bespravne priključke, potrebu sanacije vodovodne infrastrukture i potrebu uvođenja u sustav javnog vodosnabdijevanja svih pravnih osoba na području Općine Vitez. Navedeno nije sukladno Zakonu o privrednim društvima, prema kojem su u obvezi da poslove obavljaju savjesno, s pažnjom dobrog privrednika i u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu Društva.
JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za izražavanje mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost imovine koja je evidentirana na poziciji bilance stanja-Materijalna sredstva u pripremi u iznosu od 3.453.383 KM, koja se odnose na ulaganja iz prethodnih godina, jer nam nije prezentirana relevantna dokumentacija o njihovom statusu. Također, ne možemo potvrditi da li su ova sredstva već stavljena u uporabu, što nije sukladno MRS-u 16-Nekretnine, postrojenja i oprema. Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od 1.882.611 KM Društvo nije izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka shodno zahtjevima MSFI-ja 9 – Financijski instrumenti. To za poslijedicu može imati da su rashodi podcijenjeni, a imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Organzi upravljanja nisu poduzeli odgovarajuće aktivnosti kako bi društvo zaštitili od negativnih ekonomskih posljedica gubitaka vode, za koje smo utvrdili da iznose 65%, što ukazuje na bespravne priključke i potrebu sanacije vodovodne infrastrukture. Navedeno nije sukladno Zakonu o privrednim društvima, prema kojem su organzi upravljanja u obvezi da poslove obavljaju savjesno, s pažnjom dobrog privrednika i u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu Društva. Društvo ne izmiruje dospjele obveze po kreditu Međunarodne asocijacije za razvoj, koji na datum bilance iznosi 4.244.428 KM (kratkoročni dio kredita sa pripadajućim kamatama). Kredit je potpisana za projekt urbane infrastrukture i pružanje usluga u 2005.godini, sa rokom dospjeća od 20 godina i grace razdobljem od osam godina. Dio nabava roba i usluga u iznosu od najmanje 210.112 KM vršen je bez provođenja postupka javnih nabava, što nije sukladno Zakonu o javnim nabavama i Statutom Društva. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Društvo ne raspolaže adekvatnom evidencijom o vodovodnoj mreži, niti mu je cjelokupna vodovodna infrastruktura predana na raspolaganje. Za vodovode

	<p>koje je izgradila Općina Posušje nisu osigurane upotrebljene dozvole zbog neriješenih imovinskopravnih odnosa.</p> <ul style="list-style-type: none"> Neizmirene obveze po osnovu isplaćenih plaća za poreze i doprinose i vodoprivredne naknade za razdoblje od 2011. do 2019. godine iznose 1.968.713 KM.
KJKP za proizvodnju i distribuciju toplice „Toplane – Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom Temelj za mišljenje <ol style="list-style-type: none"> Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost zaliha u iznosu od 5.390.276 KM jer Društvo nije vršilo vrednovanje zaliha sukladno MRS-u 2 – Zalihe, a iskazana su stanja i zalihe koje su nabavljene još prije 2016. godine. Efekte usklađivanja na finansijski rezultat nismo mogli kvantificirati. Na datum bilance nije izvršena ocjena umanjenja vrijednosti imovine sukladno odredbama MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, zbog čega se knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 20.131.600 KM može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda. Efekti na finansijska izvješća ne možemo utvrditi. Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none"> Društvo ima iskazan nepokriveni gubitak u iznosu od 98.538.251 KM za koji je Vlada Kantona Sarajevo donijela Zaključak u 2019. godini, kojim se obvezala da će razmatrati Plan restrukturiranja Društva, sa eventualnim prijedlogom za dokapitalizaciju, sukladno finansijskim mogućnostima osnivača. Do okončanja revizije Vlada Kantona Sarajevo nije razmatrala Plan restrukturiranja Društva, niti su poduzete adekvatne mjeru s ciljem poboljšanja njegovog finansijskog položaja.
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom Temelj za mišljenje <ol style="list-style-type: none"> Isplata plaće za siječanj 2020. godine izvršena je na temelju Odluke ravnatelja za 253 radnika, po koeficijentima koji su veći u odnosu na zaključene ugovore o radu, što nije sukladno Zakonu o radu. Ukupno uvećanje rashoda po ovom temelju iznosi 55.556 KM. Također, Društvo je tijekom cijele godine isplaćivalo dodatak na plaću za 111 radnika, u ukupnom iznosu od 144.781 KM, radi podjele mjesecnih računa, iako navedeni poslovi nisu sistematizirani Pravilnikom o radu. Društvo je donijelo izmjene Plana nabava za 2020. godinu, čime je uvećan za 7.214.850 KM bez suglasnosti Skupštine, što nije sukladno članku 6. Zakona o javnim poduzećima u FBiH i članom 26. Statuta Društva. Prilikom sačinjavanja tenderske dokumentacije nisu ispoštovani principi jednakog tretmana i nediskriminacije ponuđača, te nije osigurano poštivanje odredbi zaključenih ugovora, što nije sukladno Zakonu o javnim nabavama. Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none"> Zapošljavanje 47 osoba (u najvećem dijelu pripravnika) vršilo se putem programa sufinanciranja zapošljavanja na razdoblje od 12 mjeseci. Upitna je opravdanost ovakvog zapošljavanja budući da ono ne zadovoljava stvarne potrebe Društva, jer se najvećim dijelom radi o zapošljavanju pripravnika na određeno vrijeme – do godinu. Planirano je zapošljavanje 20 novih radnika, sukladno planu umirovljenja postojećeg kadra.
Šumsko gospodarsko društvo „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres	Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom Temelj za mišljenje <ol style="list-style-type: none"> Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost sumnjivih i spornih potraživanja i ispravku vrijednosti potraživanja (22.850.595 KM) jer nije izvršeno umanjenje tih pozicija temeljem namirenih potraživanja od kupaca nakon okončanih

	<p>stečajnih postupaka kojim su Društvu dodijeljene nekretnine, sukladno odredbama MRS-a 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške. Navedeno ima utjecaj na podcijenjene prihode i imovinu za vrijednost tih nekretnina, a budući da nije izvršena procjena dodijeljenih nekretnina, nismo u mogućnosti kvantificirati utjecaj na ove pozicije.</p> <p>2. Na datum bilance nije vršeno testiranje umanjenja vrijednosti stalnih sredstava iskazanih u iznosu od 13.865.721 KM, odnosno procjena nadoknadive vrijednosti takvih sredstava, sukladno zahtjevu MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.</p>
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Prijem u radni odnos za 81 zaposlenika nije vršen putem javnog oglašavanja, sukladno Zakonu o radu i Pravilniku o radu. Također, Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji za 20 radnih pozicija nije sistematiziran broj zaposlenih, te je ostavljena mogućnost zapošljavanja „po potrebi“, pa je na tim pozicijama sa 31. 12. 2020. godine zaposleno 656 djelatnika. Ne možemo potvrditi u kojem obimu je Društvo izvršilo ulaganja za jednostavnu i proširenu biološku reprodukciju šuma za tekuću godinu i na razini pojedinih šumskogospodarskih osnova, sukladno članku 16. Zakona o šumama HBŽ. Društvo nema uspostavljenu posebnu evidenciju po organizacijskim jedinicama - općinama, po kojima su i izrađene šumskogospodarske osnove, niti raspolaže podacima o ukupno utrošenim sredstvima za biološku reprodukciju šuma. Obračun i isplata stimulacija (731.963 KM) nije vršena za propisane namjene sukladno odredbama Pravilnika o radu. Također, naknade za ishranu tijekom rada (433.978 KM) isplaćene su u iznosu većem od 1% od prosječne neto plaće isplaćene u FBiH kako je propisano Pravilnikom o radu.
Šumsko privredno društvo „Unsko-sanske šume“ d.o.o. Bosanska Krupa	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Ne možemo potvrditi strukturu i visinu iskazanog kapitala jer je Društvo u 2010. godini iznos od 10.539.043 KM bez dokumentacijske osnove preknjižilo sa pozicije temeljnog kapitala na poziciju zakonske rezerve, s ciljem usklađivanja sa kapitalom u sudskom registru. To nije sukladno Konceptualnom okviru za finansijsko izvješćivanje.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Prijem u radni odnos za veći broj novozaposlenih nije vršen sukladno Zakonu o radu, koji nalaže obvezno provođenje procedure javnog oglašavanja, već su primjenjivana izuzeća za 171 zaposlenika, shodno Uredbi o postupku prijema u radni odnos. Na ovaj način nije ispoštovana transparentnost kod zapošljavanja, niti rok utvrđen Uredbom, jer je Društvo zaključivalo nove ugovore sa pojedinim zaposlenicima na određeno i na neodređeno. Nabave usluga sjeće i izvoza šume u iznosu od najmanje 881.624 KM nisu obuhvaćene Planom javnih nabava niti posebnim odlukama, što nije sukladno članku 17. Zakona o javnim nabavama. Također, tenderska dokumentacija za postupak nabave motornog vozila s prikolicom i dizalicom u iznosu od 359.600 KM nije sačinjena sukladno članku 53. Zakona o javnim nabavama, u cilju jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih ponuđača.

	<ul style="list-style-type: none"> – navedena je obveza Društvu kao korisniku državnih šuma da putem organizirane čuvarske službe osigura kontinuitet neposredne zaštite državnih šuma i šumskog zemljišta do okončanja procedure primopredaje čuvarskih (lugarskih) reona, između Društva i Kantonalne uprave za šumarstvo. S obzirom na to da primopredaja nije izvršena, Društvo je nastavilo obavljati ove poslove, iako Zakonom nije ovlašteno. • Društvo vrši uplatu po temelju doprinosa Fondu za izgradnju, prema Zakonu o načinu financiranja kantonalnog fonda za izgradnju stanova za članove porodica šehida i pогинулих boraca, ratne vojne invalide, demobilizirane borce i prognane osobe. Navedeno je u suprotnosti sa Zakonom o doprinosima, prema kojem kantoni i nositelji osiguranja ne mogu svojim propisima uvoditi druge vrste poreza i doprinosa i utvrđivati nove stope doprinosa. Zaključkom Skupštine Društva od 3. 2. 2005. godine predloženo je Vladi Unsko-sanskom kantonu da preispita zakonitost ove obveze, ali o poduzetim radnjama Društvo nema nikakvih informacija. Po ovom temelju od 1. 1. 2000. do 31. 12. 2020. godine ukupno je izdvojeno 6.326.077 KM.
Centralno grijanje d.d. za distribuciju toplotne energije Tuzla	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Na datum bilance nije izvršena ocjena umanjenja vrijednosti imovine sukladno odredbama MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine zbog čega se knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 3.903.972 KM može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda. Efekte usklađivanja na finansijski rezultat nismo mogli kvantificirati. 2. Zalihe materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara iskazane su u iznosu od 3.152.438 KM i za njih Društvo nije vršilo vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti shodno Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama i MRS-u 2 - Zalihe. Efekti usklađivanja zaliha na finansijski rezultat nismo mogli kvantificirati. 3. Društvo nije izvršilo ispravku vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja od kućanstava starijih od godinu dana, shodno zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, u iznosu od 699.798 KM, zbog čega su potraživanja od kupaca precijenjena, a utjecaj na finansijski rezultat razdoblja negativan za navedeni iznos. 4. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost temeljnog kapitala u iznosu od 8.161.342 KM jer nije usuglašen sa kapitalom u sudskom registru, niti je izvršeno usklađivanje sa presudom Kantonalnog suda u Tuzli i Rješenjem kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog kantona. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na temelju Rješenja Kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog Kantona o odobravanju programa privatizacije i početne bilance broj 19/01-020-6425/2000 od 1. 9. 2000. godine i Rješenja broj 19/01-021-2920/2001 od 14. 6. 2001. godine odobren je upis izvršene privatizacije Društva u sudski registar. Agencija za privatizaciju donijela je Rješenje broj 01-737/2013 od 1. 10. 2013. godine kojim su u cijelosti ništavnim proglašena Rješenja o odobravanju programa privatizacije i početne bilance i Rješenje o odobravanju upisa izvršene privatizacije u sudski registar. Na Rješenje su dioničari društva uložili žalbe koje su odbijene, te su pokrenuli upravni spor. Kantonalni sud u Tuzli je 9. 2. 2016. godine donio presudu prema kojoj se Rješenje Kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog kantona broj 01-737/2013 poništava u svim točkama izreke, osim u dijelu gdje se navodi iznos i vlasništvo kapitala. Presudom se oglašava djelomično ništavnim Rješenje Kantonalne agencije za privatizaciju Tuzlanskog kantona broj 19/01-021-

	<p>2920/2001 od 14. 6. 2001. godine, te se utvrđuje da ukupan kapital prije privatizacije sa stanjem duga na 31. 12. 1999. godine, a nakon isknjižavanja dobara u općoj uporabi, iznosi 4.988.677 KM.</p>
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p>
	<p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Godišnji popis sredstava i obveza nije izvršen sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, jer nije izvršen popis dijela tražbina, kapitala i značajnog iznosa obveza. Za dio građevinskih objekata koji su iskazani u finansijskim izvješćima Društvo ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu. Izvršene su nabave usluga u iznosu od najmanje 231.134 KM po zaključenim ugovorima, bez provođenja postupaka javne nabave sukladno Zakonu o javnim nabavama. Nije ustupljen nadzor nad realiziranjem zaključenog ugovora za nadogradnju, ažuriranje i podršku alata tehnoekonomske optimizacije sustava daljinskog grijanja, kao i ugovora za izvođenja dodatnih izolaterskih radova.
JKP „Komrad“ d.o.o. Bihać	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p>
	<p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od najmanje 301.759 KM Društvo nije izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka shodno zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. To za posljedicu može imati da su rashodi podcijenjeni, a imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</p>
„Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno</p>
	<p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Na datum bilance nije izvršena procjena umanjenja vrijednosti sredstava, sukladno Računovodstvenim politikama i MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, za iskazana ulaganja u zavisno društvo Naftni terminali Federacije d.o.o. Ploče u iznosu od 19.242.517 KM, kao i za nekretnine, postrojenja i opremu iskazane u iznosu od 26.808.352 KM. To može imati za posljedicu da je nadoknadići iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2020. godinu precijenjeni. Na datum bilance nije izvršeno vrijednosno usklađivanje za potraživanja od zavisnog društva Naftni terminali Federacije d.o.o Ploče starija od 360 dana, iskazana u iznosu od 2.564.499 KM. Navedeno nije sukladno odredbama MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, prema kojem je Društvo bilo dužno mjeriti umanjenje vrijednosti u iznosu jednakom očekivanim gubicima po temelju potraživanja. Efekte na finansijska izvješća nismo mogli kvantificirati. Gubitak razdoblja je manje iskazan za 1.348.805 KM, jer Društvo prilikom prodaje i uklanjanja stalnih sredstava (otpadnog materijala) sa terminala Živinice po cijeni nižoj od knjigovodstvene nije priznalo gubitak od prestanka priznavanja stalnih sredstava. Stalna sredstva (otpadni materijal) su prodana za 96.523 KM i priznat je dobitak od prodaje, a procijenjena vrijednost po kojoj su stalna sredstava isknjižena iznosiла je 1.445.328 KM i teretila je akumuliranu dobit. Ovo nije sukladno Računovodstvenim politikama i MRS-u 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p>
	<p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nije osigurano efikasno korištenje javnih sredstava, sukladno Zakonu o javnim nabavama, s obzirom na to da Plan javnih nabava i Plan poslovanja nisu

	<p>uskladjeni u dijelu planiranih postupaka, te da su konstatirane značajne razlike planiranih iznosa za radeve na naftnim terminalima. Također, postupci javnih nabava pokretani su neblagovremeno, što je jedan od uzroka niske realizacije Plana nabava, koji je za 2020. godinu realiziran samo 2%.</p> <p>2. Odabir postupka kod provedenih pregovaračkih postupaka bez obavlještenja o nabavci u iznosu od 259.475 KM nije izvršen sukladno Zakonu o javnim nabavama, niti je proveden postupak za izvedene radeve na terminalu Živinice u vrijednosti od 505.412 KM. Također, Društvo je plaćanje dobavljaču u iznosu od 450.287 KM, kao i produženje roka za izvršenje usluge vršilo u suprotnosti sa zaključenim ugovorom. S tim u vezi, Društvo u 2020. godini nije provodilo postupke javnih nabava sukladno Zakonu o javnim nabavama.</p> <p>3. Popis stalnih sredstava i potraživanja nije izvršen sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH. Društvo ne posjeduje sve podatke o tuđim stalnim sredstvima, zbog čega nije izvršen popis cijelokupne tude imovine, niti su popisne liste dostavljene vlasnicima stalnih sredstava. Također, prilikom popisa nisu konstatirani problemi u vezi rješavanja imovinsko-pravnih odnosa na terminalima danih u posjed Društву niti su dani prijedlozi za njihovo rješavanje. Pored toga, nisu dana obrazloženja pojedinačnih stanja potraživanja starijih od 360 dana, niti su planirane aktivnosti i način njihovog rješavanja. Ovo nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, zbog čega nije izvršeno ni usklađivanje stvarnog s knjigovodstvenim stanjem.</p>
JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Široki Brijeg	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa još nisu okončane i nisu osposobljeni svi terminali za skladištenje naftnih rezervi, zbog čega Društvo od 2014. godine, tj. od stupanja na snagu Zakona o naftnim derivatima u FBiH, nije uspostavilo rezerve naftnih derivata. S obzirom na to da terminali nisu osposobljeni, nisu utrošena sva sredstva od takse za uspostavu rezervi naftnih derivata namijenjenih za investicije i kupovinu nafte, a za troškove rada Društva od 2014. godine utrošeno je 21.069.015 KM, tj. 38% od ukupno prikupljenih sredstava. <p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Ne možemo potvrditi iskazana potraživanja od kupaca u iznosu od 1.274.255 KM jer nije prezentirana ročna struktura, niti je Društvo izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka shodno zahtjevima MSFI-ja 9 – Financijski instrumenti. To za posljedicu može imati da su rashodi podcijenjeni, a potraživanja i finansijski rezultat precijenjeni za iznos utvrđenog usklađivanja prema Međunarodnim standardima finansijskog izvješćivanja. Ne možemo potvrditi točnost niti strukturu iskazanog kapitala u iznosu od 637.228 KM, za koji Društvo ne posjeduje dokumentaciju na temelju koje je evidentiran u finansijskim izvješćima. To nije sukladno točkama 4.20–4.22 Konceptualnog okvira za finansijsko izvješćivanje i kapitalom koji je upisan u sudski registar. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Organii upravljanja nisu poduzeli odgovarajuće aktivnosti kako bi Društvo zaštitili od negativnih ekonomskih posljedica gubitaka vode, za koje smo utvrdili da iznose 49%, a koji ukazuju na bespravne priključke i potrebu sanacije vodovodne infrastrukture. Društvo je formiralo povjerenstvo za provedbu kontrole i naplate potrošača, ali nisu sačinjena Izvješća o radu, niti je donesen akt o postupku naplate potraživanja. Navedeno nije sukladno Zakonu o

	<p>privrednim društvima, prema kojem su organi upravljanja u obvezi da poslove obavljaju savjesno, sa pažnjom dobrog privrednika i u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu Društva.</p> <p>2. Za izvršenu nabavu u iznosu od 131.907 KM Društvo nije provodilo procedure za odabir adekvatnog postupka, sukladno članku 3. Zakona o javnim nabavama, u cilju jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih ponuđača, kako bi se osiguralo najefikasnije korištenje javnih sredstava.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Društvo ne raspolaže adekvatnom evidencijom o vodovodnoj mreži, niti mu je cjelokupna vodovodna infrastruktura predana na raspolaganje. Za vodovode koje je izgradio Grad Široki Brijeg nisu osigurane upotrebne dozvole zbog neriješenih imovinskopravnih odnosa.
PS „Vitezit“ d.o.o. Vitez – u stečaju	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Suzdržano</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nametnuta su ograničenja djelokruga revizije, zbog čega nismo mogli pribaviti dovoljne i adekvatne dokaze za iskazana stanja u finansijskim izvješćima u vezi sa: zalihama, sredstvima namijenjenim prodaji, obvezama, kapitalom i prihodima. <ul style="list-style-type: none"> Iskazano stanje zaliha gotovih proizvoda (87.425 KM) podcijenjeno je jer je vršeno umanjenje za nefakturirani prihod od 99.077 KM, a na datum bilance zalihe se nalaze u skladištu. Isto tako, prodane su zalihe koje nisu bile iskazane u poslovnim knjigama. Na poziciji sredstava namijenjenih prodaji nije bilo iskazano staro željezo, koje je prodano u znatnim količinama i u vrijednosti od 162.815 KM, a koje nije bilo dio stečajne mase. Obveze prema stečajnim vjerovnicima, na datum bilance iskazane u iznosu od 58.324.484 KM, razlikuju se od priznatih obveza za 3.308.140 KM. Kapital (42.182.437 KM) nije iskazan u finansijskim izvješćima, koja ne sadrže ni usporedne podatke prethodne godine. Prihodi su najvećim dijelom iskazani bez vjerodostojne knjigovodstvene dokumentacije. Također, nismo dobili dokumentaciju koja se odnosi na značajne događaje (prodaju imovine Društva) u 2021. godini, zbog čega nismo mogli utvrditi jesu li postojali oni koji su se trebali priznati, mjeriti i objaviti, kao događaji nakon datuma izvješća o finansijskom položaju, sukladno zahtjevima MRS-a 10 – Događaji nakon izvještajnog razdoblja.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Popis stečajne mase nije proveden sa stanjem na dan otvaranja stečaja, nije uz svaki predmet navedena knjigovodstvena vrijednost, niti je izvješće o popisu predano stečajnom sudcu u zakonski utvrđenom roku, sukladno odredbama Zakona o stečajnom postupku FBiH i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Ne možemo potvrditi da je stečajna masa obuhvatila cjelokupnu imovinu Društva u dijelu zaliha i sredstava namijenjenih prodaji, sukladno članku 30. Zakona o stečajnom postupku FBiH. Izvršena je prodaja 152.736 kg zaliha baruta za 5.000 KM koje nisu bile unesene u početnu bilancu i izvršena je avansna uplata za njegovu prodaju prije održanog izvještajnog ročišta. Također, tijekom godine prodano je preko 530 t starog željeza, koje nije bilo iskazano u poslovnim knjigama ni u stečajnoj masi. Ne možemo potvrditi namjenski utrošak grant sredstava dodijeljenih za potrebe pokretanja proizvodnje u iznosu od 300.000 KM temeljem Odluke Vlade FBiH, jer za iznos od 110.334 KM nije pravdan namjenski utrošak, a na

	<p>datum bilance Društvo ne raspolaže novčanim sredstvima, dok za dio koji je pravdan ne možemo potvrditi namjenski utrošak jer su iskorištena za očuvanje stečajne mase.</p> <p>4. Društvo od srpnja 2020. godine nije uplaćivalo obvezne doprinose za zdravstveno, mirovinsko i invalidsko osiguranje (93.629 KM) prilikom isplate plaća, sukladno Zakonu o doprinosima.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stečajni postupak otvoren je 14. 11. 2019. godine, a tijekom 2020. godine objavljene su tri javne prodaje imovine stečajnog dužnika, podijeljene u 3 lota. Ni na jednom javnom nadmetanju nije bilo zainteresiranih kupaca, zbog čega je na trećem javnom oglasu cijena imovine bila manja za čak 50% od prvobitne. Skrećemo pažnju na to da su, sukladno Zakonu o proizvodnji i prometu naoružanja i vojne opreme (NVO) u FBiH, proizvodnja i promet NVO djelatnosti od posebne federalne važnosti i njima se mogu baviti pravne osobe koje ispunjavaju uvjete definirane po posebnim zakonskim propisima, uz prethodno pribavljenu suglasnost Vlade FBiH. Ovlasti u gospodarskim društvima za proizvodnju NVO vrše organi Federacije BiH, što ukazuje na ograničenost potencijalnih kupaca na tržištu za ovu vrstu djelatnosti.
--	--

Razvojna banka FBiH	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno
	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Banka posluje sukladno Zakonu o Razvojnoj banci FBiH i Uredbom o kriterijima i načinu vođenja nadzora nad poslovanjem Razvojne banke FBiH iz 2008. godine. Uredba nije usuglašena sa Odlukom Agencije za bankarstvo FBiH o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka koja je u primjeni od 1. 1. 2020. godine, jer Banka ne primjenjuje nova podzakonska akta koje donosi Agencija za bankarstvo. Međutim, skrećemo pažnju na to da je revizijom, na bazi uzorka kredita, utvrđeno da su rezerviranja za kreditne gubitke, primjenom Interne metodologije Banke, podcijenjena za najmanje 3.053.462 KM u odnosu na rezerviranja koja bi se utvrdila primjenom minimalnih stopa koje su definirane Odlukom Agencije za bankarstvo FBiH. Navedeno upućuje na potrebu usklađivanja sa podzakonskim aktima Agencije za bankarstvo FBiH. • Kapital koji iznosi 163.614.995 KM Vlada FBiH nije uvećala do iznosa od 400.000.000 KM u jednakim obrocima iz Proračuna Federacije BiH, počevši od 2008. do 2011. godine, sukladno članku 3. Zakona o Razvojnoj banci FBiH. • Banka je u 2020. godini izvršila rezerviranja za sudske sporove samo po temelju dva izvršna sudska postupka u ukupnom iznosu od 240.000 KM, iako se protiv nje vode sudske sporove u ukupnoj vrijednosti od 3.031.673 KM.
	Mišljenje o usklađenosti: S rezervom
	<p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zbog velikog broja sudske sporove koje je Banka pokrenula radi nenaplaćenih potraživanja za dane kredite, ne možemo potvrditi da je prilikom plasiranja kredita u ranijem razdoblju postupila sukladno članku 7. Zakona o Razvojnoj banci Federacije BiH, kojim je definirano da Banka u svom poslovanju mora primjenjivati temeljne principe rentabilnosti, likvidnosti i sigurnosti plasmana, što je imalo za posljedicu da u 2020. godini ukupna utužena potraživanja iznose 30.467.667 KM. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Banka u cijeloj 2020. godini nije imala imenovane organe, što znači da se nisu obavljali poslovi iz njihove nadležnosti koji su definirani Zakonom o Razvojnoj banci Federacije BiH. Nadzornom odboru mandat je istekao 17. 10. 2020. a Odboru za reviziju 4. 12. 2018. godine. Također, u Banci su tijekom cijele

	<p>poslovne godine Upravu činili vršitelji dužnosti kojima je mandat istekao 12. 11. 2020. godine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utužena nenačplaćena potraživanja po komisionim kreditima iznose 43.637.836 KM i dana su poduzećima koja nisu u mogućnosti redovito servisirati obveze po kreditima, što upućuje na to da Vlada FBiH i Federalni zavod za zapošljavanje prije odobravanja kredita i donošenja odluka o reprogramu duga nisu poduzeli adekvatne aktivnosti s ciljem minimiziranja kreditnog rizika. Također, procedure u vezi s načinom reprogramiranja kredita koje odobrava Vlada FBiH nisu definirane, što može imati visok rizik za uredno izmirenje kreditnih obveza krajnjih korisnika.
„Pretis“ d.d. Vogošća (za 2019. godinu)	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poslovni rashodi manje su iskazani za 5.778.180 KM zbog pogrešnog evidentiranja proizvodnje u tijeku (2.473.178 KM) i zbog neevidentiranja troškova zastupanja (3.305.002 KM), što je imalo za posljedicu da je finansijski rezultat više iskazan za navedeni iznos. Ovakvo računovodstveno evidentiranje nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i Konceptualnim okvirom za finansijsko izvješćivanje. 2. Nije izvršeno mjerjenje nadoknadive vrijednosti imovine na 31. 12. 2019. godine shodno zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje imovine. Zbog toga se knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja, opreme u uporabi i investicija u tijeku može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema navedenom standardu. 3. Ne možemo potvrditi iskazana potraživanja u ukupnom iznosu od 41.555.483 KM jer ne postoji pouzdan podatak o starosnoj strukturi, niti je na datum bilance izvršeno vrijednosno usklađivanje potraživanja sukladno MSFI-ju 9 – Finansijski instrumenti. Utjecaj na finansijski rezultat razdoblja bio bi negativan u visini izvršenog usklađivanja. 4. Ne možemo potvrditi vrijednost iskazanih rezerviranja u iznosu od 4.939.134 KM jer nije izvršena procjena za 2019. godinu, već je Društvo prenijelo iznose iz prethodnih godina po ranije donesenim odlukama i procjenama. Navedeno nije sukladno zahtjevima MRS-a 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina i Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ne može se potvrditi da je Društvo provodilo redovne mjere upravljanja rizikom sukladno Zakonu o finansijskom poslovanju, jer zbog nelikvidnosti ne izmiruje obveze po temelju kredita kod Razvojne banke FBiH i ne izvršava obveze shodno odredbama zaključenih ugovora. Dospjele obveze sa kamata na 31. 12. 2019. godine iznose 7.082.098 KM. 2. Društvo nije uplaćivalo obveze po osnovu poreza i doprinosa na isplaćene plaće u 2019. godini, niti je izmirivalo obveze po osnovu duga za javne prihode iz ranijih godina sukladno sporazu zaključenom s Poreznom upravom FBiH. Ukupne obveze po ovom osnovu na 31. 12. 2019. godine iznose 4.781.175 KM. Navedeno nije sukladno odredbama Zakona o doprinosima i Zakona o porezu na dohodak.
„Pretis“ d.d. Vogošća (za 2020.godinu)	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poslovni rashodi su više iskazani za 6.939.179 KM zbog pogrešnog evidentiranja proizvodnje u tijeku (3.634.177 KM) i evidentiranja troškova zastupanja iz 2019.

- godine (3.305.002 KM), što je imalo za posljedicu da je finansijski rezultat manje iskazan za navedeni iznos. Ovakvo računovodstveno evidentiranje nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i Konceptualnim okvirom za finansijsko izvješćivanje.
2. Nije izvršeno mjerjenje nadoknade vrijednosti imovine na 31. 12. 2020. godine shodno zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje imovine. Zbog toga se knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja, opreme u uporabi i investicija u tijeku može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema navedenom standardu.
  3. Za potraživanja starija od 360 dana u iznosu od 16.251.703 KM na datum bilance nije izvršeno vrijednosno usklađivanje i nije postupljeno sukladno zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. Stoga se ne može potvrditi da su potraživanja realno iskazana, a da je izvršeno njihovo vrijednosno usklađivanje, utjecaj na finansijski rezultat razdoblja bio bi negativan u visini usklađivanja.
  4. Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izvješća Uprava nije postupila sukladno MRS-u 1 – Prezentacija finansijskih izvješća, jer nije izvršila procjenu niti objavila značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja Društva. Kratkoročna imovina iznosi 46.126.979 KM, kratkoročne obveze 62.378.115 KM, što ukazuje na to da Društvo nema sposobnost pravovremenog izvršavanja dospjelih novčanih obveza. Postoje ograničenja u raspolaganju imovinom, za koja su dana založna prava i garancije u iznosu od 176.926.661 KM, iako je iskazana vrijednost imovine 76.547.948 KM. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem.

Isticanje pitanja

- Iako je Vlada Federacije BiH vlasnica 51% kapitala Društva (49% privatno vlasništvo), Federalno ministarstvo energije, rудarstva i industrije kontinuirano pomaže Društvu, nerazmjerne vlasničkoj strukturi, dodjeljivanjem sredstava transfera za financiranje razvojnih projekata, te financiranjem obveza Društva.

Mišljenje o usklađenosti: S rezervom**Temelj za mišljenje**

1. Ne može se potvrditi da je Društvo provodilo redovne mjere upravljanja rizikom sukladno Zakonu o finansijskom poslovanju, jer zbog nelikvidnosti ne izmiruje obveze po osnovu kredita kod Razvojne banke FBiH i ne izvršava obveze shodno odredbama zaključenih ugovora. Dospjele obveze sa kamatama na 31. 12. 2020. godine iznose 10.443.214 KM
2. Društvo nije uplaćivalo obveze po osnovu poreza i doprinosa na isplaćene plaće u 2020. godini u iznosu od 1.821.856 KM, niti je izmirivalo obveze po osnovu duga za javne prihode iz ranijih godina sukladno sporazumu zaključenom s Poreznom upravom FBiH. Neplaćene obveze iz ranijih godina na 31. 12. 2020. godine iznose 3.433.615 KM, kamate 8.996.241 KM i troškovi prinudne naplate 613.825 KM. Navedeno nije sukladno odredbama Zakona o doprinosima i Zakona o porezu na dohodak.

Unis-group, Društvo za promet i usluge d.o.o. Ilidža**Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom****Temelj za mišljenje**

1. Troškovi agentske provizije u iznosu od 1.123.356 KM, koji se odnose na 2019. godinu, evidentirani su u finansijskim izvješćima za 2020. godinu. Navedeno je za posljedicu imalo da su troškovi i obveze za 2020. godinu precijenjene, a finansijski rezultat podcijenjen za navedeni iznos. Ovakvo računovodstveno evidentiranje nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, točkama 4.49 i 4.50 Konceptualnog okvira za finansijsko izvješćivanje i MRS-om 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva.

	<p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Društvo nije donijelo Trogodišnji plan poslovanja – plan razvoja za razdoblje od tri godine, niti je izvršilo godišnje usuglašavanje plana i predložilo reviziju radi usklađivanja s tržišnim uvjetima, sukladno članku 73. Statuta Društva Organi upravljanja nisu poduzeli odgovarajuće aktivnosti kako bi Društvo zaštitili od negativnih ekonomskih posljedica koje su nastale uslijed nepostupanja po zaključenom ugovoru sa „Pretisom“ d.d. Vogošća. Navedeno nije sukladno Zakonu o privrednim društvima, prema kojem su u obvezi da poslove obavljaju savjesno, s pažnjom dobrog privrednika i u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu Društva. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Organi upravljanja Društva – Skupština i Nadzorni odbor – donijeli su odluke o neusvajanju Izvješća Uprave o poslovanju „UNIS GROUP“ d.o.o. Iliča za 2019. godinu, koji uključuje finansijsko izvješće i Izvješće revizora za 2019. godinu. U Zapisniku sa osme redovne sjednice Nadzornog odbora od 20. 5. 2020. godine navedeno je da članovi nisu bili informirani o postupcima provedenih nabava u iznosu od 734.503 KM.
Tvornica transportnih uređaja energetik d.o.o. Tuzla	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Nije izvršena ocjena umanjenja vrijednosti imovine na 31. 12. 2020. godine sukladno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, što može imati za posljedicu da se knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 7.949.552 KM može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda. Iskazanu vrijednost zaliha u iznosu od 3.669.348 KM ne možemo potvrditi jer zalihe nisu vrednovane shodno zahtjevima iz MRS-a 2 – Zalihe. Efekte na finansijska izvješća ne možemo utvrditi. Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu najmanje od 220.048 KM na datum bilance nije izvršeno vrijednosno usklađivanje, te nije postupljeno prema zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. Zbog toga se ne može potvrditi da su potraživanja realno iskazana, a da je izvršeno vrijednosno usklađivanje potraživanja, finansijski rezultat razdoblja bio bi manji za iznos izvršenog usklađivanja. <p>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> Na datum bilance nije izvršen potpun popis imovine i obveza, jer nisu popisani avansi za zemljište (68.208 KM), dani avansi za zalihe (102.834 KM), aktivna vremenska razgraničenja (2.071.201 KM), pasivna vremenska razgraničenja (1.358.343 KM) i izvanbilančna evidencija (3.820.189 KM), te nije usuglašeno stvarno sa knjigovodstvenim stanjem, sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.
Javno poduzeće „Komunalno“, društvo sa ograničenom odgovornošću Mostar	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: S rezervom</p> <p>Temelj za mišljenje</p> <ol style="list-style-type: none"> U okviru prihoda od prodaje učinaka iskazano je 91.111 KM, koji se odnose na prihode 2019. godine. Društvo nije izvršilo priznavanje prihoda na temelju nastanka događaja i u razdoblju u kojem su učinci nastali, čime su prihodi za 2020. godinu precijenjeni, što nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i točki C.17. Konceptualnog okvira za finansijsko izvješćivanje. <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno</p>

Temelj za mišljenje

1. Društvo je bez pismene suglasnosti Grada Mostara za 2020. godinu ustupalo dio poslova zajedničke komunalne djelatnosti privrednim društvima „Parkovi“ p.o. Mostar i „Komos“ d.d. Mostar u ukupnom iznosu od 1.318.069 KM, što nije sukladno Odluci o obavljanju komunalnih djelatnosti, prema kojoj se ti poslovi mogu ustupiti samo uz suglasnost Grada Mostara
2. Godišnji i trogodišnji poslovni planovi ne predstavljaju temelj za izvršenje poslovnih aktivnosti za razdoblje za koje su doneseni, jer se ne zasivaju na Programu obavljanja komunalnih djelatnosti i proračunu Grada Mostara, niti je rebalansom vršeno njihovo usklađivanje, što nije sukladno članku 24. Zakona o javnim poduzećima u FBiH
3. Obracun plata nije vršen sukladno Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i Pravilnikom o platama i drugim ličnim primanjima, jer ugovorima o radu nisu utvrđeni koeficijenti složenosti prema grupama složenosti iz unutarnjih akata. Također, isplaćeni su dodaci na plaću koji nisu predviđeni unutarnjim aktima. Ne možemo potvrditi opravdanost obračuna plaća i isplata dodataka na plaću.
4. Društvo nije provodilo nabave sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama, niti je tenderska dokumentacija pripremljena na način predviđen člankom 53. Zakona. Za izvođenje građevinskih radova (925.686 KM) nije uspostavljena adekvatna kontrola nad realizacijom ugovora, niti su ispunjeni uvjeti iz članka 24. Zakona, kod provedenog pregovaračkog postupka bez objave obavještenja. Za usluge održavanja horizontalne signalizacije (175.463 KM) nije proveden postupak javne nabave.

Isticanje pitanja

- Organizacija i poslovanje Društva nisu u potpunosti usklađeni sa Zakonom o gospodarskim društvima i Zakonom o javnim poduzećima u FBiH, jer Društvo od 2012. godine funkcionira bez organa upravljanja (Skupština, Nadzorni odbor i Odbor za reviziju). Funkciju Uprave obnaša ravnatelj imenovan 2008. godine jer nisu stvoreni preduvjeti za njegovo imenovanje nakon isteka mandata. Skupština Društva posljednju sjednicu održala je u 2011. godini. Navedeno je utjecalo na rad Društva, odnosno na donošenje odluka i akata sukladno zakonskim propisima, a Grad Mostar nije, shodno Odluci o osnivanju, poduzimao aktivnosti na rješavanju statusa Društva.
- Društvo nije preuzele sve poslove iz nadležnosti definirane Odlukom o osnivanju, te nije preuzele imovinu i radnu snagu javnih poduzeća „Komos“ d.d. i „Parkovi“ u stečaju, jer nisu ugašena. Zbog toga nije bilo u mogućnosti samostalno obavljati sve poslove iz nadležnosti, pa na području Grada Mostara komunalne djelatnosti obavlja više subjekata (Društvo, JP „Komos“ d.d. i JP „Parkovi“ p.o.). Nadležnosti nisu jasno utvrđene i razgraničene, otežano je praćenje izvršenja aktivnosti, a samim tim i efikasnost obavljanja komunalnih usluga. Pored toga, Društvo je angažiralo treće osobe za građevinske radove koji su mu dodijeljeni pojedinačnim odlukama Grada Mostara (sanacije klizišta, potpornih zidova, sanacija puteva, uređenje parkova, fontana).

Tablica 23. Pregled revidiranih javnih poduzeća, s danim mišljenjima

4. REVIZIJA UČINKA

Shodno članu 14. Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH, Ured za reviziju ima pravo izvršiti pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti u pogledu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti sa kojim ta institucija koristi svoje resurse i o tome obavještava na način utvrđen u ovom Zakonu.

U provođenju revizije učinka primjenjuju se Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija. Revizija učinka treba da doprinese boljim javnim uslugama, kvalitetnijem trošenju javnog novca i većem stupnju transparentnosti i javne odgovornosti. Najčešće obuhvata višegodišnje razdoblje, te se ne vezuje za kalendarsku godinu.

U 2021. godini objavljeno je šest izvješća revizije učinka i jedan memorandum o odustajanju od glavne studije:

1. *Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19*
2. *Ustavljanje efikasnog sustava planiranja i donošenja strategija Federacije Bosne i Hercegovine*
3. *Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Transparentnost zapošljavanja u javnim poduzećima FBiH“*
4. *Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim poduzećima“*
5. *Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Efikasnost rada općinskih sudova“*
6. *Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Upravljanje programima sufinanciranja zapošljavanja“*
7. *Memorandum o odustajanju od glavne studije revizije učinka „Efektivnost mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“*

Prva dva izvješća odnose se na provedene revizije učinka u oblastima u kojima ranije nije vršena revizija, te su u ovim izvješćima, osim nalaza i zaključaka, dane i preporuke. Preostala četiri izvješća odnose se na praćenje realizacije preporuka iz ranije objavljenih izvješća revizije učinka, u kojima su predstavljeni nalazi i zaključci.

U 2021. godini objavljen je i **Memorandum o odustajanju od glavne studije revizije učinka „Efektivnost mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“**. On sadrži rezultate predstudijskog istraživanja i razloge zbog kojih je odlučeno da se odustane od glavne studije.

4.1 Izvješća o provedenim revizijama učinka

Provedene revizije učinka obuhvatile su 23 subjekta revizije, a dano je 19 preporuka upućenih na 20 subjekata.

R. B.	Revizija učinka	Subjekti revizije	Broj subjekata obuhvaćenih revizijom	Broj subjekata kojima su dane preporuke	Broj danih preporuka	Vremenski obuhvat revizije
1.	Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19	Vlada FBiH Federalno ministarstvo financija Porezna uprava FBiH Razvojna banka FBiH	4	1	10	Ožujak – prosinac 2020. godine
2.	Uspostavljanje efikasnog sustava planiranja i donošenja strategija Federacije Bosne i Hercegovine	Parlament FBiH Vlada FBiH Federalni zavod za programiranje razvoja 16 federalnih ministarstava	19	19	9	2008–2020.
UKUPNO			23	20	19	

Tablica 24. Podaci o provedenim revizijama učinka

4.1.1 Najvažniji nalazi i preporuke iz izvješća revizije učinka

Izvješće revizije učinka „Efikasnost planiranja i realizacije mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“

- U postupku izrade Nacrta zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica Federalno ministarstvo financija nije provelo detaljne analize koje bi poslužile kao temelj za dizajniranje mjera usmjerenih na potrebe privrednih subjekata, niti je detaljno i transparentno planiralo sredstva potrebna za realizaciju pojedinačnih mjera iz zakona. Nedovoljno su uvažavane primjedbe socioekonomskih aktera, odnosno drugih relevantnih institucija u postupku donošenja zakona.

Preporuka za Vladi FBiH: Ekonomске mjere pomoći privredi i potrebna sredstva za njihovu realizaciju planirati na temelju utvrđenih analiza stanja i provedenih konzultacija sa socioekonomskim akterima, kako bi se osiguralo da su mjere ciljane prema potrebama privrednih subjekata.

- Mjere iz Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica nisu imale konkretne, precizne i mjerljive ciljeve. Pored toga, nisu definirani ni indikatori učinka realizacije mjera iz Zakona kako bi se osigurale prepostavke za evaluaciju ostvarenih efekata i jasno utvrđivanje rezultata kako pojedinačnih mjera, tako i Zakona u cjelini.

Preporuka za Vladu FBiH: Definirati jasne i mjerljive ciljeve pojedinačnih mjera, rokove realizacije i indikatore učinka mjera.

- Za većinu mjera iz Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica nije precizno uređen način i dinamika njihove realizacije. Pored toga, za pojedine mjere nisu bile jasno definirane ni institucije odgovorne za realizaciju, a za većinu mjera nije predviđeno ni donošenje provedbenih akata kojima bi se detaljnije razradila njihova realizacija.

Preporuka za Vladu FBiH: Imenovati institucije odgovorne za realizaciju pojedinačnih mjera i precizno propisati njihove odgovornosti i obveze da redovito i blagovremeno prate i izvješćivanju o realizaciji svake pojedinačne mjere.

- Od planiranih cca 488 milijuna KM, za implementaciju Zakona sa 31. 12. 2020. godine utrošeno je nešto manje od cca 91 milijun KM. Niska realizacija planiranih sredstava ukazuje na neadekvatno planiranje finansijskih sredstava za realizaciju Zakona, ali i na činjenicu da se u tijeku realizacije nisu poduzimale aktivnosti kako bi se poboljšala dostupnost ovih sredstava najugroženijim privrednim subjektima i povećao obim realizacije mjera. Poslodavci iz najugroženijih grana privrede, poput ugostiteljstva, turizma i mali obrtnici, nisu u dovoljnoj mjeri imali koristi od realiziranih mjera.

Preporuka za Vladu FBiH: Na temelju informacija o realizaciji mjera pravovremeno prilagođavati mjere potrebama najugroženijih privrednih subjekata.

- Vlada FBiH nije uspostavila efikasan sustav praćenja realizacije Zakona kako bi se osigurale pravovremene i pouzdane informacije o dinamici realizacije, utrošku sredstava, korisnicima i ostvarenim rezultatima pojedinih mjera.

Preporuka za Vladu FBiH: Osigurati redovan monitoring realizacije mjera kako bi njihova provedba bila sukladna utvrđenoj dinamici i planiranim sredstvima.

- Uredba o načinu financiranja i upravljanja Garancijskim fondom nije donesena u propisanom roku, što je imalo za posljedicu da su aktivnosti odobravanja/izdavanja garancija otpočele tek krajem studenog 2020. godine.

Preporuka za Vladu FBiH: Blagovremeno donijeti provedbene akte potrebne za realizaciju mjera.

- Zaključno sa 31. 12. 2020. godine izdana je 21 garancija u ukupnom iznosu od cca 10 milijuna KM, čime je iskorišteno cca 10% od ukupnih sredstava osiguranih za Garancijski fond, odnosno cca 2% od predviđenog garantnog potencijala. Konstatirane su značajne razlike u broju i iznosu izdanih garancija po pojedinačnim kreditnogarantnim programima.

Preporuka za Vladu FBiH: Izvršiti analizu potreba privrednih subjekata i raspoloživih sredstava kako bi se osigurale pretpostavke za planiranje odgovarajućih kreditnogarantnih programa.

- Koristi od Garancijskog fonda skoro da nisu osigurane za tri kreditnogarantna programa koja se odnose na oblast poljoprivredne i prehrambene industrije, mikro, mala i srednja poduzeća, te obrtnike i subjekte ostalih samostalnih djelatnosti. Samo za tri privredna subjekta iz ovih kreditnogarantnih programa izdane su garancije.

Preporuka za Vladu FBiH: Preispitati uzroke niske iskoristenosti Garancijskog fonda u pojedinim kreditnogarantnim programima i osigurati učinkovitiju podršku za grane privrede koje su nedovoljno koristile ovaj fond.

Izvješće revizije učinka „Uspostavljanje efikasnog sustava planiranja i donošenja strategija Federacije Bosne i Hercegovine“

- Donošenjem Zakona o razvojnem planiranju i upravljanju razvojem u FBiH u 2017. godine oblast razvojnog planiranja prvi put je detaljnije propisana. Međutim, odgodom primjene uredbi koje su donesene temeljem ovog Zakona (Uredba o izradi strateških dokumenata u FBiH, Uredba o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvješćivanju u FBiH i Uredba o evaluaciji strateških dokumenata u FBiH), predmetna oblast ostala je neuređena.

Preporuka za Vladu FBiH: Osigurati primjenu Zakona o razvojnem planiranju i upravljanju razvojem u FBiH i podzakonskih akata donesenih na temelju ovog Zakona kako bi se uspostavio harmoniziran i efikasan sustav upravljanja strategijama Federacije BiH.

- Federalno ministarstvo financija nije izradilo podzakonski akt kojim je trebalo osigurati povezivanje strateškog planiranja s planiranjem proračuna.

Preporuka za Federalno ministarstvo financija: Izraditi propis o metodologiji za povezivanje razvojnog, finansijskog i investicijskog planiranja u Federaciji, shodno obvezama propisanim Zakonom o razvojnem planiranju i upravljanju razvojem u FBiH.

- Stručna podrška nadležnim federalnim ministarstvima u procesima planiranja i izrade strategija nije bila osigurana u prethodnim godinama. Vijeće Federacije uspostavljeno je samo formalno, te nikada nije počelo s radom, niti poduzimalo konkretnе aktivnosti propisane Zakonom. Također, Federalni zavod za programiranje razvoja do 2020. godine nije bio uključen u procese izrade sektorskih strategija FBiH.

Preporuka za Vladu FBiH: Uspostaviti rad Vijeća Federacije shodno obvezama propisanim Zakonom o razvojnem planiranju i upravljanju razvojem.

Preporuka za Vladu FBiH i Federalni zavod za programiranje razvoja: Osigurati institucionalnu podršku u izradi sektorskih strategija.

- Federalni zavod za programiranje razvoja nije uspostavio cjelovite i pouzdane evidencije o donesenim strateškim dokumentima i izvješćima o njihovoj

implementaciji.

Preporuka za Federalni zavod za programiranje razvoja: Uspostaviti i voditi pouzdane i cjelovite evidencije o strateškim dokumentima Federacije BiH i izvješćima o njihovoj implementaciji.

- Vlada FBiH, kao ni druge nadležne institucije, nema pouzdane podatke o tome koje sektorske strategije Federacije BiH su u promatranom razdoblju (2008–2020. godine) trebale biti izrađene, koje su donesene, a koje nedostaju. Uzrok za to je nedostatak strateškog okvira za planiranje i izradu strategija FBiH i činjenica da nije osigurano da se na odgovarajući način planira i prati donošenje strategija FBiH.

Preporuka za Vladu i federalna ministarstva: Utvrditi sektorske strateške dokumente koje je potrebno donijeti u narednom razdoblju, te pristupiti njihovoj koordiniranoj izradi.

Preporuka za Vladu FBiH: Uspostaviti nadzor nad planiranjem i izradom strategija FBiH.

- Neke od značajnih oblasti za razvoj FBiH, kao što su energetika, obrazovanje, turizam, mladi, već dugi niz godina nisu uređene strategijama. Pored toga, brojni su primjeri nedovršenih strateških dokumenata koji su godinama izrađivani i za koje su utrošena značajna sredstva, ali nikada nisu doneseni. Primjera radi, za strategiju iz oblasti razvoja turizma, čija je procedura izrade počela 2007. godine, te za strategiju iz oblasti podrške mladima, čija izrada je počela 2015, utrošena su sredstva u iznosu od 708.265 KM, a da nikada nisu donesene.

Preporuka za federalna ministarstva: Osigurati efikasnu izradu sektorskih strategija iz nadležnosti ministarstava i njihovo blagovremeno upućivanje u proceduru usvajanja.

4.2 Izvješća o praćenju realizacije preporuka revizije učinka

Praćenje realizacije preporuka revizije učinka predstavlja važan dio revizijskog postupka, predviđen Međunarodnim standardima VRI. Riječ je o periodičnoj aktivnosti koja se provodi s ciljem osiguranja povratnih informacija za Ured za reviziju, zakonodavnu i izvršnu vlast o mjerama poduzetim na temelju izvješća revizije učinka. U izvješćima o praćenju dani su nalazi i zaključci.

U okviru praćenja koja su provedena u 2021. godini analizirane su aktivnosti 55 subjekata revizije na realizaciji ukupno 35 danih preporuka.

R. B.	Izvješće o praćenju realizacije preporuka revizije učinka	Broj subjekata obuhvacenih praćenjem	Broj preporuka koje su bile predmet praćenja
1.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim poduzećima”	20	7

R. B.	Izvješće o praćenju realizacije preporuka revizije učinka	Broj subjekata obuhvaćenih praćenjem	Broj preporuka koje su bile predmet praćenja
2.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Transparentnost zapošljavanja u javnim poduzećima FBiH”	18	11
3.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Efikasnost rada općinskih sudova”	9	6
4.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Upravljanje programima sufinanciranja zapošljavanja”	8	11
	UKUPNO	55	35

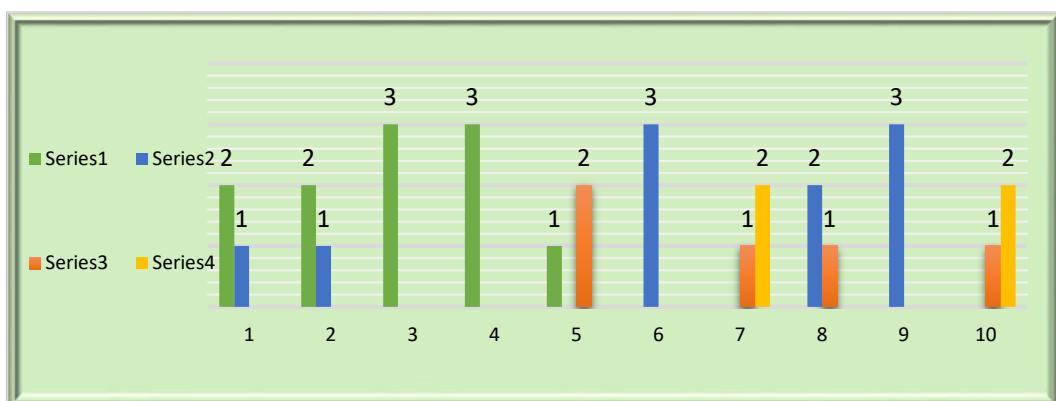
Tablica 25. Podaci o broju subjekata i preporuka obuhvaćenih izvješćima o praćenju

4.2.1 Realizacija preporuka i najvažniji nalazi iz izvješća o praćenju

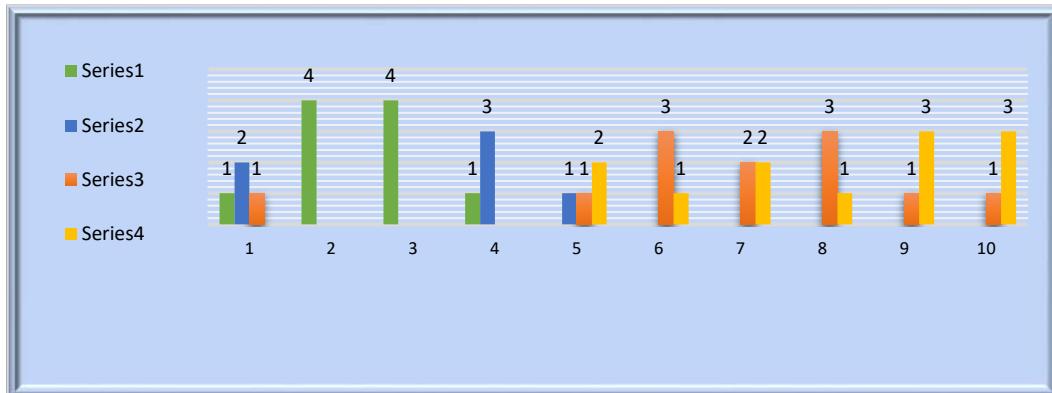
Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim poduzećima“

U Izvješću „Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim poduzećima“ dano je ukupno sedam preporuka, od čega su četiri upućene vodovodnim poduzećima, a tri osnivačima vodovodnih poduzeća (kanton/grad/općina).

Na temelju provedenog praćenja poduzetih aktivnosti na realizaciji preporuka utvrđeno je da nisu sve realizirane. Najveći broj subjekata poduzeo je djelomične ili početne aktivnosti na njihovoj realizaciji, dok su samo četiri subjekta realizirala sve preporuke, što je prezentirano u grafikonima:

Grafikon 3. Status realizacije preporuka danih osnivačima vodovodnih poduzeća

Grafikon 4. Status realizacije preporuka danih vodovodnim poduzećima

Analizom podataka o poduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka utvrđeno je:

- Od deset vodovodnih poduzeća iz uzorka četiri su osigurala precizno evidentiranje i praćenje gubitaka vode u vodovodnoj mreži.
- Većina vodovodnih poduzeća nije uspostavila metode aktivne kontrole gubitaka vode u mreži.
- Sedam poduzeća nije osiguralo redovito održavanje vodovodne infrastrukture i izdvajanje dovoljnih finansijskih sredstava za ove namjene.
- Šest vodovodnih poduzeća nema jasno definirane ciljeve niti planirane konkretnе mjere za smanjenje gubitaka vode u vodovodnoj mreži.
- Pojedini osnivači vodovodnih poduzeća i dalje nisu definirali obveze i odgovornosti s vodovodnim poduzećima u svrhu redovitog održavanja vodovodne mreže i smanjivanja gubitaka vode u mreži.
- Prioritetna kapitalna ulaganja u održavanje i rekonstrukciju vodovodne mreže u potpunosti ili djelomično utvrdilo je sedam osnivača vodovodnih poduzeća, dok tri nisu poduzimala dovoljne aktivnosti na realizaciji ove preporuke.

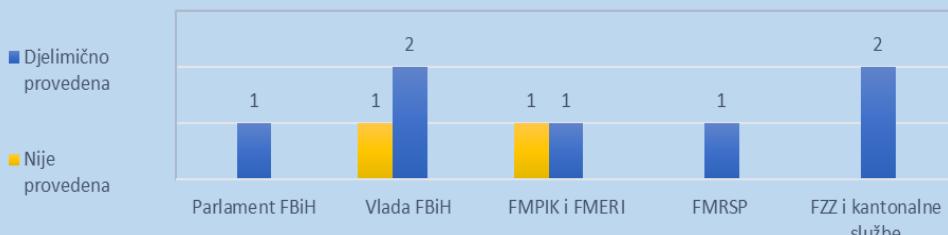
Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Transparentnost zapošljavanja u javnim poduzećima FBiH“

U Izvješću „Transparentnost zapošljavanja u javnim poduzećima FBiH“ dano je ukupno jedanaest preporuka. Preporuke su, osim javnim poduzećima, dane Parlamentu FBiH, Vladi FBiH, Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija, Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije, Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, Federalnom zavodu za zapošljavanje i kantonalnim službama za zapošljavanje.

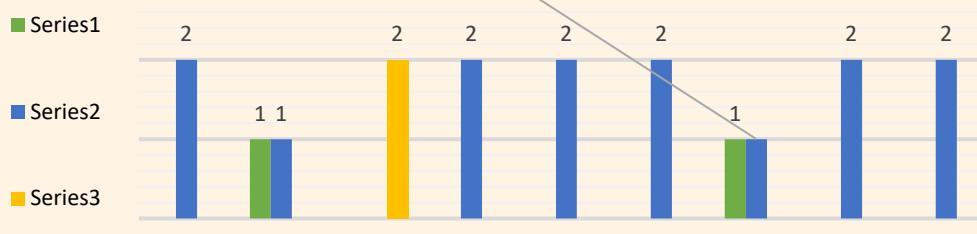
Provedeno praćenje pokazalo je da aktivnosti subjekata nisu bile dovoljne za potpunu realizaciju preporuka. Od njih ukupno 11, nijedna nije u potpunosti realizirana,

devet je većina subjekata djelomično realizirala, dok dvije preporuke nisu realizirane, što je prezentirano u grafikonima:

Grafikon 5. Status realizacije preporuka danih institucijama vlasti, ministarstvima, Zavodu i službama za zapošljavanje

Grafikon 6. Status realizacije preporuka danih javnim poduzećima

Analizom podataka o poduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka utvrđeno je:

- U promatranim godinama donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu, kojim je regulirano da se prijem u radni odnos vrši nakon provedene procedure obveznog javnog oglašavanja, između ostalog i u javnim poduzećima FBiH s većinskim državnim kapitalom. Međutim, Vlada FBiH je donijela Uredbu o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru FBiH kojom su propisane iznimke koje omogućavaju zapošljavanje i bez javnog oglašavanja.
- Gotovo sva poduzeća iz uzorka koristila su mogućnost zapošljavanja bez javnog oglašavanja, koju je omogućila donesena Uredba o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru FBiH. Naime, u razdoblju 2019–2020. godine u devet javnih poduzeća iz uzorka u radni odnos primljeno je ukupno 1.500 novih radnika, od toga 1.170 ili 78% putem konkursa/oglasa, dok je 330 ili 22% primljeno bez konkursa/oglasa. Prijem zaposlenika bez javnog oglašavanja

predviđen je i unutarnjim aktima poduzeća.

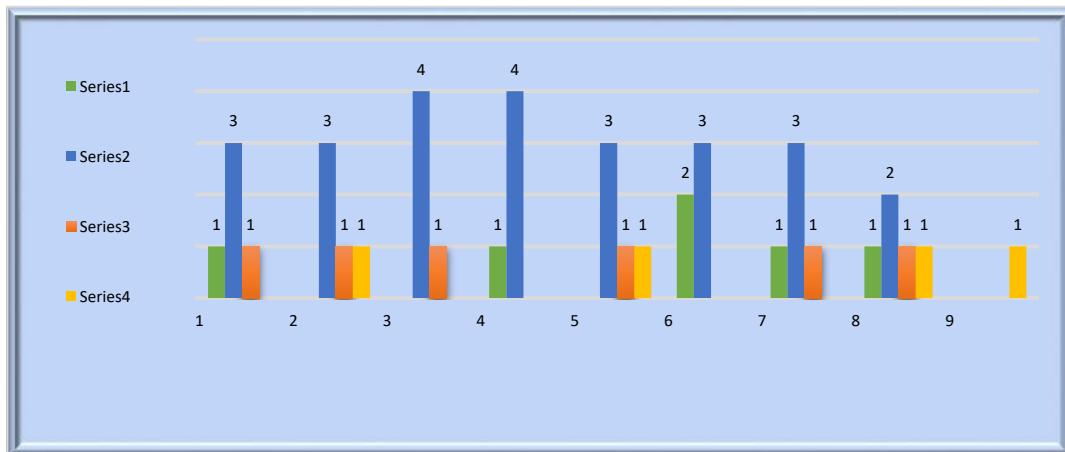
- Još uvijek nije na adekvatan način uređen nadzor nad zapošljavanjem u javnim poduzećima, iako je to bila obveza iz Akcijskog plana reformske agende (2015–2018). Pored toga, nisu detaljno uređeni ni svi principi obavljanja djelatnosti od javnog društvenog interesa koji su, shodno dopunama Zakona o javnim poduzećima u FBiH, trebali biti uređeni posebnom Uredbom.
- Nadležna federalna ministarstva nisu izradila procedure koje bi omogućile efikasno provođenje nadzora, praćenje rada i monitoring u javnim poduzećima iz njihovog resora. Također, u promatranim godinama nije vršena odgovarajuća kontrola načina i postupka zapošljavanja u javnim poduzećima.
- Nije okončana izrada i donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba kojim bi se osigurale prepostavke za adekvatno i proaktivno posredovanje u zapošljavanju.
- Kantonalne službe za zapošljavanje nisu završile usklađivanje i ažuriranje podataka o nezaposlenim osobama prema Pravilniku o evidencijama u oblasti zapošljavanja, kako bi uspostavile posebne evidencije o osobama koje aktivno traže posao. Još uvijek nisu stvorene prepostavke za objedinjavanje ovih podataka za područje FBiH.
- Još uvijek nije uspostavljena proaktivna suradnja između javnih službi za zapošljavanje i javnih poduzeća u svrhu pribavljanja i transparentnog objavljivanja informacija o potrebama poduzeća za radnicima, kako bi sve nezaposlene osobe imale jednak pristup informacijama o zapošljavanju u javnim poduzećima.

Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Efikasnost rada općinskih sudova“

U Izvješću „Efikasnost rada općinskih sudova“ dano je ukupno šest preporuka, od čega je pet upućeno općinskim sudovima, a jedna Federalnom ministarstvu pravde.

Praćenjem su obuhvaćene aktivnosti osam općinskih sudova koji su bili obuhvaćeni uzorkom revizije učinka provedene u 2018. godini. Također, ispitane su aktivnosti Federalnog ministarstva pravde na realizaciji preporuke koja mu je upućena.

U pogledu procjene realizacije preporuka danih općinskim sudovima utvrđeno je da od osam općinskih sudova obuhvaćenih uzorkom revizije niti jedan nije u potpunosti realizirao sve dane preporuke, dok je većina poduzela djelomične aktivnosti na njihovoj realizaciji. Kada je u pitanju preporuka koja je upućena Federalnom ministarstvu pravde, utvrđeno je da Ministarstvo nije poduzimalo aktivnosti na njenoj realizaciji, što je prezentirano u grafikonu:

Grafikon 7. Status realizacije preporuka danih općinskim sudovima i Federalnom ministarstvu pravde

Analizom podataka o poduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka utvrđeno je:

- Izostale su adekvatne i dovoljne aktivnosti na praćenju vremena koje osoblje suda efektivno utroši na rješavanje pojedinačnih predmeta kako bi se unaprijedila efikasnost u rješavanju predmeta.
- U većini sudova nisu doneseni unutarnji akti koji precizno propisuju način praćenja trajanja predmeta.
- Postojeći način praćenja rješavanja predmeta i aktivnosti na otklanjanju uzroka koji dovode do kašnjenja nisu bile dovoljne kako bi se osiguralo poštovanje rokova u rješavanju sudskih predmeta.
- Kod većine sudova obuhvaćenih praćenjem više od polovine predmeta i dalje se rješava s prekoračenjem optimalnog roka, a znatan je i udio predmeta koji su riješeni sa prekoračenjem predvidivih rokova. U pojedinim slučajevima udio predmeta s prekoračenjem optimalnog roka kretao se i do 96%.
- Iako je većina sudova poduzela aktivnosti na identifikaciji i analizi predmeta kod kojih postoji rizik od povrede prava na suđenje u razumnom roku, u pojedinim se i dalje ne provode te aktivnosti. Konstatirano je da određeni sudovi imaju znatan udio predmeta koji nisu riješeni u razdoblju dužem od pet godina od njihovog pokretanja.
- Federalno ministarstvo pravde nije uputilo inicijativu VSTV-u BiH da se izvrši detaljna analiza sudskih normi. Međutim, praćenjem je konstatirano da je, usprkos nedovoljno proaktivnom odnosu Ministarstva u pogledu poduzimanja mjera na unapređenju stanja u ovoj oblasti, VSTV BiH poduzeo aktivnosti na unapređenju pravilnika koji uređuju pitanje sudskih normi.

Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Upravljanje programima sufinanciranja zapošljavanja“

U Izvješću revizije učinka „Upravljanje programima sufinanciranja zapošljavanja“ dano je ukupno jedanaest preporuka. Za njihovu realizaciju bili su odgovorni Parlament FBiH, Vlada FBiH, Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe za zapošljavanje.

Poduzete aktivnosti nisu bile dovoljne kako bi se preporuke u potpunosti realizirale. Od njih 11, nijednu nisu u potpunosti realizirali svi subjekti koji su bili nadležni za realizaciju, niti je ijedan od subjekata realizirao sve preporuke koje su mu bile upućene, što je prezentirano u grafikonu.

Grafikon 8. Status realizacije preporuka danih institucijama vlasti, Federalnom zavodu za zapošljavanje i službama za zapošljavanje

Analizom podataka o poduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka utvrđeno je:

- Strategija zapošljavanja FBiH još uvijek nije donesena.
- Ministarstva rada i socijalne politike još uvijek nije izradilo i u proceduru usvajanja uputilo izmjene i dopune Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba koji, pored ostalog, treba i adekvatnije urediti obvezu vođenja evidencija o nezaposlenim osobama.
- Utvrđeno je da Federalni zavod za zapošljavanje i većina kantonalnih službi još uvijek nisu uspostavili pouzdane i sveobuhvatne evidencije o nezaposlenim osobama. Većina službi još nije završila aktivnosti na usklađivanju i ažuriranju podataka o nezaposlenim osobama, sukladno Pravilniku o evidencijama u oblasti zapošljavanja.

- Nisu osigurani transparentni podaci o planiranju programa sufinanciranja zapošljavanja jer je Federalni zavod za zapošljavanje i dalje sredstva planirao u ukupnom iznosu za sve programe zapošljavanja i samozapošljavanja.
- Prilikom planiranja programa sufinanciranja zapošljavanja i dalje nije precizno definirano razdoblje početka i završetka realizacije programa zapošljavanja, što uzrokuje realizaciju programa kroz više godina i započinjanje realizacije novih, iako programi iz prethodnih godina još uvijek nisu okončani.
- Konstatirana je nedovoljna efikasnost u realizaciji programa sufinanciranja zapošljavanja iz razdoblja 2019–2021. godine s obzirom na to da je od planiranih cca 125,7 milijuna KM utrošeno cca 57,2 milijuna KM, što predstavlja cca 46% planiranih sredstava.
- Federalni zavod za zapošljavanje nije poduzeo aktivnosti kako bi se vršio kvalitativni odabir poslodavaca pri realizaciji programa i prednost dala onim poslodavcima koji su spremni dugoročnije zaposliti nezaposlenu osobu. Također, nije utvrđena obveza poslodavcima da određeno razdoblje, nakon isteka ugovora o sufinanciranju, zadrže u radnom odnosu sufinanciranu osobu.

4.3 Memorandum o odustajanju od glavne studije revizije učinka „Efektivnost mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“

Provedeno je predstudijsko istraživanje o temi „Efektivnost mjera za ublažavanje ekonomskih posljedica pandemije COVID-19“. Cilj je bio utvrditi revizijski problem i procijeniti mogućnost provođenja glavne studije. Međutim, uslijed nametnutih ograničenja za obavljanje revizije, Ured nije bio u mogućnosti provesti glavnu studiju, zbog čega je donesena odluka o sačinjavanju Memoranduma o odustajanju od nje.

Na temelju predstudijskog istraživanja utvrđeno je postojanje revizijskog problema: nije se moglo potvrditi da su ostvareni ciljevi mjera, niti da je s utrošenim sredstvima ispunjen princip „vrijednost za novac“.

Rezultati analiza ukazuju na to da se kretanje broja zaposlenih ne može dovesti u vezu sa subvencijama odobrenim na temelju Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica. U travnju 2020. godine, kada je odobren najveći broj subvencija, evidentirano je i najveće smanjenje broja zaposlenih, dok je u svibnju i lipnju 2020. godine, kada se broj odobrenih subvencija značajno smanjuje, evidentirano povećanje broja zaposlenih. U pogledu realizacije finansijske pomoći na temelju Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, utvrđeno je da je krajem 2020. godine broj zaposlenih kod korisnika ove pomoći iz uzorka obuhvaćenog istraživanjem još uvijek bio znatno manji u odnosu na početak pandemije.

U tijeku predstudijskog istraživanja identificirana su ograničenja za adekvatnu ocjenu efekata realiziranih mjeru. Konstatiran je nedostatak konkretnih i mjerljivih ciljeva, indikatora učinka i očekivanih rezultata, što onemogućava da se na adekvatan način utvrdi u kojoj mjeri su ciljevi ostvareni.

Utvrđen je i nedostatak sveobuhvatnih i pouzdanih informacija o broju privrednih subjekata i broju zaposlenih u pojedinačnim sektorima privrede koji su bili obuhvaćeni finansijskom pomoći, kao i informacija o utjecaju finansijske pomoći na likvidnost i konkurentnost korisnika pomoći. Pored toga, provođenje revizije ograničeno je jer Finansijsko-informatička agencija nije dostavila Uredu za reviziju finansijska izvješća korisnika finansijske pomoći, koja su pohranjena u Registru finansijskih izvješća pravnih osoba u FBiH.

Usljed nametnutih ograničenja za obavljanje revizije, Ured nije bio u mogućnosti provesti glavnu studiju, zbog čega je donesena odluka o sačinjavanju Memoranduma o odustajanju od nje.

5. Izvješće o finansijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2020. godinu

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOJ REVIZIJI

IZVJEŠĆA O IZVRŠENJU PRORAČUNA FEDERACIJE BIH

2020.

Broj: 01-02-06-11-1-1750-3/21

Sarajevo, srpanj 2021

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA.....	135
1.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA	135
2.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	137
II.	REZIME DANIH PREPORUKA.....	140
III.	KRITERIJI ZA FINANCIJSKU REVIZIJU	143
IV.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI.....	144
1.	UVOD.....	144
2.	PREDMET, CILJ I OBUDAM REVIZIJE	145
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	145
4.	SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	148
5.	PLANIRANJE I DONOŠENJE PRORAČUNA	156
6.	FINANCIJSKA IZVJEŠĆA.....	163
6.1	IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA FBiH U RAZDOBLJU OD 1. 1. DO 31. 12. 2020. GODINE	163
6.2	GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA.....	165
6.2.1	Prihodi, primici i financiranje.....	165
6.2.2	Rashodi, izdaci i financiranje	169
6.2.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih.....	170
6.2.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	171
6.2.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	174
6.2.2.4	Kapitalni transferi	187
6.2.2.5	Interventna sredstva	191
6.2.2.6	Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvješćivanje i praćenje efikasnosti uloženih sredstava	192
6.2.2.7	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	194
6.2.2.8	Izdaci za finansijsku imovinu	194
6.2.2.9	Izdaci za otplatu dugova.....	195
6.2.3	Tekuća pričuva	195
6.2.4	Finansijski rezultat	196
6.3	BILANCA STANJA	198
6.3.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	198
6.3.2	Stalna sredstva.....	202
6.3.3	Dugoročni plasmani	203
6.3.4	Kratkoročne obveze i razgraničenja.....	205
6.3.5	Dugoročne obveze i razgraničenja.....	206
6.3.6	Izvori sredstava	212
7.	IZVANBILANČNA EVIDENCIJA	212

8. AKTIVNOSTI VLADE FBIH I NADLEŽNIH ORGANA U VEZI S INSTITUCIJAMA KOJE SU UGAŠENE I SUKLADNO ZAKONSKIM PROPISIMA OSNOVANE NA DRŽAVNOJ RAZINI	213
9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA.....	216
V. PRILOG: KONSOLIDIRANA GODIŠNJA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA, PREGLED REALIZIRANIH TEKUĆIH TRANSFERA I PREGLED PROJEKATA ZA KOJE NISU POVUČENA KREDITNA SREDSTVA, A ZA KOJE JE UGOVORENA I PLAĆA SE TAKSA NA NEPOVUČENA SREDSTVA	221
Konsolidirano godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2020. godinu	223
Konsolidirana bilanca stanja na 31. 12. 2020. godine.....	228
Konsolidirano izvješće o novčanim tijekovima za razdoblje izvješćivanja od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine.....	230
PREGLED REALIZIRANIH TEKUĆIH TRANSFERA REVIDIRANIH PRORAČUNSKIH KORISNIKA U 2020. GODINI.....	231
PREGLED PROJEKATA ZA KOJE NISU POVUČENA KREDITNA SREDSTVA, A ZA KOJE JE UGOVORENA I PLAĆA SE TAKSA NA NEPOVUČENA SREDSTVA.....	233

I. IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Izvješće neovisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvaća reviziju konsolidiranih finansijskih izvješća i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju **Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu** koje obuhvaća konsolidirana izvješća: Bilancu stanja na 31. 12. 2020. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvješće o novčanim tijekovima, Izvješće o kapitalnim izdacima i financiranju, Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za godinu koja se završava na taj dan i Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH u razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine.

Prema našem mišljenju, konsolidirana finansijska izvješća istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Proračuna FBiH na 31. 12. 2020. godine, novčane tijekove i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje

Reviziju smo obavili sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju konsolidiranih finansijskih izvješća*.

Neovisni smo od Vlade FBiH i Federalnog ministarstva financija sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pozornost na sljedeće pitanje:

- Nisu provedeni zakonski propisi vezani za rješavanje imovine, potraživanja i obveza Federalnog ministarstva obrane, Vojske FBiH, Carinske uprave FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, koje su ugašene, a čija je imovina prešla na državnu razinu. Vlada FBiH i nadležne institucije nisu poduzimale aktivnosti u vezi s okončanjem raspolaganja svim pravima i obvezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom ovih institucija, u cilju zaštite i namjenskog korištenja imovine. Na datum bilance u Glavnoj knjizi Riznice iskazana su stalna sredstva u iznosu od 28.367.736 KM, potraživanja i plasmani od 16.263.774 KM, te obveze i razgraničenja u iznosu od 79.787.306 KM. Navedeno nije sukladno Zakonu o obrani BiH i Zakonu o prestanku važenja Zakona o obrani FBiH (točka 8. Izvješća).

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva za finansijska izvješća

Vlada FBiH i Federalno ministarstvo financija odgovorni su za izradu i fer prezentaciju Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu, sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja koji je definiran Zakonom o proračunima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijska izvješća kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječe na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvješća.

Kao dio revizije, sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvješća, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje unutarnjih kontrola;
- stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola proračunskih korisnika na razini FBiH;
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;

- ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijska izvješća transakcije i događaje na kojima su zasnovana na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u unutarnjim kontrolama, koji su otkriveni tijekom revizije.

2. IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskog Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Temelj za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvješću:

1. Planiranje i donošenje Proračuna FBiH za 2020. godinu i Izmjena i dopuna Proračuna FBiH za 2020. godinu nije u cijelosti vršeno sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, budući da su planirani prihodi realizirani manje za 422.632.552 KM, a rashodi za 778.725.361 KM. Nisu planirana sredstva za izmirenje dospjelih obveza temeljem pravomoćnih presuda i sudskih rješenja o izvršenju iz prethodnih razdoblja, u iznosu od 42.505.544 KM (točke 5. i 6.2.4 Izvješća).
2. Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH nije sačinjeno shodno Zakonu o proračunima u FBiH, budući da nije usklađeno sa sadržajem i klasifikacijama računa proračuna, te ne sadrži sve informacije i podatke propisane ovim Zakonom. Nisu dana objašnjenja većih odstupanja, niti su u Izvješću prezentirane sveobuhvatne informacije o planiranim i realiziranim mjerama za ublažavanje posljedica izazvanih pandemijom COVID-19 (točka 6.1 Izvješća).
3. Planiranje i realizacija dijela sredstava tekućih i kapitalnih transfera nije izvršena sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju Proračuna FBiH za 2020. godinu. Rasподjela jednog dijela transfera nije izvršena s jasno utvrđenom svrhom dodjele, mjerljivim kriterijima, transparentno, a s korisnicima nisu zaključeni ugovori kojima bi se regulirala međusobna prava i obveze. Vlada FBiH je, na prijedlog proračunskih korisnika, u 2020. godini, kao i prethodnih godina, usvajala Programe utroška sredstava

tekućih i kapitalnih transfera, a da prethodno proračunski korisnici nisu poduzeli adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora, izvješćivanja i praćenja efikasnosti uloženih sredstava. Navedeno ukazuje na to da nije osigurano efikasno upravljanje proračunskim sredstvima (točke 6.2.2.3.1, 6.2.2.4.1 i 6.2.2.6).

4. Vlada Federacije BiH nije obavijestila Ured za reviziju institucija u FBiH o poduzetim radnjama u cilju prevladavanja nepravilnosti identificiranih u revizorskem izvješću za 2019. godinu, sukladno članku 16. Zakona o reviziji institucija u FBiH (točka 3. Izvješća).

Reviziju usklađenosti izvršili smo sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-ju 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo od Vlade FBiH i Federalnog ministarstva financija sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pozornost na sljedeća pitanja:

- Prema **Uredbi o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima gospodarstva FBiH u okolnostima pandemije COVID-19**, jedan od općih i posebnih ciljeva dodjele finansijske potpore ugroženim sektorima bio je očuvanje radnih mesta. Kriterij za dodjelu bio je i broj zaposlenih na 30. 9. 2020. godine, a jedan od općih uvjeta za prihvatljivost korisnika bio je pad oporezivog prometa od najmanje 40% u razdoblju od 1. 4. do 30. 9. 2020. godine u odnosu na oporezivi promet ostvaren u istom razdoblju u 2019. godini ili da je izvoznik u prethodnoj godini ostvario izvoz preko 30% od ukupnog prihoda u toj godini. Uredbom je dana prednost padu oporezivog prometa i ostvarenom izvozu u odnosu na broj zaposlenih, budući da je udio tih kriterija u raspodjeli sredstava 60%, dok je udio kriterija *broj zaposlenih* 40%, čime je omogućeno da se značajna sredstva dodijele i korisnicima s jednim zaposlenikom. Navedeno ne doprinosi ostvarenju općeg i posebnog cilja definiranog Uredbom, koji se prvenstveno odnosi na očuvanje radnih mesta.

Prilikom donošenja Uredbe nije se vodilo računa o smanjenju zaposlenih koje je nastupilo znatno prije 30. 9. 2020. godine, odnosno od proglašenja stanja nesreće, niti o razlozima koji su doveli do toga, kao ni o pomoći svim djelatnostima kojima je, naredbama Kriznog stožera FBiH, bilo ograničeno ili zabranjeno djelovanje. Konstatirano je da je od proglašenja stanja nesreće do 30. 9. 2020. godine došlo do značajnog smanjenja broja zaposlenih kod većeg broja korisnika kojima su sredstva odobrena. Jedna od namjena finansijske potpore jeste i financiranje troškova poslovanja, koji se ne mogu dovesti u

izravnu vezu s očuvanjem radnih mjesta. Osim toga, mogućnost dodjele sredstava imali su i korisnici koji su do 1. 8. 2020. godine isplatili dividendu/dobit. Ovako utvrđeni opći uvjeti za dodjelu finansijske potpore i kriteriji nisu u potpunosti osigurali da se finansijska pomoć usmjeri na subjekte koji su bili najviše pogodjeni nastalom krizom (točka 6.2.2.3.2 Izvješća).

- U Glavnoj knjizi Riznice iskazan je dio nekretnina za koje nije prezentirana vjerodostojna dokumentacija o posjedu i vlasništvu, zbog čega vrijednost stalnih sredstava nije realno iskazana u Glavnoj knjizi Riznice i finansijskim izvješćima (točka 6.3.2 Izvješća).
- Taksa na nepovučena sredstva u 2020. godini plaćena je u iznosu od 3.158.099 KM, a ukupan iznos nepovučenih kreditnih sredstava, za koje je ugovorenika plaća se taksa, zaključno s 31. 12. 2020. godine bio je 660.602.355 KM (točka 6.3.5 Izvješća).

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih Izvješća, Vlada FBiH i rukovodstvo Federalnog ministarstva financija odgovorni su osigurati da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu sukladne propisima kojima su regulirane i potvrditi da se tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrshishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Vlade FBiH i Federalnog ministarstva financija, prema definiranim kriterijima, sukladno zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 28. srpnja 2021. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobaric
Dragan Kolobaric

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

II. REZIME DANIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKE	BROJ POGLAVLJA
1.	Potrebno je da Ministarstvo financija s Vladom FBiH poduzme aktivnosti, prema nadležnostima, na uspostavi unutarnje revizije i sustava finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru na svim razinama vlasti u FBiH, sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima.	točka 4.
2.	Ministarstvo financija treba poduzeti aktivnosti prema proračunskim korisnicima da se, sukladno njihovom pravnom statusu, izvrši usklađivanje registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH.	točka 4.
3.	Potrebno je da Ministarstvo financija Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu utvrdi poslove vezane za Izjavu o fiskalnoj odgovornosti, te donese unutarnji akt koji će detaljnije propisati način i korake u postupku provjere sadržaja Izjave, sukladno Pravilniku o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.	točka 4.
4.	Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija, u okviru nadležnosti, poduzmu aktivnosti kako bi se planiranje Proračuna FBiH vršilo prema zakonskim i drugim propisima.	točka 5.
5.	Ministarstvo financija treba poduzeti aktivnosti na izmjeni i dopuni Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH, u dijelu koji se odnosi na jasnije definiranje obveze sačinjavanja i podnošenja konsolidiranih godišnjih računovodstvenih izvješća.	točka 6.1.
6.	Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH sačinjavati sukladno odredbama članka 97. Zakona o proračunima u FBiH.	točka 6.1.
7.	Planiranje prihoda i primitaka Proračuna FBiH vršiti temeljem realnih ulaznih podataka, dosljedno primjenjujući Zakon o proračunima u FBiH.	točka 6.2.1
8.	Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija poduzmu aktivnosti na tome da proračunski korisnici, koji u okviru svoje nadležnosti ostvaruju javne prihode, sukladno Zakonu	točka 6.2.1

o proračunima u FBiH planiraju, prate i poduzimaju mjere, u cilju blagovremene naplate javnih prihoda.

9.	Vlada FBiH treba preispitati propise vezane za ostvarivanje prava naknade članovima Vlade FBiH, njihovim savjetnicima i izabranim dužnosnicima, koje nemaju karakter plaća, u dijelu ostvarivanja prava na naknade za prijevoz korisnicima odvojenog života.	točka 6.2.2.1
10.	Potrebno je da Vlada FBiH preispita Uredbu o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela utemeljenih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe, u dijelu formiranja i plaćanja povjerenstava čiji su članovi zaposlenici proračunskih korisnika.	točka 6.2.2.2
11.	Ministarstvo financija treba preispitati dani stav koji se odnosi na pitanje izračuna poreza i doprinosa na naknadu za rad članova povjerenstava zaposlenika institucija.	točka 6.2.2.2
12.	Vlada FBiH treba preispitati Zaključak o pravu uporabe službenih telefona u dijelu limitiranja potrošnje za ministre.	točka 6.2.2.2
13.	Vlada FBiH treba preispitati opravdanost planiranja interventnih sredstava kod usvajanja programa utroška sredstava transfera, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju proračuna FBiH za godinu za koju se planira realizacija transfera.	točka 6.2.2.5
14.	Shodno nadležnostima, potrebno je da Vlada FBiH, u suradnji s resornim ministarstvima, poduzme aktivnosti na prijedlogu izmjena i dopuna zakonskih propisa kojima se regulira financiranje pojedinih oblasti u zdravstvu, poljoprivredi i šumarstvu iz proračunskih sredstava.	točka 6.2.2.6
15.	Vlada FBiH treba poduzeti aktivnosti prema proračunskim korisnicima putem kojih se dodjeljuju sredstva transfera na temelju programa utroška sredstava koje donosi Vlada FBiH, kako bi se na odgovarajući način vršilo izvješćivanje i nadzor nad namjenskim utroškom dodijeljenih sredstava krajnjim korisnicima.	točka 6.2.2.6
16.	Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija poduzmu mјere vezano za ocjenu opravdanosti financiranja transfera koji nemaju zakonsku utemeljenost.	točka 6.2.2.6
17.	Ministarstvo financija treba podnijeti Izvješće o namjenskom utrošku sredstava Vladi FBiH, sukladno točki V. Odluke o prenamjeni i prijenosu sredstava s posebnih namjenskih transakcijskih računa od 9. 7. 2020. godine.	točka 6.3.1

18.	Potrebno je da Ministarstvo financija s nadležnim institucijama poduzme sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.	točka 6.3.1
19.	Osigurati vjerodostojnu knjigovodstvenu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu nekretnina evidentiranih u Glavnoj knjizi Riznice, za koje ona nije osigurana.	točka 6.3.2
20.	Izvršiti uvid u dokumentaciju vezanu za evidentiranje dugoročnih plasmana u Glavnoj knjizi Riznice temeljem Protuvrijednosnog fonda – Japan, Japanskog granta i Malezijskog granta u Privrednu banku d.d. Sarajevo i, prema konstatiranom, poduzeti odgovarajuće aktivnosti.	točka 6.3.3
21.	Izvršiti usuglašavanje stanja na kontima finansijskih i obračunskih odnosa s drugim povezanim jedinicama u Glavnoj knjizi Riznice, a evidentiranje na kontima vršiti sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.	točka 6.3.4
22.	U Glavnoj knjizi Riznice, na odgovarajućim bilančnim pozicijama, izvršiti evidentiranje isplaćenih sredstava za potraživanja po kreditu Vlade Kraljevine Španjolske, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.	točka 6.3.5
23.	Ministarstvo financija treba poduzeti aktivnosti kako bi se obveze po kreditu JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar tretirale sukladno zaključenom supsidijarnom kreditnom ugovoru i evidentirati potraživanja od krajnjeg korisnika sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu i Naputku o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Riznice.	točka 6.3.5
24.	Utvrđiti točan iznos duga, zaduženja i ostalih obveza, kao i potraživanja Federalnog ministarstva obrane, Vojske Federacije BiH, Obavještajno-sigurnosne službe FBiH i Carinske uprave FBiH.	točka 8.
25.	Vlada FBiH i nadležne institucije trebaju poduzeti aktivnosti kako bi se riješilo pitanje raspolaganja pravima i obvezama na imovini institucija koje su ugašene, a čije su nadležnosti prenesene s entitetske na državnu razinu.	točka 8.

III. KRITERIJI ZA FINANCIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju konsolidiranih finansijskih izvješća, Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH u razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. konsolidirana finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, sukladni odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunima u FBiH;
  - Uredba o računovodstvu proračuna u FBiH;
  - Pravilnik o knjigovodstvu proračuna u FBiH;
  - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o izvršavanju Proračuna FBiH za 2020. godinu;
- Proračun FBiH za 2020. godinu;
- Zakon o riznici u FBiH;
- Zakon o državnoj službi u FBiH;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o reviziji institucija u FBiH;
- Zakon o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica;
- Uredba o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima gospodarstva FBiH u okolnostima pandemije COVID-19;

kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. UVOD

Ured za reviziju institucija u FBiH (u dalnjem tekstu: Ured za reviziju), sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH¹ i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), izvršio je reviziju Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu.

Federalno ministarstvo financija (u dalnjem tekstu: Ministarstvo financija²) upravlja Proračunom FBiH i opslužuje ga u dijelu izrade, izvršenja i nadzora nad korištenjem proračunskih sredstava, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH³ i Zakonu o riznici u FBiH.⁴ Vlada FBiH, sukladno navedenim zakonima, donosi smjernice ekonomске i fiskalne politike za razdoblje od tri godine. Na prijedlog Ministarstva financija, premijer Vlade FBiH Prijedlog proračuna podnosi Parlamentu FBiH. Proračunski korisnici su odgovorni za naplatu i ubiranje prihoda iz svoje nadležnosti, kao i za korištenje proračunskih sredstava za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Proračuna FBiH. Proračunski korisnici koriste sredstva sukladno godišnjem finansijskom planu, a prema dinamici utvrđenoj tromjesečnim i mjesecnim planovima koje odobrava ministrica financija, shodno raspoloživim sredstvima.

Ukupno ostvareni prihodi, primici i financiranje u 2020. godini, kojima su financirane 62 institucije, iznosili su 4.737.298.127 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 2.472.300.210 KM. Rashodi, izdaci i otplate duga iskazani su u iznosu od 4.730.205.318 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 2.535.638.156 KM. Višak prihoda nad rashodima iskazan je u iznosu od 7.092.808 KM.

Ured za reviziju planirao je reviziju 26 proračunskih korisnika, kojima je odobren proračun u ukupnom iznosu od 5.351.769.199 KM, što je 97,1% od ukupno planiranih sredstava Izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2020. godinu (5.508.930.679 KM). Ukupno iskazani rashodi i izdaci za ovih 26 korisnika iznose 4.570.849.508 KM ili 96,6% ukupno realiziranih rashoda i izdataka u 2020. godini. Prema Zakonu o reviziji institucija u FBiH, do okončanja ove revizije izvršena je obvezna revizija 19 proračunskih korisnika, a za sedam proračunskih korisnika revizija je u tijeku i provodi se sukladno Planu revizija za 2020./2021. godinu.

U pojedinačnim izvješćima o finansijskoj reviziji proračunskih korisnika za 2020. godinu (revizija je okončana do sačinjavanja ovog Izvješća) dana su mišljenja o reviziji finansijskih izvješća i reviziji usklađenosti aktivnosti finansijskih transakcija i informacija sa zakonskim i drugim propisima i objavljene su informacije o uočenim nepravilnostima u poslovanju federalnih institucija. Također, dane su preporuke za koje su nadležni i odgovorni rukovoditelji proračunskih korisnika, te trebaju poduzeti odgovarajuće

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 22/06

² Za ostala federalna ministarstva u nastavku teksta koristit će se samo naziv Ministarstvo, bez riječi Federalno.

³ „Sl. novine FBiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16, 3/20

aktivnosti na realizaciji tih preporuka. Određeni broj konstatiranih propusta i nepravilnosti koje se odnose na finansijsku reviziju revidiranih proračunskih korisnika sustavnog je karaktera i za njihovo rješavanje potrebna je aktivnost većeg broja proračunskih korisnika.

Konačna izvješća revidiranih proračunskih korisnika dostavljena su: predsjedniku FBiH, premijeru Vlade FBiH, predsjedavajućim Doma naroda i Predstavničkog doma Parlamenta FBiH i Ministarstvu financija. Nakon dostavljanja konačnih izvješća Parlamentu FBiH, objavljena su na internet-stranici Ureda za reviziju: www.vrifbih.ba.

2. PREDMET, CILJ I OBUDJAM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidirana finansijska izvješća za 2020. godinu, Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH u razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvješćima s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijska izvješća pouzdana i odražavaju li bilance u potpunosti rezultate izvršenja Proračuna FBiH. Revizijom će se procijeniti primjenjuju li rukovodstva institucija zakone i propise i koriste li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkcija unutarnje revizije.

Revizija je obavljena sukladno unutarnjim planskim dokumentima, s prekidima u razdoblju od studenoga 2020. do lipnja 2021. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju izvršio je finansijsku reviziju Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2019. godinu i dao preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. U Izvješću o finansijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2019. godinu dano je mišljenje s rezervom o finansijskim izvješćima i izvješću o usklađenosti.

Vlada FBiH nije postupila sukladno članku 16., točka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestila Ured za reviziju o poduzetim mjerama i aktivnostima na realizaciji danih preporuka u cilju otklanjanja nepravilnosti identificiranih u Izvješću o finansijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2019. godinu.

Revizijom Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu i uvidom u poduzete aktivnosti, te analizom realizacije danih preporuka, konstatirano je da nisu poduzete odgovarajuće mjere na provedbi danih preporuka, te je utvrđeno sljedeće:

Realizirane preporuke

- 1) Strategijom reforme upravljanja javnim financijama u FBiH 2021. – 2025. aktivnost uvođenja Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor

je nastavljena, budući da je planirano uvođenje MRS-a JS putem sedam faza (rok za posljednju fazu je 2025. godina).

- 2) Rashodi i izdaci priznaju se na temelju nastanka poslovnog događaja (obveze), u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno o plaćanju, sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH.

Nerealizirane preporuke

- 1) Potrebno je da Ministarstvo financija s Vladom FBiH poduzme aktivnosti, prema nadležnostima, na uspostavi unutarnje revizije i sustava finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru na svim razinama vlasti u FBiH, sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima.
- 2) Potrebno je da Ministarstvo financija, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Pravilniku o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH, uspostavi Registar proračunskih korisnika proračuna u FBiH.
- 3) Potrebno je da Ministarstvo financija Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu utvrdi poslove vezane za Izjavu o fiskalnoj odgovornosti, te doneše unutarnji akt koji će detaljnije propisati način i korake u postupku provjere sadržaja Izjave, sukladno Pravilniku o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.
- 4) Antikorupcijski tim treba sačiniti izvješće o realizaciji strateških ciljeva, utvrđenih Strategijom za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. godine i Akcijskim planom za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. godine i dostaviti ga Vladi FBiH na usvajanje.
- 5) Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija, u okviru nadležnosti, poduzmu aktivnosti kako bi se planiranje i donošenje Proračuna FBiH prema zakonskim i drugim propisima.
- 6) Dospjele obveze po sudskim presudama i izvršnim sudskim rješenjima planirati i evidentirati na pripadajućim pozicijama, sukladno načelu modificiranog nastanka poslovnog događaja, odnosno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH i članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH.
- 7) Potrebno je da Ministarstvo financija poduzme aktivnosti na izmjeni i dopuni Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH, u dijelu koji se odnosi na jasnije definiranje obveze sačinjavanja i podnošenja konsolidiranih godišnjih računovodstvenih izvješća na razini FBiH.
- 8) Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH sačinjavati sukladno odredbama članka 97. Zakona o proračunima u FBiH.
- 9) Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija poduzmu aktivnosti na tome da proračunski korisnici, koji u okviru svoje nadležnosti ostvaruju javne prihode, sukladno zakonskim propisima planiraju, prate i poduzimaju mjere u cilju blagovremene naplate javnih prihoda.
- 10) Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija planiranje prihoda i primitaka Proračuna FBiH vrše temeljem realnih ulaznih podataka, dosljedno primjenjujući

Zakon o proračunima u FBiH.

- 11) Potrebno je da Vlada FBiH preispita propise vezane za ostvarivanje prava naknade članovima Vlade FBiH, njihovim savjetnicima i izabranim dužnosnicima, koje nemaju karakter plaća, u dijelu ostvarivanja prava na naknade za prijevoz korisnicima odvojenog života.
- 12) Potrebno je da Vlada FBiH preispita Uredbu o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela utemeljenih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe, u dijelu definiranja formiranja i plaćanja povjerenstava čiji su članovi zaposlenici proračunskih korisnika.
- 13) Potrebno je da Ministarstvo finančija preispita dani stav koji se odnosi na pitanje izračuna poreza i doprinosa na naknadu za rad članova povjerenstava zaposlenika institucija.
- 14) Potrebno je da Vlada FBiH preispita Zaključak o pravu uporabe službenih telefona u dijelu limitiranja potrošnje za ministre.
- 15) Potrebno je da Vlada FBiH preispita opravdanost planiranja interventnih sredstava kod usvajanja programa utroška sredstava transfera, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju proračuna za godinu za koju se planira realizacija transfera.
- 16) Potrebno je da Vlada FBiH izvrši analizu dodijeljenih sredstava i nadzora nad namjenskim utroškom sredstava te, sukladno analizi, poduzme odgovarajuće aktivnosti u dijelu dalnjeg planiranja sredstava na poziciji transfera na razdjelima korisnika koji ne vrše adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom.
- 17) Shodno nadležnostima, potrebno je da Vlada FBiH, u suradnji s resornim ministarstvima, poduzme aktivnosti na prijedlogu izmjena i dopuna zakonskih propisa koji reguliraju financiranje pojedinih oblasti u zdravstvu, poljoprivredi, potpore javnim poduzećima i braniteljsko-invalidskoj zaštiti.
- 18) Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finančija poduzmu mjere vezano za ocjenu opravdanosti financiranja transfera koji nemaju zakonsku utemeljenost.
- 19) Potrebno je da Ministarstvo finančija s nadležnim institucijama poduzme sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja, sukladno članku 46. Zakona o proračunima u FBiH.
- 20) Osigurati vjerodostojnu knjigovodstvenu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu nekretnina, koja bi bila temelj za knjigovodstveno evidentiranje u Glavnoj knjizi Riznice.
- 21) Izvršiti usuglašavanje stanja na kontima finansijskih i obračunskih odnosa s drugim povezanim jedinicama, te evidentiranje na kontima vršiti sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.
- 22) Potrebno je da Ministarstvo finančija poduzme aktivnosti kako bi se obvezе po kreditu JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar tretirale sukladno zaključenom supsidijarnom kreditnom ugovoru i evidentirala potraživanja od krajnjeg korisnika sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu i Naputku o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi riznice.

- 23) Potrebno je da Ministarstvo financija u Glavnoj knjizi Riznice izvrši sva potrebna evidentiranja knjigovodstvenih promjena, koja su nastala odljevom sredstava po kreditu Vlade Kraljevine Španjolske.
- 24) U okviru Glavne knjige Riznice utvrditi točan iznos duga, zaduženja i ostalih obveza, kao i potraživanja Federalnog ministarstva obrane, Vojske Federacije BiH, Obavještajno-sigurnosne službe FBiH i Carinske uprave FBiH.
- 25) Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija s nadležnim institucijama poduzmu aktivnosti kako bi se konačno riješilo pitanje raspolažanja pravima i obvezama na imovini institucija koje su ugašene, a čije su nadležnosti prenesene s entitetske na državnu razinu.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja

- 1) Kod revidiranih proračunskih korisnika nije bilo imenovanja vršitelja dužnosti na određeno razdoblje, do okončanja natječajne procedure, zbog čega nije izvršena ocjena poduzimanja aktivnosti Vlade FBiH na okončanju imenovanja rukovodećih državnih službenika i članova Upravnog vijeća, sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH i Zakonu o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima FBiH.

Nakon izvršene revizije za 2020. godinu dano je ukupno 25 preporuka, od čega su dvije nove i 23 nerealizirane preporuke koje su već dane u Izvješću o finansijskoj reviziji za 2019. godinu.

4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Cilj sustava unutarnjih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da proračunski korisnici u poslovanju upravljaju javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da unutarnje kontrole funkcioniraju sukladno važećoj regulativi.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH¹ i Pravilniku o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH,² proračunski korisnici imaju obvezu uspostavljanja sustava unutarnjih kontrola i uređivanje sustava po međunarodnim standardima unutarnje kontrole, kako bi se osiguralo izvješćivanje o aktivnostima u okviru temeljne djelatnosti. Ministarstvo financija je, pored upravljanja prihodima i izdacima Ministarstva, odgovorno u ime Vlade FBiH za računovodstvo i unutarnji nadzor transakcija zaduživanja i duga. Ono također može obavljati nadzor nad računovodstvenim dokumentima prihoda i izdataka proračunskih korisnika, izvanproračunskih fondova, te županija, gradova i općina i donositi instrukcije za uspostavu i održavanje sustava unutarnje kontrole.

Sustav unutarnjih finansijskih kontrola uspostavlja se radi osiguranja dobrog finansijskog upravljanja u javnom sektoru u cilju usmjeravanja i kontroliranja finansijskih

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

² „Sl. novine FBiH“, br. 6/17, 3/19

efekata poslovanja na način da podrže realizaciju ciljeva, te da se ograničena javna sredstva troše na zakonit, pravilan, ekonomičan, efikasan i efektivan način. **Financijsko upravljanje i kontrola** provodi se putem pet međusobno povezanih komponenti unutarnjih kontrola na temelju COSO modela¹ koje obuhvaćaju: kontrolno okruženje, procjenu rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, te praćenje i procjenu.

Opća procjena sustava financijskog upravljanja i kontrole zasniva se na procjeni adekvatnosti unutarnjih kontrola, odnosno odgovora na pitanje da li su postojeće unutarnje kontrole odgovarajuće uspostavljene kako bi sprječile aktiviranje potencijalnih rizika i pomogle u ostvarivanju postavljenih ciljeva organizacije. Kod proračunskih korisnika kod kojih je izvršena financijska revizija za 2020. godinu konstatirano je da su pojedine komponente COSO modela dobro razvijene, dok su preostale komponente na niskoj razini razvoja ili su nerazvijene.

Da bi financijsko upravljanje i kontrola kao sustav postiglo rezultate moraju biti ispunjeni zahtjevi svih pet COSO elemenata, jer se radi o međusobno povezanim elementima koji se odražavaju na funkcioniranje cijelogupnog sustava unutarnjih kontrola u organizaciji. Uočen je određeni napredak na uspostavi i unapređenju sustava financijskog upravljanja i kontrole, ali on je još uvijek nezadovoljavajući u dijelu koji se odnosi na:

- **Kontrolno okruženje** kod većine proračunskih korisnika još uvijek ne predstavlja pouzdan temelj za razvoj kvalitetnog sustava financijskog upravljanja i kontrole (pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mesta u odnosu na stvarno popunjena radna mjesta konstatirana su značajna odstupanja između sistematiziranih i popunjениh radnih mesta, što ukazuje na to da postojeća sistematizacija nije optimalna, a korisnici funkcioniraju i obavljaju poslove iz nadležnosti s postojećim brojem izvršitelja). Neuspostavljanje adekvatnog upravljanja ljudskim resursima utječe na nepovoljno kontrolno okruženje. Još uvijek određeni broj proračunskih korisnika nema utvrđene strateške ciljeve, niti usvojene strateške planove rada koji bi bili temelj za donošenje godišnjih planova rada. Također, skrećemo pozornost na to da kod Ministarstva obrazovanja i znanosti i Ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata još uvijek nisu imenovani ministri. Po ovlaštenjima Vlade FBiH, u ovim ministarstvima određene poslove obavljaju tajnik (Ministarstvo obrazovanja i znanosti) i pomoćnik ministra (Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata), do imenovanja federalnih ministara. Vlada FBiH je ovlastila premijera FBiH za donošenje podzakonskih akata iz nadležnosti ovih ministarstava, do imenovanja federalnih ministara.
- **Upravljanje rizicima** još uvijek nije razvijeno u smislu da proračunski korisnici utvrde i procijene vjerojatnost nastanka rizika i njihovih utjecaja na poslovanje, dokumentiraju podatke o rizicima u registre rizika, izvješćuju o najznačajnijim

¹ Komponente su utvrđene sa INTOSAI smjernicama za standarde unutarnje kontrole za javni sektor. Skraćenica COSO odnosi se na Komitet sponzorskih organizacija Treadway komisije (engl. Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission).

rizicima i aktivnostima u upravljanju rizicima. Jedan dio korisnika koji je utvrdio rizike nema uspostavljeno praćenje i ažuriranje na godišnjoj razini.

- **Kontrolne aktivnosti** nisu uspostavljene na propisan način, jer je kod pojedinih proračunskih korisnika koji su bili predmet revizije evidentan izostanak pisanih procedura, kao i neažuriranje unutarnjih akata sukladno važećim propisima, dok korisnici koji su donijeli usklađene unutarnje procedure, nisu ih u svim slučajevima dosljedno primjenjivali, što je utjecalo na usklađenost poslovanja. Nisu dokumentirani ključni procesi i sačinjene mape poslovnih procesa, koje predstavljaju temelj za utvrđivanje i procjenu rizika u organizaciji.
- **Informacije i komunikacije** još uvijek nisu na zadovoljavajućoj razini.
- **Praćenje i procjena** sustava financijskog upravljanja i kontrole koja se izvršava putem pojedinačnih izvešća proračunskih korisnika uglavnom pokazuje nedovoljnu razinu razvoja sustava financijskog upravljanja i kontrole, odnosno neusklađenost sustava unutarnjih kontrola sa zahtjevima Standarda unutarnjih kontrola. Posebno ukazujemo na nezadovoljavajući stupanj realizacije preporuka revizije, kao i na nezadovoljavajući stupanj uspostave unutarnje revizije.

Obavljenom revizijom proračunskih korisnika konstatirali smo da unutarnje kontrole kod proračunskih korisnika nisu adekvatno uspostavljene, sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH i Međunarodnim standardima unutarnje kontrole. Također, kontrolnim aktivnostima nisu obuhvaćeni svi procesi rada, nisu sačinjene mape procesa, nisu identificirani i procijenjeni rizici za značajne procese poslovanja, nisu uspostavljeni registri rizika, niti su jasno definirani upravljački, administrativno-kontrolni i računovodstveno-kontrolni postupci, postupci procjene rizika i provođenja monitoringa rukovodstva nad uspostavljenim unutarnjim kontrolama. Pojedini proračunski korisnici su sačinili mapu procesa, izvršili procjenu rizika, uspostavili registar rizika, ali još uvijek nisu u potpunosti implementirali sustav financijskog upravljanja i kontrole sukladno zakonskim propisima. Istovremeno, jedan broj proračunskih korisnika nije vršio nadzor nad uspostavljenim kontrolnim aktivnostima, odnosno nije vršio sistematično i redovito identifikaciju i procjenu rizika. U godišnjim izvešćima o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrole nisu navedene mjere koje se planiraju poduzeti za daljnji razvoj financijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama.

Ovako uspostavljene unutarnje kontrole za posljedicu su imale određene nedostatke i nepravilnosti koje su konstatirane tijekom pojedinačnih revizija i za koje su dane preporuke u izvešćima o financijskoj reviziji za proračunskog korisnika kod kojega je utvrđena nepravilnost. Dakle, sustav unutarnjih kontrola još uvijek nije na zadovoljavajućoj razini, unutarnje kontrole nisu adekvatno uspostavljene kako bi spriječile aktiviranje potencijalnih rizika i pomogle u ostvarivanju ciljeva organizacija, što nije sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH, te je utjecalo na konstatirane propuste u izvršenju Proračuna FBiH kao cjeline. Navedeno više dobiva na važnosti budući da je spomenuti Zakon na snazi već četiri godine, kao i da je Zakonom o proračunima u FBiH i ranije bila utvrđena obveza uspostavljanja sustava unutarnjih

Kontrola.

Središnja harmonizacijska jedinica (u dalnjem tekstu: SHJ), koju je uspostavilo Ministarstvo financija, sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH¹ i Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH² ovlaštena je za razvoj, rukovođenje i koordinaciju finansijskog upravljanja i kontrole i unutarnje revizije u javnom sektoru, harmonizaciju sustava finansijskog upravljanja i kontrole u organizacijama javnog sektora u FBiH, ocjenu adekvatnosti i efektivnosti sustava finansijskog upravljanja i kontrole u organizacijama u FBiH.

SHJ je tijekom 2020. godine poduzela više aktivnosti u cilju povećanja stupnja uspostave unutarnje revizije i finansijskog upravljanja i kontrole. Izrađen je i objavljen novi Pravilnik o kriterijima za uspostavu jedinica unutarnje revizije u javnom sektoru u FBiH,³ sačinjene su Smjernice za razvoj upravljačke odgovornost u javnom sektoru u FBiH koje su objavljene 16. 4. 2021. godine. SHJ je izvršila analizu i sačinila prijedlog za izmjene i dopune Zakona o javnim poduzećima u FBiH vezano za finansijsko upravljanje i kontrolu i unutarnju reviziju, koji je dostavljen Ministarstvu energije, rudarstva i industrije. Osim toga, Vlada FBiH je 22. 12. 2020. godine donijela Odluku o izradi Strategije razvoja sustava unutarnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru FBiH 2021. – 2027. godine, kojom je zadužila SHJ za izradu Strategije s rokom od šest mjeseci od stupanja na snagu ove odluke. Do okončanja revizije finaliziran je nacrt ove strategije.

Sukladno Pravilniku o kriterijima za uspostavu jedinica unutarnje revizije u javnom sektoru u FBiH, 86 institucija obvezno je uspostaviti unutarnju reviziju.⁴ Prema prezentiranim podacima, zakључno s 31. 12. 2020. godine Jedinica za unutarnju reviziju sistematizirana je kod 61 institucije (od kojih 20 ima sistematiziranu i popunjenu jedinicu u kojoj rade najmanje dva revizora, a kod 41 institucije je sistematizirana jedinica i u njoj radi samo jedan ili nijedan revizor), a kod deset institucija sistematiziran je unutarnji revizor (u njih sedam imenovan je i unutarnji revizor). Dakle, 15 institucija uopće nije sistematiziralo jedinicu unutarnje revizije. Od 34 obveznika u kojima FBiH/županije/općine imaju većinski vlasnički udjel, unutarnju reviziju uspostavilo je 26 obveznika. Navedeno upućuje na to da stupanj uspostave unutarnje revizije kod obveznika i dalje nije adekvatan. Skrećemo pažnju na činjenicu da je SHJ nadležna za federalnu i županijsku razinu, jedinice lokalne samouprave, izvanproračunske fondove na federalnoj i županijskoj razini, te pravne osobe u kojima FBiH/županija/općina imaju većinski vlasnički udjel.

Nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je SHJ tijekom 2020. godine provodila povremene provjere kvalitete aktivnosti unutarnje revizije, sukladno članku 20. Zakona o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, na temelju kojih bi mogla inicirati i poduzimati odgovarajuće aktivnosti s ciljem efikasnijeg rukovođenja i koordiniranja unutarnjom revizijom u javnom sektoru.

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08, 101/16

² „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

³ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

⁴ Struktura obveznika je sljedeća: federalna razina (19), županijska razina (10), izvanbudžetski fondovi u FBiH i županijama (18) i gradovi i općine (39).

Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije u javnom sektoru u FBiH sačinjeno je i dostavljeno Ministarstvu financija, odnosno Vladi FBiH, sukladno članku 7. Zakona o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.

Vlada FBiH je Zaključkom od 20. 5. 2021. godine usvojila Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije u javnom sektoru u FBiH i zadužila Ministarstvo pravde da do 31. 12. 2021. godine izmjenama i dopunama važećih zakonskih i podzakonskih akata regulira radnopravni status, odredi i utvrdi adekvatne koeficijente i dodatke na plaću za rukovoditelje jedinice za unutarnju reviziju i unutarnje revizore, kako bi se pridonijelo neovisnosti funkcije unutarnje revizije i pristupilo usuglašavanju plaća unutarnjih revizora na svim razinama vlasti u FBiH.¹ Ministarstvo pravde je za to bilo zaduženo i Zaključkom Vlade FBiH od 1. 10. 2020. godine (rok: šest mjeseci). Zaduženje nije realizirano, niti je Ministarstvo pravde odgovorilo na upit Ministarstva financija o realizaciji Zaključka.

Godišnje konsolidirano izvješće o funkcioniranju sustava finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH sačinjeno je i dostavljeno Vladi FBiH 25. 5. 2021. godine. Vlada FBiH je Zaključkom od 10. 6. 2021. godine usvojila Godišnje konsolidirano izvješće o funkcioniranju sustava finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Ministarstvo financija nije poduzelo potrebne aktivnosti, sukladno nadležnostima, s ciljem uspostave unutarnje revizije i finansijskog upravljanja i kontrole na svim razinama vlasti u FBiH, kako je predviđeno Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH. Navedeno više dobiva na važnosti budući da je Zakon o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH donesen 2008. godine, a SHJ je uspostavljena 2010. godine.

Preporuka:

- *potrebno je da Ministarstvo financija s Vladom FBiH poduzme aktivnosti, prema nadležnostima, na uspostavi unutarnje revizije i sustava finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru na svim razinama vlasti u FBiH, sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima.*

Unutarnja revizija u federalnim institucijama uređena je Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH. Ministarstvo financija je uspostavilo Jedinicu za unutarnju reviziju sukladno navedenim aktima. Osim za reviziju sustava, aktivnosti i

¹ Člancima 14. i 16. Zakona o unutarnjoj reviziji propisane su obveze, odnosno poslovi rukovoditelja jedinice unutarnje revizije i unutarnjeg revizora, dok Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH ne predviđa koeficijent za rukovoditelja jedinice unutarnje revizije, kao što ni Zakon o državnoj službi ne predviđa poziciju rukovoditelja jedinice za unutarnju reviziju, ni radno mjesto unutarnjeg revizora. Međutim, u Zakonu o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH propisan je koeficijent za mjesto unutarnjeg revizora i iznosi 5,2, ali, i pored toga, pojedini unutarnjim revizorima dodjeljuje se koeficijent stručnog savjetnika (4,1). Određivanje pripadajućeg koeficijenta ostavljeno je na volju rukovoditelju organizacije pa se, ovisno o tome da li se rukovoditelj jedinice unutarnje revizije nalazi na poziciji načelnika ili pomoćnika ministra, njihovi koeficijenti kreću u rasponu od 4,6 do 5,7.

procesa u Ministarstvu financija, Jedinica za unutarnju reviziju uspostavljena je i za sustave, aktivnosti i procese proračunskih korisnika koji ne ispunjavaju uvjete definirane člankom 9. Zakona o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH. Praćenje i procjena sustava unutarnjih kontrola (koji obuhvaća sve finansijske i nefinansijske procese u organizaciji), njegove adekvatnosti i funkcionalnosti, provodi se, između ostalih, kroz aktivnosti unutarnje revizije o kojima unutarnji revizori sačinjavaju izvješća. Kao što je navedeno, još uvijek svi obveznici nisu uspostavili unutarnju reviziju, što ukazuje na to da implementacija zakonskih i drugih propisa, koji se odnose na uspostavu unutarnje revizije, traje sporo, što više dobiva na važnosti budući da je Zakon o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH donesen 2008. godine.

Tijekom obavljanja pojedinačnih revizija proračunskih korisnika za 2020. godinu konstatirano je da i dalje postoje brojne slabosti u sustavima unutarnje kontrole, odnosno u područjima koje revidira unutarnja revizija. Nismo se u značajnijoj mjeri mogli osloniti na rad unutarnje revizije, jer u većini slučajeva nisu revidirani ključni procesi i procesi s visokim rizikom. Naime, u Jedinicama za unutarnju reviziju najčešće je zaposlen jedan unutarnji revizor, što nije sukladno međunarodnim standardima za profesionalnu praksu unutarnje revizije, te je nedovoljno da bi funkcija unutarnje revizije bila operativna u potpunosti i dala puni doprinos boljem i efikasnijem poslovanju.

Proračunska inspekcija i postupak inspekcijskog nadzora reguliran je Zakonom o proračunima u FBiH, Uredbom o proračunskom nadzoru u FBiH,¹ Zakonom o finansijskom poslovanju² i drugim propisima. Pri Ministarstvu financija uspostavljena je Jedinica za proračunsku inspekciju (u dalnjem tekstu: Jedinica) koja, sukladno Pravilniku o obavljanju inspekcijskog nadzora, planira aktivnosti koje se odnose na provođenje inspekcijskog nadzora zakonitosti, blagovremenosti i namjenske uporabe proračunskih sredstava i utvrđivanje mjera za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti. Postupak inspekcijskog nadzora putem Jedinice ureden je Pravilnikom o obavljanju inspekcijskog nadzora Ministarstva financija putem Jedinice za proračunsku inspekciju. Primarni fokus proračunskog nadzora u 2020. godini bio je na tekućim transferima i raspolažanju proračunskim sredstvima proračunskih korisnika. Prema podacima načelnika Jedinice, u 2020. godini nije bilo izricanja novčanih kazni, podnesene su tri prijave nadležnim tužiteljstvima zbog sumnji u postojanje kaznenih djela, te je prilikom nadzora utvrđen ukupan iznos sredstava za povrat u Proračun FBiH od 767.279 KM (od čega je izvršen povrat 709.058 KM, dok je ostatak utvrđenog iznosa u postupku povrata).

Registar proračunskih korisnika koji je uspostavilo i koji vodi Ministarstvo financija nije sukladan Pravilniku o utvrđivanju i načinu vođenja Registra proračunskih korisnika Proračuna u FBiH,³ što za posljedicu ima da Parlament FBiH i Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH i dalje planiraju proračun kao tri proračunska korisnika s jednim identifikacijskim brojem, kazneno-popravni zavodi (u dalnjem tekstu: KPZ) kao jedan proračunski korisnik, iako se radi o sedam posebnih pravnih osoba, a Federalna uprava civilne zaštite i Stožer civilne zaštite planiraju se kao dva proračunska korisnika s jednim

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

² „Sl. novine FBiH“, br. 48/16

³ „Sl. novine FBiH“, br. 30/14

identifikacijskim brojem. Navedeno je utjecalo kako na planiranje, tako i na realizaciju Proračuna FBiH, odnosno planiranje i realizaciju sredstava za rad Parlamenta FBiH, Predsjednika i dva potpredsjednika FBiH, KPZ-ova, Federalne uprave civilne zaštite i Stožera civilne zaštite.

Važno je istaknuti da su u međuvremenu KPZ-ovi dobili status proračunskih korisnika, te je Ministarstvo dalo suglasnost za njihov upis u Registar proračunskih korisnika, što je primijenjeno prilikom planiranja Proračuna za 2021. godinu.

Uspostavljeni Registar proračunskih korisnika proračuna u FBiH nije sukladan Zakonu o proračunima u FBiH i Pravilniku o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH.

Preporuka:

- *Ministarstvo financija treba poduzeti aktivnosti prema proračunskim korisnicima da se, sukladno njihovom pravnom statusu, izvrši usklađivanje registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH.*

Fiskalna odgovornost regulirana je člankom 44. Zakona o proračunima u FBiH, kojim je utvrđeno da su rukovoditelji proračunskih korisnika odgovorni za zakonito i namjensko korištenje sredstava i učinkovito i uspješno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole u okviru proračunom utvrđenih sredstava. Ministarstvo financija nadležno je, sukladno članku 13. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti, za provjeru sadržaja izjava o fiskalnoj odgovornosti, koje su rukovoditelji proračunskih korisnika dužni svake godine, za prethodnu proračunsку godinu, popuniti i dostaviti. Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija navedeni poslovi nisu predviđeni, odnosno nisu dodijeljeni određenoj organizacijskoj jedinici/radnom mjestu. Također, Ministarstvo financija nije donijelo unutarnji akt kojim bi detaljnije uredilo prijem i pregled izjava. Izvršena je samo provjera formalnog sadržaja izjava za 2020. godinu, a nisu poduzimane daljnje aktivnosti na kontroli izjava, sukladno članku 13. Pravilnika. **Temeljem navedenog, konstatirali smo da Ministarstvo financija nije na adekvatan način obavljalo poslove provjere sadržaja Izjave o fiskalnoj odgovornosti, sukladno odredbama Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.**

Preporuka:

- *potrebno je da Ministarstvo financija Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu utvrdi poslove vezane za Izjavu o fiskalnoj odgovornosti, te doneše unutarnji akt koji će detaljnije propisati način i korake u postupku provjere sadržaja Izjave, sukladno Pravilniku o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.*

Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor (MRS JS), koji u međunarodnim okvirima predstavljaju okosnicu harmonizacije računovodstvenog izvješćivanja proračunskih korisnika, nisu usvojeni. Strategijom reforme upravljanja

javnim financijama u FBiH 2017. – 2020. u Federaciji BiH planirana je implementacija Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor, za koju je bilo zaduženo Ministarstvo financija, a rok sačinjanja bio je prvi kvartal 2019. godine, što nije realizirano. Također, Strategijom reforme upravljanja javnim financijama u FBiH 2021. – 2025. nastavljeno je uvođenje MRS-a JS, budući da je planirano u sedam faza (rok za posljednju fazu je 2025. godina). Kako su prezentirali nadležni iz Ministarstva financija, u tijeku je analiza trenutnog zakonodavstva, odnosno analiza nedostataka u primjeni MRS-a JS koju provode konzultanti u sklopu projekta „Daljnja podrška upravljanju javnim financijama u BiH“, koji financira Europska unija. Analiza bi trebala rezultirati sačinjavanjem dokumenta Analiza nedostataka u primjeni IPSAS standarda s preporukama i Planom za provedbu za sve razine vlasti u BiH, za što je rok treći kvartal 2021. godine. Napominjemo da je člankom 33. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH¹ bilo propisano da će do objavljivanja MRS-a JS proračunski korisnici i fondovi u FBiH primjenjivati posebne propise za proračunske korisnike i izvanproračunske fondove iz oblasti računovodstva i revizije u javnom sektoru, dok novim Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH,² koji je stupio na snagu 4. 3. 2021. godine, nije reguliran način postupanja u slučajevima neusvajanja MRS-a JS.

Strategiju za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. FBiH i Akcijski plan za provedbu Strategije³ Vlade FBiH usvojila je 2016. godine, kada je imenovala i Antikorupcijski tim Vlade FBiH⁴ zadužen za koordinaciju i praćenje realizacije planiranih aktivnosti iz Akcijskog plana. Planom rada Antikorupcijskog tima Vlade FBiH za 2020. godinu utvrđeno je da će se njegovo djelovanje u toj godini usmjeriti na efikasno obavljanje zadataka definiranih u rješenju o formiranju i na analizu provedbe Strategije za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. godine, čija je implementacija istekla. Tim je sačinio Izvješće o radu Antikorupcijskog tima Vlade FBiH za 2020. godinu, koji je Vlada FBiH Zaključkom usvojila, ali ne i Izvješće o realizaciji strateških ciljeva, za što je Ured za reviziju ranije dao preporuku. Imajući u vidu razdoblje koje je proteklo od isteka prethodne Strategije i Akcijskog plana, konstatirano je da Antikorupcijski tim nije u cijelosti izvršio zadatak u dijelu praćenja implementacije protekle Strategije i Akcijskog plana, koji se trebao obaviti sukladno rješenju o formiranju.

Rješenjem Vlade FBiH o Izmjenama rješenja o formiranju Antikorupcijskog tima Vlade FBiH⁵ od 7. 4. 2021. godine, Antikorupcijski tim zadužen je da za Vladu FBiH pripremi Prijedlog akcijskog plana za borbu protiv korupcije za razdoblje od 2021. do donošenja nove Strategije. Pored toga, utvrđena mu je obveza da prati implementaciju Akcijskog plana do donošenja nove Strategije i da sudjeluje u svim aktivnostima koje se odnose na suradnju s Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 83/09

² „Sl. novine FBiH“, br. 15/21

³ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 28/16, 18/17, 27/18, 41/20

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 27/21

5. PLANIRANJE I DONOŠENJE PRORAČUNA

Proračun FBiH za 2020. godinu¹ Parlament FBiH usvojio je 19. 12. 2019. godine u iznosu od 4.954.392.401 KM. Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2020. godinu² usvojene su 28. 4. 2020. godine u iznosu od 5.508.930.679 KM (povećanje za 554.538.278 KM u odnosu na odobrena sredstva Proračunom FBiH za 2020. godinu). U odnosu na prethodnu godinu Proračun FBiH povećan je za 2.807.084.948 KM, što je najvećim djelom rezultat prelaska Federalnog zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje (u dalnjem tekstu: Zavod) na rizničarsko poslovanje od 1. 1. 2020. godine.

Odobrena sredstva Izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2020. godinu odnose se na: tekuće transfere i druge tekuće rashode u iznosu od 3.882.551.847 KM (70,5%), izdatke za otplate dugova u iznosu od 927.282.936 (16,8%), izdatke za bruto plaće, doprinose poslodavca i naknade zaposlenika u iznosu od 264.746.505 KM (4,8%), kapitalne transfere u iznosu od 129.551.000 KM (2,4%), izdatke za materijal i usluge u iznosu od 119.578.241 KM (2,2%), izdatke za kamate u iznosu od 116.356.290 KM (2,1%), izdatke za nabavu stalnih sredstva u iznosu od 39.546.360 KM (0,7%), izdatke za finansijsku imovinu u iznosu od 19.240.000 KM (0,3%) i tekuću pričuvu u iznosu od 10.077.500 KM (0,2%).

Provedenom revizijom utvrđena je neusklađenost u odnosu na odredbe Zakona o proračunima u FBiH, Zakona o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu i Pravilnika o proceduri za izradu izjave o fiskalnoj procjeni zakona, drugih propisa i akata planiranja na proračun. U nastavku su obrazložene glavne aktivnosti koje se tiču planiranja, koje su provedene tijekom 2020. godine, kao i najznačajnije neusuglašenosti u odnosu na navedene propise:

- **Nacrt dokumenta okvirnog proračuna FBiH za razdoblje 2020. – 2022. godine** (u dalnjem tekstu DOP) sačinjen je, ali nije dostavljen Vladi FBiH na razmatranje i usvajanje zbog toga što je Fiskalno vijeće BiH tek 27. 12. 2019. dalo suglasnost na Globalni okvir fiskalne bilance i politika u BiH za razdoblje 2020. – 2022. godine, koji je Vijeće ministara BiH, Vlada FBiH i Vlada RS-a usvojila 4. 1. 2021., sukladno odredbama Zakona o fiskalnom vijeću u BiH.³
- **Aktivnosti na izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2020. godinu** pokrenute su na temelju Zaključka Vlade FBiH od 3. 4. 2020. godine, kojim je Ministarstvo zaduženo da odmah započne proceduru izmjena i dopuna Proračuna FBiH za 2020. godinu i izmjena i dopuna Zakona o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu, s ciljem osiguranja interventnih sredstava, kao pomoć gospodarskim subjektima za ublažavanje posljedica uzrokovanih pojavom pandemije COVID-19. Zaključkom su, između ostalog, zaduženi proračunski korisnici da preispitaju svoje finansijske potrebe u cilju reduciranja sredstava planiranih Proračunom FBiH za 2020. godinu (očekivana ušteda 30%),

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 99/19

² „Sl. novine FBiH“, br. 28/20

³ „Sl. glasnik BiH“, br. 63/08

da planirana sredstva na tekućim i kapitalnim transferima, koja se izvršavaju temeljem Programa utroška sredstava, preispitaju kako bi se usmjerila za pomoć gospodarstvu i gospodarskim subjektima u ublažavanju posljedica izazvanih pandemijom COVID-19 (11 ministarstava i Generalni sekretarijat Vlade FBiH zaduženi su da na svojim razdjelima osiguraju uštede na ime tekućih i kapitalnih transfera, rekonstrukcije i investicijskog ulaganja, te otplate domaćeg pozajmljivanja, koje će se preusmjeriti na ime sanacije posljedica pandemije COVID-19 u ukupnom iznosu od 86.500.000 KM), a Ministarstvo financija je zaduženo da u suradnji s Ministarstvom prometa i komunikacija izvrši realociranje sredstava predviđenih za izgradnju putne infrastrukture i alociranih na posebnom podračunu Jedinstvenog računa riznice FBiH (u dalnjem tekstu: JRR FBiH), te da se ova sredstva u iznosu od 150.000.000 KM izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2020. godinu prenamijene za ublažavanje posljedica pandemije COVID-19. **Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2020. godinu¹ Parlament FBiH usvojio je 28. 4. 2020. godine u iznosu od 5.508.930.679 KM.**

U obrazloženju Prijedloga izmjena i dopuna Proračuna FBiH za 2020. godinu navedeno je da će Vlada FBiH izmjenama i dopunama Proračuna uspostaviti Fond za stabilizaciju gospodarstva, čiji će prioritetni zadatak biti očuvanje radnih mesta subvencioniranjem dijela doprinosa onih koji ispunе kriterije definirane Prijedlogom zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica izazvanih pandemijom COVID-19. Osim toga, planirano je uspostavljanje Jamstvenog fonda u Razvojnoj banci FBiH, čija bi sredstva služila kao prvakalni kolateral za izdavanje jamstava kompanijama za koje se uspostavi da im je poslovanje ugroženo zbog pandemije COVID-19.

- **Zakon o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica² predložilo je Ministarstvo financija.** Izvorno je na tekstu Nacrta radio Koordinacijski odbor za stabilizaciju gospodarstva i saniranje posljedica pandemije, koji je imenovala Vlada FBiH. Nije prezentiran relevantan dokument iz kojega bi bilo vidljivo kako je Ministarstvo financija preuzeo obvezu sačinjavanja Nacrta. Prezentiran je e-mail od 30. 3. 2020. godine kojim je Ministarstvo financija od Koordinacijskog odbora dobilo polazni materijal, koji je pravno uokvirilo u vidu načina realizacije i mjera koje se planiraju. Nadležni iz Ministarstva financija istakli su hitnost,³ kao i činjenicu da u vrijeme donošenja Zakona nije bilo poznato do kada će trajati stanje nesreće u FBiH, za koje je Zakon izravno vezan, te da je opredjeljenje bilo

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 28/20

² „Sl. novine FBiH“, br. 28/20

³ Ministarstvo financija je 2. 4. 2020. godine poslalo Nacrt zakona na mišljenje Ministarstvu pravde i Uredu Vlade FBiH za zakonodavstvo i usklađenost s propisima EU. Nakon pribavljenih mišljenja, 3. 4. 2020. godine Ministarstvo financija je Nacrt zakona dostavilo Vladi FBiH radi razmatranja i utvrđivanja Prijedloga zakona na sjednici zakazanoj 3. 4. 2020. godine. Na sjednici Vlade FBiH održana je rasprava, te je Ministarstvo financija nakon toga usuglasilo postojeći Nacrt s raspravom vođenom na sjednici i dostavilo ga Vladi FBiH 6. 4. 2020. godine, koja je isti dan utvrdila Nacrt zakona i dostavila ga Parlamentu FBiH radi razmatranja i usvajanja po hitnom postupku.

da se osigura maksimalno sredstava koliko je moguće. Nije prezentirana dokumentacijska podloga kako se došlo do planiranog iznosa sredstava na poziciji „Tekući transferi drugim razinama vlasti – Fond za stabilizaciju gospodarstva“ (samo je Sektor za gospodarske financije sačinio procjenu potrebnih sredstava za subvencioniranje doprinosa za obvezna osiguranja za jedan mjesec (60.000.000 KM), odnosno za tri mjeseca (180.000.000 KM)). Parlament FBiH usvojio je Zakon o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica 4. 5. 2020. godine, a stupio je na snagu 8. 5. 2020. godine.

Konstatirali smo da nije sačinjena fiskalna procjena na propisanom obrascu prilikom donošenja Zakona, što je u suprotnosti s člankom 8. Zakona o proračunima u FBiH i člankom 1. stav 2. i člankom 3. Pravilnika o proceduri za izradu izjave o fiskalnoj procjeni zakona, drugih propisa i akata planiranja na proračun. Izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2020. godinu odobrena su sredstva u iznosu od 488.207.999 KM na poziciji „Tekući transferi drugim razinama vlasti – Fond za stabilizaciju gospodarstva“, u okviru razdjela Ministarstva financija. Člankom 23. stav 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu definirano je da će se sredstva na ovoj poziciji koristiti za implementaciju Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica. Zakonom o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica jedino je za mjeru „uspostava Jamstvenog fonda“ egzaktno definirano da je planirani iznos inicijalnih sredstava za osnivanje Fonda 80.000.000 KM i da će se osigurati preusmjeravanjem raspoloživih sredstava Vlade FBiH iz komisionih poslova i raspoloživih sredstava namjenskih depozita Vlade FBiH koja se vode kod Razvojne banke FBiH, dok je za mjeru „subvencioniranje doprinosa za obvezna osiguranja“ Zakonom utvrđen pojedinačni iznos subvencije.

Prilikom donošenja Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica konstatirane su neusuglašenosti sa Zakonom o proračunima u FBiH i Pravilnikom o proceduri za izradu izjave o fiskalnoj procjeni zakona, drugih propisa i akata planiranja na proračun. Međutim, ovdje je važno ukazati na hitnost postupanja, uvažavajući svrhu donošenja Izmjena i dopuna Proračuna FBiH za 2020. godinu i Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica, kao i težinu ekonomskih posljedica koje je prouzrokovala pojava pandemije COVID-19.

Nisu poduzete aktivnosti u dijelu novih izmjena i dopuna Proračuna FBiH za 2020. godinu, s obzirom na to da je Zakon prestao važiti 31. 7. 2020. godine, a da su sredstva namijenjena za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica, koja su osigurana Izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2020. godinu iz svibnja 2020. godine, realizirana svega 18,63% (90.934.169 KM) od ukupno raspoloživih sredstava (488.207.999 KM). Imajući u vidu navedeno, kao i da je Zaključkom od 3. 4. 2020. godine naloženo da se izvrše izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2020. godinu s ciljem osiguranja interventnih sredstava kao pomoć gospodarskim subjektima za ublažavanje posljedica uzrokovanih

pojavom pandemije COVID-19 (sredstva su povučena s tekućih i kapitalnih transfera proračunskih korisnika i preusmjerena na sanaciju posljedica pandemije), ne možemo potvrditi da su poduzete sve potrebne aktivnosti s ciljem smanjenja negativnih posljedica izazvanih pandemijom COVID-19.

- Raspoloživa sredstva u okviru razdjela Ministarstva financija na poziciji „Tekući transferi drugim razinama vlasti i fondovima – Fond za stabilizaciju gospodarstva“ umanjena su temeljem dvije odluke Vlade FBiH za ukupan iznos od 117.000.000 KM.

- Na temelju Odluke Vlade FBiH od 1. 10. 2020. godine o preraspodjeli sredstava iz Proračuna FBiH za 2020. godinu izvršena je preraspodjela sredstava u iznosu od 100.000.000 KM s pozicije „Tekući transferi drugim razinama vlasti i fondovima – Fond za stabilizaciju gospodarstva“ Ministarstva financija na poziciju „Tekuća pričuva Vlade FBiH“ Vlade FBiH. Odluka Vlade FBiH o preraspodjeli donesena je na temelju Zaključaka Vlade FBiH V. br. 1301/2020 od 24. 9. 2020. godine i V. br. 1341/2020 od 1. 10. 2020. godine, kojima je Ministarstvo financija zaduženo da pripremi Prijedlog odluke o preraspodjeli sredstava u ukupnom iznosu od 100.000.000 KM, a premijer FBiH da u suradnji s ministrima okoliša i turizma, energije, rudarstva i industrije, poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, zdravstva i prometa i komunikacija, pripremi Prijedlog uredbe kojom će se utvrditi procedure i kriterije za korištenje ovih sredstava. Istim Zaključkom zadužena su ministarstva da, po donošenju odluke o preraspodjeli sredstava, podnesu Ministarstvu financija zahtjev za dodjelu sredstava iz tekuće pričuve Vlade FBiH na propisanom Obrascu 1.

Preraspoređena sredstva realizirana su za implementaciju Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima gospodarstva FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 (90.000.000 KM) i u svrhu podrške zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 (10.000.000 KM).

- Na temelju Odluke Vlade FBiH od 18. 12. 2020. godine o preraspodjeli sredstava iz Proračuna FBiH za 2020. godinu izvršena je preraspodjela sredstava u iznosu od 11.700.000 KM s pozicije „Tekući transferi drugim razinama vlasti i fondovima – Fond za stabilizaciju gospodarstva“ Ministarstva financija na pozicije „Tekući transferi drugim razinama vlasti i fondovima“ i „Izdaci osiguranja, bankovnih usluga i usluga platnog prometa“ Ministarstva zdravstva. Odluka Vlade FBiH o preraspodjeli donesena je na temelju Zaključka Vlade FBiH V. broj 1701/2020 od 18. 12. 2020. godine, kojim je usvojena Informacija o plaćanju preostalog dijela za nabavu vakcina protiv pandemije COVID-19 kroz COVAX mehanizam i zaduženo Ministarstvo zdravstva da Ministarstvu financija uputi zahtjev za preraspodjelu ovih sredstava.

Zakon o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica prestao je važiti 31. 7.

2020. godine, nakon čega su donesene odluke o preraspodjeli sredstava. Pri tome nije konstatirano da je na poziciji „Tекући transferi drugim razinama vlasti i fondovima – Fond za stabilizaciju gospodarstva“ Ministarstva financija utvrđen višak sredstava koji se neće realizirati. Nadležni iz Ministarstva financija prezentirali su da je Vlada FBiH – putem Informacija koje su joj upućene u srpnju i rujnu 2020. godine u vezi s posljedicama djelovanja epidemije COVID-19 na gospodarstvo s aspekta primjene Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica – imala informaciju o visini do tada realiziranih sredstava.

Člankom 23. stav 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu definirano da će se sredstva na ovoj poziciji koristiti za implementaciju Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica. Osim toga, nije postupljeno sukladno članku 62. Zakona o proračunima u FBiH i članku 12. Zakona o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu.

- Ministarstvo financija je, između ostalog, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, odgovorno u ime Vlade FBiH za računovodstvo i unutarnji nadzor transakcija, zaduživanja i izmirenje duga. Ono osigurava provođenje jedinstvenih računovodstvenih procedura, donosi propise o knjigovodstvu, te sadržaju i načinu finansijskog izvješćivanja za sve proračunske korisnike i izvanproračunske fondove. Po Instrukcijama Ministarstva financija većina proračunskih korisnika je obveze po temelju pravomoćnih sudske presude i izvršnih rješenja iz radnih sporova evidentirala na pozicijama razgraničenih rashoda i obveza. **S obzirom na to da Proračunom FBiH za 2020. godinu nisu planirana sredstva za izmirenje dospjelih obveza po sudske presude i izvršnim sudske rješenjima koje su evidentirane na razgraničenim rashodima (39.197.880 KM) i izvanbilančnoj evidenciji (3.307.664 KM), ove obveze nisu evidentirane na odgovarajućim pozicijama sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH i članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH.¹**

Iako je tijekom 2020. godine izmiren značajan dio predmetnih obveza putem izvansudske nagodbe (glavnica u iznosu od 10.088.660 KM, troškovi spora u iznosu od 2.286.931 KM), kao i redovnim putem (glavnica u iznosu od 515.335 KM, zatezna kamata u iznosu od 436.195 KM, troškovi spora u iznosu od 61.620 KM), preostale obveze po pravomoćnim sudske presude i izvršnim rješenjima i dalje čine značajan iznos obveza FBiH, koji se dodatno uvećava za sudske troškove i troškove zateznih kamata, a točan iznos bit će poznat konačnom isplatom duga. Ministarstvo financija je 10. 2. 2021. godine informiralo Vladu FBiH o presudi koju je donio Europski sud za ljudska prava u prosincu 2020. godine u predmetu jedne aplikantice protiv BiH,² sukladno kojoj

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

² Radi se o prvoj presudi Europskog suda za ljudska prava koja se tiče isplate neizmirenih sudske presude na teret FBiH. Presudom je utvrđeno da je aplikacija dopuštena i da ukazuje na povredu članka 6. stav 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i članka 1. Protokola br. 1. (kojima je definirano da (...) svatko ima pravo na suđenje u razumnom roku (...) pred (...) sudom...“, odnosno da „svaka fizička i pravna

Vlada FBiH mora osigurati u roku tri mjeseca izvršenje neizvršenih domaćih odluka, tj. isplatu novčanih iznosa koji su domaćim presudama dosuđeni aplikantici (cjelovita presuda s kamatama), naknadu u iznosu od 1.000 EUR u korist aplikantice i odvjetničke troškove. Informaciju o presudi Vlade FBiH prihvatala je Zaključkom od 18. 2. 2021. godine, te zadužila Ministarstvo financija i sve korisnike da u slučaju zaprimanja presuda Europskog suda za ljudska prava pokrenu proceduru izdvajanja sredstava iz tekuće pričuve Vlade FBiH.¹ Ministarstvo financija posebno je ukazalo na praksu ovog suda, odnosno da bi sud prestao prihvatići aplikacije, ukoliko bi FBiH realno dokazala da nije u finansijskoj mogućnosti izmirivati ove obvezе, kao što je to učinjeno u slučajevima određenih županija, koje su usvojile akcijske planove za izmirenje presuda, zbog čega smatra da je neophodno čim prije usvojiti Akcijski plan na razini Vlade FBiH. Imajući u vidu navedeno, Vlada FBiH je 8. 4. 2021. godine usvojila Akcijski plan o načinu izvršenja sudske odluke iz radnopravnih odnosa državnih službenika i namještenika u organima državne službe, sudske vlasti i javnim ustanovama u FBiH,² kojim se obvezala na isplatu potraživanja državnih službenika i namještenika iz radnopravnih odnosa u razdoblju od deset godina (2021. – 2030. godine). U točki I. Akcijskog plana konstatirano je da ukupan dug (glavni dug, kamata, troškovi parničnog postupka, kamata na troškove parničnog postupka, troškovi izvršnog postupka) na 15. 2. 2021. godine iznosi oko 42.000.000 KM.

Kao nositelji Akcijskog plana definirani su svi organi državne službe, sudske vlasti i javnih ustanova u FBiH, a točkom IV. definirano je da će se sredstva predviđena za provedbu Akcijskog plana osigurati u Proračunu FBiH svake godine na temelju plana proračunskih korisnika. Točkom II. Akcijskog plana definirano je da će isplata potraživanja putem izvansudske nagodbe biti izvršena u roku od 60 dana od dana potpisivanja sporazuma o izvansudske nagodbi.

- Izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2020. godinu planirano je 100.000.000 KM na prihodovnoj strani – primici od finansijske imovine (prodaja finansijskih potraživanja javnih poduzeća). Kako je navedeno u Obrazloženju prijedloga izmjena i dopuna Proračuna FBiH za 2020. godinu, Vlada FBiH bi, kako bi smanjila izloženost banaka prema proračunu u smislu emisije dugoročnih obveznica, mogla prodati dio svojih potraživanja od javnih kompanija koje imaju dobru finansijsku poziciju, što je uvjet finansijskih institucija, prvenstveno banaka za kupovinu potraživanja (neka od javnih poduzeća koja trenutno imaju takvu poziciju, a ujedno imaju finansijske obvezе prema Vladi FBiH: JP „Autoceste“ FBiH d.o.o. Mostar, JP „Ceste“ FBiH d.o.o. Sarajevo, JP

osoba ima pravo na neometano uživanje svoje imovine“) u odnosu na neizvršenje domaćih odluka u odnosu na aplikanticu protiv BiH.

¹ Zakonom o izvršenju Proračuna FBiH definirano je da se iznos na razdjelu za izmirenje sudske presude ne može povećavati preraspodjelom sredstava, osim u slučaju kada se preraspodjela vrši između proračunskih korisnika.

² „Sl. novine FBiH“, br. 33/21

„Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo, JP „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ d.d. Mostar). Nije prezentirana druga relevantna dokumentacija kojom bi se potvrdila potraživanja, kao i način njihove realizacije. Nije bilo realizacije primitaka po ovom temelju.

- Proračunom FBiH za 2020. godinu planirano je 115.000.000 KM na prihodovnoj strani – razgraničeni prihodi za namjenska sredstva – temeljem sredstava koja su alocirana na posebnom računu u okviru JRR-a FBiH za upravljanje razvojnim sredstvima za implementaciju sredstava namijenjenih za financiranje kapitalnih infrastrukturnih projekata. Ova sredstva su planirana za izgradnju autocesta i brzih cesta u okviru kapitalnog transfera (Izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2020. godinu sredstva kapitalnog transfera planirana su u iznosu od 95.400.000 KM). Od ukupno planiranog kapitalnog transfera u iznosu od 95.400.000 KM realizirano je 43.742.787 KM (46%), što je šire obrazloženo u točki 6.2.2.4.1 Izvješća.
- Izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2020. godinu planirano je 157.000.000 KM na prihodovnoj strani – razgraničeni prihodi za namjenska sredstva – temeljem sredstava koja su alocirana na posebnim računima u okviru JRR-a FBiH za upravljanje razvojnim sredstvima za implementaciju sredstava namijenjenih za financiranje kapitalnih infrastrukturnih projekata (150.000.000 KM) i za razvoj i unapređenje aviomonta (7.000.000 KM). Realokacija ovih sredstava planirana je s ciljem prenamijene sredstava za ublažavanje posljedica pandemije COVID-19. Prijenos sredstava nije izvršen do kraja 2020. godine, budući da rashodi i izdaci nisu izvršeni u planiranom obimu, odnosno izvršenje Proračuna nije zahtijevalo prijenos sredstava.
- Registar proračunskih korisnika FBiH nije usuglašen s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH. Kao što je navedeno u točki 4. Izvješća, Parlament FBiH, predsjednik i dva potpredsjednika FBiH proračun i dalje planiraju kao tri proračunska korisnika s jednim identifikacijskim brojem, kazneno-popravni zavodi su za 2020. godinu proračun planirali kao jedan proračunski korisnik, iako se radi o sedam posebnih pravnih osoba, a Federalna uprava civilne zaštite i Stožer civilne zaštite planiraju se kao dva proračunska korisnika s jednim identifikacijskim brojem. Registrum proračunskih korisnika FBiH, koji je donesen u 2020. godini, svih sedam kazneno-popravnih zavoda dobilo je status proračunskog korisnika, što se primijenilo prilikom planiranja Proračuna za 2021. godinu.

Obavljenom revizijom konstatirali smo proceduralne propuste prilikom donošenja Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica. Vlada FBiH i Ministarstvo financija nisu ispoštivali odredbe Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu u dijelu raspolaganja viškom sredstava na poziciji „Tkući transferi drugim razinama vlasti – Fond za stabilizaciju gospodarstva“ Ministarstva financija nakon prestanka važenja Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica, niti su poduzeli aktivnosti na novim izmjenama i dopunama

Proračuna FBiH za 2020. godinu s ciljem smanjenja negativnih posljedica izazvanih pandemijom COVID-19, imajući u vidu malu realizaciju sredstava namijenjenih za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica.

Kao i prethodnih godina, Proračunom FBiH za 2020. godinu nisu planirana sredstva za izmirenje dospjelih obveza temeljem sudskih presuda i izvršnih sudskih rješenja, sredstva kapitalnog transfera za izgradnju autocesta i brzih cesta (uvažavajući spremnost predviđenih projekata i potrebno vrijeme za realizaciju) i primitaka od finansijske imovine nisu realno planirana. Također, planiranje i odobravanje sredstava pojedinim proračunskim korisnicima nije izvršeno sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

Preporuka:

- *potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija, u okviru nadležnosti, poduzmu aktivnosti kako bi se planiranje Proračuna FBiH vršilo prema zakonskim i drugim propisima.*

6. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

6.1 IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA FBiH U RAZDOBLJU OD 1. 1. DO 31. 12. 2020. GODINE

Sukladno članku 90. Zakona o proračunima u FBiH i članku 28. stav 7. Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH, Ministarstvo financija dužno je podnosići Vladi FBiH godišnje izvješće do 15. travnja tekuće godine. Vlada FBiH ima obvezu podnošenja Parlamentu FBiH Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH u roku od šest mjeseci od završetka fiskalne godine, sukladno članku 96. Zakona.

Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH Ministarstvo financija sačinilo je i podnijelo Vladi FBiH 30. 3. 2021. godine Vladi FBiH, sukladno člancima 90. i 96. Zakona o proračunima u FBiH. Vlada FBiH usvojila je Izvješće 8. 4. 2021. godine i uputila ga Parlamentu na razmatranje i usvajanje 9. 4. 2021. godine. Parlament FBiH je 26. 5. 2021. godine razmatrao Izvješće o izvršenju Proračuna za 2020. godinu, koje nije dobilo potrebnu većinu glasova zastupnika. S tim u vezi ističemo da Vlada FBiH nije dostavila Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH Uredu za reviziju, što je bila obveza sukladno članku 16. stav 2. Zakona o reviziji institucija u FBiH.

Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH nije sačinjeno shodno članku 97. Zakona o proračunima u FBiH. Ono nije usklađeno sa sadržajem i klasifikacijama računa proračuna i ne sadrži sve informacije i podatke propisane člankom 97. Zakona: početno i završno stanje imovine, obveza i izvora vlasništva, objašnjenje većih odstupanja (npr. kod ostvarenja prihoda i rashoda nisu navedena obrazloženja većih odstupanja kod izvršenja pojedinih pozicija, kako u odnosu na proračunom odobrena sredstva tako i u odnosu na prethodno razdoblje; stanje sredstava na posebnim namjenskim računima na 31. 12. 2020. godine u odnosu na prethodnu godinu smanjeno je za 52.912.254 KM, a u Izvješću je samo konstatirano početno i završno stanje novčanih sredstava, bez obrazloženja), kao ni podatke o svim promjenama na temelju zaduživanja i upravljanja

dugom i o jamstvima danim tijekom fiskalne godine (npr. nisu navedeni podaci o zaduženju FBiH u tekućoj godini u okviru instrumenta za brzo financiranje MMF-a u iznosu od 398.501.246 KM; zatim podaci o šest emisija obveznica u ukupnom iznosu od 200.000.000 KM, za što je prikupljeno 219.631.284 KM; nisu navedeni svi bitni podaci o tri emisije trezorskih zapisa ukupne nominalne vrijednosti od 160.000.000 KM, za što je prikupljeno 159.449.478 KM, kao ni razlozi otkazivanja preostalih aukcija trezorskih zapisa koje su planirane indikativnim kalendarom aukcija). **U Izvješću nisu prezentirane sveobuhvatne informacije o realizaciji mjera za ublažavanje posljedica izazvanih pandemijom COVID-19, što je, uvažavajući izdvajanja sredstava iz Proračuna FBiH za COVID-19, kao i činjenicu da je za implementaciju Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica realizirano svega 18,63% (90.934.169 KM) osiguranih sredstava za ove svrhe (488.207.999 KM), na primjeren način trebalo obrazložiti.** Također, Izvješće ne sadrži potpune informacije o poduzetim radnjama u cilju realiziranja preporuka revizije iz prethodne godine, informacije o razvojno-investicijskim projektima i njihovom izvršenju, kao ni o namjenskom utrošku sredstava s podračuna otvorenih u okviru JRR-a FBiH.

Osim Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH, Ministarstvo financija sačinilo je konsolidirana finansijska izvješća za Proračun FBiH, koja obuhvaćaju: Bilancu stanja na 31. 12. 2020. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvješće o novčanim tijekovima, Izvješće o kapitalnim izdacima i financiranju i Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za godinu koja se završava na taj dan. Navedena izvješća dostavljena su Uredu za reviziju i Centralnoj banci BiH, ali ne i Vladi FBiH. **S tim u vezi ističemo da Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH nije jasno definirana obveza sačinjanja i podnošenja konsolidiranih godišnjih računovodstvenih izvješća na razini FBiH.**

Konstatirali smo da Ministarstvo financija nije na adekvatan način izvjestilo Vladu FBiH o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu, kako je to propisano odredbama Zakona o proračunima u FBiH. Kao i prethodnih godina, Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH sačinjava se na način da ne pruža potrebne podatke i informacije o svim značajnim promjenama i odstupanjima (kako u odnosu na proračunom odobrena sredstva tako i u odnosu na prethodno razdoblje), kao ni o svim značajnim pozicijama bilance stanja. Ovakvim načinom izvješćivanja korisnici finansijskih izvješća, kao i nadležni organi i institucije, ne dobivaju jasnu sliku o izvršenju Proračuna FBiH, o stanju imovine i obveza FBiH, ni sve potrebne informacije neophodne za donošenje odluka u narednom razdoblju.

Preporuke:

- **Ministarstvo financija treba poduzeti aktivnosti na izmjeni i dopuni Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH, u dijelu koji se odnosi na jasnije definiranje obveze sačinjanja i podnošenja konsolidiranih godišnjih računovodstvenih izvješća;**
- **Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH sačinjavati sukladno odredbama članka 97. Zakona o proračunima u FBiH.**

6.2 GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA

6.2.1 Prihodi, primici i financiranje

U konsolidiranim Godišnjem izvješću o izvršenju Proračuna FBiH ukupno ostvareni prihodi, primici i financiranje iskazani su u iznosu od 4.737.298.127 KM, što je u odnosu na prihode i primitke planirane Proračunom FBiH za 2020. godinu (5.159.930.679 KM) manje za 422.632.552 KM ili 8,2%. **U odnosu na prethodnu godinu (2.264.997.917 KM), ostvareni su u većem iznosu za 2.472.300.210 KM, na što je izravno utjecao prelazak Zavoda na rizničarsko poslovanje, te činjenica da je po temelju doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje u 2020. godini uplaćeno 2.022.527.335 KM, što čini 42,7% ukupno ostvarenih prihoda, primitaka i financiranja.** Zbog navedenog, podaci o ostvarenim prihodima i primicima za 2020. godinu u odnosu na prethodnu godinu nisu usporedivi.

U nastavku dajemo tabelarni prikaz planiranih i ostvarenih prihoda i primitaka, s indeksima ostvarenja u odnosu na planirana sredstva, te indeksima ostvarenja u odnosu na prethodnu godinu:

Naziv	Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2020. godinu	Ostvareni prihodi i primici za 2020. godinu	Ostvareni prihodi i primici za 2019. godinu	Index (3/2 X100)	Index (3/4 X100)
1	2	3	4	5	6
I. Prihodi od poreza (I+II+III+IV)	3.280.556.802	3.488.811.941	1.675.987.655	106	208
Prihodi od neizravnih poreza	1.450.009.619	1.385.277.945	1.576.625.795	96	88
Porez na dobit	71.771.524	80.977.417	99.323.605	113	82
Prihod od doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje	1.758.761.259	2.022.527.335		115	-
Ostali porezi	10.400	24.944	35.148	240	71
Prihodi po temelju zaostalih obveza	4.000	4.300	3.107	108	138
II. Neporezni prihodi	504.343.877	411.769.223	354.011.781	82	116
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	338.674.841	258.651.566	228.904.174	76	113
Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	151.617.277	141.920.067	110.549.051	94	128
Novčane kazne	14.051.759	11.197.590	14.558.556	80	77
III. Primljeni transferi i donacije	0	4.536.874	113.922	-	3.982
A Ukupno (I+II+III)	3.784.900.679	3.905.118.038	2.030.113.358	103	192
IV. Primici od prodaje stalnih sredstava	30.000	209.090	104.145	697	201
V. Primici od finansijske imovine	100.000.000	0	0	0	-
VI. Primici od zaduživanja	1.275.000.000	831.970.999	234.780.414	65	354
Zajmovi primljeni kroz državu	455.000.000	452.440.203	13.684.810	99	3.306
Primici od inozemnog zaduživanja	0	0	1.473.815	-	0
Primici od domaćeg zaduživanja (Dugoročne obveznice)	410.000.000	219.631.299	199.621.789	54	110
Primici od domaćeg zaduživanja (Trezorski zapisi)	410.000.000	159.899.498	20.000.000	39	799
B Financiranje (IV+V+VI)	1.375.030.000	832.180.089	234.884.559	61	354
Ukupno (A+B)	5.159.930.679	4.737.298.127	2.264.997.917	92	209

Naziv	Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2020. godinu	Ostvareni prihodi i primici za 2020. godinu	Ostvareni prihodi i primici za 2019. godinu	Index (3/2 X100)	Index (3/4 X100)
1	2	3	4	5	6
C Razgraničeni prihodi	272.000.000				
D Višak prihoda nad rashodima iz prethodnih godina	77.000.000				
Ukupno (A+B+C+D)	5.508.930.679	4.737.298.127	2.264.997.917	86	209

Prihodi, primici i financiranje iskazani su u iznosu od 4.737.298.127 KM, a u njihovoj strukturi najveći udio imaju porezni prihodi ostvareni u iznosu od 3.488.811.941 KM (73,6%) i primici od zaduživanja ostvareni u iznosu od 831.970.999 KM (17,6%).

Ukoliko se izuzmu ostvareni prihodi po temelju doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje u 2020. godini, ukupno su ostvareni prihodi u 2020. godini u iznosu od 1.882.590.703 KM, što u odnosu na prethodnu godinu (2.030.113.358 KM) predstavlja pad od 7,3%, a što je najvećim posljedica pada prihoda od neizravnih poreza.

Prihodi od poreza, ostvareni u iznosu od 3.488.811.941 KM, u odnosu na prethodnu godinu bilježe porast od 108%, odnosno veći su za 1.812.824.286 KM, što je rezultat prelaska Zavoda na rizničarsko poslovanje od 1. 1. 2020. godine, od kada se doprinosi za mirovinsko i invalidsko osiguranje uplaćuju na JRR FBiH, odnosno na račun javnih prihoda proračuna FBiH, sukladno Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu uplate javnih prihoda proračuna i izvanproračunskih fondova na području FBiH.¹ U strukturi prihoda od poreza najznačajniji su upravo **prihodi od doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje** u iznosu od 2.022.527.335 KM, s udjelom od 58% u ukupnim prihodima od poreza. Ostvareni su više u odnosu na prihode planirane Proračunom FBiH za 2020. godinu za 263.766.076 KM ili 15%.

Drugi po veličini najznačajniji ostvareni porezni prihodi jesu **prihodi od neizravnih poreza** ostvareni u iznosu od 1.385.277.945 KM (carine, akcize, porez na dodanu vrijednost i naknade za ceste iz cijene naftnih derivata), koji se s Jedinstvenog računa Uprave za indirektno oporezivanje raspoređuju na poseban račun FBiH za servisiranje vanjskog duga, otvoren u Centralnoj banci BiH, i Poseban račun za raspodjelu prihoda s jedinstvenog računa, za korisnike u FBiH.

Raspodjela prihoda s Posebnog računa za raspodjelu prihoda s JRR-a, između korisnika u FBiH, vrši se temeljem koeficijenata utvrđenih Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH,² a pripadajući dio Proračuna FBiH uplaćuje se na Jedinstveni račun riznice FBiH. U okviru iskazanog izvršenja prihoda od neizravnih poreza za 2020. godinu, 901.156.445 KM odnosi se na prihode od neizravnih poreza koji pripadaju FBiH, a 484.121.500 KM odnosi se na prihode od neizravnih poreza na ime financiranja vanjskog duga. Prihodi od neizravnih poreza koji pripadaju FBiH u odnosu na prethodnu godinu (1.070.319.265 KM) manji su za 15,8% ili 169.162.820 KM, što može biti posljedica stanja izazvanog pandemijom COVID-19.

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 98/19

² „Sl. novine FBiH“, br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15

Treći po veličini najznačajniji ostvareni porezni prihodi jesu **prihodi od poreza na dobit** ostvareni u iznosu od 80.977.417 KM, što je u odnosu na planirana sredstva Proračunom FBiH više za 9.205.893 KM. U odnosu na prethodnu godinu manje su ostvareni za 18.346.188 KM, što je posljedica implementacije Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica, sukladno kojem su gospodarski subjekti, koji su koristili subvencije predviđene ovim Zakonom, bili oslobođeni plaćanja akontacija poreza na dobit u razdoblju od travnja do srpnja 2020. godine. U okviru ovih prihoda najznačajniji je prihod ostvaren od banaka (45.796.572 KM), prihod ostvaren od pravnih osoba iz oblasti pošte i telekomunikacija, elektroprivrede i iz oblasti igara na sreću (14.724.896 KM) i porez po odbitku (12.656.056 KM).

Neporezni prihodi ostvareni su u iznosu od 411.769.223 KM, što je u odnosu na planirana sredstva Proračunom FBiH manje za 92.574.654 KM, a u odnosu na prethodnu godinu više za 57.757.442 KM.

U okviru neporeznih, najznačajniji su **prihodi ostvareni od poduzetničkih aktivnosti i imovine** (258.651.566 KM), koji su u odnosu na planirana sredstva Proračunom FBiH manje ostvareni za 80.023.275 KM, a u odnosu na prethodnu godinu više za 29.747.392 KM. Najznačajnija odstupanja izvršenja u odnosu na plan konstatirana su kod prihoda od povrata anuiteta krajnjih korisnika za otplatu kredita, koji su ostvareni u iznosu od 216.913.496 KM (manje u odnosu na plan za 57.060.768 KM). U 2020. godini manje su realizirani izdaci otplate obveza po vanjskom dugu (šire obrazloženo u točki 6.2.2.9 Izvješća), što se odrazilo na manje ostvarene prihode od povrata anuiteta od krajnjih korisnika.

Drugi po veličini najznačajniji ostvareni neporezni prihodi jesu **prihodi ostvareni od naknada i pristojbi od pružanja javnih usluga** u iznosu od 141.920.067 KM, što je u odnosu na planirana sredstva Proračunom FBiH manje za 9.697.210 KM, a u odnosu na prethodnu godinu više za 31.371.016 KM.

Planiranje prihoda od obavljanja osnovne djelatnosti, propisane zakonima ili drugim propisima o osnivanju, za koje je utvrđena visina naknade za usluge koje pružaju pravnim i fizičkim osobama, ne vrši se na odgovarajući način. Ministarstvo financija nije ostvarilo adekvatnu suradnju i kontrolu s proračunskim korisnicima, kada je u pitanju ostvarenje i planiranje. Posljedica ovoga je da proračunski korisnici u proračunskom zahtjevu ne planiraju prihode koje ostvaruju u okviru svoje nadležnosti, niti planiraju potrošnju za ostvarene iznose tih prihoda, što otežava praćenje realizacije planiranih aktivnosti, efekata u odnosu na sredstva odobrena proračunom, kao i efekata iz obavljanja poslova iz nadležnosti proračunskih korisnika.

Primljeni transferi i donacije ostvareni su u iznosu od 4.536.874 KM. U odnosu na prethodnu godinu ostvareni su više za 4.422.952 KM. Najveći dio, u iznosu od 4.414.570 KM, odnosi se na doznačena sredstva temeljem Odluke Vijeća ministara BiH o rasporedu sredstava iz Proračuna institucija BiH za saniranje ekonomskih šteta uzrokovanih epidemijom COVID-19,¹ kojom je odobreno 14.474.000 KM entitetima i Brčko Distriktu za saniranje ekonomskih šteta u zdravstvenom sektoru uzrokovanih epidemijom COVID-

¹ „Sl. glasnik BiH“, br. 65/20

19. FBiH sa svojih 10 županija pripalo je 8.829.140 KM, od čega je 50% doznačeno županijama sukladno Zaključku Vlade FBiH od 3. 12. 2020. godine.

Financiranje Proračuna FBiH iskazano je u iznosu od 832.180.089 KM, što u odnosu na planirana sredstva Proračunom FBiH (1.375.030.000 KM) predstavlja ostvarenje manje za 542.849.911 KM, a u odnosu na prethodnu godinu više za 597.295.530 KM.

Primici od zaduživanja iskazani su u iznosu do 831.970.999 KM, što je u odnosu na planirana sredstva Proračunom FBiH manje za 443.029.001 KM, a u odnosu na prethodnu godinu više za 597.190.585 KM.

Zajmovi primljeni kroz državu iskazani su u iznosu od 452.440.203 KM. U odnosu na prethodnu godinu viši su za 438.755.393 KM. Odnose se na primitke temeljem zaduženja od Međunarodnog monetarnog fonda (u dalnjem tekstu: MMF) u iznosu od 398.501.246 KM i primitke temeljem zaduženja od Međunarodne banke za obnovu i razvoj – IBRD u iznosu od 53.938.957 KM (odnosi se na projekt jačanja bankarskog sektora i projekt podrške zapošljavanju).

Problemi uzrokovani pandemijom COVID-19, kao i mјere koje je u cilju sprečavanja negativnih ekonomskih posljedica na cijelokupno gospodarstvo donijela Vlada FBiH, zahtijevale su hitan odgovor u kontekstu osiguranja nedostajućih finansijskih sredstava. BiH je zaključila sporazum sa MMF-om u okviru instrumenta brzog financiranja. Odlukom Parlamenta FBiH¹ o prihvaćanju zaduženja FBiH u okviru instrumenta za brzo financiranje MMF-a, prihvачeno je zaduženje FBiH u iznosu od 163.098.000 SDR, odnosno 398.501.246 KM, koliko je na dan angažiranja sredstava iznosila protuvrijednost ugovorenog iznosa namijenjenog FBiH, što iznosi 61,50% ukupno odobrenih sredstava BiH. Sredstva su doznačena Federaciji BiH 3. 6. 2020. godine. Sukladno točki II. Odluke, namjena sredstava je financiranje povećanih potreba u zdravstvu uzrokovanih pandemijom COVID-19 i financiranje mјera ekonomiske stabilizacije. Sredstva su odobrena s rokom otplate od pet godina (uključujući grace period od tri godine) i primjenjivom kamatnom stopom, koju određuje MMF za SDR (u trenutku donošenja Odluke 1,05% godišnje). Otplata duga planirana je u osam jednakih kvartalnih rata nakon isteka grace perioda.

Primici od dugoročnog zaduživanja temeljem emisije dugoročnih obveznica iskazani su u iznosu od 219.631.299 KM, što je u odnosu na planirana sredstva Proračunom FBiH manje za 190.368.701 KM. Istovremeno, **primici od kratkoročnog domaćeg zaduživanja temeljem emisije trezorskih zapisa** iskazani su u iznosu od 159.899.498 KM, što je u odnosu na planirana sredstva Proračunom FBiH manje za 250.100.502 KM. Iako je Izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2020. godinu uvećana pozicija *primici od domaćeg zaduživanja – dugoročni (obveznice)* sa 120.000.000 KM na 410.000.000 KM, uzimajući u obzir razinu solventnosti i stanje sredstava na JRR-u FBiH, kao i činjenicu da se kratkoročni vrijednosni papiri emitiraju u cilju održavanja adekvatne razine solventnosti, pojedine planirane aukcije obveznica i trezorskih zapisa su otkazane, zbog čega su primici od emisije obveznica realizirani 53,6% u odnosu na planirane, a primici temeljem emisije trezorskih zapisa 38,9% u odnosu na planirane.

¹ Parlament FBiH Odluku je usvojio na sjednici Predstavničkog doma 23. 4. 2020. godine i na sjednici Doma naroda 4. 5. 2020. godine.

Primici od finansijske imovine, koji se odnose na prodaju finansijskih potraživanja javnih poduzeća, planirani su u iznosu od 100.000.000 KM, dok nije bilo realizacije, što je šire obrazloženo u točki 5. ovog Izvješća.

Revizijom smo konstatirali da se planiranje prihoda i primitaka ne vrši temeljem realnih ulaznih podataka, niti se njihovo izvršenje prati na adekvatan način, kako bi se mogle izvršiti analize planiranih i realiziranih iznosa.

Preporuke:

- *planiranje prihoda i primitaka Proračuna FBiH vršiti temeljem realnih ulaznih podataka, dosljedno primjenjujući Zakon o proračunima u FBiH;*
- *potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija poduzmu aktivnosti na tome da proračunski korisnici, koji u okviru svoje nadležnosti ostvaruju javne prihode, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH planiraju, prate i poduzimaju mjere, u cilju blagovremene naplate javnih prihoda.*

6.2.2 Rashodi, izdaci i financiranje

U konsolidiranom Godišnjem Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH ukupno ostvareni rashodi, izdaci i otplate dugova iskazani su u iznosu od 4.730.205.318 KM, što je u odnosu na rashode i izdatke planirane Proračunom FBiH (5.508.930.679 KM) manje za 778.725.361 KM. U odnosu na prethodnu godinu (2.194.567.162 KM), veći su za 2.535.638.156 KM, što je rezultat prelaska Zavoda na rizničarsko poslovanje, čiji su ukupni rashodi i izdaci za 2020. iznosili 2.334.660.652 KM, zbog čega podaci o ostvarenim rashodima i izdacima za 2020. u odnosu na prethodnu godinu nisu usporedivi.

Ukoliko se izuzmu ostvareni rashodi i izdaci Zavoda za 2020. godinu (2.334.660.652 KM) ukupno su ostvareni rashodi, izdaci i otplate dugova u 2020. godini u iznosu od 2.395.544.666 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu (2.194.567.162 KM) više za 200.977.504 KM.

U nastavku dajemo tabelarni prikaz planiranih i ostvarenih rashoda, izdataka i otplata dugova, s indeksima ostvarenja u odnosu na planirana sredstva, te indeksima ostvarenja u odnosu na prethodnu godinu:

Opis	Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2020. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2020. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2019. godinu	Index (3/2 x100)	Index (3/4 x100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Tekući rashodi	4.383.232.883	3.940.277.334	1.452.441.541	90	271	83
1.1. Plaće i naknade troškova zaposlenih	239.151.722	237.756.909	213.025.463	99	112	5
1.2. Doprinosi poslodavca	25.594.783	25.533.007	23.522.125	100	109	1
1.3. Izdaci za materijal i usluge	119.578.241	92.543.320	77.861.221	77	119	2
1.4. Tekući transferi i drugi tekući rashodi	3.882.551.847	3.492.520.712	1.042.167.516	90	335	74
1.5. Izdaci za kamate	116.356.290	91.923.386	95.865.216	79	96	2

2. Tekuća pričuva Vlade FBiH¹	10.077.500	0	0	0	-	0
3. Kapitalni izdaci	169.097.360	115.086.968	82.577.664	68	139	2
3.1. Nabava stalnih sredstava	39.546.360	35.702.346	37.249.422	90	96	1
3.2. Kapitalni transferi	129.551.000	79.384.622	45.328.242	61	175	2
4. Izdaci za finansijsku imovinu	19.240.000	15.733.077	22.333.095	82	70	0
4.1. Sudjelovanje u zajedničkim ulaganjima	4.240.000	733.077	3.683.095	17	20	0
4.2. Ostala domaća pozajmljivanja	15.000.000	15.000.000	18.650.000	100	80	0
5. Otplate dugova	927.282.936	659.107.939	637.214.862	71	103	14
5.1. Vanjski dug	454.913.594	409.985.704	427.841.734	90	96	9
5.2. Domaća pozajmljivanja	400.000.000	200.000.000	130.000.000	50	154	4
5.3. Unutarnji dug	70.869.342	49.122.234	79.373.128	69	62	1
5.4. Otplate duga po izdanim garancijama	1.500.000	0	0	0	-	0
RASHODI I IZDACI (1+2+3+4+5)	5.508.930.679	4.730.205.318	2.194.567.162	86	216	100

6.2.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih ostvarene su u iznosu od 237.756.909 KM, od čega se na bruto plaće i naknade plaća odnosi 208.533.593 KM, a na naknade troškova zaposlenih 29.223.316 KM. Rashodi plaća i naknada troškova zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu veći su za 24.731.446 KM ili za 11,6%. Na povećanje izdataka za plaće i naknada troškova zaposlenih izravno je utjecao prelazak Zavoda na rizničarsko poslovanje.

Plaće i naknade troškova izabralih dužnosnika, nositelja izvršnih funkcija i savjetnika u organima zakonodavne i izvršne vlasti FBiH, državnih službenika i namještenika, zatvorskih policajaca – stražara i službenika sudske policije uređene su Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH.² Osnovica za obračun plaća za 2020. godinu za državne službenike i namještenike u organima državne službe i javnim ustanovama na razini FBiH, sukladno članku 18. stavak 2. Zakona o izvršavanju Proračuna FBiH za 2020. godinu, iznosila je 330 KM.³

Obračun plaće i naknada troškova zaposlenika Zavoda uređen je Zakonom o radu u FBiH⁴ i unutarnjim aktima Zavoda. Prema Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu, na 31. 12. 2020. godine u federalnim institucijama bilo je 7.609 zaposlenih, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 743 zaposlenika, što je rezultat prelaska Zavoda na rizničarsko poslovanje.

Naknade troškova zaposlenih ostvarene su u iznosu od 29.223.316 KM. U njihovoj strukturi najznačajnije su: naknade za topli obrok (14.726.676 KM), naknade za prijevoz s posla i na posao (5.375.160 KM), regres za godišnji odmor (3.639.734 KM), naknade za slučaj teže bolesti i smrti (2.000.078 KM), otpremnine prilikom odlaska u mirovinu (1.662.234 KM), naknade za odvojeni život (959.255 KM), naknade za najam stanova (522.676 KM) i naknade troškove prijevoza korisnicima odvojenog života (215.415 KM).

¹ Realizacija sredstava Tekuće pričuve iskazana je u okviru bilančnih pozicija proračunskih korisnika kojima je odobrena.

² „Sl. novine FBiH“, br. 45/10, 111/12, 20/17

³ „Sl. novine FBiH“, br. 99/19

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16, 89/18

U okviru naknada troškova zaposlenih iskazane su naknade troškova prijevoza korisnicima odvojenog života, čije je mjesto prebivališta udaljeno više od 70 km od sjedišta rada institucije. Temeljem rješenja o naknadi troškova prijevoza do mjesta prebivališta obitelji zaposlenici ostvaruju pravo na naknadu do četiri puta mjesечно u visini cijene karte prijevoza u drumskom ili željezničkom prometu, na relaciji koju koriste. Ova naknada obračunava se i isplaćuje svaki mjesec, četiri puta mjesечно u visini cijene karte prijevoza u drumskom prometu na relaciji koju koriste. **Uredbom o naknadama koje pripadaju članovima Vlade FBiH i njihovim savjetnicima koje nemaju karakter plaća¹ propisano je pravo na naknadu troškova prijevoza do mjesta prebivališta obitelji, do četiri puta mjesечно, ali nije uređen način uporabe tog prava, koji bi bio temelj za isplatu, što ima za posljedicu da je obračunavan i isplaćivan maksimalno odobreni iznos.**

Preporuka:

- **Vlada FBiH treba preispitati propise vezane za ostvarivanje prava naknade članovima Vlade FBiH, njihovim savjetnicima i izabranim dužnosnicima, koje nemaju karakter plaća, u dijelu ostvarivanja prava na naknade za prijevoz korisnicima odvojenog života.**

6.2.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 92.543.320 KM, što je u odnosu na planirana sredstva (119.578.241 KM) manje za 27.034.921 KM. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 14.682.099 KM. Vrsta i struktura ovih izdataka prikazana je u tabeli:

Opis	Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2020. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2020. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2019. godinu	Index (3/2 x100)	Indeks (3/4 x100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Putni troškovi	2.803.797	1.356.278	2.501.161	48	54	2
2. Izdaci za energiju	6.292.260	5.953.222	5.489.645	95	108	6
3. Izdaci za komunikacije i komunalne usluge	13.406.287	12.750.349	5.257.302	95	243	14
4. Nabava materijala i sitnog inventara	29.752.346	26.148.038	15.807.147	88	165	28
5. Izdaci za usluge prijevoza i goriva	2.703.020	1.789.611	2.271.854	66	79	2
6. Unajmljivanje imovine i opreme	7.017.360	6.150.791	6.684.383	88	92	7
7. Izdaci za tekuće održavanje	6.025.286	5.149.552	4.874.937	85	106	6
8. Izdaci osiguranja, bankarski i platni promet	2.556.580	1.956.378	1.380.378	77	142	2
9. Ugovorene druge i posebne usluge	49.021.305	31.289.100	33.594.414	64	93	34
UKUPNO:	119.578.241	92.543.320	77.861.221	77	119	100

Izdaci za ugovorene druge i posebne usluge iskazani su u iznosu od 31.289.100 KM, a u odnosu na prethodnu godinu manji su za 2.305.314 KM. U okviru tih izdataka najznačajniji iznosi se odnose na zatezne kamate (5.838.344 KM), izdatke za hardverske i softverske usluge (3.952.591 KM), troškove spora (3.224.473 KM), ugovore o djelu

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 87/10, 22/11,45/13, 09/16

(2.712.521 KM), pravne usluge (2.691.748 KM), izdatke za rad povjerenstava (1.914.317 KM), izdatke za naknade skupštinskim zastupnicima (1.075.457 KM), ostale nespomenute usluge (1.977.816 KM) i usluge Instituta za medicinsko vještačenje (1.370.867 KM).

Kao i prethodnih godina, i u revidiranoj godini **ugovori o djelu** zaključivali su se za obavljanje poslova i zadataka utvrđenih pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu, odnosno za poslove koji opisom odgovaraju poslovima iz nadležnosti revidiranih institucija. U velikom broju slučajeva ugovori su se zaključivali u kontinuitetu tijekom godine (s kraćim prekidima), a pojedini i više godina. Nije definiran način utvrđivanja visine naknade, vrednovanje poslova koji su bili predmet ugovora o djelu, kao ni procedura kojom se regulira transparentan način angažiranja suradnika po ovom osnovu. **Imajući u vidu činjenicu da bi se ugovori o djelu trebali zaključivati za obavljanje određenog ugovorenog jednokratnog posla i uzimajući u obzir da se angažiranje fizičkih osoba za obavljanje poslova putem ugovora o djelu obavlja u kontinuitetu, ne možemo potvrditi opravdanost zaključivanja ugovora o djelu na ovakav način, kao ni utemeljenost i opravdanost isplaćenih naknada.**

Smatramo da ovakvo zaključivanje ugovora o djelu predstavlja netransparentan način angažiranja izvršitelja ugovorenih poslova, što se ne može prihvati kada je u pitanju javni sektor. Popuna nedostajućeg kadra, neophodnog za poslovanje institucija, vršila se angažiranjem vanjskih suradnika putem ugovora o djelu, a ne provođenjem redovnih procedura propisanih Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH. Ugovori o djelu nisu zaključivani jednokratno i za obavljanje točno utvrđene vrste poslova i zadataka, već kontinuirano tijekom cijele godine.

Naknade za rad stručnih povjerenstava i drugih radnih tijela iskazane su u neto iznosu od 1.914.317 KM, što je za 548.528 KM manje u odnosu na prethodnu godinu. Isplate se odnose na naknade članovima povjerenstava formiranih sukladno Uredbi o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela utemeljenih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe,¹ koje se isplaćuju iz proračunskih sredstava, i naknade članovima povjerenstava, formiranih sukladno posebnim zakonskim propisima, a financiraju se od naplate usluga fizičkih i pravnih osoba za izvršene poslove po posebnim propisima. Provedenim revizijama proračunskih korisnika, kao i u prethodnom razdoblju, konstatirana je nedosljedna primjena navedene Uredbe kod isplate naknade članovima povjerenstava za poslove iz nadležnosti proračunskih korisnika, te definiranja i primjene kriterija za utvrđivanje visine naknade članovima radnih tijela. Ne možemo potvrditi opravdanost isplata naknada članovima povjerenstava koji su zaposlenici institucija, a koji obavljaju poslove iz nadležnosti revidiranih institucija (popisna povjerenstva, povjerenstva za provođenje postupaka javnih nabava, povjerenstva za izbor i unapređenje državnih službenika i sl.). Naglašavamo da članstvo u određenom radnom tijelu ne podrazumijeva obvezu isplate naknade, jer je člankom 8. stav 1. Uredbe isplata naknade uvjetovana obavljanjem poslova izvan radnog vremena, a što se ne može potvrditi u svim slučajevima u kojima je

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 48/14, 77/14, 97/14, 58/15

došlo do isplate. Također, isplate za rad u pojedinim povjerenstvima nisu opravdane jer se odnose na obavljanje redovnih poslova i zadatka, odnosno na obavljanje poslova koji imaju karakteristike nesamostalne djelatnosti ili pretežno karakteristike nesamostalne djelatnosti.

Skrećemo pozornost na to da, iako je određeni broj povjerenstava formiran temeljem posebnih propisa, u njima se radi o poslovima i zadacima koji su u nadležnosti ministarstava, te bi trebali biti u okviru redovnih radnih zadatka.

Također, poslovi koje obavlja **Povjerenstvo za administrativna pitanja i Povjerenstvo za statusna pitanja članova Vlade FBiH i njihovih savjetnika**, a koji se odnose na pripremu prijedloga rješenja o imenovanju i postavljenju rukovodećih državnih službenika koje imenuje Vlada FBiH, reguliranje prava iz radno-pravnih odnosa za članove Vlade FBiH i ostale koje imenuje Vlada FBiH, odlučivanje o dodjeli stanova za privremeni smještaj i ostale poslove koji se zaključkom Vlade FBiH daju u nadležnost povjerenstva, redoviti su poslovi iz nadležnosti Vlade FBiH, sukladno Zakonu o Vladi FBiH i Poslovniku o radu Vlade FBiH,¹ zbog čega ne možemo potvrditi opravdanost izvršenih isplata za ta povjerenstva.

Kada je u pitanju angažman zaposlenika kao članova povjerenstava, skrećemo pozornost na to da, osim što su povjerenstva formirana sukladno navedenoj Uredbi, određeni broj formiran je temeljem posebnih propisa (polaganje stručnih ispita i drugih ispita, ocjena ispunjenosti uvjeta prostora, opreme i kadrova, povjerenstva za tehničkih pregled, stavljanje i skidanje lijekova na listu lijekova i sl.), koji su u nadležnosti revidiranih subjekata, u okviru redovnih poslova, utvrđenih pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu i koji se obavljaju u tijeku radnog vremena. U povjerenstvima su angažirani i zaposlenici koji obavljaju rukovodeće poslove (savjetnici i pomoćnici ministra, tajnik ministarstva i šefovi odsjeka), za koje se isplaćuju značajne naknade. Također, prilikom njihovog formiranja nisu uvijek ispoštovane odredbe Uredbe u dijelu broja povjerenstava u koje je angažiran zaposlenik i rada izvan radnog vremena.

Na isplaćene naknade članovima povjerenstava obračunat je doprinos za mirovinsko i invalidsko osiguranje po stopi od 6%, zdravstveno osiguranje po stopi od 4% i porez na dohodak po stopi od 10%, sukladno Instrukciji Ministarstva financija od 17. 11. 2016. godine, na temelju koje je Ministarstvo financija u kasnjem razdoblju davalо stavove usuglašene s Instrukcijom.

Obračun i isplata naknada zaposlenicima temeljem angažmana u raznim povjerenstvima nije tretiran kao prihod od nesamostalne djelatnosti, kako je to propisano člankom 10. stav 1. i 2. točka 4) Zakona o porezu na dohodak² i člancima 8. stav 1., 11. stav 1. i 2. i 12. stav 1. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak,³ s obzirom na to da nisu obračunati i uplaćeni propisani porezi i doprinosi. Napominjemo da je navedenim člancima Zakona o porezu na dohodak i Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak propisano da naknade zaposlenicima temeljem

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 6/10, 37/10 i 62/10

² „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13, 65/13

³ „Sl. novine FBiH“, br. 67/08, 4/10, 86/10, 10/11, 53/11, 20/12, 27/13, 71/13, 90/13, 45/14, 52/16, 59/16, 38/17, 3/18, 30/18

angažmana po bilo kojem temelju, a u vezi s nesamostalnom djelatnošću, neovisno o tome da li se ti poslovi obavljaju u tijeku ili izvan radnog vremena, imaju karakter oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti. Shodno tome, obveza poslodavca je da obračuna i uplati porez i pune doprinose, sukladno odredbama članka 27. Zakona o porezu na dohodak i člancima 16. i 21. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kao i odredbama članaka 10. i 11. Zakona o doprinosima¹ i odredbama članaka od 17. do 20. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.²

Preporuke:

- *potrebno je da Vlada FBiH preispita Uredbu o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela utemeljenih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe, u dijelu formiranja i plaćanja povjerenstava čiji su članovi zaposlenici proračunskih korisnika;*
- *Ministarstvo financija treba preispitati dani stav koji se odnosi na pitanje izračuna poreza i doprinosa na naknadu za rad članova povjerenstava zaposlenika institucija.*

Izdaci za komunikacije i komunalne usluge iskazani su u iznosu od 12.750.349 KM. U strukturi ovih izdataka najznačajniji su za: poštanske usluge (8.407.947 KM), fiksne telefone (1.024.213 KM), internet (886.981 KM), usluge mobilne telefonije (650.700 KM) i razne komunalne usluge, odnosno režijske troškove (1.635.580 KM). Zaključkom Vlade FBiH³ definirano je pravo uporabe službenih telefona i mjesecni iznosi potrošnje za rukovoditelje federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija, rukovodeće državne službenike, državne službenike i namještenike (od 50 KM do 150 KM), ali ne i za članove Vlade FBiH (ministre). Generalni sekretarijat Vlade FBiH unutarnjim aktom ograničio je troškove službenog telefona za premijera i tajnika Vlade FBiH, ali Zaključak nije izmijenjen u dijelu utvrđivanja ograničenja za sve članove Vlade FBiH. Uporaba telefona za ministre nije limitirana, a Zaključkom nisu obuhvaćeni savjetnici premijera Vlade FBiH i savjetnici ministara.

Preporuka:

- *Vlada FBiH treba preispitati Zaključak o pravu uporabe službenih telefona u dijelu limitiranja potrošnje za ministre.*

6.2.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi realizirani su u iznosu od 3.492.520.712 KM i u ukupnim rashodima i izdacima Proračuna FBiH za 2020. godinu sudjeluju 74%. U odnosu na plan manji su za 10%, a u odnosu na prethodnu godinu viši su za 2.450.353.196 KM, što je rezultat prelaska Zavoda na rizničarsko poslovanje, te činjenica da je po temelju transfera pojedincima iz nadležnosti Zavoda u 2020. godini realizirano 2.292.661.324 KM, što čini 65,6% ukupno ostvarenih tekućih transfera i drugih tekućih

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 99/19

² „Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17

³ V. broj: 456/2015 od 14. 4. 2015. godine

rashoda.

U nastavku dajemo tabelarni prikaz planiranih i ostvarenih tekućih transfera i drugih tekućih rashoda, s indeksima ostvarenja u odnosu na planirana sredstva, te indeksima ostvarenja u odnosu na prethodnu godinu:

Opis	Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2020. godinu	Ostvareni rashodi za 2020. godinu	Ostvareni rashodi za 2019. godinu	Index (3/2 x100)	Index (3/4 x100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Tekući transferi drugim razinama vlasti	100.530.489	98.963.376	408.761.521	98	24	3
2. Tekući transferi pojedincima	2.857.738.480	2.773.285.776	462.397.717	97	600	79
3. Tekući transferi neprofitnim organizacijama	16.525.878	16.019.677	20.083.974	97	80	0
4. Tekući transferi javnim poduzećima	47.945.000	43.945.873	45.896.585	92	96	1
5. Tekući transferi privatnim poduzećima i poduzetnicima	89.500.000	86.345.197	75.387.409	96	115	2
6. Tekući transferi u inozemstvo	0	180.392	77.762	-	232	0
7. Drugi tekući rashodi	39.104.001	34.449.524	29.562.548	88	117	1
I. Tekući transferi (od 1 do 7)	3.151.343.848	3.053.189.815	1.042.167.516	97	293	87
8. Transferi županijama - Sredstva iz RFI aranžmana s MMF-om	200.000.000	200.000.000	0	100	-	6
9. Tekući transferi jedinicama lokalne samouprave	10.000.000	10.000.000	0	100	-	0
10. Tekući transferi drugim razinama vlasti - Fond za stabilizaciju gospodarstva	488.207.999	90.934.169	0	19	-	3
11. Transfer za sanaciju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH	30.000.000	30.000.000	0	100	-	1
12. Transfer za nabavu vakcina (COVAX)	0	13.707.011	0	-	-	0
13. Transfer za kliničke centre u FBiH	0	10.000.000	0	-	-	0
14. Transfer za troškove karantene u FBiH	3.000.000	508.260	0	17	-	0
15. Financijska pomoć ugroženim sektorima na temelju Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima gospodarstva FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 ¹	0	84.181.457	0	-	-	2
II. Tekući transferi COVID-19 (od 8 do 15)	731.207.999	439.330.897	0	60	-	13
III. UKUPNO I + II (TEKUĆI TRANSFERI + TEKUĆI TRANSFERI COVID-19)	3.882.551.847	3.492.520.712	1.042.167.516	90	335	100

6.2.2.3.1 Tekući transferi

Tekući transferi realizirani su u iznosu od 3.053.189.815 KM. U odnosu na prethodnu godinu viši su za 2.011.022.299 KM, a u odnosu na plan manji su za 98.154.033 KM.

U okviru transfera pojedincima i drugim razinama vlasti su i transferi koji se odnose na isplate po posebnim zakonskim propisima, a realizirane su preko Zavoda

¹ Ukupno odobrena financijska pomoć iznosi 88.181.457 KM, od čega je 84.181.457 KM iskazano u okviru tekućih transfera, a 4.000.000 KM u okviru kapitalnih transfera.

(2.292.661.324 KM), Ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata (317.643.564 KM) i Ministarstva rada i socijalne politike (161.916.552 KM). Ti transferi regulirani su Zakonom o mirovinskom i invalidskom osiguranju,¹ Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji s djecom,² Zakonom o pravima demobiliziranih branitelja i članova njihovih obitelji³, Zakonom o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja⁴ i Zakonom o prijevremenom povolnjijem umirovljenju branitelja domovinskog rata.⁵ Važno je istaknuti da u ukupnim tekućim transferima sudjeluju 79,4%, dok u ukupno realiziranim rashodima i izdacima Proračuna FBiH u 2020. godini sudjeluju 58,6%.

Kad je u pitanju realizacija ostalih tekućih transfera, bitno je napomenuti da je planiranje i izvršenje regulirano Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2020. godinu, kojim je utvrđeno da proračunski korisnici Vladi FBiH predlažu programe utroška transfera. Programom treba biti definiran naziv programa, svrha, kriterij za raspodjelu sredstava, visina sredstava, izvori sredstava, kategorija korisnika sredstava, te način i rokovi izvješćivanja. O utrošenim sredstvima proračunski korisnici izvješćuju Ministarstvo finansija kvartalno, a Ministarstvo finansija Vladu FBiH, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH. Izvješće o dodijeljenim sredstvima, s listom korisnika kojim su dodijeljena, proračunski korisnici dužni su objaviti na internet-stranici.

Tekući transferi drugim razinama vlasti

Najznačajniji tekući transferi drugim razinama vlasti iskazani su kod sljedećih korisnika: Ministarstvo zdravstva (31.938.448 KM), Ministarstvo rada i socijalne politike (33.525.696 KM), Ministarstvo finansija (20.189.805 KM), Ministarstvo kulture i sporta (6.298.500 KM), Ministarstvo prostornog uređenja (2.600.000 KM), Ministarstvo obrazovanja i znanosti (1.398.242 KM) i Ministarstvo okoliša i turizma (1.000.000 KM).

Proračunom FBiH za 2020. godinu planirano je da se ova sredstva doznačavaju županijama, općinama, agencijama, zavodima i fondovima s federalne, županijske i gradske/općinske razine. Jedan dio također se dodjeljuje ustanovama iz oblasti kulture, sporta, obrazovanja i udrugama, ovisno o tome za koju su oblast osnovane.

Obavljenom revizijom transfera dodijeljenih nižim razinama vlasti kod jednog broja proračunskih korisnika konstatirano je da:

- nije utvrđena namjena i svrha transfera, te ne postoji zakonski temelj za planiranje;
- nije bilo javnog poziva za dodjelu transfera, tako da nije osiguran jedan od glavnih proračunskih principa – transparentnost, te nije prezentirana dokumentacija temeljem koje bi se potvrdio način raspodjele sredstava;
- nisu utvrđeni kriteriji, a gdje su bili utvrđeni u najvećem broju slučajeva nisu bili mjerljivi. Mjerljivost kriterija je bitna jer se time utvrđuje broj bodova koji je

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 13/18

² „Sl. novine FBiH“, br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16

³ „Sl. novine FBiH“, br. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 41/13, 90/17

opredjeljujući za iznos doznačenih sredstava;

- **izvješća o dodijeljenim sredstvima nisu objavljena sukladno članku 37. Zakona o izvršavanju proračuna u FBiH za 2020. godinu;**
- **korisnicima koji nisu opravdali namjenski utrošak sredstava iz prethodne godine, sredstva su dodijeljena i u revidiranoj godini.**

Tekući transferi pojedincima

Najznačajniji tekući transferi pojedincima iskazani su kod sljedećih korisnika: Ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica (22.598.415 KM), Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH (55.800 KM) i Parlament FBiH (50.750 KM). Osim što je najveći dio sredstava pojedincima dodijeljen preko Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica, pojedincima su dodjeljivana sredstva za rješavanje socijalnih pitanja (troškove liječenja, pomoć socijalno ugroženim osobama, povratnicima i raseljenim licima, učenicima i studentima, sportašima, znanstvenicima i za humanitarne akcije sl.). Dodjela sredstava na ovaj način dovodi u pitanje rad resornih ministarstava, odnosno proračunskih korisnika, s obzirom na to da se ova sredstva svake godine planiraju u proračunima resornih ministarstava po razinama vlasti i po oblastima za koje su zadužena pojedina ministarstva (primjera radi: za liječenje – Ministarstvo zdravstva; za pomoć učenicima i studentima – Ministarstvo obrazovanja i znanosti; za socijalno ugrožene osobe – Ministarstvo rada i socijalne politike i sl.). Imajući u vidu navedeno, ne možemo potvrditi opravdanost ovakvog načina financiranja pomoći pojedincima.

Obavljenom revizijom transfera dodijeljenih pojedincima, kod jednog broja proračunskih korisnika konstatirano je da:

- **nije bilo zakonskog temelja za planiranje;**
- **nije objavljen javni poziv za dodjelu sredstva, zbog čega nije osiguran jedan od glavnih proračunskih principa – transparentnost;**
- **nisu utvrđene procedure o načinu rangiranja i raspodjele planiranih transfera;**
- **sredstva se dodjeljuju za namjene koje su regulirane posebnim propisima i koje se isplaćuju putem resornih ministarstava (sufinanciranje troškova liječenja, pomoć socijalno ugroženim osobama, povratnicima i raseljenim osobama, učenicima i studentima, sportašima, znanstvenicima, za humanitarne akcije i sl.);**
- **nisu utvrđeni kriteriji raspodjele, a sredstva su dodijeljena na temelju molbi i zahtjeva;**
- **nisu objavljeni rezultati javnog poziva, odnosno liste potencijalnih korisnika;**
- **nije utvrđena obveza izvješćivanja o namjenskom utrošku sredstava.**

Tekući transferi neprofitnim organizacijama

Najznačajniji tekući transferi neprofitnim organizacijama iskazani su kod sljedećih korisnika: Ministarstvo financija (2.833.816 KM), Ministarstvo obrazovanja i znanosti (2.548.225 KM), Ministarstvo rada i socijalne politike (2.421.802 KM), Ministarstvo za

pitanja branitelja i invalida domovinskog rata (2.329.488 KM), Vlada FBiH (2.024.313 KM), Ministarstvo kulture i sporta (1.960.000 KM) i Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH (190.500 KM).

Posebno ukazujemo na dodjelu sredstava putem transfera raznim udrugama, jer se rad udruga financira kako iz federalnog proračuna, tako i iz županijskih i gradskih/općinskih proračuna. Udruge posluju sukladno Zakonu o udrugama i fondacijama¹ i registriraju se u nadležnom ministarstvu pravde. Nije uspostavljen adekvatan registar svih udruga registriranih na području FBiH, tako da im trenutne okolnosti omogućuju financiranje s različitih razina vlasti.

Obavljenom revizijom transfera dodijeljenih neprofitnim organizacijama, kod jednog broja proračunskih korisnika konstatirano je da:

- kod planiranja sredstava nije utvrđena svrha i namjena financiranja kako bi se mogli ocijeniti efekti uloženih proračunskih sredstava;
- ne osiguravaju se prijedlozi prioritetnih projekata koji se financiraju iz doznačenih sredstava, kako bi se realizirali u ugovorenom roku;
- kriteriji u najvećem broju slučajeva nisu bili mjerljivi, a kod pojedinih subjekata utvrđeni kriteriji (mjerljivi) nisu se primjenjivali;
- ugovorima nije utvrđeno koje će se projektne aktivnosti financirati, a sredstvima koja se odobravaju iz Proračuna financira se samo manji dio projektnih troškova;
- nije objavljivano izvješće o dodijeljenim sredstvima s listom korisnika.

Tekući transferi javnim poduzećima

Tekući transferi javnim poduzećima iskazani su kod sljedećih korisnika: Ministarstvo prometa i komunikacija (30.860.000 KM) i Ministarstvo energije, rudarstva i industrije (13.085.873 KM).

Obavljenom revizijom transfera dodijeljenih javnim poduzećima, kod ovih proračunskih korisnika konstatirano je da:

- sredstva su dodjeljivana korisnicima koji nisu opravdali (djelomično ili u cijelosti) sredstva u prethodnim razdobljima;
- nisu okončane aktivnosti za izdvajanje sredstava javnim poduzećima iz Proračuna FBiH, a za koji su korisnici bili dužni za visinu sredstava povećati udio državnog kapitala u temeljnog kapitalu poduzeća (kod Ministarstva prometa i komunikacija izdvojeno je u 2020. godini 6.000.000 KM za JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo za provođenja Zakona o finansijskoj konsolidaciji).

Tekući transferi privatnim poduzećima

Tekući transferi privatnim poduzećima iskazani su kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (86.345.197 KM).

Obavljenom revizijom transfera dodijeljenih privatnim poduzećima kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva nisu konstatirane nepravilnosti u

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 45/02

dijelu izbora korisnika i dodjele sredstava.

Drugi tekući rashodi najvećim dijelom odnose se na naknade za povrat više uplaćenog poreza na dobit, evidentirane u Ministarstvu finacija (17.615.534 KM). Preostali iznos odnosi se na rashode po temelju izvršenja sudskih presuda i rješenja o izvršenju i ostale tekuće rashode.

6.2.2.3.2 Tekući transferi COVID-19

Tekući transferi COVID-19 realizirani su u iznosu od 439.330.897 KM. Njihova struktura je sljedeća: transferi županijama – sredstva iz RFI aranžmana s MMF-om (200.000.000 KM), transferi drugim razinama vlasti – Fond za stabilizaciju gospodarstva (90.934.169 KM), finansijska pomoć ugroženim sektorima na temelju Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima gospodarstva FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 (84.181.457 KM), transfer za sanaciju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH (30.000.000 KM), transfer za nabavu vakcina-COVAX (13.707.011 KM), tekući transferi jedinicama lokalne samouprave (10.000.000 KM), transfer za kliničke centre u FBiH (10.000.000 KM) i transfer za troškove karantene u FBiH (508.260 KM).

Tekući transferi županijama – Sredstva iz RFI aranžmana s MMF-om

Izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2020. godinu odobrena su sredstva u okviru razdjela Ministarstva financija u iznosu od 200.000.000 KM na poziciji „Tekući transferi drugim razinama vlasti i fondovima – Sredstva iz RFI aranžmana s MMF-om“,¹ na ime dodjele finansijske pomoći proračunima županija u sanaciji posljedica nastalih uslijed proglašene pandemije COVID-19. Sukladno Odluci Vlade FBiH od 2. 7. 2020. godine, kao kriterij za raspodjelu definiran je broj stanovnika prema Popisu stanovništva, kućanstava i stanova u BiH iz 2013. godine² uz primjenu pondera dva za Posavsku županiju i Bosansko-podrinjski kanton.

Vlada FBiH je 29. 7. 2020. godine donijela Odluku o raspodjeli sredstava utvrđenih Proračunom FBiH za 2020. godinu Federalnom ministarstvu financija s pozicije „Tekući transferi drugim razinama vlasti i fondovima – Sredstva iz RFI aranžmana s MMF-om“, kojom se utvrđuje raspodjela sredstava županijama s pojedinačnim iznosima. Sredstva su doznačena županijama u razdoblju od 11. 8. do 20. 8. 2020. godine, a rok za dostavu Izvješća o utrošku sredstava je najkasnije do 30. 6. 2021. godine. Revidiranje nadzora i izvješćivanja o utrošku dodijeljenih sredstava Ured za reviziju izvršit će u narednom razdoblju.

Tekući transferi jedinicama lokalne samouprave

Izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2020. godinu odobrena su sredstva u okviru razdjela Ministarstva financija u iznosu od 30.000.000 KM na poziciji „Tekući transferi drugim razinama vlasti i fondovima – županije i općine“.

Od ukupno 30.000.000 KM planiranih za gradove i općine, 10.000.000 KM je

¹ Instrument za brzo financiranje Međunarodnog monetarnog fonda

² „Sl. glasnik BiH“, br. 60/16

dodijeljeno po principu solidarnosti svim gradovima i općinama u jednakom iznosu od 125.000 KM, na ime finansijske pomoći proračunu u sanaciji posljedica nastalih uslijed proglašene pandemije COVID-19, na temelju Odluke o utvrđivanju kriterija raspodjele sredstava utvrđenih Proračunom FBiH za 2020. godinu Federalnom ministarstvu financija s pozicije „Tekući transferi drugim razinama vlasti i fondovima – županije i općine“ općine i gradovi, koju je Vlada FBiH donijela 2. 7. 2020. godine. Preostali iznos (20.000.000 KM) dodijeljen je gradovima i općinama za sufinanciranje projekata/zahtjeva/inicijativa na temelju javnog poziva.

Nakon što je provedena procedura dodjele sredstava za 20.000.000 KM koji se dodjeljuju za sufinanciranje projekata/zahtjeva/inicijativa na temelju javnog poziva, Vlada FBiH je 29. 7. 2020. godine donijela Odluku o raspodjeli sredstava utvrđenih Proračunom FBiH za 2020. godinu Federalnom ministarstvu financija s pozicije „Tekući transferi drugim razinama vlasti i fondovima – županije i općine“ općine i gradovi, kojom je obuhvatila dodjelu sredstava gradovima i općinama na ime finansijske pomoći proračunu u sanaciji posljedica nastalih uslijed proglašene pandemije COVID-19 i za sufinanciranje projekata. Sukladno točki III. Odluke, korisnici su u obvezi da Ministarstvu dostave Izvješće o utrošku sredstava do 30. 6. 2021. godine. Sredstva su doznačena gradovima i općinama u razdoblju od 11. 8. do 21. 9. 2020. godine. Revidiranje nadzora i izvješčivanja o utrošku dodijeljenih sredstava Ured za reviziju izvršit će u narednom razdoblju.

Tekući transferi drugim razinama vlasti – Fond za stabilizaciju gospodarstva izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2020. godinu odobrena su sredstva u okviru razdjela Ministarstva financija u iznosu od 488.207.999 KM na poziciji „Tekući transferi drugim razinama vlasti – Fond za stabilizaciju gospodarstva“. Člankom 23. stav 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu definirano je da će se sredstva na ovoj poziciji koristiti za implementaciju Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica.

Zakonom o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica, koji je stupio na snagu 8. 5. 2020. godine, propisane su mjere za ublažavanje ekonomskih posljedica izazvanih pojavom pandemije COVID-19 na području FBiH (subvencioniranje doprinosa za obvezna osiguranja, obračun i plaćanje zatezne kamate na javne prihode, ukidanje obveze plaćanja akontacije poreza na dobit, ukidanje obveze plaćanja akontacije poreza na dohodak od samostalne djelatnosti, prekid obračuna zateznih kamata na zakašnjela plaćanja u dužničko-vjerovničkim odnosima, prekid prinudne naplate, održavanje stabilnosti pojedinih isplata, odgoda primjene propisa za vrijeme trajanja stanja nesreće u FBiH, te uspostava Jamstvenog fonda). Subvencioniranje doprinosa za obvezna osiguranja uređeno je člankom 4. Zakona, počevši od obračuna i isplate bruto plaće za travanj 2020. godine i svaki idući mjesec, uključujući i obračun i isplatu plaće i za mjesec nakon prestanka stanja nesreće, ukoliko u mjesecu za kojega se vrši obračun plaće imaju pad ostvarenog prometa 20% i više u odnosu na ostvareni promet u istom mjesecu 2019. godine i uz uvjet da su izmirili obveze za doprinose i porez na dohodak uz isplaćene plaće zaključno s veljačom 2020. godine.

Stanje nesreće prouzročeno pojavom pandemije COVID-19 na području FBiH proglašeno je Odlukom Vlade FBiH od 16. 3. 2020. godine.¹ Člankom 16. Zakona definirano je da Zakon prestaje važiti istekom 60 dana od dana proglašenja prestanka stanja nesreće. Stanje nesreće uzrokovoano pojavom pandemije COVID-19 na području FBiH prestalo je 31. 5. 2020. godine, sukladno Odluci Vlade FBiH od 29. 5. 2020. godine.²

Utvrđivanje prava na subvencioniranje doprinosa vršila je Porezna uprava FBiH, koja je Ministarstvu financija dostavljala mjesечne rekapitulacije, na temelju kojih je ono pripremalo prijedloge odluka o davanju suglasnosti za izdvajanje sredstava za subvencioniranje doprinosa. Na prijedlog Ministarstva financija, Vlada FBiH je donijela odluke o davanju suglasnosti za izdvajanje sredstava utvrđenih Proračunom FBiH za 2020. godinu za subvencioniranje doprinosa za obvezna osiguranja, kojima je dana suglasnost za izdvajanja sredstava u ukupnom iznosu od 90.934.169 KM.³ Ministarstvo financija je u ime i za račun poslovnih subjekata vršilo uplate doprinosa na račune nositelja osiguranja. Isplate subvencioniranih doprinosa vršene su sukcesivno, po doноšenju odluka Vlade FBiH. Prva isplata doprinosa izvršena je za travanj 2020. godine u srpnju 2020. godine, odnosno dva mjeseca od stupanja na snagu Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica. Posljednja isplata doprinosa izvršena je u siječnju 2021. godine (razlika doprinosa za travanj, svibanj i lipanj 2020. godine, koja je uključivala i cijelokupne doprinose za nositelje osiguranja u Republici Srpskoj i Brčko distriktu, koji prethodno nisu bili odobreni ni uplaćeni zbog toga što je trebalo izvršiti nadogradnju informacijskog sustava Porezne uprave FBiH). Prvobitno utvrđeni rokovi za podnošenje zahtjeva za subvencioniranje doprinosa produženi su budući da Porezna uprava FBiH nije blagovremeno pripremila podzakonske akte koji se tiču provedbe ovog Zakona, zbog čega su se subvencije za isti mjesec odobravale u više navrata. Tako su Ministarstvu financija dostavljene četiri rekapitulacije za travanj, tri rekapitulacije za svibanj i dvije rekapitulacije za lipanj, te po jedna rekapitulacija za fondove Republike Srpske i Brčko distrikta za travanj, svibanj i lipanj.

Struktura subvencioniranih doprinosa po nositeljima osiguranja je sljedeća: Zavod za mirovinsko i invalidsko osiguranje FBiH (50.397.433 KM), Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH (3.687.951 KM), županijski zavodi za zdravstveno osiguranje (31.902.051 KM), Federalni zavod za zapošljavanje (1.314.760 KM), županijske službe za zapošljavanje (3.014.453 KM) i fondovi Republike Srpske i Brčko distrikta (617.521 KM).

Po zahtjevu Predstavničkog doma Parlamenta FBiH i temeljem Zaključka Vlade FBiH od 23. 7. 2020. godine, u srpnju i rujnu 2020. godine Ministarstvo financija je u vidu Informacije izvjestilo Vladu FBiH o posljedicama djelovanja epidemije COVID-19 na gospodarstvo, s aspekta primjene Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica, pojedinih grana gospodarstva, stanja zaposlenih i stanja u zdravstvu FBiH. Informacija nije sadržavala prijedloge, a njome su obuhvaćeni podaci o realiziranom subvencioniranju doprinosa, informacije o prinudnim naplatama, evidentiranom prometu putem fiskalnih uređaja, stanju zaposlenosti, ostvarenju javnih prihoda i

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 21/20

² „Sl. novine FBiH“, br. 34/20

³ Izdvajanja su odobrena sljedećim odlukama Vlade FBiH: V. br. 985/2020, V. br. 1139/2020, V. br. 1783/2020.

uspstavni Jamstvenog fonda. Vlada FBiH je objedinila informacije Ministarstva finansija s informacijama ostalih institucija, koje su sukladno zaključku Vlade FBiH zadužene za izvješćivanje, i uputila ih Parlamentu FBiH na usvajanje i razmatranje. Predstavnički dom Parlamenta FBiH je 9. 12. 2020. godine razmatrao i usvojio Informaciju Vlade FBiH. **Podaci prezentirani u Informacijama Ministarstva finansija jasno ukazuju na to da je već tada bilo primjerenog, opravdano i potrebno poduzeti odgovarajuće analize i aktivnosti s ciljem preispitivanja implementacije Zakona, odnosno aktivnosti koje bi za posljedicu imale obuhvat većeg broja subjekata trenutnim mjerama i/ili uvođenje novih mjera.** To više dobiva na važnosti jer je Zakon prestao važiti 31. 7. 2020. godine.

Zakon o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica nije realiziran sukladno planiranim sredstvima. Za implementaciju Zakona osigurana su sredstva u iznosu od 488.207.999 KM, a realizirano je tek 18,63% (90.934.169 KM), i to samo za subvencioniranje doprinosa za obvezna osiguranja.

Iako je Zakonom o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu definirano da će se sredstva na poziciji „Tекуći transferi drugim razinama vlasti – Fond za stabilizaciju gospodarstva“ koristiti za implementaciju Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica, utvrdili smo da je dio sredstava u ukupnom iznosu od 111.700.000 KM preraspodijeljen za druge namjene (100.000.000 KM preraspoređeno je u tekuću pričuvu Vlade FBiH i 11.700.000 KM preraspoređeno je Ministarstvu zdravstva, temeljem odluka Vlade FBiH o preraspodjelama sredstava iz Proračuna FBiH), i to nakon prestanka važenja Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica, što je detaljnije obrazloženo u točki 5. Izvješća. Nakon izvršenih preraspodjela na ovoj poziciji, ostalo je neiskorišteno 285.573.830 KM. Nije prezentirano da je Ministarstvo finansija, u suradnji s Vladom FBiH, poduzimalo aktivnosti s ciljem većeg doprinosa ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica, odnosno većeg obuhvata gospodarskih subjekata, što bi za posljedicu imalo veću realizaciju odobrenih sredstava na poziciji „Tекуći transferi drugim razinama vlasti – Fond za stabilizaciju gospodarstva“. S obzirom na ovako malu realizaciju u odnosu na raspoloživa sredstva, kao i na to da je Zakon prestao važiti 31. 7. 2020. godine, smatramo da je trebalo poduzeti aktivnosti kako bi se raspoloživa sredstva iskoristila namjenski.

Transfer za sanaciju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH

Transfer za sanaciju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH iskazan je u iznosu od 30.000.000 KM, a odnosi se na doznačavanje sredstava Kliničkom centru Univerziteta u Sarajevu, Sveučilišnoj kliničkoj bolnici Mostar i Univerzitetском kliničkom centru Tuzla u iznosu od po 10.000.000 KM.

Nakon proglašenja stanja nesreće prouzročenog pojавom pandemije COVID-19 na području FBiH izvršene su izmjene i dopune Programa utroška sredstava u ožujku 2020. godine, kojima su izmijenjeni svrha i sadržaj programa koji su bili utvrđeni Programom utroška sredstava iz veljače 2020. godine. Svrha programa ovog transfera je: 1) osiguranje pružanja zdravstvenih usluga sekundarne i tercijarne razine zdravstvene zaštite poduzimanjem mjera i aktivnosti s ciljem zaštite zdravlja stanovništva u borbi protiv pandemije COVID-19 i sprečavanje i ublažavanje njegovih posljedica na zdravljе

Ijudi u javnim zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač FBiH, npr. univerzitetsko-kliničkih bolnica; 2) restrukturiranje i finansijska konsolidacija javnih zdravstvenih ustanova čiji je osnivač FBiH, npr. univerzitetsko-kliničkih bolnica.

Ugovorima zaključenim s krajnjim korisnicima definirana je namjena sredstava na isti način kao što je definirana Programom utroška sredstava, obveza i načinom izvješćivanja o utrošku sredstava, ali nije utvrđen krajnji rok za realizaciju doznačenih sredstava. Po ovom temelju ostala su neutrošena sredstva u iznosu od 12.144.228 KM koja su prenesena na realizaciju u naredno razdoblje (Klinički centar Univerziteta u Sarajevu 7.144.228 KM i Univerzitetski klinički centar Tuzla 5.000.000 KM). **Ministarstvo zdravstva nije u ugovorima bliže definiralo namjenu i kriterije za dodjelu sredstava kliničkim centrima i o utrošenim sredstvima nije tromjesečno izvješćivalo Vladu FBiH, što nije sukladno Programu utroška sredstava Vlade FBiH i Zakonu o izvršavanju Proračuna FBiH za 2020. godinu.**

Transfer za nabavu vakcina (COVAX)

Transfer za nabavu vakcina (COVAX) iskazan je u iznosu od 13.707.011 KM, a odnosi se na sredstva koja su, shodno instrukciji Ministarstva civilnih poslova BiH, prebačena na namjenski račun Ministarstva financija i trezora BiH koji se vodi u Centralnoj banci BiH. Cilj doznačavanja sredstava je realizacija Sporazuma o međusobnim pravima i obvezama u vezi s nabavom vakcina putem Instrumenta za globalni pristup cjepivu protiv bolesti COVID-19 (COVAX), koji su potpisali entitetska ministarstva zdravstva i Odjel za zdravstvo Brčko distrikta BiH, za čiju implementaciju je zaduženo Ministarstvo civilnih poslova BiH. Sporazumom je predviđena nabava potencijalne vakcine po cijeni od 10,55 USD za 20% populacije stanovništva ukupne vrijednosti od 12.997.600 USD, od čega FBiH treba uplatiti 8.440.000 USD (800.000 doza za 400.000 stanovnika).

Sukladno članku 8. ovog Sporazuma, ukoliko se zaključi da se putem mehanizma COVAX ne mogu osigurati potrebne količine vakcine za COVID-19 ili vakcine zadovoljavajućeg kvaliteta i sigurnosti, razmotrit će se izlazak iz ugovorenog odnosa u vezi COVAX-a, sukladno ugovorenim uvjetima i uobičajenom praksom ugovorenih odnosa slične vrste. Podršku u provođenju procedura pruža Pravobraniteljstvo BiH, a za eventualne nesporazume nadležan je Sud BiH. **Iako su vakcine bile u potpunosti plaćene, prema prezentiranom Zapisniku o primopredaji koji su potpisali Ministarstvo civilnih poslova BiH i Zavod za javno zdravstvo FBiH, do 6. 6. 2021. godine isporučeno je samo 128.990 vakcina (BioNTech/Pfizer i Astra Zeneca).**

Transfer za kliničke centre u FBiH

Transfer za kliničke centre u FBiH iskazan je u iznosu od 10.000.000 KM. Kliničkim centrima u FBiH doznačena su sredstva u jednakim iznosima od po 3.333.333 KM, koja su osigurana iz Tekuće pričuve Vlade FBiH, sukladno Odluci od 10. 11. 2020. godine, u svrhu podrške zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač FBiH.

Ministarstvo zdravstva je 12. 11. 2020. godine sa kliničkim centrima zaključilo ugovore o dodjeli sredstava u okolnostima pandemije COVID-19, kojima je definirano da se sredstva trebaju utrošiti namjenski, najkasnije do 31. 3. 2021. godine, za medicinski tretman oboljelih, nabavu lijekova i drugog potrošnog materijala, neophodne

medicinske opreme, medicinskih sredstava, dezinfekcijskih sredstava i druge zaštitne opreme neophodne u situaciji borbe protiv globalne pandemije. Na temelju dostavljenih izvješća i propratne dokumentacije, konstatirano je da su klinički centri namjenski utrošili doznačena sredstva u iznosu od 4.265.816 KM (Sveučilišna klinička bolnica Mostar 3.333.333 KM i Univerzitetski klinički centar Tuzla 932.483 KM), odnosno da klinički centri do 31. 12. 2020. godine nisu u potpunosti realizirali dobivena sredstva.

Finansijska pomoć ugroženim sektorima na temelju Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima gospodarstva FBiH u okolnostima pandemije COVID-19

Vlada FBiH je 16. 10. 2020. godine donijela Uredbu o interventnim mjerama za potporu ugroženim sektorima gospodarstva FBiH u okolnostima pandemije COVID-19¹ (u dalnjem tekstu: Uredba), kojom je definirala uvjete za ostvarivanje finansijske potpore ugroženim sektorima gospodarstva u okolnostima pandemije COVID-19, način osiguranja finansijskih sredstava, namjenu i postupak dodjele finansijske potpore, kriterije za dodjelu, korisnike, nadzor i način izvješćivanja. Izmjene Uredbe donesene su 12. 3. 2021. godine i odnose se na rok pravdanja dodijeljenih sredstava (prethodno utvrđeni rok „do 28. 2. 2021. godine“ izmijenjen je na „do 31. 3. 2021. godine“).² **Uredbom je definiran opći cilj dodjele finansijske potpore ugroženim sektorima** (očuvanje radnih mjesta, osiguranje potpore likvidnosti najugroženijim sektorima/djelatnostima, te osiguranje žurno potrebne potpore i održavanje konkurentnosti u izvozno orijentiranim sektorima za prevladavanje izvanrednih okolnosti koje je izazvala pandemija COVID-19) i **posebni ciljevi** (očuvanje radnih mjesta i osiguranje žurno potrebne likvidnosti u turističko-ugostiteljskom sektoru; potpora započetim infrastrukturnim projektima modernizacije zračnih luka; potpora održavanju i poboljšanju likvidnosti i održavanju konkurentnosti izvozno orijentiranim granama industrije; potpora održavanju i poboljšanju likvidnosti i održavanju konkurentnosti izvozno orijentiranim subjektima u poljogospodarsko-prehrambenom sektoru za vrijednost vlastite proizvodnje, otkupljenih ili prerađenih poljogospodarsko-prehrambenih proizvoda s teritorija FBiH; potpora održavanju i poboljšanju likvidnosti u sektoru javnog cestovnog prijevoza putnika). Sredstva finansijske potpore, sukladno Uredbi, mogu se koristiti isključivo za: održavanje i poboljšanje likvidnosti (ispłata minimalnih bruto plaća i troškova poslovanja za razdoblje od 1. 7. do 31. 12. 2020. godine); održavanje konkurentnosti izvozno orijentiranih grana industrije; provedbu infrastrukturnih projekata koje su započeli javni poštanski operateri, željeznice, te u svrhu modernizacije zračnih luka.

Mogućnost korištenja finansijske potpore, dodijeljene u svrhu održavanja likvidnosti za troškove poslovanja, ne može se dovesti u izravnu vezu s općim ciljem dodjele finansijske potpore definiranim Uredbom (ovako definirana namjena daje mogućnost da se sredstva finansijske potpore koriste i za troškove čija realizacija nije u izravnoj vezi s ostvarenjem općeg cilja).

¹ „Sl. novine FBiH“ br. 74/20

² „Sl. novine FBiH“ br. 21/21

Uredbom je definirano da se finansijska potpora dodjeljuje na temelju općih i specifičnih kriterija za svaki sektor u okviru resornih ministarstava, te da korisnici finansijske potpore ne mogu smanjivati broj zaposlenika u razdoblju do 31. 12. 2020. godine u odnosu na broj zaposlenih na 30. 9. 2020. godine, izuzev korisnika finansijske potpore u oblasti zračnih luka i željezničkog prometa, te javnih poštanskih operatera. Jedan od općih uvjeta za prihvatljivost korisnika, definiran člankom 6. Uredbe, jeste da je korisnik pomoći ostvario pad oporezivog prometa od najmanje 40% u razdoblju od 1. 4. do 30. 9. 2020. godine u odnosu na oporezivi promet ostvaren u istom razdoblju u 2019. godini ili da je izvoznik koji je u prethodnoj godini ostvario izvoz preko 30% od ukupnog prihoda u toj godini, pri čemu nije uzet u obzir podatak o izvozu u tekućem razdoblju u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. U vezi s općim uvjetima za prihvatljivost korisnika, koji se odnose na pad oporezivog prometa i ostvareni izvoz, skrećemo pažnju na to da je Uredbom dana prednost oporezivom prometu i ostvarenom izvozu u odnosu na broj zaposlenih, budući da je udio ovih kriterija u raspodjeli sredstava 60%, dok je udio kriterija *broj zaposlenika* 40%. Navedeno ne doprinosi ostvarenju općeg i posebnog cilja definiranog Uredbom, koji se prvenstveno odnosi na očuvanje radnih mjeseta. Nadalje, odnos broja zaposlenih na 30. 9. 2020. godine u odnosu na isto prethodno razdoblje, kao ni razlozi koji su doveli do takvog kretanja, nije predviđen Uredbom na način kao što je to regulirano za pad oporezivog prometa. Naprotiv, ovako utvrđeni kriteriji dali su mogućnost da se finansijska potpora dodijeli i onim poslovnim subjektima kod kojih je došlo do pada broja zaposlenih u odnosu na početak pandemije COVID-19 i u odnosu na isti dan prethodne godine, kao posljedica neopravданo otkazanih ugovora o radu (otkaz ugovora o radu krivnjom poslodavca, a ne kao posljedica isteka ugovora na određeno vrijeme, sporazumnog otkaza na zahtjev zaposlenika, osobno uvjetovanog otkaza, odlaska zaposlenika u mirovinu, otkaza zbog skrivljenog ponašanja zaposlenika i sl.). Navedeno upućuje na zaključak da se prednost dala padu ostvarenog oporezivog prometa i ostvarenom izvozu, u odnosu na kretanje broja zaposlenih, što je u suprotnosti s općim ciljem dodjele finansijske potpore ugroženim sektorima, definiranim člankom 3. Uredbe, a koji se prvenstveno odnosi na očuvanje radnih mjeseta.

Osim navedenog, člankom 7. Uredbe definirani su neprihvatljivi korisnici. Između ostalih, to su i korisnici koji su nakon 1. 8. 2020. godine isplatili dividendu/dobit iz prethodnih godina, osim ako je dividenda isplaćena u obliku dionica korisnika pomoći. Navedena odredba je neprimjerena s aspekta moguće dodjele finansijske potpore korisnicima koji su do 1. 8. 2020. godine isplatili dividendu/dobit i dobiva više na značajnosti ako se uzmu u obzir opći i posebni ciljevi dodjele finansijske potpore definirani Uredbom.

Sredstva za implementaciju Uredbe u iznosu od 90.000.000 KM osigurana su u Proračunu FBiH za 2020. godinu, odnosno odobrena su iz tekuće pričuve Vlade FBiH, što je detaljnije obrazloženo u točki 5. Izvješća. Odobrena sredstva raspoređena su na resorna ministarstva/ugrožene sektore kako slijedi:

- Ministarstvo okoliša i turizma – potpora turističko-ugostiteljskom sektoru

- (30.000.000 KM);
- b) Ministarstvo prometa i komunikacija – potpora sektoru prometa i komunikacija (20.000.000 KM);
  - c) Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva – potpora sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije (10.000.000 KM);
  - d) Ministarstvo energije, rударства i industrije – potpora izvoznim gospodarskim društvima (30.000.000 KM).

Financijske potpore realizirane su u ukupnom iznosu od 88.181.457 KM temeljem Uredbe i odluka Vlade FBiH¹ (Ministarstvo okoliša i turizma: 30.000.000 KM; Ministarstvo prometa i komunikacija: 20.000.000 KM; Ministarstvo energije, rudarstva i industrije: 29.981.524 KM; Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva: 8.199.933 KM). Od ukupno odobrenih sredstava, iznos od 4.000.000 KM odobren je za kapitalna ulaganja, što je iskazano u okviru kapitalnih transfera.

U postupku revizije ministarstava koja su implementirala Uredbu samo su kod Ministarstva okoliša i turizma konstatirane nepravilnosti u načinu obračuna i dodjele sredstava na temelju kriterija definiranih Uredbom. Međutim, uvidom u opći cilj i kriterije definirane Uredbom, za svaki sektor u okviru resornih ministarstava konstatirano je sljedeće:

- nije uzeto u razmatranje stanje zaposlenih i smanjenje radnih mesta u financiranim djelatnostima u odnosu na prethodnu godinu. Prema raspoloživim podacima Porezne uprave FBiH, broj zaposlenih na 30. 9. 2020. godine (koji je bio jedan od kriterija za dodjelu financijske pomoći) u odnosu na početak proglašenja stanja nesreće i isti dan prethodne godine, kod većeg broja korisnika značajno je smanjen, a da to nije obuhvaćeno Uredbom. Istovremeno, manji broj korisnika je u promatranom razdoblju zadржao isti broj zaposlenih ili je ostvario povećanje broja zaposlenika;
- kriterijima za raspodjelu sredstava iz sektora prometa i komunikacija dana je prednost oporezivom prometu u odnosu na broj zaposlenih, čime je omogućeno da se značajna sredstva dodijele i korisnicima s jednim zaposlenikom;
- kriterijima za raspodjelu sredstava iz sektora poljoprivrede i prehrambene industrije dana je prednost ostvarenom izvozu nad brojem zaposlenika, iako je jedan od osnovnih ciljeva Uredbe bio očuvanje radnih mesta, čime je omogućeno da se značajna sredstva dodijele i korisnicima s jednim zaposlenikom;
- kriterijima za raspodjelu sredstava iz turističko-ugostiteljskog sektora dana je prednost oporezivom prometu u odnosu na broj zaposlenih, čime je

¹ Raspodjela od 10.000.000 KM definirana je Uredbom (6.000.000 KM za aerodrome; 3.000.000 KM za željeznice; 1.000.000 KM za pošte). Ostatak sredstava odobren je sljedećim odlukama Vlade FBiH: V. br. 1580/2020, V. br. 1581/2020, V. br. 1582/2020, V. br. 1583/2020, V. br. 1644/2020, V. br. 1645/2020, V. br. 1663/2020, V. br. 1664/2020, V. br. 1665/2020, V. br. 1666/2020, V. br. 1667/2020, V. br. 1695/2020, V. br. 1700/2020, V. br. 1711/2020.

omogućeno da se značajna sredstva dodjele i korisnicima s jednim ili dva zaposlenika, što se posebno odnosi na djelatnost putničkih agencija (kriteriji u dijelu ostvarenog oporezivog prometa nisu primjenjivi na djelatnost putničkih agencija i turoperatora iz razloga što su u promet ovih djelatnosti uključeni stvarni troškovi koje putnička agencija plaća za primljena dobra i izvršene usluge drugih obveznika i naknada koju plaća putnik, što čini jedinstvenu uslugu ovih djelatnosti, dok je člankom 2. Uredbe kao oporezivi definiran promet evidentiran putem fiskalnih sustava na serveru Porezne uprave FBiH);

- Uredbom nisu obuhvaćene sve djelatnosti kojima je, naredbama Kriznog stožera FBiH, bilo ograničeno ili zabranjeno djelovanje.

Slijedom navedenog, ne možemo potvrditi da je raspodjelom sredstava sukladno kriterijima utvrđenim Uredbom postignut opći cilj dodjele finansijske potpore ugroženim sektorima, definiran člankom 3. Uredbe, a koji se prvenstveno odnosi na očuvanje radnih mjesta. Iako se Uredba odnosila na interventne mjere ugroženim sektorima gospodarstva u okolnostima izazvanim pandemijom COVID-19, prilikom njenog donošenja nije se vodilo računa o smanjenju zaposlenih koje je nastupilo znatno prije 30. 9. 2020. godine, odnosno od početka proglašenja stanja nesreće i razlozima koji su doveli do toga, niti se vodilo računa o pomoći svim djelatnostima kojima je bila narušena gospodarska aktivnost, budući da im je, naredbama Kriznog stožera FBiH, bilo ograničeno ili zabranjeno djelovanje. Uredbom je dana prednost padu oporezivog prometa i ostvarenom izvozu u odnosu na broj zaposlenih, budući da je udio ovih kriterija u raspodjeli sredstava 60%, dok je udio kriterija broj zaposlenika 40%, što ne doprinosi ostvarenju općeg i posebnog cilja definiranog Uredbom, koji se prvenstveno odnosi na očuvanje radnih mjesta.

Također, dana je mogućnost da se finansijska potpora koristi i za troškove poslovanja koji se ne mogu dovesti u izravnu vezu s ostvarenjem općeg cilja definiranog Uredbom, kao i da se dodijeli korisnicima koji su do 1. 8. 2020. godine isplatili dividendu/dobit. Ovako utvrđeni opći uvjeti za dodjelu finansijske potpore i kriteriji nisu u potpunosti osigurali da se finansijska pomoći usmjeri na subjekte koji su najviše bili pogodjeni nastalom krizom.

Revidiranje nadzora i izvješćivanja o utrošku dodijeljenih sredstava finansijske potpore, koje je regulirano članovima od 37. do 39. Uredbe, Ured za reviziju izvršit će u narednom razdoblju.

6.2.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi realizirani su u iznosu od 79.384.622 KM i u ukupnim rashodima i izdacima Proračuna FBiH za 2020. godinu sudjeluju 2%. U odnosu na prethodnu godinu viši su za 75% ili 34.056.380 KM, a u odnosu na plan manji su za 39% ili 50.166.378 KM.

U nastavku dajemo tabelarni prikaz planiranih i ostvarenih kapitalnih transfera, s indeksima ostvarenja u odnosu na planirana sredstva, te indeksima ostvarenja u odnosu na prethodnu godinu:

Opis	Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2020. godinu	Ostvareni rashodi za 2020. godinu	Ostvareni rashodi za 2019. godinu	Index (3/2x 100)	Index (3/4x1 00)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Kapitalni transferi drugim razinama vlasti	14.651.000	5.153.428	3.042.576	35	169	6
2. Kapitalni transferi pojedincima	1.500.000	1.497.500	1.497.000	100	100	2
3. Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	500.000	144.641	0	29	-	0
4. Kapitalni transferi javnim poduzećima	92.100.000	48.589.054	40.788.666	53	119	61
5. Kapitalni transferi privatnim poduzećima i poduzetnicima	800.000	0	0	0	-	0
I. Kapitalni transferi (od 1 do 5)	109.551.000	55.384.622	45.328.242	51	122	70
6. Kapitalni transferi finansijskim institucijama - Jamstveni fond	20.000.000	20.000.000	0	100	-	25
7. Financijska pomoć ugroženim sektorima na temelju Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima gospodarstva FBiH u okolnostima pandemije COVID-19	0	4.000.000	0	-	-	5
II. Kapitalni transferi COVID-19 (od 6 do 7)	20.000.000	24.000.000	0	120	-	30
III. UKUPNO I + II (KAPITALNI TRANSFERI + KAPITALNI TRANSFERI COVID-19)	129.551.000	79.384.622	45.328.242	61	175	100

6.2.2.4.1 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi realizirani su u odnosu na planirana sredstva 51%, a realizacija se najvećim dijelom odnosi na proračunske korisnike, revizija kojih je okončana do sačinjavanja ovog Izvješća: Ministarstvo prometa i komunikacija (43.742.787 KM), Ministarstvo energije, rudarstva i industrije (6.699.872 KM), Ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica (1.999.823 KM), Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata (1.497.500 KM), Ministarstvo rada i socijalne politike (144.641 KM) i Ministarstvo prostornog uređenja (100.000 KM).

Nerealizirana sredstva najvećim dijelom odnose se na Ministarstvo prometa i komunikacija, kod kojeg je od planiranih sredstava (95.400.000 KM) realizirano 43.742.787 KM (46%). Programima utroška sredstava „Kapitalni transfer javnim poduzećima – Transfer za izgradnju autocesta i brzih cesta“ u iznosu od 85.400.000 KM i „Kapitalni transfer drugim razinama vlasti – Transfer za izgradnju autocesta i brzih cesta“ u iznosu od 10.000.000 KM planirana su sredstva za implementaciju osam projekata, čiji su implementatori JP „Ceste“ FBiH d.o.o. Sarajevo, JP „Autoceste“ FBiH d.o.o. Mostar i Direkcija za puteve Kantona Sarajevo.

Od ukupno planiranih osam projekata, za tri (Izgradnja brze ceste Lašva – Nević polje – prolaz kroz poslovnu zonu Vitez; Poddionica Šiški Brod – Đurđevik na trasi ceste Tuzla – Sarajevo; Izgradnja gradskog autoputa u Sarajevu, dionica Stup – Buća Potok) uopće nije bilo realizacije sredstava koja su odobrena u ukupnom iznosu od 28.500.000 KM (provedeni su postupci javne nabave za izvođenje radova za koje ugovori još nisu zaključeni ili je javna nabava u tijeku, a za jedan projekt ugovor je potpisana krajem

listopada 2020. godine). **Ministarstvo prometa i komunikacija sačinilo je Program utroška sredstava na temelju prijedloga koje su dostavili implementatori projekata, odnosno upravitelji cesta u čijoj nadležnosti je upravljanje, izgradnja i sanacija cesta, a da pri tome nije vodilo računa o spremnosti projekata za realizaciju i potrebnom vremenu za realizaciju, zbog čega ne možemo potvrditi realnost planiranja kapitalnih transfera za izgradnju autocesta i brzih cesta, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH. Također, ovi projekti nisu na listi projekata u implementaciji u Programu javnih investicija FBiH za razdoblje 2020. – 2022. godine.**

Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2020. godinu definirano je da se ovi transferi realiziraju temeljem programa utroška sredstava koje usvaja Vlada FBiH na prijedlog proračunskih korisnika. Program treba da sadrži naziv, svrhu, kriterij za raspodjelu sredstava, visinu sredstava, izvore sredstava, kategoriju korisnika sredstava, te način i rokove izvješćivanja. O utrošenim sredstvima proračunski korisnici izvješćuju Ministarstvo finacija kvartalno, a Ministarstvo finacija Vladu FBiH, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH. Izvješće o dodijeljenim sredstvima, s listom korisnika kojima su dodijeljena, proračunski korisnici dužni su objaviti na Internet-stranici.

Provedenim revizijama proračunskih korisnika konstatirani su određeni propusti u vezi s planiranjem i realizacijom kapitalnih transfera, o čemu smo detaljno pisali u pojedinačnim izvješćima i dali preporuke za otklanjanje uočenih nepravilnosti. Navodimo najznačajnije konstatirane propuste:

- transferi za izgradnju autocesta i brzih cesta nisu planirani sukladno Zakonu o proračunima u FBiH na temelju relevantne dokumentacije, budući da su planirani projekti za koje nisu osigurani uvjeti za početak realizacije, što je imalo utjecaja na nisku realizaciju raspoloživih namjenskih sredstava iz kojih se financiraju ovi kapitalni transferi;
- dio sredstava kapitalnih izdataka odobren je i realiziran u okviru tekućih transfera, iako se odnose na kapitalna ulaganja i predstavljaju stalno sredstvo neke druge pravne osobe, a ne tekućih transfera (Ministarstvo finacija izdvojilo je 20.000.000 KM za kapitalna ulaganja u infrastrukturne projekte koja su iskazana u okviru tekućeg transfera drugim razinama vlasti; Ministarstvo okoliša i turizma izdvojilo je 500.000 KM za kapitalna ulaganja koja su iskazana u okviru tekućih transfera drugim razinama vlasti za Akcijski plan Strategije okoliša; Ministarstvo kulture i sporta izdvojilo je najmanje 370.000 KM za kapitalna ulaganja koja su iskazana u okviru tekućeg transfera za obnovu kulturnog i graditeljskog naslijeđa i tekućeg transfera za sport od značaja za FBiH), što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH;
- dodjela dijela sredstava kapitalnih transfera izvršena je na temelju subjektivne procjene povjerenstva, potkriterija koji nisu mjerljivi i omogućuju favoriziranje pojedinih projekata prilikom izbora korisnika sredstava, a za dio kriterija nije definirana dokumentacija koja je dokaz o njihovom ispunjavanju (Ministarstvo finacija i Ministarstvo prostornog uređenja);

- sredstva su dodijeljena korisnicima, iako nisu u cijelosti ili djelomično opravdali sredstva dobivena u prethodnom razdoblju, što nije sukladno članu 57. Zakona o proračunima u FBiH (Ministarstvo financija).

6.2.2.4.2 Kapitalni transferi COVID-19

Kapitalni transferi COVID-19 realizirani su u iznosu od 24.000.000 KM. Najvećim dijelom, u iznosu od 20.000.000 KM, iskazani su kod Ministarstva financija, a odnose se na izdvajanje sredstava iz Proračuna FBiH za 2020. godinu za povećanje ukupnih sredstava Jamstvenog fonda pri Razvojnoj banci FBiH.

Preostali iznos (4.000.000 KM) odnosi se na kapitalne transfere javnim poduzećima iskazane kod Ministarstva prometa i komunikacija, koji su realizirani sukladno Uredbi, što je šire obrazloženo u točki 6.2.2.3.2 Izvješča.

Kapitalni transferi financijskim institucijama – Jamstveni fond

Uspostavljanje Jamstvenog fonda na temelju kojega će u ime i za račun FBiH jamstva izdavati Razvojna banka FBiH definirano je Zakonom o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica. Sukladno članku 13. Zakona, inicialna sredstva za njegovo osnivanje u iznosu od 80.000.000 KM osigurana su preusmjeravanjem raspoloživih sredstava Vlade FBiH iz komisionih poslova i raspoloživih sredstava namjenskih depozita Vlade FBiH koja se vode kod Razvojne banke FBiH. Vlada FBiH je 18. 6. 2020. godine donijela Uredbu o načinu financiranja i upravljanja Jamstvenim fondom,¹ kojom je uređen način financiranja, održavanja i upravljanja, ograničenja i uvjeti izdavanja jamstava, način administriranja i financiranja troškova po jamstvima, ovlaštenja i obveze Razvojne banke FBiH, koja u ime i za račun FBiH izdaje jamstva, investiranje sredstava Jamstvenog fonda, izvješćivanje i nadzor, kao i druga pitanja od značaja za funkcioniranje Jamstvenog fonda. Aktivnosti na uspostavi Jamstvenog fonda nisu okončane u razdoblju važenja Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica.

Uspostava Jamstvenog fonda okončana je zaključivanjem ugovora o poslovnoj saradnji s komercijalnim bankama, što je izvršeno u razdoblju od 30. 9. do 13. 10. 2020. godine. Dakle, ukupna sredstva osigurana su u iznosu od 100.000.000 KM, a ukupan iznos izdanih jamstava (jamstveni potencijal), sukladno članku 7. stav 1. Uredbe o načinu financiranja i upravljanja Jamstvenim fondom, ne može biti veći od pterostrukog iznosa ukupnih sredstava Jamstvenog fonda, što maksimalno iznosi 500.000.000 KM.

Vlada FBiH je Odlukom od 24. 9. 2020. godine odobrila izdvajanje sredstava iz Proračuna FBiH za 2020. godinu u iznosu od 20.000.000 KM, za povećanje ukupnih sredstava Jamstvenog fonda pri Razvojnoj banci FBiH.

Sukladno Uredbi o načinu financiranja i upravljanja Jamstvenim fondom, izdavanje jamstava vrši se po pojedinačnim kreditno-jamstvenim programima koje je na prijedlog resornih ministarstva usvojila Vlada FBiH. Pojedinačnim kreditno-jamstvenim programima, između ostalog, propisuju se ciljevi programa, namjena sredstava i trajanje programa, korisnici programa, uvjeti izdavanja jamstava, raspoloživa sredstva i

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 44/20

dr. Programima je propisano da se jamstva mogu izdavati najkasnije do 31. 5. 2021. godine. Uvidom u dokumentaciju konstatirali smo da je izdavanje jamstava počelo krajem studenoga 2020. godine. Zaključno s 31. 12. 2020. godine izdano je ukupno 21 jamstvo u ukupnom iznosu od 10.112.500 KM, što znači da je iskorišteno 2,02% ukupno osiguranog potencijala. Razvojna banka FBiH je 4. 1. 2021. Ministarstvu finacija dostavila Izvješće o promjenama i stanju sredstava na računu Jamstvenog fonda i Izvješće o jamstvima Jamstvenog fonda na 31. 12. 2020. godine.

6.2.2.5 Interventna sredstva

Iako su pojedina ministarstva preispitala opravdanost planiranja i realizacije interventnih sredstava kod donošenja i usvajanja programa utroška sredstava za 2020. godinu i nisu ih planirala, ona još uvijek čine značajan dio sredstava planiranih programima utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera Proračuna FBiH, koje je Vlada FBiH usvojila odlukama. Interventna sredstva raspoređivana su temeljem odluka ministara, po zahtjevima potencijalnih korisnika, a ne u hitnim i nepredviđenim okolnostima, kako je utvrđeno programima utroška. Raspoljeda je vršena dijelom bez primjene kriterija i prijave potencijalnih korisnika na javni poziv, zbog čega ne možemo potvrditi utemeljenost i opravdanost planiranja i realizacije interventnih sredstava. U pojedinim slučajevima odobravana su korisnicima čiji zahtjevi nisu ispunili uvjete definirane javnim pozivom prilikom dodjele iz redovnih sredstava transfera, odnosno kao podrška manifestacijama koje se planiraju i održavaju svake godine, što dovodi u pitanje hitnost i nepredviđenost. Konstatirani nalazi uočeni su kod: Ministarstva prostornog uređenja, Ministarstva kulture i sporta i Ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata.

Zakonom o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu nije regulirana kategorija interventnih sredstava, zbog čega smatramo da nema zakonskog temelja za ovakav način planiranja i raspodjele sredstava, jer ona imaju karakter pričuve čije je planiranje i raspodjela regulirana Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu. S obzirom na navedeno, kao i na to da interventna sredstva raspoređuju ministri uglavnom bez primjene kriterija hitnosti, može se zaključiti da je ovakav način raspodjele kroz programe utroška sredstava ministrima dao veće pravo nego što je to predviđeno Zakonom o proračunima u FBiH. Imajući u vidu namjenu korištenja ovih sredstava i način raspoređivanja, ne možemo potvrditi da postoji temelj za planiranje interventnih sredstava kroz programe tekućih i kapitalnih transfera.

Preporuka:

- **Vlada FBiH treba preispitati opravdanost planiranja interventnih sredstava kod usvajanja programa utroška sredstava transfera, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju proračuna FBiH za godinu za koju se planira realizacija transfera.**

6.2.2.6 Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvješćivanje i praćenje efikasnosti uloženih sredstava

Kod nadzora nad namjenskim utroškom sredstava konstatirali smo da su proračunski korisnici djelomično uspostavili nadzor i imenovali povjerenstva za nadzor. Imenovana povjerenstva zapisnički konstatiraju stanje u vezi s namjenskim utroškom sredstava često samo na temelju izvješća koje dostavljaju korisnici, bez suštinskog pregleda dokumentacije koja bi potvrdila utrošak sredstava, ili eventualnog odlaska na teren i uvida u stvarno stanje.

Najčešće uočene nepravilnosti su: programima utroška nije utvrđena svrha dodjele sredstava (posljedično nije moguće ocijeniti efekte uloženih proračunskih sredstava sukladno odredbama članka 57. Zakona o proračunima u FBiH), nije definiran način postupanja u situacijama kada korisnici nisu namjenski utrošili sredstva, kao i u situacijama kada korisnik ne dostavi izvješće o utrošku sredstava, ne prati se kontinuirano namjenski utrošak doznačenih sredstava krajnjim korisnicima i ne poduzimaju se blagovremeno aktivnosti na povratu neutrošenih ili nenamjenski utrošenih sredstava, sredstva se doznačavaju u zadnjem kvartalu tekuće godine, što otežava nadzor nad namjenskim utroškom, jer se nadzor obavlja u godini kada su sredstva već planirana za tu godinu, planiranje se vrši bez prethodno utvrđene strategije i strateških opredjeljenja. **Osim toga, ukazujemo na činjenicu da se sredstva na poziciji transfera planiraju i odobravaju određenim proračunskim korisnicima konstantno, iz godine u godinu, iako je u prethodnim godinama konstatirano da odnosni proračunski korisnici nisu poduzimali adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvješćivanja i praćenja efikasnosti uloženih sredstava.**

U vezi s praćenjem efikasnosti uloženih sredstava konstatirali smo da najveći broj proračunskih korisnika ne vrši evaluaciju efekata dodijeljenih proračunskih sredstava, sukladno odredbama Smjernica o minimalnim standardima dodjele proračunskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH.¹

Obveza izvješćivanja proračunskih korisnika o namjenskom utrošku transfera propisana je Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2020. godinu i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna FBiH. Člankom 16. stav 3. Pravilnika definirano je da su proračunski korisnici, uz obrazac br. 9 – Izvješće o namjenskom utrošku transfera, obvezni dostavljati i pismeno obrazloženje o namjenskom utrošku sredstava i razlozima za neutrošena sredstva. Međutim, nije propisana forma navedenog pisanog izvješća, niti bitni elementi koje bi ono trebalo sadržavati. Obavljenim revizijama proračunskih korisnika konstatirano je da se izvješća sačinjavaju i podnose na obrascu br. 9., ali uz njih nije na odgovarajući način dano obrazloženje o namjenskom utrošku sredstava realiziranih temeljem programa utroška koje je odobrila Vlada FBiH.

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 15/18

S obzirom na navedeno, prihvaćaju se narativna izvješća koja su formalnog karaktera i uglavnom sadrže naziv dodijeljenog transfera s iznosom realiziranih sredstava. Izvješćima nisu obuhvaćene informacije o efektima realiziranih transfera, koje bi trebale služiti kao temelj za planiranje sredstava transfera u idućem razdoblju.

Osvrt na tekuće i kapitalne transfere

Iako je Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2020. godinu reguliran način raspodjele tekućih i kapitalnih transfera, obavljenom revizijom konstatirano je da prilikom planiranja i realizacije sredstava tekućih transfera u iznosu od 243.344.346 KM i kapitalnih transfera u iznosu od 54.184.622 KM nisu ispoštovane odredbe navedenih zakona u dijelu utvrđivanja svrhe programa (namjene dodijeljenih sredstava), kriterija za raspodjelu sredstava, definiranja izvora financiranja projekata koji se financiraju i iz ostalih izvora osim Proračuna FBiH (dodjela sredstava za projekte za čiju realizaciju nisu u cijelosti osigurani izvori financiranja), zaključivanja ugovora s korisnicima sredstava i izvješćivanja. Programima za raspodjelu koji su predlagala ministarstva, a Vlada FBiH ih usvajala, u svim slučajevima nisu predlagani projekti spremni za realizaciju, nisu utvrđeni mjerljivi kriteriji, obveza raspisivanja javnog poziva za dodjelu sredstava, te nije u svim slučajevima regulirana obveza zaključivanja ugovora s korisnicima sredstava kojima bi se regulirala međusobna prava i obveze.

Nakon izvršene dodjele nisu objavljena izvješća o dodijeljenim sredstvima s listom korisnika. Osim toga, konstatirano je da su sredstava dodijeljena korisnicima, iako nisu u prethodnoj godini opravdali utrošak, a u situacijama kada korisnici nisu ispunjavali ugovorene obveze ministarstva nisu poduzimala aktivnosti s ciljem povrata sredstava na JRR FBiH, shodno zaključenim ugovorima. Navedeno ukazuje na to da se nisu ispoštovali temeljni principi proračuna, sukladno članku 4. Zakona o proračunima u FBiH. Stoga ukazujemo na činjenicu da se sredstva na poziciji transfera planiraju i odobravaju određenim proračunskim korisnicima konstantno, iz godine u godinu, iako je u prethodnim godinama konstatirano da odnosni proračunski korisnici nisu poduzimali adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvješćivanja i praćenja efikasnosti uloženih sredstava.

Za financiranje pojedinih oblasti tekućih transfera nisu doneseni zakonski propisi ili nisu usuglašeni sa Zakonom o proračunima u FBiH. Navedeno se posebno odnosi na financiranje fonda solidarnosti, u vezi s kojim nije usuglašen Zakon o zdravstvenom osiguranju sa Zakonom o proračunima u FBiH. Obavljanje poslova iz oblasti šumarstva uopće nije regulirano zakonom na razini FBiH. Također, nisu izvršene izmjene Zakona o vodama, koji je 2017. godine Vlada FBiH poslala u daljnju proceduru razmatranja.

Osim toga, planirani su i realizirani transferi pojedinih korisnika, iako nemaju zakonsku utemeljenost za planiranje, a preko pojedinih korisnika planiraju se i realiziraju transferi pojedincima za svrhe za koje se izdvajaju sredstva preko resornih ministarstava (troškovi liječenja, pomoć socijalno ugroženim osobama, povratnicima i raseljenim osobama, učenicima i studentima, sportašima, znanstvenicima, za humanitarne akcije sl.).

Preporuke:

- *shodno nadležnostima, potrebno je da Vlada FBiH, u suradnji s resornim ministarstvima, poduzme aktivnosti na prijedlogu izmjena i dopuna zakonskih propisa kojima se regulira financiranje pojedinih oblasti u zdravstvu, poljoprivredi i šumarstvu iz proračunskih sredstava;*
- *Vlada FBiH treba poduzeti aktivnosti prema proračunskim korisnicima putem kojih se dodjeljuju sredstva transfera na temelju programa utroška sredstava koje donosi Vlada FBiH, kako bi se na odgovarajući način vršilo izvješćivanje i nadzor nad namjenskim utroškom dodijeljenih sredstava krajnjim korisnicima;*
- *potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija poduzmu mјere vezano za ocjenu opravdanosti financiranja transfera koji nemaju zakonsku utemeljenost.*

6.2.2.7 Izdaci za nabavu stalnih sredstava

Izdaci za nabavu stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 35.702.346 KM, što je u odnosu na izdatke planirane Proračunom FBiH (39.546.360 KM) manje za 3.844.014 KM.

Struktura realiziranih izdataka je sljedeća: oprema (19.002.951 KM), građevine (13.266.681 KM), stalna sredstva u obliku prava (2.389.252 KM), ostala stalna sredstva (801.509 KM) i rekonstrukcija i investicijsko održavanje (241.954 KM).

Najznačajniji izdaci iskazani su kod Vlade FBiH (13.371.943 KM), od čega se 13.050.000 KM odnosi na nabavu građevina, što je šire obrazloženo u točki 6.3.2 ovog Izvješća.

6.2.2.8 Izdaci za finansijsku imovinu

Izdaci za finansijsku imovinu iskazani su u iznosu od 15.733.077 KM. **Ministarstvo financija** je izdatke za finansijsku imovinu realiziralo temeljem odluka Vlade FBiH.

Najveći dio, u iznosu od 15.000.000 KM, odnosi se na odobravanje kredita Union banchi d.d. Sarajevo po subordiniranim uvjetima, s rokom dospijeća od 20 godina i fiksnom godišnjom kamatnom stopom od 0,1%. Sredstva kredita koristit će se za plasiranje kreditne linije namijenjene mladima za rješavanje stambenog pitanja. Sukladno odredbama zaključenog Ugovora o kreditu s Union bankom d.d. Sarajevo od 10. 3. 2020. godine, povrat kredita izvršit će se jednokratno, po isteku roka dospijeća od 20 godina, a obračun i naplata kamate vršit će se polugodišnje.

Preostali iznos iskazanih izdataka za finansijsku imovinu odnosi se na sufinanciranje projekata koji se implementiraju putem Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, i to: za Projekt razvoja ruralnog poslovanja 369.831 KM i za Projekt razvoja ruralne konkurentnosti 363.246 KM. Iskazani izdaci predstavljaju sudjelovanje FBiH u ovim projektima, koje financira međunarodna zajednica.

6.2.2.9 Izdaci za otplatu dugova

Izdaci za otplate dugova iskazani su u iznosu od 659.107.938 KM, što u odnosu na proračunom planirana sredstva predstavlja izvršenje od 71,1%. Struktura izdataka je sljedeća: otplate dugova primljene kroz Državu (407.497.669 KM), otplate domaćeg pozajmljivanja (200.000.000 KM), otplata unutarnjeg duga (49.122.234 KM) i vanjske otplate (2.488.035 KM). Nerealizirani iznos odobrenih sredstava (268.174.998 KM) najvećim dijelom odnosi se na otplate domaćeg pozajmljivanja po temelju emisije trezorskih zapisa (200.000.000 KM) i otplate obveza po vanjskom dugu (44.927.890 KM).

Otplate temeljem emisije trezorskih zapisa izvršene su u iznosu od 80.000.000 KM, što je za 200.000.000 KM manje u odnosu na Proračunom planirane. Uzimajući u obzir da se kratkoročni vrijednosni papiri uglavnom emitiraju u cilju održavanja adekvatne razine solventnosti, te uvažavajući stanje sredstava na JRR-u FBiH, odnosno smanjene potrebe za financiranjem, nisu održane sve aukcije trezorskih zapisa koje su planirane indikativnim kalendарom aukcija, zbog čega su manje realizirane otplate domaćeg pozajmljivanja po temelju emisija trezorskih zapisa.

Otplate obveza po vanjskom dugu Proračunom su planirane u iznosu od 454.913.594 KM, a realizirane su u iznosu od 409.985.704 KM, što je za 44.927.890 KM manje u odnosu na odobrena sredstva. Najveći dio manje realiziranih obveza po vanjskom dugu odnosi se na planirana, a nekorištena sredstva 5% korektivnog faktora u iznosu od 21.662.552 KM, koji se planira kao rezerva za neplanirane troškove, radi mogućeg povećanja troškova servisiranja vanjskog duga tijekom godine, koji mogu nastati kroz nepovoljno kretanje tečajeva valuta (valutnog rizika), uslijed rasta kamatnih stopa (kamatnog rizika) i drugih troškova servisiranja obveza po vanjskom dugu (otplate troškova novougovorenih kredita). S obzirom na to da je realizacija obveza po vanjskom dugu izvršena u obimu od 94,68% od planiranih obveza, nije bilo potrebe za korištenjem sredstava rezerve. Nadalje, dio manje realiziranih obveza u iznosu od 19.126.813 KM nastao je kao posljedica činjenice da su za pojedine kredite u 2020. godini izvršena plaćanja glavnica u manjem iznosu od planiranog sukladno planu otplate. To se odnosi na kredite kod kojih je kreditnim sporazumima definirano da će otplata glavnice zavisiti od povučenog iznosa. Osim toga, manje realizirane otplate obveza po vanjskom dugu djelom su i posljedica kretanja tečajeva (otplata obveza planirana je po većem tečaju nego što je bilo izvršenje).

6.2.3 Tekuća pričuva

Proračunom FBiH za 2020. godinu planirana su sredstva tekuće pričuve u iznosu od 5.155.000 KM (5.000.000 KM tekuća pričuva Vlade FBiH, 75.000 KM premijera i po 40.000 KM za dva zamjenika premijera). Izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2020. godinu odobrena sredstva povećana su za 4.922.500 KM i iznose 10.077.500 KM (10.000.000 KM tekuća pričuva Vlade FBiH, 37.500 KM premijera i po 20.000 KM za dva zamjenika premijera).

Odlukom Vlade FBiH od 1. 10. 2020. godine o preraspodjeli sredstava iz Proračuna FBiH za 2020. godinu izvršena je preraspodjela sredstava u iznosu od 100.000.000 KM s pozicije Ministarstva financija „Tekući transferi drugim razinama vlasti i fondovima - Fond za stabilizaciju gospodarstva“ na poziciju Vlade FBiH „Tekuća pričuva Vlade FBiH“, što je šire obrazloženo u točki 5. Izvješća.

Tekuća pričuva za 2020. godinu poslije preraspodjele iznosila je ukupno 110.077.500 KM. Ukupno realizirana sredstva tekuće pričuve iznosila su 109.504.820 KM ili 95,5%, od čega je temeljem odluka Vlade FBiH realizirano 109.427.820 KM, a 77.000 KM realizirano je aktima premijera i zamjenika premijera Vlade FBiH.

Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2020. godinu definirano je da se sredstava tekuće pričuve, planirana u proračunu, koriste za nepredviđene namjene, za koje u proračunu nisu planirana sredstva, ili za namjene za koje se tijekom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dovoljna sredstva jer ih pri planiranju proračuna nije bilo moguće predvidjeti. Procedure dodjele sredstava tekuće pričuve uređene su Odlukom o procedurama za dodjelu sredstava iz tekuće pričuve Proračuna FBiH.¹

Ministarstvima i drugim federalnim upravnim organima iz tekuće pričuve Vlade FBiH, na temelju Odluka Vlade FBiH, dodijeljena su sredstva u iznosu od 109.427.820 KM. Za finansijsku pomoć ugroženim sektorima gospodarstva u okolnostima pandemije COVID-19 odobrena su sredstva u ukupnom iznosu od 90.000.000 KM (Ministarstvu energije, rудarstva i industrije (30.000.000 KM), Ministarstvu okoliša i turizma (30.000.000 KM), Ministarstvu prometa i komunikacija (20.000.000 KM) i Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (10.000.000 KM)). Način realizacije ovih sredstva reguliran je Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima gospodarstva FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, što je šire obrazloženo u točki 6.2.2.3.2 Izvješća. Osim navedenog, značajnija sredstva odobrena su federalnim upravnim organima za sljedeće namjene: za podršku zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 (10.000.000 KM), za nabavu sredstava i opreme u uvjetima pogoršanja epidemiološke situacije izazvane pandemijom COVID-19 (4.950.000 KM) i za nabavu vakcina putem mehanizma za Globalni pristup vakcinama za sprečavanje pandemije COVID-19 (2.124.800 KM).

Vlada FBiH je 28. 1. 2021. godine usvojila Izvješće o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće pričuve Proračuna FBiH za 2020. godinu i dostavila ga Parlamentu FBiH 29. 1. 2021. godine. Predstavnički dom Parlamenta FBiH razmatrao je Izvješće o utrošku tekuće pričuve 27. 4. 2021. godine, a Dom naroda Parlamenta FBiH do okončanja ovog Izvješća nije razmatrao Izvješće o utrošku tekuće pričuve.

6.2.4 Finansijski rezultat

U finansijskim izvješćima za 2020. godinu iskazano je ostvarenje prihoda, primitaka i financiranja u odnosu na rashode i izdatke kako slijedi:

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 106/14

R. br.	Opis	Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2020. godinu	Ostvareno u 2020. godini	Ostvareno u 2019. godini	Index (4/3)	Index (4/5)
1	2	3	4	5	6	7
I	PRIHODI (1+2+3)	3.784.900.679	3.905.118.038	2.030.113.358	103	192
1	Prihodi od poreza	3.280.552.802	3.488.807.641	1.675.984.548	106	208
2	Neporezni prihodi	504.347.877	411.773.523	354.014.888	82	116
3	Transferi i donacije	0	4.536.874	113.922	-	3.982
II	RASHODI (1+2+3+4)	4.522.861.383	4.019.661.957	1.497.769.783	89	268
1	Tekući rashodi	4.266.876.593	3.848.353.949	1.356.576.325	90	284
2	Kapitalni transferi	129.551.000	79.384.622	45.328.242	61	175
3	Izdaci za kamate	116.356.290	91.923.386	95.865.216	79	96
4	Tekuća pričuva	10.077.500	0	0	0	-
III	TEKUĆI SUFICIT (I-II)	-737.960.704	-114.543.919	532.343.575	16	-22
IV	NETO NABAVA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	-39.516.360	-35.493.256	-37.145.277	90	96
1	Primici od prodaje stalnih sredstava	30.000	209.090	104.145	697	201
2	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	39.546.360	35.702.346	37.249.422	90	96
V	UKUPAN SUFICIT (III-IV)	-777.477.064	-150.037.175	495.198.298	19	-30
VI	NETO POVEĆANJE FINANCIJSKE IMOVINE (1-2)	80.760.000	-15.733.077	-22.333.095	-19	70
1	Primici od finansijske imovine	100.000.000	0	0	0	-
2	Izdaci za finansijsku imovinu	19.240.000	15.733.077	22.333.095	82	70
VII	NETO ZADUŽIVANJE (1-2)	347.717.064	172.863.061	-402.434.448	50	-43
1	Primici od zaduživanja	1.275.000.000	831.970.999	234.780.414	65	354
2	Izdaci za otplate dugova	927.282.936	659.107.939	637.214.862	71	103
VIII	UKUPAN FINANCIJSKI REZULTAT/DEFICIT (V+VI+VII)	-349.000.000	7.092.808	70.430.755	-2	10
IX	RAZGRANIČENI PRIHODI	272.000.000			-	-
X	OSTVARENI SUFICIT IZ RANIJEG RAZDOBLJA	77.000.000			-	-
XI	UKUPAN FINANCIJSKI REZULTAT (X+IX-VIII)	0	7.092.808	70.430.755	-	-

U revidiranoj godini ukupni prihodi, primici i financiranje iskazani su u iznosu od 4.737.298.127 KM, rashodi, izdaci i otplate dugova u iznosu od 4.730.205.318 KM, te je ostvaren pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 7.092.808 KM. Proračun FBiH za 2020. godinu je uravnotežen, odnosno planiran tako da ukupni prihodi i primici pokrivaju ukupne rashode i izdatke. Imajući u vidu da je planiran tekući deficit u iznosu od 349.000.000 KM, planirano je financiranje deficita iz razgraničenih prihoda namjenskih sredstava (272.000.000 KM) i ostvarenog suficita iz ranijeg razdoblja (77.000.000 KM).

Prihodi, primici i financiranje ostvareni su za 422.632.552 KM manje u odnosu na planirana sredstva Proračunom FBiH, što je u najvećem dijelu rezultat nerealnog planiranja primitaka od zaduživanja i primitaka od finansijske imovine. Istovremeno su manje realizirani planirani rashodi, izdaci i otplate dugova u odnosu na planirana sredstva Proračunom FBiH za 778.725.361 KM. Najznačajnije odstupanje konstatirano je kod tekućih transfera koji su manje realizirani u iznosu od 390.031.135 KM, a odnosi se najvećim dijelom na manje realizirana sredstva Fonda za stabilizaciju gospodarstva za 285.573.830 KM (s tim da je za implementaciju Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica realizirano samo 90.934.169 KM, a 111.700.000 KM preraspoređeno je za druge namjene temeljem odluka Vlade FBiH o preraspodjelama

sredstava iz Proračuna FBiH). Također, značajno odstupanje konstatirano je kod izdataka za otplate dugova koji su manje realizirani u iznosu od 268.174.997 KM i kod kapitalnih transfera koji su realizirani manje za 50.166.378 KM, što je rezultat planiranja sredstava za projekte cestovne infrastrukture koji nisu bili spremni. Dakle, iako su manje realizirani prihodi, primici i financiranje, na pozitivan finansijski rezultat u najvećem dijelu utjecali su manje realizirani planirani rashodi, izdaci i otplate dugova u odnosu na odobrena sredstva.

Akumulirani neraspoređeni višak prihoda nad rashodima/suficit u bilanci stanja Proračuna FBiH na 31. 12. 2020. iskazan je u iznosu od 247.416.667 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu (185.129.657 KM) više za 62.287.010 KM. Osim za pozitivan finansijski rezultat revidirane godine (7.092.808 KM), povećanje akumuliranog viška prihoda nad rashodima izvršeno je za 55.864.149 KM, što se odnosi na unos akumuliranog neraspoređenog viška prihoda nad rashodima Zavoda pod 1. 1. 2020. god. Istovremeno, izvršeno je smanjenje akumuliranog viška prihoda nad rashodima za 669.947 KM, što se odnosi na korekcije knjiženja prihoda i rashoda iz prethodnih razdoblja po zahtjevima proračunskih korisnika, koje su u 2020. teretile izravno akumulirani višak prihoda nad rashodima.

6.3 BILANCA STANJA

U konsolidiranoj Bilanci stanja Proračuna FBiH iskazana je imovina u iznosu od 2.095.462.807 KM, a odnosi se na: dugoročne plasmane (617.750.185 KM), novčana sredstva i plemenite metale (454.054.263 KM), neotpisanu (sadašnju) vrijednost stalnih sredstava (420.653.360 KM), kratkoročna potraživanja (293.198.523 KM), dugoročna razgraničenja (190.574.898 KM), kratkoročne plasmane (78.541.095 KM), kratkoročna razgraničenja (39.448.682 KM), finansijske i obračunske odnose s drugim povezanim jedinicama (760.709 KM) i vrijednosne papire (481.091 KM).

Obveze i izvori sredstava iskazani su u iznosu od 2.095.462.807 KM, a čine ih dugoročne obveze i razgraničenja (5.812.569.346 KM), kratkoročne obveze i razgraničenja (905.305.323 KM) i izvori stalnih sredstava (-4.622.411.862 KM).

Imovina, odnosno obveze i izvori, iskazani su više u odnosu na prethodnu godinu za 17,5% ili 312.156.295 KM, a što je rezultat prelaska Zavoda na rizničarsko poslovanje.

6.3.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe iskazani su u iznosu od 866.003.273 KM, a čine ih: novčana sredstva (454.054.263 KM), kratkoročna potraživanja (293.198.523 KM), kratkoročni plasmani (78.541.095 KM), kratkoročna razgraničenja (39.448.682 KM) i finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama (760.709 KM).

Novčana sredstva, iskazana u iznosu od 454.054.263 KM, manja su u odnosu na prethodnu godinu za 39.091.541 KM.

Sredstva na transakcijskim računima na 31. 12. 2020. godine iznosila su 634.085.983 KM. Stanje novčanih sredstava iskazano u bilanci stanja u iznosu od 454.054.263 KM posljedica je iskazanog potražnog salda na kontu za poravnanje u Glavnoj knjizi trezora

u iznosu od 188.289.757 KM, koje se odnosi na povućena sredstva za mirovine za prosinac 2020. godine koja su likvidirana 3. 1. 2021. godine. Od ukupnog stanja iskazanog na transakcijskim računima, na posebnim namjenskim računima na 31. 12. 2020. godine iskazano je 188.333.147 KM.

U nastavku dajemo tabelarni prikaz sredstava na posebnim namjenskim računima na 31. 12. 2020. godine:

R. br.	Vrsta računa	Stanje računa 31. 12. 2020. godine	Stanje računa 31. 12. 2019. godine
1	2	3	4
1.	PTR – Upravljanje razvojnim sredstvima za implementaciju sredstava namijenjenih za financiranje kapitalnih infrastrukturnih projekata	108.608.786	135.263.907
2.	PTR – Jamstveni fond	47.700.435	47.667.057
3.	PTR – Razvoj i unapređenje aviprometa	13.677.875	15.917.606
4.	PTR – Sredstva za zaštitu i spašavanje	8.000.923	25.108.141
5.	PTR – Prikupljanje prihoda ostvarenih od prometa lutrije BiH	4.785.052	3.336.296
6.	PTR – Uplata naknada i prihoda za korištenje šuma	2.171.137	1.811.198
7.	PTR – Polaganje specijalističkih i stručnih ispita zdravstvenih zaposlenika	539.665	2.942.871
8.	PDV – Povrat uplate po temelju plaćanja PDV-a na revolving osnovi	0	4.783.725
9.	PTR – Escrow	0	1.834.461
10.	Ostali posebni namjenski računi ¹	2.849.274	2.580.139
UKUPNO:		188.333.147	241.245.401

Tijekom 2020. godine na pojedinim namjenskim računima, kao što su PTR – Uplata naknada i prihoda za korištenje šuma (Zakon o šumama stavljen je izvan snage 2011. godine i novi do danas nije donesen), PTR – za naknade iz osiguranja od požara, PTR – za prikupljanje prihoda od GSM licence, nije bilo odljeva sredstava, što dovodi u pitanje pravovremenost namjenskog trošenja prikupljenih sredstava, sukladno zakonskom temelju za prikupljanje i raspolaganje sredstvima.

Vlada FBiH je 9. 7. 2020. godine donijela Odluku o prenamjeni i prijenosu sredstava s posebnih namjenskih računa u ukupnom iznosu od 6.620.490 KM (PDV – Povrat uplate po temelju plaćanja PDV-a na revolving osnovi – 4.785.390 KM; PTR – Escrow račun – 1.835.100 KM) na transakcijski račun otvoren kod Union banke d.d. Sarajevo. Odlukom je definirano da će se sredstva koristiti za subvencioniranje doprinosa za obvezna osiguranja, sukladno članku 4. Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica. Prijenos sredstava na transakcijski račun otvoren kod Union banke d.d. Sarajevo izvršen je 16. 7. 2020. godine, nakon čega je izvršeno zatvaranje ovih računa. Ministarstvo financija imalo je obvezu podnošenja izvješća o namjenskom utrošku ovih sredstava

¹ PTR – Energoinvest d.d. Sarajevo za plaćanje takse Gazprom export u Moskvi, PTR – izdavanje okolišnih dozvola i kategorizacija ugostiteljskih objekata, PTR – prikupljanje prihoda ostvarenih od naknada za tehničke pregledne, polaganje stručnih ispita, izdavanje licenci, uvjerenja, certifikata i ostalo, PTR – za naknade iz osiguranja od požara, PTR – za prikupljanje prihoda od GSM licence, PTR – za pružanje ugostiteljskih usluga, PTR – za organizaciju polaganja stručnog ispita, PTR – za platu taksi za uspostavu rezervi naftnih derivata, PTR – za uplatu sredstava za otklanjanje posljedica prirodne nesreće i obnovu područja zahvaćenih prirodnom nesrećom, PTR – za uplatu sredstava po osnovu naknade za korištenje službenih stanova za privremeni smještaj, PTR – za prikupljanje prihoda ostvarenih od naknada za polaganje ispita za rukovoditelja akcije gašenja požara.

Vladi FBiH u roku od 90 dana od dana prijenosa sredstava, što nije učinjeno.

Preporuka:

- ***Ministarstvo financija treba podnijeti Izvješće o namjenskom utrošku sredstava Vladi FBiH, sukladno točki V. Odluke o prenamjeni i prijenosu sredstava s posebnih namjenskih transakcijskih računa od 9. 7. 2020. godine.***

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 293.198.523 KM. U njihovoj strukturi najznačajnija su: potraživanja po vanjskom dugu koja su prenesena na krajnje korisnike kreditnih sredstava (220.370.777 KM), potraživanja od pravnih osoba (17.321.050 KM) i ostala nespomenuta potraživanja (55.461.595 KM).

Potraživanja po vanjskom dugu koja su prenesena na krajnje korisnike kreditnih sredstava (220.370.777 KM) odnose se na obveze koje su izmirene iz Proračuna FBiH, po kreditima koji su temeljem supsidijarnih ugovora s FBiH preneseni na krajnje korisnike. Na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja evidentiran je iznos od 170.071.229 KM, dok je na poziciji redovnih potraživanja evidentiran preostali iznos od 50.299.548 KM. Preknjiženje na poziciju sumnjivih i spornih potraživanja Ministarstvo financija izvršilo je u 2020. godini za dio nenaplaćenih potraživanja starijih od šest mjeseci u iznosu od 58.243.801 KM (ovaj iznos korigiran je pod 31. 12. 2020. godine, odnosno umanjen za 887.690 KM na ime evidentiranih tečajnih razlika po ovim potraživanjima).

Najznačajnija potraživanja odnose se na sljedeća društva: JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo (131.218.478 KM), JP „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo (69.830.602 KM), JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje (4.244.429 KM), MKF „Prizma Sarajevo“ – u stečaju (2.314.784 KM), RMU „Breza“ d.o.o. Breza (2.225.353 KM). U okviru njih nisu iskazana dospjela potraživanja od županija po Stand-by aranžmanu III s Međunarodnim monetarnim fondom (u dalnjem tekstu: MMF) u iznosu od 11.876.487 KM, niti se može potvrditi da su poduzete sve zakonom propisane radnje za njihovu naplatu. Ova potraživanja odnose se na: Bosansko-podrinjski kanton (glavnica: 9.472.439 KM) i Županiju Zapadnohercegovačku (glavnica: 2.404.048 KM). Dug temeljem kamata po ovim potraživanjima iznosi 776.487 KM. **Ističemo da neplaćanje obveza ovih korisnika izravno utječe na primitke i likvidnost Proračuna FBiH, s obzirom na to da FBiH obveze prema kreditorima mora izmiriti u ugovorenom roku i dospjelom iznosu.**

S obzirom na postojanje neizmirenih obveza po kreditima danim krajnjim korisnicima temeljem vanjskog duga, te na konstantno kašnjenje u otplati tih obveza, odnosno izostanak plaćanja obveza prema FBiH, Ministarstvo je poduzelo mјere, te su u razdoblju od 1. 1. 2018. godine do 31. 12. 2020. godine izvršeni reprogrami kreditnih obveza za: JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo, JKP „10. juli“ d.o.o. Bosanska Krupa, JKP „Vodovod“ d.o.o. Cazin, RMU „Kreka“ d.o.o. Tuzla, Općina Grude, Županija Zapadnohercegovačka, Unsko-sanski kanton, Tuzlanski kanton, Grad Bihać, Općina Livno, Općina Posušje i Općina Kiseljak. U 2020. godinu potpisani su ugovori o reprogramu s Tuzlanskim kantonom i Općinom Kiseljak. Reprogramiranjem obveza za navedene krajnje korisnike smanjen je iznos dospjelih neplaćenih obveza prema krajnjim korisnicima za 72.905.262 KM.

Najveći dio potraživanja nastao je po kreditima iz ranijeg razdoblja, prije donošenja Zakona o dugu, zaduživanju i jamstvima u FBiH,¹ kada u cilju njihove naplate nisu osigurani instrumenti naplate kredita od krajinjih korisnika. Po isteku ugovorenog roka za naplatu svakog pojedinačnog potraživanja, koji ne može biti duži od šest mjeseci, korisnik proračuna dužan je poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu, te izvršiti preknjiženje na sumnjiva i sporna potraživanja.

Ministarstvo financija, kao i prethodnih godina, ni u 2020. godini nije poduzelo sve zakonom propisane radnje za naplatu nenaplaćenih potraživanja po kreditima u iznosu od 220.370.777 KM KM, koji su temeljem supsidijarnih ugovora s FBiH preneseni na krajnje korisnike. To nije sukladno članku 46. Zakona o proračunima u FBiH.

Preporuka:

- ***potrebno je da Ministarstvo financija s nadležnim institucijama poduzme sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.***

Potraživanja od pravnih osoba iskazana su u iznosu od 17.321.050 KM, od čega se najveći dio odnosi na potraživanja za isporučene usluge evidentirana kod Zavoda (8.092.049 KM) i Federalnog ministarstva obrane (4.942.947 KM), te potraživanja temeljem izvršenja mjera pritvora i kazni zatvora evidentirana kod KPZ-ova (1.604.980 KM).

Ostala nespomenuta potraživanja iskazana su u iznosu od 55.461.595 KM. U strukturi ovih potraživanja najznačajnija su ostala potraživanja evidentirana kod Zavoda (14.848.892 KM) i sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu od 30.555.198 KM. Najveći dio sumnjivih i spornih potraživanja iskazan je kod sljedećih korisnika: Federalna direkcija robnih rezervi (9.221.251 KM), Ministarstvo prometa i komunikacija (8.782.397 KM), Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH (4.984.585 KM), Ministarstvo energije, rудarstva i industrije (2.760.733 KM), Federalnog ministarstva obrane (2.208.509 KM), KPZ-ovi (1.492.455 KM) i Ministarstvo unutarnjih poslova (359.553 KM).

Kratkoročni plasmani iskazani su u iznosu od 78.541.095 KM. U strukturi ovih plasmana najznačajniji su: sumnjiva i sporna potraživanja (43.347.288 KM), depoziti kod banaka (29.000.000 KM), te ostali krediti (5.248.308 KM). Sumnjiva i sporna potraživanja odnose se na sredstva proračunskih korisnika blokirana u Hercegovačkoj banci d.d. Mostar. Ostali krediti odnose se na dane pozajmice Proračuna FBiH županijskim proračunima u prethodnom razdoblju (2001. i 2002. godina), s rokom vraćanja 31. 12. 2001., odnosno 31. 12. 2002. godine. **Za naplatu plasmana temeljem danih pozajmica nisu osigurani instrumenti povrata. Korisnici proračuna po isteku ugovorenog roka za naplatu dužni su poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu, te izvršiti preknjiženje na sumnjiva i sporna potraživanja. Nije prezentirana dokumentacija da su poduzimane aktivnosti u cilju rješavanja danih pozajmica, što ima posebnu značajnost s obzirom na razdoblje kada su pozajmice dane.**

Depoziti kod banaka, iskazani u iznosu od 29.000.000 KM, odnose se na kratkoročno oričena sredstva FBiH na 12 mjeseci i na sedam dana uz automatsko produženje na isti

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 86/07, 24/09, 44/10, 30/16

rok u slučaju neotkazivanja pisanim putem, uz efektivnu kamatnu stopu od 0,08%. U odnosu na prethodnu godinu, oročeni depoziti povećani su za 20.000.000 KM. Kratkoročna i dugoročna oročenja u 2020. godini izvršena su sukladno Zakonu o investiranju javnih sredstava FBiH¹ i Pravilniku o investiranju raspoloživih novčanih sredstava,² koji definira Riznicu kao investicijsku instituciju, te Politici investiranja raspoloživih novčanih sredstava FBiH za 2020. godinu.

6.3.2 Stalna sredstva

U konsolidiranoj Bilanci stanja Proračuna FBiH iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti od 420.653.360 KM (nabavne vrijednosti od 701.343.551 KM, ispravke vrijednosti od 280.690.191 KM) i nisu usuglašena s izvorima stalnih sredstava (403.526.662 KM) za iznos od 17.126.698 KM.

U okviru stalnih sredstava iskazana su i stalna sredstva institucija koje su prešle s federalne na državnu razinu: Federalno ministarstvo obrane (u dalnjem tekstu: FMO), Vojska FBiH (u dalnjem tekstu: VF), Carinska uprava FBiH i Obaveštajno-sigurnosna služba FBiH) sadašnje vrijednosti od 28.216.438 KM (nabavne vrijednosti od 34.068.652 KM, ispravke vrijednosti od 5.852.214 KM). Status imovine navedenih institucija još uvijek nije riješen, što je šire obrazloženo u točki 8. ovog Izvješća.

Najznačajnije povećanje vrijednosti stalnih sredstava u 2020. godini, u iznosu od 13.050.000 KM, odnosi se na građevinske objekte kod Vlade FBiH, odnosno posljednju tranšu temeljem Ugovora o kupoprodaji zgrade Energoinvesta za trajni smještaj institucija Vlade FBiH, zaključenog 29. 8. 2018. godine). Ugovor je zaključen na ukupan iznos od 54.000.000 KM, za kupovinu niskog i visokog prizemlja i 19 katova objekta B, ukupne površine 24.600 m², s ugovorenim plaćanjem u tranšama, zaključno s 30. 6. 2020. godine. Nakon uplate posljednje tranše, Vlada FBiH je preuzeila vlasništvo na preostalih pet katova (od 13. do 17. kata).

U postupku revizije proračunskih korisnika (Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo rada i socijalne politike, Ministarstvo kulture i sporta, Ministarstvo obrazovanja i znanosti) izvršena je provjera dokumentacije, temeljem koje su iskazani građevinski objekti i zemljišta, te je utvrđeno da su pojedine građevine evidentirane, iako za njih proračunski korisnici ne posjeduju vjerodostojnu dokumentaciju o posjedu i nemaju uknjiženo pravo vlasništva nad imovinom, jer je ona, prema prezentiranoj dokumentaciji, u vlasništvu i posjedu drugih pravnih osoba.

S obzirom na to da pojedine nekretnine nisu iskazane temeljem vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava, niti su institucije FBiH u posjedu svih objekata, konstatirali smo da nije realno iskazana vrijednost građevinskih objekata u Glavnoj knjizi Riznice i finansijskim izvješćima, kako je to propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Zakonom o proračunima u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH.

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 77/04, 48/08

² „Sl. novine FBiH“, br. 81/08

Preporuka:

- *osigurati vjerodostojnu knjigovodstvenu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu nekretnina evidentiranih u Glavnoj knjizi Riznice, za koje ona nije osigurana.*

6.3.3 Dugoročni plasmani

Dugoročni plasmani iskazani su u iznosu od 617.750.185 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 169.809.579 KM, a odnose se na plasmane putem Razvojne banke FBiH, Union banke d.d. Sarajevo, Privredne banke Sarajevo i dugoročno oročene depozite. Iskazano povećanje najvećim dijelom odnosi se na: oročene depozite (90.000.000 KM), uložena sredstva u Privrednu banku d.d. Sarajevo (66.013.501 KM) i kreditna sredstva plasirana Union banci d.d. Sarajevo namijenjena za formiranje kreditne linije namijenjene mladima za rješavanje egzistencijalnih pitanja stanovništva (15.000.000 KM). Pored toga, povećanje dugoročnih plasmana rezultat je prelaska Zavoda na rizničarsko poslovanje, kod kojeg su iskazani dugoročni plasmani temeljem ugovora o kupoprodaji stanova i ugovora o stambenim kreditima danim zaposlenima (1.099.329 KM).

Dugoročni depoziti, iskazani u iznosu od 180.000.000 KM, odnose se na dugoročno oročena sredstva FBiH temeljem ugovora o flexi depozitu na 13 i 14 mjeseci, s fiksnom kamatnom stopom od 0,10% na godišnjoj razini. U odnosu na prethodnu godinu, oročeni depoziti povećani su za 90.000.000 KM. Temeljem dugoročnih i kratkoročnih oročenja u 2020. godini ostvareni su prihodi u iznosu od 180.193 KM.

Uložena sredstva u Privrednu banku d.d. Sarajevo (u daljnjem tekstu: PBS), iskazana u iznosu od 66.013.501 KM, odnose se na sredstava Protuvrijednosnog fonda – Japan, Japanskog granta i Malezijskog granta uložena u PBS. Evidentiranje je izvršeno u 2020. godini na temelju unutarnjeg akta Sektora za upravljanje dugom, a prema Izvješću PBS-a o stanju sredstava na 31. 3. 2020. godine, koje je PBS dostavila Povjerenstvu za replasman sredstava prikupljenih iz donacija Malezije i Japana. Plasman sredstava BOR banci d.d. Sarajevo izvršen je 2005. godine, a 2018. godine (nakon statusne promjene BOR banke) sredstva su prenesena na upravljanje PBS-u.

Prema Izvješću PBS-a o stanju na 31. 3. 2020. godine, od ukupno evidentiranog iznosa na plasirana sredstva odnosi se 42.964.135 KM, a preostali iznos od 23.049.366 KM odnosi se na slobodna sredstva.

Prema Izvješću PBS-a o stanju na 31. 12. 2020. godine, stanje sredstava iznosi 64.938.166 KM (od čega se na plasirana sredstva odnosi 39.894.643 KM, a na slobodna sredstva 25.043.523 KM).

Vlada FBiH je 2005. godine donijela Odluku o davanju suglasnosti na kriterije kreditiranja iz sredstava Japanskih grantova i Malezijske donacije.¹ Ovim sredstvima administrira Povjerenstvo Vlade FBiH za replasman sredstava prikupljenih iz donacija

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 64/05

Malezije i Japana.¹ Povjerenstvo za replasman sredstava sačinilo je Izvješće o radu za 2020. godinu, u kojem je konstatirano da odobreni uvjeti kreditiranja i dalje nisu prihvatljivi klijentima, te da se u 2021. godini potrebno prilagoditi potrebama i mogućnostima tržišta. Izvješće ne sadrži prijedloge za korištenje slobodnih novčanih sredstava, niti je prezentirano da je ono dostavljeno Vladi FBiH na razmatranje, što nije sukladno članku II. točkama 7. i 8. Rješenja o imenovanju Povjerenstva.

Ne možemo potvrditi da je na odgovarajući način izvršen uvid u cjelokupnu dokumentaciju vezanu za replasman i plasman sredstava PBS-u (BOR banchi d.d. Sarajevo), u zaključene ugovore i plasirana sredstva, niti da se sačinio relevantan dokument koji bi bio temelj za sagledavanje činjeničnog stanja plasiranih sredstava i njihovog evidentiranja u poslovnim knjigama Glavne knjige Riznice. Također, ne možemo potvrditi da je Povjerenstvo za replasman sredstava, koje je imenovala Vlada FBiH, postupalo sukladno nadležnostima utvrđenim Rješenjem o imenovanju Povjerenstva za replasman sredstava.

Preporuka:

- *izvršiti uvid u dokumentaciju vezanu za evidentiranje dugoročnih plasmana u Glavnoj knjizi Riznice temeljem Protuvrijednosnog fonda – Japan, Japanskog granta i Malezijskog granta u Privrednu banku d.d. Sarajevo i, prema konstatiranom, poduzeti odgovarajuće aktivnosti.*

Prema odredbama ugovora o komisionim poslovima, zaključenih između Razvojne banke FBiH i Ministarstva financija, ukupna sredstva temeljem komisionih kredita koja su dana na upravljanje Razvojnoj banci s 31. 12. 2020. godine iznose 183.153.912 KM i u odnosu na prethodnu godinu ostala su nepromijenjena. Razvojna banka FBiH je u 2020. godini po komisionim kreditima naplatila ukupno 8.093.047 KM (glavnica 6.805.621 KM, kamata 1.287.426 KM). Iz komisionih sredstava Razvojna banka FBiH naplatila je naknadu u iznosu od 483.236 KM.

Vlada FBiH i Razvojna banka FBiH zaključile su Ugovor o namjenskom garantnom depozitu temeljem Odluke Vlade FBiH o davanju suglasnosti za zaključivanje ugovora od 10. 3. 2017. godine. Temeljem odluke Skupštine Razvojne banke FBiH o zalogu sredstava za osiguranje povrata kredita JP „Autoceste FBiH“ d.o.o. Mostar od 3. 2. 2017. godine i Ugovora o kreditu od 13. 2. 2017. godine formiran je namjenski garantni depozit u iznosu od 48.084.579 KM. Deponent i Banka su se usuglasili da se namjenski depozit formira od novčanih sredstava koja su naplaćena i koje će biti naplaćena iz založenih potraživanja po kreditima odobrenim iz komisionih kreditnih linija, kojima Banka upravlja u ime i za račun Vlade FBiH. Depozit se suksesivno povećava za iznose novčanih sredstava koji će se naplaćivati iz založenih potraživanja po kreditima iz komisionih kreditnih linija, a najviše do iznosa depozita iz Ugovora. Visina založenih potraživanja će se retrospektivno smanjivati za iznose novčanih sredstava za koje se povećava iznos depozita. Za osiguranje izvršenja obveza iz Ugovora o kreditu Zalogodavac daje u zalog novčana sredstva koja su naplaćena iz komisionih kreditnih linija kojima Razvojna banka FBiH upravlja u ime i za

¹ „Sl. novine FBiH“, br. br. 64/05, 63/06, 58/07, 96/07, 59/08, 62/08, 47/09, 58/09, 67/09, 32/10, 24/16, 35/16, 82/16, 23/18, 26/20

račun Vlade FBiH.

Na početku 2020. sredstva namjenskog depozita iznosila su 39.008.004 KM i preusmjerena su u Jamstveni fond temeljem Uredbe o načinu financiranja i upravljanja Jamstvenim fondom, koju je Vlada FBiH donijela 18. 6. 2020. godine, i Ugovora o formiranju namjenskog dugoročnog depozita-Jamstvenog fonda.¹

Za funkcioniranje Jamstvenog fonda predviđena su inicialna sredstva u iznosu od 80.000.000 KM, što je šire obrazloženo u točki 6.2.2.4.2 Izvješća.

Od ukupno planiranih prihoda od Razvojne banke FBiH temeljem kredita danih u komision u 2020. godini, na depozitni račun Proračuna FBiH uplaćene su obračunate kamate, sukladno Ugovoru o formiranju namjenskog dugoročno oročenog depozita iz 2013. godine, u iznosu od 88.421 KM (kamata 1. 2. 2020. godine Svjetska banka – IDA, kreditna linija – lokalni razvoj u iznosu od 50.287 KM i 1. 8. 2020. godine Svjetska banka – IDA, kreditna linija – lokalni razvoj u iznosu od 38.134 KM). U 2020. godini raspoloživa sredstva iz Ugovora o formiranju namjenskog dugoročno oročenog depozita preusmjerena su također u Jamstveni fond.

6.3.4 Kratkoročne obveze i razgraničenja

Kratkoročne obveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 905.305.323 KM, od čega se na obveze odnosi 433.391.354 KM, a na razgraničenja 471.913.969 KM. U odnosu na prethodnu godinu veće su za 164.747.166 KM.

Kratkoročne obveze (433.391.354 KM) odnose se na: kratkoročne tekuće obveze (235.858.655 KM), kratkoročne kredite i zajmove (100.696.972 KM) i obveze prema zaposlenicima (96.835.726 KM).

U okviru **kratkoročnih tekućih obveza** najznačajnije su obveze prema pravnim i fizičkim osobama (158.446.632 KM), koje su u odnosu na prethodnu godinu više za 60.982.102 KM. Ove obveze najvećim dijelom se odnose na obveze temeljem odobrenih tekućih transfera i obveze prema dobavljačima (150.486.681 KM). Preostali iznos kratkoročnih tekućih obveza odnosi se na: ostale kratkoročne obveze (43.587.204 KM) i obveze za subvencije (32.468.932 KM). U okviru ostalih kratkoročnih obveza najznačajniji iznos odnosi se na obveze temeljem pravomočnih sudske presude i sudske rješenja iz radnih sporova i ostalih presuda (40.680.664 KM).

Obveze za **kratkoročne kredite i zajmove** najvećim dijelom odnose se na **obveze od domaćeg zaduživanja** (100.360.357 KM), od čega se 100.000.000 KM odnosi na obveze temeljem izdanih trezorskih zapisa, koje su u odnosu na prethodnu godinu više za 80.000.000 KM. Tijekom 2020. godine izvršene su tri emisije trezorskih zapisa ukupne nominalne vrijednosti od 160.000.000 KM, uz diskontnu kamatnu stopu od 0,024% do 0,135%. Po tom temelju prikupljeno je 159.449.478 KM (rashod kamate 550.522 KM). U 2020. godini izmirene su dospjele obveze u iznosu od 80.000.000 KM (20.000.000 KM iz 2019. godine i 60.000.000 KM iz 2020. godine).

¹ Ugovor br. 08-41-1-2750/20 zaključen 17. 7. 2020. godine između Razvojne banke FBiH i Vlade FBiH.

U okviru **obveza prema zaposlenicima**, pored obaveza za plaće proračunskih korisnika za prosinac 2020. godine, iskazane su i obveze institucija koje su u ranijem periodu s federalne prešle na državnu razinu, od kojih su najznačajnije FMO-a (64.389.497 KM ili 67% ovih obveza), te Obavještajno-sigurnosne službe (6.788.190 KM) i VF-a (690.541 KM).

Kratkoročna razgraničenja (471.913.969 KM) odnose se na razgraničene prihode (245.362.430 KM), razgraničene rashode (3.990.608 KM) i ostala razgraničenja (222.560.932 KM). U odnosu na prethodnu godinu viša su za 20.663.734 KM.

Razgraničeni prihodi (245.362.430 KM) najvećim dijelom odnose se na neutrošena namjenska sredstva naplaćena po posebnim zakonskim i drugim propisima, za čiju realizaciju su zadužena pojedina ministarstva i iznose 238.274.383 KM (113.446.313 KM razgraničeni ostali prihodi i 124.828.070 KM razgraničeni redovni prihodi za namjenska sredstva), dok se na naplaćene redovne prihode odnosi 5.946.105 KM (iskazani su kod Ministarstva okoliša i turizma, Ministarstva unutarnjih poslova, Federalne direkcije robnih rezervi i JU Centar za edukaciju sudaca i tužitelja – „BERP“).

Ostala razgraničenja (222.560.932 KM) najvećim dijelom, u iznosu od 220.370.777 KM odnose se na razgraničene primitke koji su evidentirani za potraživanja krajnjih korisnika kreditnih sredstava, što je šire obrazloženo u točki 6.3.1 ovog Izvješća.

Provedenom revizijom konstatirali smo da na 31. 12. 2020. godine stanje na poziciji „Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama“ (konta glavne kategorije 16 i 36) nije usuglašeno s drugim povezanim jedinicama za iznos od 760.709 KM, što nije sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.

Preporuka:

- *izvršiti usuglašavanje stanja na kontima finansijskih i obračunskih odnosa s drugim povezanim jedinicama u Glavnoj knjizi Riznice, a evidentiranje na kontima vršiti sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.*

6.3.5 Dugoročne obveze i razgraničenja

Dugoročne obveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 5.812.569.346 KM. Struktura dugoročnih obveza je sljedeća: obveze temeljem dugoročnih zajmova (5.738.322.055 KM), ostale dugoročne obveze (25.710.886 KM) i dugoročna razgraničenja (48.536.404 KM). Temeljem dugoročnog zaduženja u bruto bilanci Ministarstva financija iskazani su izdaci za otplate dugova, izdaci za kamate i kratkoročne obveze temeljem zaduženja.

Obveze temeljem dugoročnih zajmova iskazane su u iznosu od 5.738.322.055 KM, i u odnosu na prethodnu godinu veće su za 441.858.944 KM. Struktura ovih obveza je sljedeća: vanjski dug FBiH – dug koji je ugovorila BiH (4.910.870.437 KM), vanjski dug FBiH – dug koji je izravno ugovorila FBiH (71.854.138 KM) i obveze od domaćeg zaduživanja (755.597.480 KM).

Vanjski dug FBiH¹ na 31. 12. 2020. godine iznosio je 4.982.724.575 KM. U ukupnim dugoročnim obvezama po vanjskom dugu, vanjski dug krajnjih korisnika kredita iskazan je na izvanbilančnoj evidenciji bruto bilance Riznice (2.699.011.188 KM), sredstva odobrena županijama iskazana su na poziciji dugoročnih plasmana (35.798.155 KM). Preostali iznos od 2.247.915.232 KM, odnosi se na obveze koje izravno otplaćuje FBiH i terete Proračun FBiH.

U nastavku dajemo tabelarni prikaz vanjskog duga:

Opis	Stanje duga na 31. 12. 2020. godine	Stanje duga na 31. 12. 2019. godine
Vanjski dug koji je ugovorila BiH	4.910.870.437	4.520.040.058
Stari dug (kreditna zaduženja po ugovorima do 6. 4. 1992. godine)	494.664.171	586.929.436
Zajmovi za infrastrukturu implementirani u FBiH	2.381.900.170	2.219.208.459
Zajmovi za javnu proračunska potrošnju	1.683.120.296	1.338.119.877
Zajmovi za gospodarske djelatnosti	351.185.800	375.782.286
Vanjski dug koji je direktno ugovorila FBiH	71.854.138	75.346.533
Zajmovi za infrastrukturu u oblasti vodosнabdijevanja i prometa u FBiH	71.854.138	75.346.533
Ukupno:	4.982.724.575	4.595.386.591

Sredstva za izmirenje obveza temeljem vanjskog duga osiguravaju se rasporedom prihoda (na podračun za servisiranje vanjskog duga FBiH u korist Proračuna BiH) iz pripadajućeg dijela bruto prihoda od indirektnih poreza za FBiH ili iz Proračuna FBiH za direktne obveze FBiH po vanjskom dugu, uplatom sa Jedinstvenog računa Riznice.

Vanjski dug iskazan u iznosu od 4.982.724.575 KM veći je u odnosu na prethodnu godinu (4.595.386.591 KM) za 387.337.984 KM (8,4%),² što je rezultat zaduženja BiH kod MMF-a u okviru instrumenta brzog financiranja, odnosno zaduženja FBiH u iznosu od 398.501.246 KM, koliko je na dan angažiranja sredstava iznosila protuvrijednost ugovorenog iznosa namijenjenog FBiH (detaljnije obrazloženo u točki 6.2.1 ovog Izvješća).

Tijekom 2020. godine izvršeno je povećanje vanjskog duga, što uključuje i sukcesivna povlačenja sredstava po zaključenim ugovorima u iznosu od 951.756.718 iskazano po tečajevima valuta angažiranja koji su važili na datume bilance (osim zaduženja kod MMF-a, preostala zaduženja najvećim dijelom odnose se na: Koridor V-c, vjetroelektrane Podveležje, projekte vodoopskrbe i kanalizacije, registraciju nekretnina, zatvaranje kolektivnih centara, modernizaciju cesta FBiH, sanacija cesta nakon poplava, zapošljavanje, jačanje bankarskog sektora itd.). Istovremeno, u 2020. godini na ime

¹ Vanjski dug u Federaciji obuhvaća vanjski dug Vlade FBiH, županija, gradova, općina i drugih krajnjih dužnika i obuhvaća dio duga bivše Jugoslavije, odnosno restrukturirani dug u okviru Pariškog i Londonskog kluba, te konsolidirani dug IBRD-a (stari dug) i dug nastao zaduživanjem nakon 14. 12. 1995. godine (novi dug). Novi vanjski dug obuhvaća dug koji je FBiH direktno ugovorila s vanjskim kreditorima (direktni dug) i dug po kreditima koje je BiH ugovorila u ime FBiH (relevantni dug) i supsidijarno prenijela na FBiH. Po ovim kreditima dužnik je FBiH, odnosno županija, grad, općina, javno poduzeće ili drugi dužnik – krajnji korisnik kredita, ukoliko su, potpisivanjem podugovora sa FBiH, preuzeli obvezu vraćanja kredita.

² Stanje vanjskog duga na 31. 12. 2019. i 31. 12. 2020. godine i nova povlačenja u 2020. godini iskazana su po tečajevima valuta angažiranja koji su važili na datume bilance, dok su otplate u 2020. godini iskazane po tečajevima valuta angažiranja koji su važili na datume otplate.

servisiranja vanjskog duga plaćeno je 409.985.704 KM, od čega se na otplate duga primljenog kroz Državu – relevantne obveze odnosi 407.497.669 KM i na vanjske otplate 2.488.035 KM.

Kamate po vanjskom dugu u 2020. godini, evidentirane na rashodima temeljem kamata, iznose 80.770.886 KM, a odnose se na kamate po kreditima koje je ugovorila BiH (78.555.142 KM¹) i za obveze koje je ugovorila izravno FBiH (2.215.744 KM). Plaćene kamate obuhvaćaju redovne ugovorene kamate u iznosu od 77.664.548 KM, taksu na nepovučena sredstva u iznosu od 3.158.099 KM i ostale troškove u iznosu od -51.761 KM.

Od ukupno iskazanog vanjskog duga FBiH (4.982.742.575 KM), iznos od 2.734.809.343 KM odnosi se na obveze po vanjskom dugu koje su prenesene na krajnje korisnike, odnosno županije, općine, gradove i javna poduzeća. Krajnji korisnici imaju obvezu da dospjele glavnice, kamate i druge troškove po kreditima koji su im preneseni sukladno supsidijarnim sporazumima, izmiruju uplatom u Proračun FBiH. Obavljenom revizijom konstatirali smo da pojedini krajnji korisnici svoje obveze ne izmiruju u rokovima utvrđenim otplatnim planovima, te su po tom temelju iskazana potraživanja po vanjskom dugu koja su prenesena na krajnje korisnike kreditnih sredstava u iznosu od 220.370.777 KM, što je šire obrazloženo u točki 6.3.1 ovog Izvješća.

Provedenom revizijom konstatirali smo da su s podračuna za servisiranje vanjskog duga FBiH u 2020. godini plaćene dospjele kreditne obveze u iznosu od 1.269.528 KM (glavnica u iznosu od 817.577 KM i kamate u iznosu od 451.951 KM) temeljem kredita Međunarodne asocijacije za razvoj – IDA za projekt vodosnabdijevanja i kanalizacije za Mostar (zaključno s 31. 12. 2020. godine plaćene su dospjele obveze u iznosu od 9.990.923 KM, od čega se na glavnici odnosi 5.782.852 KM, a na kamatu 4.208.071 KM). Uvidom u dokumentaciju konstatirali smo da se otplate ovog kredita tretiraju kao izravni dug FBiH i plaćaju se iz Proračuna FBiH, iako je Supsidijarni kreditni ugovor između BiH, FBiH i JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar potpisana 2000. godine. Preostale obveze po glavnici kredita na 31. 12. 2020. godine iznosile su 15.245.848 KM. Za iznos plaćenih obveza nisu evidentirana potraživanja krajnjeg korisnika u Glavnoj knjizi Riznice, sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu i Naputku o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Riznice. **JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar nije plaćao ove obveze, što je izravno utjecalo na izdatke Proračuna FBiH, budući da FBiH obveze prema kreditorima mora izmiriti u ugovorenom i dospjelom roku.**

Tijekom obavljanja revizije nije prezentirana dokumentacija o strukturi vanjskog duga po nositeljima projekata, nego samo po kreditorima, zbog čega se nismo mogli uvjeriti da u okviru obveza po vanjskom dugu koje izravno otplaćuje FBiH, pored kredita krajnjeg korisnika JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar, nema i drugih kredita koji su

¹ Od ukupno iskazanih kamata po vanjskom dugu u okviru rashoda po kamatama, iznos od 1.308.154 KM odnosi se na kamate plaćene po kreditu IBRD-a 87130 (zajam za razvojnu politiku javnih finacija između kreditora Svjetske banke – IBRD, i korisnika BiH, koji je prenesen na supsidijarnog korisnika – FBiH) u 2019. godini. S obzirom na to da pozicija kredita nije bila planirana u Proračunu za 2019. godinu, u 2019. godini privremeno je preknjižena na razgraničene rashode, do usvajanja Proračuna za 2020. godinu. Preknjiženje s razgraničenja na obveze/rashode izvršeno je u travnju 2020. godine.

supsidijarnim sporazumima preneseni na krajnje korisnike, a da nemaju tretman kredita krajnjih korisnika.

Osim toga, s podračuna za servisiranje vanjskog duga FBiH plaćene su i dospjele kreditne obveze u iznosu od 358.544 KM (glavnica u iznosu od 308.145 KM i kamate u iznosu od 50.399 KM) po kreditu Vlade Kraljevine Španjolske, za vodosnabdijevanje općina Široki Brijeg, Ljubuški i Fojnica (zaključno s 31. 12. 2020. godine plaćene su dospjele obveze u iznosu od 2.506.364 KM, od čega se na glavnicu odnosi 1.694.800 KM, a na kamatu 811.564 KM). Sporazumom o kreditu reguliran je kreditni odnos između Kraljevine Španjolske i Ministarstva financija i trezora BiH, kao i odnos između španjolskih izvođača i navedenih općina, kao krajnjih korisnika kredita.

Obveze po kreditu još uvijek nisu prenesene s BiH na FBiH, odnosno s FBiH na krajnjeg korisnika, a predmet je 2014. godine ustupljen Federalnom pravobraniteljstvu. Preostale obveze po ovom kreditu na 31. 12. 2020. godine iznosile su 2.311.092 KM, i nisu unesene u Glavnu knjigu riznice. **S obzirom na to da su ove obveze teretile Proračun FBiH, sukladno zakonskim i ostalim propisima Ministarstvo financija, kao nadležno za planiranje i evidentiranje obveza po vanjskom dugu, bilo je obvezno unijeti ih u Glavnu knjigu riznice.** Također, nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo da je **Ministarstvo financija u suradnji s Federalnim pravobraniteljstvom poduzimalo aktivnosti u cilju povrata sredstava od krajnjih korisnika kredita.**

Prema evidencijama Ministarstva financija, taksa na nepovučena sredstva ugovorena je i plaća se za 16 projekata. Dinamika implementacije ugovorenih sredstava izravno utječe na visinu ovih troškova. Ugovoreni iznos kredita za tih 16 projekata iznosi 1.199.327.068 KM. Povučeni iznos kredita zaključno s 31. 12. 2020. godine iznosi 538.724.713 KM, dok je iznos nepovučenih sredstava iznosi 660.602.355 KM. Ukupna plaćena taksa na nepovučena sredstva, zaključno s 31. 12. 2020. godine, iznosi 18.196.055 KM, od čega se na taksu plaćenu u 2020. godini odnosi 3.158.099 KM. Sve obveze po troškovima na nepovučena sredstva snose krajnji korisnici kredita, osim obveza po kreditima Međunarodne banke za obnovu i razvoj – IBRD, koji se plaćaju iz Proračuna FBiH. U Prilogu Izvješća dan je tabelarni prikaz projekata za koje nisu povučena kreditna sredstva, a za koje je ugovorena i plaća se taksa na nepovučena sredstva.

Preporuke:

- *Ministarstvo financija treba poduzeti aktivnosti kako bi se obveze po kreditu JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar tretirale sukladno zaključenom supsidijarnom kreditnom ugovoru i evidentirati potraživanja od krajnjeg korisnika sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu i Naputku o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Riznice;*
- *u Glavnoj knjizi Riznice, na odgovarajućim bilančnim pozicijama, izvršiti evidentiranje isplaćenih sredstava za potraživanja po kreditu Vlade Kraljevine Španjolske, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.*

Dugoročne obveze po unutarnjem dugu¹ iskazane su u iznosu od 766.248.223 KM i u odnosu na prethodnu godinu (703.658.059 KM) više su za 62.590.164 KM. Ove obveze iskazane su u bruto bilanci Riznice na tri konta, i to: obveze od dugoročnih obveznika (755.507.672 KM), obveze od dugoročnih vlastitih obveznika (88.753 KM) i ostale dugoročne obveze (10.651.798 KM²). Kamate po ovim otplatama duga iskazane su u iznosu od 11.152.500 KM.

U nastavku dajemo tabelarni prikaz unutarnjeg duga:

Unutarnji dug FBiH	Stanje duga na 31. 12. 2020. godine	Stanje duga na 31. 12. 2019. godine
Obveze temeljem zaduženja FBiH emisijom obveznica	640.000.000	540.000.000
Obveze temeljem emitiranih obveznica za ratna potraživanja	115.507.672	159.026.878
Obveze od dugoročnih vlastitih obveznika za ratna potraživanja	88.753	118.444
Obveze temeljem verificiranih obveza za staru deviznu štednju i presuda za ratna potraživanja	10.651.798	2.592.292
Obveze temeljem emitiranih obveznica za staru deviznu štednju	0	1.920.445
Ukupno:	766.248.223	703.658.059

Nedospjeli dug po emitiranim obveznicama na 31. 12. 2019. godine iznosio je 540.000.000 KM. U tijeku 2020. godine FBiH se zadužila temeljem **šest emisija obveznica** u ukupnom iznosu od 220.000.000 KM, za što je prikupljeno 219.631.284 KM (s dospijećem od pet do 15 godina). U revidiranoj godini isplaćeno je 120.000.000 KM po dospijeću obveznica koje su izdane u prethodnom razdoblju, tako da je ukupno zaduženje temeljem izdanih obveznica na 31. 12. 2020. godine iznosilo 640.000.000 KM. Kamate po dospjelim obveznicama plaćene su u iznosu od 11.152.500 KM. Na naplatu u 2021. godini dospjiveva iznos od 100.000.000 KM.

Za izmirenje obveza temeljem **ratnih potraživanja** u prethodnom razdoblju izvršene su četiri emisije obveznica ukupne nominalne vrijednosti od 195.417.760 KM. Obračunate su i iskazane kamate u iznosu od 57.956.663 KM, te je ukupan dug po emitiranim obveznicama iznosio 253.374.423 KM. S 31. 12. 2020. godine na naplatu je dospjelo ukupno 85.554.936 KM glavnice i 52.223.061 KM kamata, te ostatak duga iznosi 115.596.425 KM, od čega se na obveze temeljem emitiranih obveznica za ratna potraživanja odnosi 115.507.672 KM, a na obveze od dugoročnih vlastitih obveznika za ratna potraživanja 88.753 KM. U 2021. godini na naplatu dospjiveva otplata glavnice u iznosu od 35.585.366 KM i kamata u iznosu od 2.746.572 KM.

Obveze temeljem verificiranih obveza za staru deviznu štednju i presuda za ratna potraživanja iskazane su u iznosu od 10.651.798 KM, a odnose se na obveze temeljem stare devizne štednje (10.397.408 KM) i ratnih potraživanja (254.390 KM). Verificirani dug predstavlja obveze za čije će se izmirenje u narednom razdoblju izvršiti emisija

¹ Unutarnji dug u FBiH obuhvaća unutarnji dug Vlade FBiH nastao sukladno zakonu (obveze prema zaposlenicima i dobavljačima Federalnog ministarstva obrane i Vojske FBiH, obveze temeljem stare devizne štednje i ratnih potraživanja koje podliježu verifikaciji) i dug nastao emisijom tržišnih vrijednosnih papira.

² Ostale dugoročne obveze, koje se odnose na obveze temeljem verificiranih obveza za staru deviznu štednju i presuda za ratna potraživanja, evidentirane su u okviru ostalih dugoročnih obveza.

obveznica ili gotovinske isplate. Dug je u odnosu na prethodnu godinu povećan za 8.059.506 KM.

Dugoročne obveze po emitiranim obveznicama temeljem stare devizne štednje u cijelosti su izmirene u 2020. godini temeljem emisije XI emisije (iz ranijeg razdoblja) u iznosu 1.920.445 KM (glavnica 1.873.605 KM i kamata 46.840 KM) i XII emisije iz 2020. godine u iznosu 3.326.956 KM (glavnica 3.285.882 KM i kamata 41.074 KM). U razdoblju od 2009. do 2020. godine za izmirenje duga temeljem stare devizne štednje izvršeno je ukupno 12 emisija obveznica ukupne vrijednosti od 956.116.057 KM (894.553.369 KM glavnice i 61.562.688 KM kamata).

Ostale dugoročne obveze, iskazane u iznosu od 25.710.886 KM, najvećim dijelom odnose se na dugoročne obveze temeljem povrata više uplaćenih prihoda (5.696.319 KM) i ostale dugoročne obveze (13.983.341 KM).

Dugoročne obveze temeljem povrata više uplaćenih prihoda (5.696.319 KM) iskazane su u okviru Ministarstva financija. Najvećim dijelom odnose se na obveze temeljem više uplaćenog prihoda-poreza na dobit od JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo (4.750.248 KM), obveze temeljem više uplaćenog posebnog poreza na promet domaćeg duhana i duhanskih prerađevina društva MP „Tvornica duhana Čapljina“ d.o.o. (877.041 KM) i obveze temeljem više uplaćenih doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo (57.031 KM).

Ostale dugoročne obveze (13.983.341 KM) odnose se na obveze temeljem verificiranih obveza za staru deviznu štednju i presuda za ratna potraživanja (10.651.798 KM) i obveze Vlade FBiH (3.331.543 KM) po ugovoru o pružanju pravnih usluga u postupku arbitraže pred Međunarodnim arbitražnim sudom, zaključenom između Vlade FBiH i konzorcija Walder Wyss LTD, Cirih, Švicarska i odvjetnika Almira Gagule iz Sarajeva, i ugovoru za nabavu i isporuku Microsoft softvera putem količinskog licenciranja i softverskog osiguranja.

Dugoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 48.536.404 KM.¹ U odnosu na prethodnu godinu veća su za 43.771.908 KM. U knjigovodstvenoj evidenciji **Ministarstva rada i socijalne politike** iskazana su dugoročna razgraničenja (aktivna i pasivna) u iznosu od 27.317.169 KM.

Ona se u cijelosti odnose na dug Ministarstva rada i socijalne politike prema Zavodu po temelju isplaćenih mirovina u ranijim razdobljima po povoljnijim uvjetima, i to: verificirani dug po Zakonu o izmirenju obveza FBiH prema Federalnom zavodu za mirovinsko i invalidsko osiguranje² (11.829.612 KM), neizmirene obveze za 2014. godinu (7.295.053 KM), za 2016. (4.270.554 KM) i za 2018. godinu (3.921.949 KM). Istovremeno, u knjigovodstvenoj evidenciji Zavoda po istom temelju evidentirana su potraživanja od Ministarstva rada i socijalne politike, također na pozicijama dugoročnih razgraničenja (aktivnih i pasivnih). Kao što je prethodno navedeno, Zavod je od 1. 1. 2020. godine

¹ Stanje dugoročnih razgraničenja iskazano u konsolidiranoj Bilanci stanja na 31. 12. 2020. godine u iznosu od 48.536.404 KM posljedica je iskazanog dugovnog salda na poziciji dugoročnih razgraničenja kod sljedećih korisnika: Vlada FBiH (3.331.543 KM) i Vojska FBiH (3.033.938 KM).

² „Sl. novine FBiH“, br. 14/13, 91/13

prešao na rizničarsko poslovanje, a u međuvremenu nije riješeno pitanje međusobnih obveza i potraživanja nastalih u ranijem razdoblju po temelju isplaćenih mirovina po povoljnijim uvjetima, koje su isplaćene iz sredstava doprinosa, a trebalo ih je osigurati iz Proračuna FBiH.

6.3.6 Izvori sredstava

Na 31. 12. 2020. godine iskazani su izvori stalnih sredstava u iznosu od 403.526.662 KM, dok je sadašnja vrijednost stalnih sredstava iskazana u iznosu od 420.653.360 KM, što ukazuje na to da nije izvršeno usuglašavanje stanja sredstava s izvorima stalnih sredstava za iznos od 17.126.698 KM.

Ostali izvori sredstava iskazani su u iznosu od 412.561.317 KM, dok su dugoročni plasmani iskazani u iznosu od 617.750.185 KM, odnosno neusuglašenost iznosi 205.188.868 KM.

Izvori stalnih sredstava u bilanci stanja iskazani su kao negativna vrijednost od - 4.622.411.862 KM, što ukazuje na to da su primici od kreditnih zaduženja veći od vrijednosti imovine i predstavljaju prikaz akumuliranog negativnog finansijskog rezultata Proračuna FBiH na 31. 12. 2020. godine. Navedeno je posljedica stvaranja obveza iznad ostvarenog prihoda duži niz godina.

7. IZVANBILANČNA EVIDENCIJA

U izvanbilančnoj evidenciji iskazano je 11.940.561.080 KM. Ovaj iznos najvećim dijelom odnosi se na: primljene mjenice za osiguranje kredita, zajmova i grantova (6.997.422.404 KM), dugoročne obveze FBiH od krajnjih korisnika, kojima je FBiH temeljem supsidijarnih sporazuma ustupila na korištenje kreditna sredstva (2.699.011.188 KM) i izdane garancije za osiguranje kredita, zajmova i grantova (1.200.860.062 KM).

Obveze FBiH temeljem pravomoćnih presuda i izvršnih sudskih rješenja iskazane su u iznosu od 3.307.664 KM. Evidentiranje ovih obveza na izvanbilančnoj evidenciji nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH, s obzirom na to da predstavljaju dospjele obveze.

Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na izvanbilančnoj evidenciji s 31. 12. 2020. godine iskazalo je iznos od 4.081.706 KM, koji se najvećim dijelom odnosi na nerealizirane zahtjeve od 2017. do 2020. godine temeljem Programa novčanih podrški za biljnu i animalnu proizvodnju, nastale na temelju obračuna nadležnih županijskih ministarstava (1.593.340 KM) i obveze temeljem Programa utroška sredstava poticaja po Modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine (2.439.064 KM). Predmetne obveze predstavljaju stvorene obveze koje je trebalo planirati i evidentirati na pripadajućim pozicijama rashoda i obveza u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH i članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH.

Kod **Ministarstva financija** na izvanbilančnoj evidenciji iskazan je iznos od 2.152.480 KM, a odnosi se na federalne upravne taksene marke (1.035.225 KM) i mjenice (1.117.255 KM).

8. AKTIVNOSTI VLADE FBIH I NADLEŽNIH ORGANA U VEZI S INSTITUCIJAMA KOJE SU UGAŠENE I SUKLADNO ZAKONSKIM PROPISIMA OSNOVANE NA DRŽAVNOJ RAZINI

Zakonom o obrani BiH¹ i Zakonom o prestanku Zakona o obrani FBiH² prenesene su nadležnosti iz oblasti obrane s entitetske na državnu razinu, kojima je regulirano da Vlada FBiH s Vijećem ministara BiH potpiše akte potrebne za okončanje raspolažanja svim pravima i obvezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom. Navedenim propisima Vlada FBiH je odgovorna za dugove, zaduženja i ostale obveze FMO-a i VF-a nastale do 1. 1. 2006. godine. Zaključkom Vlade FBiH iz 2006. godine utvrđeno je da poslove vezane za okončanje FMO-a preuzme FBiH, a za izvršenje su zaduženi: Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH (za poslove u vezi s pokretnom i nepokretnom imovinom FMO-a, da vodi evidenciju i upravlja pokretnom i nepokretnom imovinom, koja obuhvaća stanove, poslovne prostore, garaže i drugu neperspektivnu vojnu imovinu); Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata (za poslove Sektora za pitanje evidencije iz oblasti vojne obveze, poslove uprava i terenskih odjela) i Ministarstvo financija (financijski poslovi, po pitanju izmirenja obveza).

Ministarstvu za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, pored nadležnosti utvrđenih člankom 13. Zakona o ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, **Uredbom o privremenom preuzimanju dijela funkcija Federalnog ministarstva obrane iz oblasti vojnih evidencija**,³ koju je donijela Vlada FBiH, dio poslova je privremeno dan u nadležnost. Definirano je da će se Uredba primjenjivati do usvajanja izmjena i dopuna Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, koje nisu izvršene ni u tijeku 2020. godine.

Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH dostavila je Vladi FBiH 4. 2. 2021. godine Informaciju o stanovima iz stambenog fonda FMO, u kojoj je, između ostalog, navela aktivnosti Prvostupanjskog stambenog povjerenstva po podnesenim zahtjevima i aktivnosti na provođenju Akcijskog plana Vlade FBiH radi prevencije povreda utvrđenih presudama Europskog suda za ljudska prava. U Informaciji su konstatirane provedene aktivnosti tijekom 2020. godine, kao i problemi u radu koji se odnose na neusklađenost zakonskih odredbi,⁴ nenađežnost Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH po dijelu zahtjeva ranijih nositelja stanarskih prava. Vlada FBiH usvojila je Informaciju Zaključkom od 11. 2. 2021. godine i zadužila Ministarstvo prostornog uređenja, Ministarstvo financija, Ministarstvo pravde, Ured za suradnju i zastupanje pred Ustavnim sudom BiH i Službu za zajedničke poslove organa i tijela FBiH da Vladi FBiH predlože mjere kojima će se osigurati implementacija odluke Ustavnog suda BiH iz 2012. godine,

¹ „Sl. glasnik BiH”, br. 88/05

² „Sl. novine FBiH”, br. 2/06

³ „Sl. novine FBiH”, br. 53/12, 67/13

⁴ Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, Zakon o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima, Presuda Europskog suda za ljudska prava u predmetima „Branimir Đokić protiv BiH“ i „Mago i drugi protiv BiH“, pojedine odluke i rješenja Ustavnog suda BiH

budući da su općinski sudovi u FBiH počeli donositi presude u korist tužitelja, dosuđujući novčanu naknadu za stanove u visini tržišne cijene stana, pozivajući se na presudu Evropskog suda za ljudska prava u predmetu „Branimir Đokić protiv BiH“ (nisu utvrđeni rokovi za postupanje po zaduženjima). Također, Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH dostavila je Vladi FBiH 21. 1. 2021. godine Informaciju u vezi nekretnina vojne namjene, poslovnih prostora i nepokretne imovine bivšeg Zavoda za platni promet FBiH, u kojoj je navela probleme vezane za vojnu imovinu i upravljanje njom, bez predloženih mjera za dalje postupanje, koju je Vlada FBiH usvojila Zaključkom 28. 1. 2021. godine.

Ministarstvo financija je, sukladno utvrđenim nadležnostima u 2020. godini, kao i prethodnih godina, formiralo povjerenstva sa zadatkom da izvrše usuglašavanje i pripreme naloge za knjigovodstveno zatvaranje svih realiziranih obveza FMO-a po temelju neisplaćenih neto plaća, naknada i obveza prema dobavljačima, kao i svih realiziranih obveza Obavještajno-sigurnosne službe FBiH. Međutim, povjerenstva, a što je konstatirano i u prethodnim izvješćima o izvršenim revizijama, nisu u cijelosti izvršila poslove za koje su formirana.

Proračunom FBiH za 2020. godinu, kao i prethodnih godina, odobrena su sredstva za izmirenje općih obveza (između ostalih i neisplaćenih plaća i naknada zaposlenika FMO-a i VF-a i neisplaćenih obveza prema dobavljačima, nastalih u razdoblju od 1. 4. 1996. godine do 31. 12. 2002. godine) u ukupnom iznosu od 1.860.000 KM, iako je Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjih obveza FBiH¹ utvrđeno da će se opće obveze temeljem unutarnjeg duga izmiriti do kraja 2008. godine.

Ministarstvo financija ni do kraja 2020. godine nije postupilo po zaključcima Vlade FBiH, odnosno nije sačinilo informaciju o stanju realiziranja preporuka koje se odnose na finansijske obveze iz Izvješća o reviziji finansijskih izvješća FMO-a i VF-a za 2005. godinu. Izmirenje preuzetih obveza FMO-a i VF-a u tijeku 2020. godine realizirano je na poziciji drugih tekućih rashoda u iznosu od 817.831 KM (doprinosi za MIO 808.694 KM i sudske presude temeljem neisplaćenih plaća VF-a u iznosu 9.137 KM). Iskazano izmirenje obveza na poziciji tekućih transfera – drugi tekući rashodi, nije obuhvaćeno popisom nijednog povjerenstva, niti je temeljem ovih izmirenih obveza sačinjen nalog za knjiženje za zatvaranje obveza FMO-a i VF-a. Pored ovoga, izmirene su obveze za plaće i regres u iznosu od 1.365 KM u okviru izdataka za otplatu unutarnjeg duga, dok nije bilo izmirivanja obveza prema dobavljačima koje se iskazuju kao unutarnji dug. Za ove obveze sačinjen je nalog za knjiženje u cilju zatvaranja obveza iskazanih u bruto bilanci FMO-a i VF-a u korist finansijskog rezultata.

Vlada FBiH je Zaključkom od 20. 5. 2021. godine primila k znanju Informaciju o stanju osnovnih sredstava Carinske uprave FBiH sačinjenu od Ministarstva financija, i formirala radnu skupinu koja ima zadatak da u roku od 30 dana izvrši uvid u stanje osnovnih sredstava Carinske uprave FBiH, te Vladi FBiH predloži odluku u cilju provedbe članka 32. Zakona o sustavu neizravnog oporezivanja u BiH.² Ovim člankom definirano je da se sva pokretna i nepokretna imovina Carinske uprave FBiH daje na korištenje Upravi za neizravno oporezivanje BiH, koja je dužna u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 66/04, 49/05, 35/06, 31/08, 32/09, 65/09, 42/11, 35/14

² „Sl. glasnik BiH“, br. 44/03, 52/04, 34/07, 49/09, 32/13, 91/17

Zakona, okončati popis pokretne i nepokretne imovine ranijih carinskih uprava i u roku od šest mjeseci donijeti plan za prijenos imovinskih prava, kao i plan za razmatranje dugova i obveza ranijih carinskih uprava. U Informaciji je konstatirano da Ministarstvo financija nikada nije obaviješteno da je izvršen popis sukladno članku 32. Zakona, niti je dobilo odgovarajuću dokumentaciju koja bi bila temelj za donošenje odluke Vlade FBiH o isknjiženju imovine, potraživanja i obveza Carinske uprave FBiH.

U Glavnoj knjizi Riznice na poziciji FMO-a i VF-a iskazano je stanje stalnih sredstava sadašnje vrijednosti od 12.884.294 KM, kratkoročnih potraživanja i plasmana od 16.080.118 KM, dugoročnih i kratkoročnih obveza i razgraničenja od 72.855.834 KM. Također, na poziciji Carinske uprave FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH iskazano je stanje stalnih sredstava sadašnje vrijednosti od 15.483.442 KM, kratkoročnih potraživanja i plasmana u iznosu od 183.656 KM i obveza u iznosu od 6.931.472 KM. Naglašavamo da je i u prethodnim Izvješćima o reviziji finansijskih izvješća o izvršenju Proračuna FBiH ukazivano na to i Vladi FBiH su davane preporuke u cilju dosljedne provedbe obveza utvrđenih Zakonom o prestanku važenja Zakona o obrani FBiH i Zakonom o obrani BiH (doneseni u prosincu 2005. i siječnju 2006.), s posebnim osvrtom na popis imovine i obveza i usklađivanje stvarnog s knjigovodstvenim stanjem. Nije izvršen popis imovine i obveza, niti su do kraja godine realizirane obveze utvrđene navedenim zakonima. Vezano za rješavanje pitanja imovine, obveza i potraživanja institucija čije nadležnosti su u 2004. godini prenesene s federalne na državnu razinu, ni u tijeku 2020. godine nisu provedeni zakonski propisi radi prikazivanja njihovog točnog i istinitog stanja u Glavnoj knjizi Riznice. Prilikom prijenosa nadležnosti nije izvršeno usuglašavanje stvarnog stanja imovine i obveza utvrđenog popisom s knjigovodstvenim stanjem, a nije izvršen ni popis i usuglašavanje poslije prijenosa nadležnosti.

Nije utvrđen iznos ukupnog duga, zaduženja i ostalih obveza FMO-a, VF-a, Carinske uprave FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, kao što nije izvršena ni verifikacija obveza (obveze prema dobavljačima, obveze za plaće i naknade zaposlenika i ostale obveze) i potraživanja iskazanih u Glavnoj knjizi Riznice u knjigovodstvenim evidencijama FMO-a, VF-a, Obavještajno-sigurnosne službe FBiH i Carinske uprave FBiH.

Uvažavajući razdoblje kada su ove institucije ugašene i osnovane nove na državnoj razini, te proteklo razdoblje od donošenja propisa, ne može se potvrditi da se pristupilo sustavno i sveobuhvatno rješavanju poslova ovih institucija vezano za zakonski utvrđene obveze. Također, ne možemo potvrditi da su do sada poduzete aktivnosti osigurale da se prostori koriste efikasno i da se zaštite od daljnog propadanja i bespravnog korištenja. Sve navedeno može utjecati na zaštitu i namjensko korištenje nepokretne i pokretne imovine koja je ostala u nadležnosti FBiH, povećanje proračunskih izdvajanja za zatezne kamate i sudske troškove temeljem podnesenih tužbi za neizmirene obveze, povećanje proračunskih izdvajanja za naknade za stanove temeljem podnesenih tužbi, nedovoljnu naplatu prihoda temeljem uporabe poslovnih prostora, kao i istinit i točan prikaz stanja imovine i obveza u Proračunu FBiH. Na datum bilance u Glavnoj knjizi Riznice iskazana su stalna sredstva u iznosu od 28.367.736 KM, potraživanja i plasmani od 16.263.774 KM, i obveze i razgraničenja u iznosu od

79.787.306 KM. To naglašavamo budući da se radi o značajnim sredstvima koja su iskazana na bilančnim pozicijama FMO-a, VF-a, Carinske uprave FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH. O stanju tih sredstava u izvešćima upućenim Vladu FBiH, koje Vlada prosljeđuje Parlamentu FBiH, nisu dana obrazloženja, što upućuje na to da izvešća o izvršenju Proračuna FBiH nisu sačinjena sukladno važećim propisima.

Preporuke:

- *utvrditi točan iznos duga, zaduženja i ostalih obveza, kao i potraživanja Federalnog ministarstva obrane, Vojske Federacije BiH, Obavještajno-sigurnosne službe FBiH i Carinske uprave FBiH;*
- *Vlada FBiH i nadležne institucije trebaju poduzeti aktivnosti kako bi se riješilo pitanje raspolaganja pravima i obvezama na imovini institucija koje su ugašene, a čije su nadležnosti prenesene s entitetske na državnu razinu.*

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA

Vlada FBiH je 22. 7. 2021. godine dostavila komentar na Nacrt izvešća o finansijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu. On sadrži pojedinačne komentare 16 federalnih ministarstava, tabelarni pregled preporuka iz Nacrta izvešća, s informacijom o tome koji komentar kojeg pojedinačnog ministarstva se odnosi na konkretnu preporuku, te Zaključak Vlade FBiH od 22. 7. 2021. godine kojim se prihvata tabelarni pregled preporuka s komentarima svih federalnih ministarstava.

Vlada FBiH nije se očitovala na Nacrt izvešća u svojstvu izvršnog organa FBiH, iako je nadležna za implementaciju značajnog broja preporuka. Pomoćnik ministra za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, tajnik Ministarstva obrazovanja i znanosti i federalni ministri ostalih ministarstava nisu dostavili komentare na Nacrt izvešća u svojstvu članova Vlade FBiH, nego ispred federalnog ministarstva kojim rukovode ili obavljaju određene poslove temeljem ovlaštenja Vlade FBiH. S tim u vezi, Ured za reviziju je u prethodnom razdoblju svim federalnim ministarstvima dostavio izvešća o finansijskoj reviziji za 2020. godinu, koja su sadržavala preporuke za koje su nadležni i odgovorni rukovoditelji tih ministarstava. Shodno tome, preporuke dane u Nacrtu izvešća o finansijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu nisu se odnosile na pojedinačna ministarstva, nego na Vladi FBiH kao izvršni organ FBiH i Ministarstvo financija za dio preporuka iz njegove nadležnosti.

Od ukupno 16 ministarstava, njih 11 u svojim komentarima konstatiralo je da nema komentara na Nacrt izvešća o finansijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2020. godinu, a to su: Ministarstvo trgovine, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravde, Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo obrazovanja i znanosti, Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta, Ministarstvo okoliša i turizma, Ministarstvo prostornog uređenja, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Ministarstvo kulture i sporta.

Ministarstvo financija u komentaru je navelo primjedbe i obrazloženja koja se

odnose na dane nalaze i preporuke u Izvješću u vezi s: uspostavom unutarnje revizije i sustavom unutarnjih kontrola u javnom sektoru na svim razinama vlasti u FBiH; usklađivanjem Registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH sa Zakonom o proračunima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH; poslovima vezanim za Izjavu o fiskalnoj odgovornosti; planiranjem Proračuna FBiH; stavom Ministarstva finančija vezano za izračun poreza i doprinosa na naknade za rad članova povjerenstava zaposlenika institucija; poduzimanjem radnji za naplatu potraživanja po kreditima koji su temeljem supsidijarnih ugovora s FBiH preneseni na krajnje korisnike; evidentiranjem potraživanja po kreditima krajnjih korisnika i evidentiranjem dugoročnih plasmana u Glavnoj knjizi Riznice temeljem Protuvrijednosnog fonda – Japan, Japanskog granta i Malezijskog granta u Privrednu banku d.d. Sarajevo.

Ministarstvo energije, rудarstva i industrije u komentaru je navelo primjedbe na isticanje pitanja u Izvješću o reviziji usklađenosti koje se odnosi na Uredbu o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima gospodarstva FBiH, te je dalo komentar na kvalifikacije koje su dane u Temelju za mišljenje s rezervom u vidu konstatacije da ono prati namjenski utrošak sredstava, o čemu uredno izvješćuje Vladu FBiH.

Ministarstvo prometa i komunikacija u komentaru je navelo primjedbe na isticanje pitanja u Izvješću o reviziji usklađenosti koje se odnosi na Uredbu o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima gospodarstva FBiH, dodatno obrazloženje u vezi kvalifikacije u Temelju za mišljenje s rezervom koja se odnosi na planiranje i realizaciju tekućih i kapitalnih transfera i primjedbe na nalaze konstatirane u vezi zaključivanja ugovora o djelu.

Ministarstvo rada i socijalne politike u komentaru je navelo dodatno obrazloženje na nalaze konstatirane u Izvješću koji se odnose na kriterije korištene pri raspodjeli sredstava tekućih transfera nižim razinama vlasti i informaciju o poduzetim aktivnostima tijekom 2020. godine u vezi osiguranja vjerodostojne dokumentacije o vlasništvu i posjedu nekretnina evidentiranih u Glavnoj knjizi Riznice, koje je Ured za reviziju već konstatirao u Izvješću o finansijskoj reviziji Ministarstva rada i socijalne politike za 2020. godinu.

Ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica u komentaru je navelo primjedbe na nalaze konstatirane u Izvješću koji se odnose na planiranje i realizaciju transfera pojedincima za svrhe za koje se izdvajaju sredstva preko resornih ministarstava. Skrećemo pažnju na to da se nalazi na koje su dane primjedbe ne odnose na Ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica.

Komentare s danim obrazloženjima nismo prihvatali s obzirom na to da nisu dana adekvatna obrazloženja, niti je dostavljena relevantna dokumentacija koja bi utjecala na izmjene nalaza u Izvješću. S tim u vezi dajemo sljedeća pojašnjenja:

- Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima gospodarstva FBiH definirani su opći i posebni ciljevi dodjele finansijske potpore, te opći i specifični uvjeti za ostvarivanje finansijske potpore

ugroženim sektorima gospodarstva. Opći uvjeti za dodjelu finansijske potpore i kriteriji definirani Uredbom nisu doprinijeli ostvarenju općeg i posebnog cilja, koji se prvenstveno odnosi na očuvanje radnih mjesta, niti su u potpunosti osigurali da se finansijska pomoć usmjeri na subjekte koji su najviše bili pogodjeni nastalom krizom. Zaključak konstatiran u Izvješću temelji se na činjeničnim podacima o dodijeljenoj finansijskoj potpori i podacima Porezne uprave FBiH. S obzirom na stanje u gospodarstvu uvjetovano pandemijom COVID-19, donesene mjere i provedene aktivnosti trebale su biti usmjerene na očuvanje radnih mjesta u sektorima kojima je narušena gospodarska aktivnost ili im je naredbama Kriznog stožera FBiH bilo zabranjeno djelovanje. Finansijske potpore su trebale biti usmjerene poslodavcima za zaposlenike kojima je prijetio gubitak radnih mjesta, s ciljem njihovog očuvanja, a ne poslodavcima kod kojih je već došlo do značajnog smanjenja zaposlenih, a da se prethodno nije utvrdilo koji su razlozi doveli do toga. Aktivnosti i mjere trebale su biti usmjerene na zadržavanje zaposlenika u statusu zaposlenosti, odnosno na sprečavanje statusa nezaposlenosti, koje je uslijed velikih poremećaja u gospodarstvu tijekom pandemije COVID-19 postalo dugotrajno.

Zbog postojanja indikacija da Uredbom nije postignut opći i posebni cilj, koji se prvenstveno odnosi na očuvanje radnih mjesta, te zbog činjenice da je Uredbu donijela Vlada FBiH, skrenuta je pažnja na Uredbu, budući da je njena implementacija od velike važnosti za saniranje negativnih ekonomskih posljedica izazvanih pandemijom COVID-19, te da su se za njenu implementaciju odvojila značajna proračunska sredstva;

- Središnja harmonizacijska jedinica je, sukladno članku 3. točka 1. i članku 16. Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, ovlaštena za razvitak, rukovođenje i koordinaciju finansijskog upravljanja i kontrole i unutarnje revizije u javnom sektoru, harmonizaciju sustava finansijskog upravljanja i kontrole u organizacijama javnog sektora u FBiH, ocjenu adekvatnosti i efektivnosti sustava finansijskog upravljanja i kontrole u organizacijama u FBiH;
- U nadležnosti Ministarstva financija je uspostava i vođenje Registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH sukladno članku 3. Pravilnika o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH;
- Zaključivanje ugovora o reprogramiranju obveza s krajnjim korisnicima kredita ne može se smatrati poduzetom aktivnošću s ciljem naplate potraživanja po kreditima koji su temeljem supsidijarnih ugovora s Federacije BiH preneseni na krajnje korisnike. Reprogramiranje obveza predstavlja mjeru za olakšavanje otplate finansijskih obveza krajnjim korisnicima, budući da se reprogramiranjem samo odgađa otplata glavnice i pripadajućih kamata;

- Predmeti ugovora o djelu regulirani su Zakonom o obveznim odnosima, prema kojem se ugovori o djelu zaključuju za jasno definirane, konkretne poslove koji traju određeno vrijeme. Revizijom smo konstatirali da su se ugovori o djelu zaključivali i za obavljanje poslova koji su po prirodi redovni i koji zahtijevaju kontinuiran angažman, odnosno nisu zaključivani jednokratno i za obavljanje točno utvrđene vrste posla ili zadatka, već kontinuirano tijekom cijele godine. Navedeno ukazuje na to da se popuna nedostajućeg kadra nije vršila provođenjem redovnih procedura, propisanih Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Naknade zaposlenicima temeljem angažmana po bilo kojem temelju, a u vezi s nesamostalnom djelatnošću, neovisno o tome obavljaju li se u tijeku ili izvan radnog vremena, imaju karakter oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti, iz čega proizlazi obveza poslodavca da obračuna i uplati porez i pune doprinose, sukladno odredbama članka 27. Zakona o porezu na dohodak, 16. i 21. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak, 10. i 11. Zakona o doprinosima i odredbama članaka od 17. do 20. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinos-a.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju

Mirsada Janjoš

Tim za reviziju

Marijana Milićević – voditeljica tima

Murisa Dizdarić – članica tima

Senad Hasičić – član tima

Danira Redžić – članica tima

**V. PRILOG: KONSOLIDIRANA GODIŠNJA FINANCIJSKA
IZVJEŠĆA, PREGLED REALIZIRANIH TEKUĆIH TRANSFERA I
PREGLED PROJEKATA ZA KOJE NISU POVUČENA KREDITNA
SREDSTVA, A ZA KOJE JE UGOVORENA I PLAĆA SE TAKSA NA
NEPOVUČENA SREDSTVA**

Konsolidirano godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2020. godinu

Naziv institucije: Proračun FBiH

Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Postotak (3/2 x100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I. PRIHODI (od 1 do 16)	3.784.900.679	3.905.118.038	2.030.113.358	120.217.359	103,2%
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	3.280.552.802	3.488.807.641	1.675.984.548	208.254.839	106,3%
1. Porez na dobit pojedinca i poduzeća	71.771.524	80.977.417	99.323.605	9.205.893	112,8%
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	0	0	0	0	
Porezi na dobit poduzeća		5.435		5.435	
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i osoba, pravnih osoba iz područja elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih osoba iz područja igara na sreću i ostalih poduzeća	71.771.524	80.971.982	99.323.605	9.200.458	112,8%
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	1.758.761.259	2.022.527.335	0	263.766.076	
3. Porezi na plaću i radnu snagu	0	0	0	0	
4. Porez na imovinu	0	0	0	0	
5. Domaći porezi na dobra i usluge	0	0	0	0	
6. Porez na dohodak	0	0	0	0	
7. Prihodi od indirektnih poreza	1.450.009.619	1.385.277.945	1.576.625.795	-64.731.674	95,5%
8. Ostali porezi	10.400	24.944	35.148	14.544	239,8%
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	504.347.877	411.773.523	354.014.888	-92.574.354	81,6%
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	338.674.841	258.651.566	228.904.174	-80.023.275	76,4%
Prihodi od nefinansijskih javnih poduzeća i finansijskih javnih institucija	307.276.664	250.852.951	223.801.466	-56.423.713	81,6%
Ostali prihodi od imovine	18.209.222	7.697.837	5.017.870	-10.511.385	42,3%
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	86.800	100.475	83.729	13.675	115,8%
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	
Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	100	10	99	-90	
Prihodi od privatizacije	0	212	1.010	212	
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdanu garanciju	13.102.055	82	0	-13.101.973	0,0%

10.	Naknade, pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	151.617.277	141.920.067	110.549.051	-9.697.210	93,6%
	Administrativne pristojbe	24.539.579	16.104.929	24.333.451	-8.434.650	65,6%
	Sudske pristojbe	34.308	29.713	28.466	-4.595	86,6%
	Komunalne naknade i pristojbe	0	0	0	0	
	Ostale proračunske naknade i pristojbe	16.587.151	11.074.699	12.782.017	-5.512.452	66,8%
	Naknade i pristojbe po federalnim zakonima i drugim propisima	57.328.719	37.658.464	23.948.427	-19.670.255	65,7%
	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastiti prihodi)	25.945.582	22.848.538	23.019.890	-3.097.044	88,1%
	Neplanirane uplate – prihodi	27.181.938	54.203.723	26.436.800	27.021.785	199,4%
	Novčane kazne	14.051.759	11.197.590	14.558.556	-2.854.169	79,7%
	Drugi tekući prihodi	4.000	4.300	3.107	300	107,5%
	PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	0	4.536.874	113.922	4.536.874	
11.	Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	
12.	Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	0	4.533.697	113.922	4.533.697	
13.	Primljeni kapitalni transferi od inozemnih vlada	0	0	0	0	
14.	Kapitalni transferi od ostalih razina vlasti i fondova	0	2.780	0	2.780	
15.	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	0	150	0	150	
16.	Donacije	0	247	0	247	

	II. RASHODI (od 1 do 7)	4.522.861.383	4.019.661.957	1.497.769.783	-503.199.426	88,9%
1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	239.151.722	237.756.909	213.025.463	-1.394.813	99,4%
	Bruto plaće i naknade plaća	209.639.043	208.533.593	187.330.526	-1.105.450	99,5%
	Naknade troškova zaposlenih	29.512.679	29.223.316	25.694.937	-289.363	99,0%
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	25.594.783	25.533.007	23.522.125	-61.776	99,8%
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	119.578.241	92.543.320	77.861.221	-27.034.921	77,4%
	Cestovni troškovi	2.803.797	1.356.278	2.501.161	-1.447.519	48,4%
	Izdaci za energiju	6.292.260	5.953.222	5.489.645	-339.038	94,6%
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	13.406.287	12.750.349	5.257.302	-655.938	95,1%
	Nabava materijala i sitnog inventara	29.752.346	26.148.038	15.807.147	-3.604.308	87,9%
	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	2.703.020	1.789.611	2.271.854	-913.409	66,2%
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	7.017.360	6.150.791	6.684.383	-866.569	87,7%

Izdaci za tekuće održavanje	6.025.286	5.149.552	4.874.937	-875.734	85,5%
Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	2.556.580	1.956.378	1.380.378	-600.202	76,5%
Ugovorene i druge posebne usluge	49.021.305	31.289.100	33.594.414	-17.732.205	63,8%
4. Tekući transferi i drugi tekući rashodi	3.882.551.847	3.492.520.712	1.042.167.516	-390.031.135	90,0%
Tekući transferi drugim razinama vlasti	831.738.488	454.112.816	408.761.521	-377.625.672	54,6%
Tekući transferi pojedincima	2.857.738.480	2.773.285.776	462.397.717	-84.452.704	97,0%
Tekući transferi neprofitnim organizacijama	16.525.878	16.019.677	20.083.974	-506.201	96,9%
Subvencije javnim poduzećima	47.945.000	49.945.873	45.896.585	2.000.873	104,2%
Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima	89.500.000	164.526.654	75.387.409	75.026.654	183,8%
Subvencije financijskim institucijama	0	0	0	0	
Tekući transferi u inozemstvo	0	180.392	77.762	180.392	
Drugi tekući rashodi	39.104.001	34.449.524	29.562.548	-4.654.477	88,1%
5. Kapitalni transferi	129.551.000	79.384.622	45.328.242	-50.166.378	1
Kapitalni transferi drugim razinama vlasti	14.651.000	5.153.428	3.042.576	-9.497.572	35,2%
Kapitalni transferi pojedincima	1.500.000	1.497.500	1.497.000	-2.500	99,8%
Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	500.000	144.641	0	-355.360	28,9%
Kapitalni transferi javnim poduzećima	92.100.000	52.589.054	40.788.666	-39.510.946	57,1%
Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima	800.000	0	0	-800.000	0,0%
Kapitalni transferi financijskim institucijama	20.000.000	20.000.000	0	0	100,0%
Kapitalni transferi u inozemstvo	0	0	0	0	
6. Izdaci za kamate	116.356.290	91.923.386	95.865.216	-24.432.904	79,0%
Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	85.470.944	78.555.142	80.164.680	-6.915.802	91,9%
Izdaci za inozemne kamate	2.353.291	2.215.744	2.283.036	-137.547	94,2%
Kamate na domaće pozajmljivanje	15.430.000	11.152.500	13.417.500	-4.277.500	72,3%
Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama	13.102.055	0	0	-13.102.055	0,0%
7. Tekuća proračunska rezerva	10.077.500	0	0	0	0,0%
TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	-737.960.704	-114.543.919	532.343.575	623.416.785	15,5%
III. TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					
1. Primici od prodaje stalnih sredstava	30.000	209.090	104.145	179.090	697,0%
Primici od prodaje stalnih sredstava	30.000	209.090	104.145	179.090	697,0%
Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	0	0	0	0	

	Ostali kapitalni primici	0	0	0	0	
2.	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	39.546.360	35.702.346	37.249.422	-3.844.014	90,3%
	Nabava zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	1.000	0	0	-1.000	
	Nabava građevina	13.899.310	13.266.681	24.279.751	-632.629	95,4%
	Nabava opreme	17.609.684	19.002.951	7.273.049	1.393.267	107,9%
	Nabava ostalih stalnih sredstava	2.000.000	801.509	1.960.661	-1.198.492	40,1%
	Nabava stalnih sredstava u obliku prava	3.945.358	2.389.252	2.982.120	-1.556.106	60,6%
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	2.091.008	241.954	753.841	-1.849.055	11,6%
	NETO NABAVA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	39.516.360	35.493.256	37.145.277	-4.023.104	89,8%
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabava stalnih sredstava)	-777.477.064	-150.037.176	495.198.298	627.439.888	19,3%
	IV. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI					
1.	Primici od finansijske imovine	100.000.000	0	0	-100.000.000	
	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim razinama vlasti	0	0	0	0	
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim poduzećima	100.000.000	0	0	-100.000.000	
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih poduzeća	0	0	0	0	
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih poduzeća i u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inozemstvo	0	0	0	0	
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	19.240.000	15.733.077	22.333.095	-3.506.923	81,8%
	Pozajmljivanje drugim razinama vlasti	0	0	0	0	
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim poduzećima	0	0	0	0	
	Pozajmljivanje javnim poduzećima	0	0	0	0	

Izdaci za kupovinu dionica javnih poduzeća	0	0	0	0	
Izdaci za kupovinu dionica privatnih poduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	4.240.000	733.077	3.683.095	-3.506.923	17,3%
Ostala domaća pozajmljivanja	15.000.000	15.000.000	18.650.000	0	100,0%
Pozajmljivanje u inozemstvo	0	0	0	0	
B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANCIJSKE IMOVINE (1-2)	80.760.000	-15.733.077	-22.333.095	-96.493.077	-19,5%
V. TRANSAKCIJE U FINANCIJSKIM OBVEZAMA					
1. Primici od zaduživanja	1.275.000.000	831.970.999	234.780.414	-443.029.001	65,3%
Primici od dugoročnog zaduživanja	865.000.000	672.071.502	214.780.414	-192.928.498	77,7%
Zajmovi primljeni kroz Državu	455.000.000	452.440.203	13.684.810	-2.559.797	
Primici od inozemnog zaduživanja	0	0	1.473.815	0	
Primici od domaćeg zaduživanja	410.000.000	219.631.299	199.621.789	-190.368.701	53,6%
Primici od kratkoročnog zaduživanja	410.000.000	159.899.498	20.000.000	250.100.502	39,0%
Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	
Primici od inozemnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od domaćeg zaduživanja	410.000.000	159.899.498	20.000.000	-250.100.502	39,0%
2. Izdaci za otplate dugova	927.282.936	659.107.939	637.214.862	-268.174.997	71,1%
Otplate dugova primljenih kroz Državu	452.205.507	407.497.669	424.519.024	-44.707.838	90,1%
Vanjske otplate	2.708.087	2.488.035	3.322.710	-220.052	91,9%
Otplate domaćeg pozajmljivanja	400.000.000	200.000.000	130.000.000	-200.000.000	50,0%
Otplate unutarnjeg duga	70.869.342	49.122.234	79.373.128	-21.747.108	69,3%
Otplate duga po izdanim garancijama	1.500.000	0	0	-1.500.000	0,0%
Otkup duga	0	0	0	0	
C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1-2)	347.717.064	172.863.061	-402.434.448	-174.854.003	49,7%
UKUPAN FINANCIJSKI REZULTAT (A+B+C)	-349.000.000	7.092.808	70.430.755	356.092.808	

Rukovodstvo Ministarstva financija konsolidirano Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2020. godinu odobrilo je 12. 3. 2021. godine.

**Ministrica
Jelka Milićević**

Konsolidirana bilanca stanja na 31. 12. 2020. godine

Naziv institucije: Proračun FBiH

Opis	U obračunskom razdoblju tekuće godine	U istom obračunskom razdoblju prethodne godine	Postotak
			(2/3) x100
1	2	3	4
I. AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+....+8)	866.003.273	809.992.472	106,9%
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	454.054.263	493.145.804	92,1%
2. Vrijednosni papiri	0	0	0,0%
3. Kratkoročna potraživanja	293.198.523	220.323.922	133,1%
4. Kratkoročni plasmani	78.541.095	45.010.788	174,5%
5. Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	760.709	760.709	100,0%
6. Zalihe materijala i robe	10.741	-11.021	-97,5%
7. Zalihe sitnog inventara	-10.741	11.021	-97,5%
8. Kratkoročna razgraničenja	39.448.682	50.751.249	77,7%
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	1.229.459.534	973.314.040	126,3%
9. Stalna sredstva	701.343.551	556.111.731	126,1%
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	280.690.191	249.815.673	112,4%
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	420.653.360	306.296.058	137,3%
12. Dugoročni plasmani	617.750.185	447.940.606	137,9%
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	0	0	0,0%
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	617.750.185	447.940.606	137,9%
15. Vrijednosni papiri	481.091	932.945	51,6%
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	451.854	261.034	173,1%
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	481.091	671.911	71,6%
18. Dugoročna razgraničenja	190.574.898	218.405.465	87,3%
UKUPNO AKTIVA (A+B)	2.095.462.807	1.783.306.512	117,5%
II. PASIVA			
C. Kratkoročne obveze i razgraničenja (19+...+24)	905.305.323	740.558.157	122,2%
19. Kratkoročne tekuće obveze	235.858.655	175.769.594	134,2%
20. Obveze po osnovu vrijednosnih papira	0	0	0,0%
21. Kratkoročni krediti i zajmovi	100.696.972	20.282.954	496,5%
22. Obveze prema zaposlenicima	96.835.726	93.255.374	103,8%
23. Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	0,0%
24. Kratkoročna razgraničenja	471.913.969	451.250.235	104,6%
D. Dugoročne obveze i razgraničenja (25+26+27)	5.812.569.346	5.353.411.755	108,6%
25. Dugoročni krediti i zajmovi	5.738.322.055	5.296.463.111	108,3%
26. Ostale dugoročne obveze	25.710.886	52.184.148	49,3%
27. Dugoročna razgraničenja	48.536.404	4.764.496	1018,7%
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	-4.622.411.862	-4.310.663.400	107,2%
28. Izvori stalnih sredstava	-5.282.389.846	-4.815.086.803	109,7%
29. Ostali izvori sredstava	412.561.317	319.293.746	129,2%

30. Izvori sredstava rezervi	0	0	0,0%
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	247.416.667	185.129.657	133,6%
32. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	0	0	0
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	2.095.462.807	1.783.306.512	117,5%

Rukovodstvo Ministarstva financija konsolidiranu Bilancu stanja na 31. 12. 2020. godine odobrilo je 12. 3. 2021. godine.

**Ministrica
Jelka Milićević**

Konsolidirano izvješće o novčanim tijekovima za razdoblje izvješćivanja od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine**Naziv institucije: Proračun FBiH**

Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
I. NOVČANI PRIMICI		
1	Prihodi (od 2 do 6)	3.930.686.355
2	Prihodi od poreza	3.488.807.641
3	Neporezni prihodi	437.337.540
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	4.533.944
5	Kapitalni transferi	2.930
6	Prihodi po osnovu zaostalih obveza	4.300
7	Kapitalni primici i transferi (8)	209.090
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	209.090
9	Financiranje (od 10 do 12)	831.970.999
10	Primici od finansijske imovine	0
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	672.071.502
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	159.899.498
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	4.762.866.444
14	II. NOVČANE ISPLATE	
15	Rashodi (od 16 do 21)	4.133.082.573
16	Plaći i naknade troškova zaposlenih	237.949.391
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	23.192.154
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	90.144.939
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	3.627.675.669
20	Kapitalni transferi	62.554.534
21	Izdaci za kamate	91.565.886
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	36.706.197
23	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	36.706.197
24	Financiranje (25 + 26)	674.574.265
25	Izdaci za finansijsku imovinu	15.733.077
26	Izdaci za otplate dugova	658.841.188
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	4.844.363.035
28	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	-81.496.591
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	715.582.574
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	634.085.983

Rukovodstvo Ministarstva financija konsolidirano Izvješće o novčanim tijekovima za razdoblje izvješćivanja od 1. 1. do 31. 12. 2020. godine odobrilo je 12. 3. 2021. godine.

**Ministrica
Jelka Milićević**

**PREGLED REALIZIRANIH TEKUĆIH TRANSFERA REVIDIRANIH PRORAČUNSKIH KORISNIKA
U 2020. GODINI**

Redni broj	Institucija	Tekući transferi drugim razinama vlasti	Tekući transferi pojedincima	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	Pomoći javnim poduzećima	Pomoći privatnim poduzećima	Tekući transferi u inozemstvo	Drugi tekuci rashodi	Ukupno (3 -9)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Parlament FBiH	0	50.750	63.350	0	0	0	4.752	118.852
2.	Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	70.000	55.800	190.500	0	0	0	0	316.300
3.	Vlada FBiH	4.000	22.900	2.024.313	0	0	0	16.440	2.067.653
4.	Federalno ministarstvo unutarnjih poslova	0	5.000	10.000	0	0	0	819.252	834.252
5.	Federalno ministarstvo pravde	0	0	0	0	0	0	21.154	21.154
6.	Federalno ministarstvo finansija	321.123.974	0	2.833.816	0	0	0	22.962.669	346.920.459
7.	Federalno ministarstvo energije, rудarstva i industrije	0	0	50.000	13.085.873	29.981.524	0	104.868	43.222.265
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	0	0	0	36.860.000	10.000.000	0	107.245	46.967.245
9.	Federalno ministarstvo zdravstva	86.153.719	0	0	0	0	180.392	23.553	86.357.664
10.	Federalno ministarstvo trgovine	0	0	35.000	0	0	0	9.372	44.372
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	2.600.000	0	0	0	0	0	45.364	2.645.364
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	500.000	7.442	0	0	94.545.130	0	60.905	95.113.477
13.	Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata	0	320.098.644	2.329.488	0	0	0	1.062.366	323.490.498
14.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	0	0	0	0	0	0	3.529	3.529
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	33.525.696	137.783.257	2.421.801	0	0	0	65.103	173.795.857
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	6.298.500	0	1.960.000	0	0	0	167.142	8.425.642
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	0	22.598.415	0	0	0	0	116.406	22.714.821
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti	1.398.242	0	2.548.225	0	0	0	47.202	3.993.669
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	1.000.000	0	0	30.000.000	0	0	38.273	31.038.273
UKUPNO (Od 1 - 19)		452.674.131	480.622.208	14.466.493	49.945.873	164.526.654	180.392	25.675.595	1.188.091.346

PREGLED PROJEKATA ZA KOJE NISU POVUĆENA KREDITNA SREDSTVA, A ZA KOJE JE UGOVORENA I PLAĆA SE TAKSA NA NEPOVUĆENA SREDSTVA

<i>Kreditor</i>	<i>Projekat</i>	<i>Krajnji korisnik</i>	<i>Planirano razdoblje implementacije projekta</i>	<i>Ugovoren i znos kredita</i>	<i>Iznos kredita povučen do 31. 12. 2020.</i>	<i>Iznos nepovućenih sredstava</i>	<i>Troškovi plaćeni u 2020. godini</i>	<i>Ukupno plaćeni troškovi do 31.12.2020.</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9
EBRD	Projekat Koridor Vc 2	JP "Autoceste" FBiH d.o.o. Mostar	1. 4. 2017.-31. 12. 2020.	156.466.400	106.990.951	49.475.449	532.914	3.087.138
EBRD	Projekat Koridor Vc 2 Nastavak	JP "Autoceste" FBiH d.o.o. Mostar	1. 4. 2018.-31. 12. 2020.	148.643.080	142.504.259	6.138.821	299.475	1.826.724
EBRD	Projekat Vodovod Visoko	Općina Visoko	1. 3. 2018.-15. 12. 2020.	8.801.235	6.396.024	2.405.211	18.554	121.267
EBRD	Projekat Vodovod Gradačac	Općina Gradačac	1. 1. 2018.-31. 12. 2020.	11.734.980	6.651.707	5.083.273	36.885	309.681
EBRD	Sanacija cesta nakon poplava	JP "Ceste" FBiH d.o.o. Sarajevo	1. 6. 2019.-13. 6. 2020.	127.128.950	26.202.292	100.926.658	622.687	2.453.394
EBRD	Projekat vodovod Sarajevo	Kanton Sarajevo	1. 1. 2019.-15. 7. 2022.	48.895.750	7.131.247	41.764.503	95.662	294.199
EBRD	Projekat regionalni vodovod Plava voda	Zeničko-dobojski kanton i Srednjobosanski kanton	1. 7. 2019.-28. 8. 2020.	21.514.130	215.141	21.298.989	108.270	501.934
Svjetska banka-IBRD	Projekat modernizacije cesta	JP "Ceste" FBiH d.o.o. Sarajevo	1. 1. 2018.-31. 12. 2021.	113.438.140	48.762.023	64.676.117	208.148	925.492
Svjetska banka-IBRD	Projekat podrške zapošljavanju	Federacija BiH	26. 1. 2018.-1. 10. 2021.	56.719.070	38.853.039	17.866.031	65.984	352.399
Svjetska banka-IBRD	Projekat energetske efikasnosti	Federacija BiH	1. 1. 2020.-29. 2. 2024.	32.009.491	1.057.939	30.951.553	132.753	132.753
Svjetska banka-IBRD	Projekat jačanja bankarskog sektora	Federacija BiH	1. 1. 2018.-30. 6. 2021.	55.349.989	39.781.582	15.568.407	104.176	363.500
KfW	SCADA/DMS/OMS	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo i JP „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ d.d. Mostar	19. 9. 2012.-30. 6. 2020.	15.724.873	8.439.241	7.285.632	20.454	453.938
KfW	Projekat vjetroeletrane Podveležje	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	1. 7. 2014.-31. 12. 2021.	127.128.950	84.225.139	42.903.811	260.137	2.475.307
KfW	Izgradnja hidroelektrane Janjići	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	30. 11. 2019.-30. 12. 2023.	58.674.900	0	58.674.900	146.687	1.460.354

KfW	Izgradnja hidroelektrane Vrilo	crpne	JP „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ d.d. Mostar	1. 7. 2015.- 30. 12. 2023.	195.583.000	0	195.583.000	488.958	3.055.987
KfW	Vodovod i kanalizacija u BiH II	Grad Tuzla i Grad Zenica		1. 7. 2015.- 31. 12. 2020.	21.514.130	21.514.130	0	16.355	381.988
UKUPNO:							660.602.355	3.158.099	18.196.055

Rukovodstvo Ureda

Dževad Nekić – generalni revizor

Dragan Kolobarić – zamjenik generalnog revizora

Šefica Kabineta

Mia Buljubašić

Rukovoditelj Sektora za razvoj, metodologiju i kontrolu kvaliteta

Munib Ovčina

Koordinatorice sektora za finansijsku reviziju

Amela Muhalilović

Kimeta Bihorac

Marijana Milićević

Mia Buljubašić

Rukovoditeljica Sektora za reviziju učinka

Aida Đozić

Viša revizorka za IT

Derviša Harbaš

Kompjuterska obrada

Odjeljenje za informacijske tehnologije

Lektura

Šejla Hukara

Izvor fotografije s naslovnice

<https://boats.desktopnexus.com/wallpaper/2206722/>

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FEDERACIJI BIH

71 000 Sarajevo
Ul. Ložionička br. 3
Bosna i Hercegovina

Tel.

+387 (0) 33 723 550

Fax

+387 (0) 33 716 400

E-mail

vrifbih@vrifbih.ba

Web

www.vrifbih.ba